

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 59

(2007–2008)

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer
i statsbudsjettet 2008

Innhold

1	Hovedinnholdet i proposisjonen	5	3.5	Kommunal- og regional- departementet	45
1.1	Rammer for finanspolitikken	5	3.6	Arbeids- og inkluderings- departementet	47
1.2	Endringer på statsbudsjettet siden saldert budsjett	6	3.7	Helse- og omsorgsdepartementet . .	64
1.3	Statsbudsjettets stilling	12	3.8	Barne- og likestillingsdepartementet	75
1.4	Anmodningsvedtak	13	3.9	Nærings- og handelsdepartementet	78
			3.10	Fiskeri- og kystdepartementet	85
2	Forslag om endrede skatte- og avgiftsbestemmelser	14	3.11	Landbruks- og matdepartementet .	89
2.1	Innledning	14	3.12	Samferdselsdepartementet	91
2.2	NO _x -avgift og avtale	15	3.13	Miljøverndepartementet	96
2.3	Bensin- og autodieselavgift	15	3.14	Fornyings- og administrasjons- departementet	101
2.4	Avgifter i matforvaltningen	15	3.15	Finansdepartementet	111
			3.16	Forsvarsdepartementet	117
3	Forslag under det enkelte departement	17	3.17	Olje- og energidepartementet	119
3.1	Utenriksdepartementet	17		Forslag til vedtak	130
3.2	Kunnskapsdepartementet	21		Vedlegg	
3.3	Kultur- og kirke departementet	31	1	Endringer etter saldert budsjett . . .	160
3.4	Justisdepartementet	34			

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 59

(2007–2008)

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

*Tilråding fra Finansdepartement av 15. mai 2008,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Hovedinnholdet i proposisjonen

1.1 Rammer for finanspolitikken

Gjennom de siste fire årene har aktiviteten i fastlandsøkonomien økt med 5 pst. i gjennomsnitt per år, den sterkeste vekstperioden siden 1960-tallet. Veksten i fastlandsøkonomien anslås nå til 6 pst. i 2007 og til 3¼ pst. i 2008. Selv om anslaget for veksten fra 2007 til 2008 er justert opp med ½ prosentpoeng etter at Nasjonalbudsjettet 2008 ble lagt fram, tyder utviklingen gjennom det siste halve året på at veksttakten er på vei ned. Kapasitetsutnyttelsen i økonomien er imidlertid høy, og i mange sektorer er det fortsatt vanskelig å finne kvalifisert arbeidskraft. Lønnsveksten er på vei opp, og tiltakende prisvekst på norskproduserte varer og tjenester har bidratt til å trekke den underliggende prisstigningen opp mot inflasjonsmålet for pengepolitikken på 2,5 pst.

I en situasjon med press i økonomien er det viktig at den økonomiske politikken bidrar til at kostnadsutviklingen holder seg innenfor rammer som konkurranseutsatte bedrifter kan leve med over tid. I tråd med signaler gitt våren 2005, har Norges Bank de siste årene gradvis økt styringsrenten. Den uventet sterke oppgangen i norsk økonomi sammen med uroen i finansmarkedene, har imid-

lertid bidratt til at utlånsrentene har økt mer enn opprinnelig anslått. Samtidig har bruken av oljeinntekter økt betydelig langsommere gjennom de tre siste årene enn i perioden 2001 – 2004. Dette er i overensstemmelse med handlingsregelen for bruk petroleumsinntekter, som legger opp til at tempoet i innfasingen av disse inntektene i norsk økonomi bør være mer moderat i en høykonjunktur enn i en lavkonjunktur. Regjeringen legger stor vekt på å holde bruken av petroleumsinntekter på et nivå som understøtter en fortsatt balansert utvikling i norsk økonomi.

Det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet

Statsbudsjettet for 2008 ble vedtatt med et strukturelt, oljekorrigert budsjettunderskudd på 76,8 mrd. kroner. Gjennomgangen av budsjettet viser at det er behov for å foreta enkelte justeringer av statsbudsjettets utgifter og inntekter. Regjeringens forslag til endringer i statsbudsjettet innebærer at det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet reduseres med knapt 3 mrd. kroner, fra 76,8 mrd. kroner i saldert budsjett til 73,9 mrd. kroner nå. Bruken av oljeinntekter i 2008 vil der-

med være om lag 7 mrd. kroner lavere enn forventet realavkastning av Statens pensjonsfond – Utland på 80,7 mrd. kroner. Som andel av kapitalen i Statens pensjonsfond – Utland, utgjør det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet dermed om lag 3,7 pst. Det er i samsvar med handlingsregelen at det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet i tider med høy kapasitetsutnyttning og presstendenser i økonomien, er mindre enn den forventede avkastningen av Statens pensjonsfond – Utland på 4 pst. Målt som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge utgjør underskuddet 4,3 prosent. Som følge av at anslaget for underskuddet i 2007 er betydelig redusert, tilsvarer dette en økning på 0,7 prosentpoeng fra 2007 til 2008.

Ny informasjon om utviklingen i norsk økonomi og innbetalte skatter og avgifter tilsier at de strukturelle skatte- og avgiftsinntektene mv. fra Fastlands-Norge nå anslås 5,9 mrd. kroner høyere i 2008 enn i saldert budsjett. Dette må blant annet ses i sammenheng med høyere lønnsvekst i økonomien enn lagt til grunn i fjor høst. Utenom anslagsendringer for skatter og avgifter foreslås inntektene økt med om lag 3,3 mrd. kroner, hovedsakelig som følge av økte utbytteinntekter. Samlet økes dermed inntektene med 9,2 mrd. kroner i forhold til saldert budsjett.

Også på utgiftssiden av budsjettet er det behov for å endre bevilgningene på grunnlag av ny informasjon, herunder utgifter til regelstyrte overføringsordninger. Det foreslås i denne proposisjonen netto utgiftsøkninger på 6,0 mrd. kroner. Medregnet forslag om bevilgningsendringer som tidligere er fremmet for Stortinget og som isolert sett bidrar til å svekke budsjettbalansen med til sammen 0,3 mrd. kroner, utgjør utgiftsøkninger hittil i år dermed 6,3 mrd. kroner. Bevilgningsendringer på poster som inngår i korreksjonene ved beregningen av det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet, samt lånetransaksjoner og petroleumsvirksomheten er da ikke medregnet.

Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet

Statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd i 2008 anslås nå til 13,0 mrd. kroner, mot 36,4 mrd. kroner i saldert budsjett. Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet tilsvarer den faktiske bruken av petroleumsinntekter og dekkes ved en tilsvarende overføring fra Statens pensjonsfond – Utland. Anslaget for det oljekorrigerte underskuddet omfatter i tillegg til bevilgningsendringer som fremmes for Stortinget i første halvår, oppdaterte anslag for skatte- og avgiftsinntektene fra Fastlands-Norge og anslag for renter på statsgjelden og statens kon-

tantbeholdning. For disse størrelsene vil det eventuelt fremmes forslag om bevilgningsendringer i forbindelse med nysalderingen av budsjettet på høsten. Reduksjonen i det oljekorrigerte underskuddet på 23,4 mill. kroner fra saldert budsjett 2008 skyldes i hovedsak økte anslag for skatte- og avgiftsinntekter på 26,9 mrd. kroner, hvor mesteparten kan tilskrives konjunktursituasjonen.

I anslaget for det oljekorrigerte underskuddet medregnes også forslag til bevilgningsendringer på poster som inngår i korreksjonene ved beregningen av det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Dette gjelder bevilgningen til stønad ved arbeidsledighet som settes ned med 696 mill. kroner og bevilgningen til Statens Pensjonskasse som økes med 355 mill. kroner til sluttoppgjøret i forbindelse med at Mesta AS meldte seg ut av Statens Pensjonskasse. På inntektssiden foreslås det økte renteinntekter med til sammen 37 mill. kroner som gjelder boliglånsordningen til Statens Pensjonskasse og utlån fra statsbankene mv.

Det fremmes ikke forslag om endret bevilgning på overføringen fra Statens pensjonsfond – Utland nå. Dette gjøres i forbindelse med nysalderingen av budsjettet for 2008 til høsten.

Veksten i statsbudsjettets utgifter

Forslagene i denne proposisjonen innebærer en reell, underliggende vekst i statsbudsjettets utgifter på 3¼ pst. sammenliknet med regnskap for 2007. Dette er en økning på om lag 1 prosentpoeng sammenliknet med anslaget i saldert budsjett 2008. Foruten økte utgifter i 2008, skyldes oppjusteringen av anslaget for den reelle, underliggende utgiftsveksten fra 2007 til 2008 at utgiftene i statsregnskapet for 2007 ble lavere enn anslått i fjor høst.

I dette kapitlet gjøres det rede for hovedinnholdet i proposisjonen. I avsnitt 1.2 omtales de største bevilgningsendringene som foreslås. I avsnitt 1.3 gis det en oversikt over budsjettets stilling for inneværende år, mens avsnitt 1.4 viser hvilke anmodningsvedtak i Stortinget som omtales. Kapittel 2 gir en omtale av Regjeringens forslag til endrede skatte- og avgiftsbestemmelser, mens det i kapittel 3 gjøres rede for forslagene til bevilgningsendringer mv. under de enkelte departementene.

1.2 Endringer på statsbudsjettet siden saldert budsjett

Tidligere i år er det fremmet forslag for Stortinget som samlet sett bidrar til å svekke budsjettbalan-

sen med 312,5 mill. kroner. Dette gjelder merutgifter på 150 mill. kroner til det nye operahuset, 84 mill. kroner til Statens Pensjonskasse i forbindelse med etterbetaling av pensjon til statsarbeidere, 43,5 mill. kroner til det statlige barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere under 15 år og 5 mill. kroner til tilskudd til biloppsamling. I tillegg er inntektene satt ned med 30 mill. kroner i redusert ubytte fra Eksportfinans ASA i tilknytning til forslag om egenkapitaltilførsel på inntil 250 mill. kroner til selskapet.

Utenom bevilgningsendringer på poster som inngår i korreksjonene ved beregningen av det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet, fremmes det nå forslag om økte utgifter på 5 995 mill. kroner. Lånetransaksjoner og petroleumsvirksomheten er da ikke medregnet.

Anslagene for strukturelle skatte- og avgiftsinntekter fra Fastlands-Norge økes med 5,9 mrd. kroner. I tillegg fremmes det i denne proposisjonen forslag om økte inntekter på 3 316 mill. kroner, hvorav høyere inntekter fra utbyttebetalinger til staten utgjør 3 831 mill. kroner. Endringer i skatte-

og avgiftsopplegget, herunder oppfølging av avtalen om NO_x-fritak for enkelte næringer og økte drivstoffavgifter for bensin og diesel, gir en svekkelse av budsjettbalansen med netto 482 mill. kroner.

Utover disse bevilgningsendringene foreslås det til sammen 341 mill. kroner i reduserte bevilgninger på utgiftsposter som inngår i korreksjonene ved beregningen av det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet. Dette gjelder reduserte utgifter til stønad ved arbeidsledighet på til sammen 696 mill. kroner og økte utgifter på 355 mill. kroner til Statens Pensjonskasse. På inntektssiden foreslås det økte renteinntekter på til sammen 37 mill. kroner, og økt anslag for sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet på 7 mill. kroner.

Samlet foreslås det i denne proposisjonen netto økte utgifter med 5 654 mill. kroner og netto økte inntekter med 3 361 mill. kroner. Dette inkluderer ikke lånetransaksjoner og petroleumsvirksomheten.

Tabell 1.1 Forslag fremmet etter salderingen av statsbudsjett for 2008 og anslagsendringer som inngår i den strukturelle, oljekorrigerte budsjettbalansen

	Mill. kroner
Økte utgifter fremmet for Stortinget tidligere i år	283
Nytt operahus	150
Statens Pensjonskasse, etterbetaling av pensjon for statsansatte	84
Enslige mindreårige asylsøkere	44
Tilskudd til biloppsamling	5
– Reduserte inntekter fremmet for Stortinget tidligere i år	-30
Redusert utbytte fra Eksportfinans AS	-30
+ Utgiftsforslag som fremmes i denne proposisjonen	5 995
Pensjonsutgifter – helseforetakene	3 520
Kompensasjon for økt merverdiavgift i kommunene	900
Flere asylankomster, økte utgifter under Arbeids- og inkluderingsdepartementet	633
Forsvarets utenlandsoperasjoner	262
Regjeringens klima- og skogprosjekt	225
Universitets- og høyskolesektoren	143
Kontantstøtte og barnetrygd	136
Forsinket utbetaling av pristilskudd under jordbruksavtalen	108
Riksvegferjer	105
Oslo tunnelen	100
Miljøformål på Miljøverndepartementets budsjettområde	96
Energiforskning	70

Tabell 1.1 Forslag fremmet etter salderingen av statsbudsjett for 2008 og anslagsendringer som inngår i den strukturelle, oljekorrigerede budsjettbalansen

	Mill. kroner
Sysselsettingstilskudd for sjøfolk	67
Skatteetaten	65
Tilbygg på Radiumhospitalet	50
Tømming av vrakene Norvard og Welheim	49
Innvandringsområdet, tiltak under politiet	40
Altinn II	37
Sentrumsbygningene ved Universitetet i Oslo	15
Folketrygden, anslagsendringer	-899
Statens lånekasse for utdanning	-527
CO ₂ -håndtering	-379
Tilskudd til Statens Pensjonskasse	-347
Finansieringsordningene, EØS	-250
Faseforskyving av byggeprosjekter	-200
Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs	-140
Kompensasjon for NO _x -avgift	-130
Div trygdeytelser (krigspensjon, sjømannspensjon mv.)	-109
Arbeidsmarkedstiltak	-85
Inntektsoppgjør mv.	2 100
Andre forslag, netto	340
- Inntektsforslag som fremmes i denne proposisjonen, utenom renter	3 316
Økt utbytte fra selskaper	3 831
ODA-godkjente flyktningeutgifter	249
Statens Innkrevingsentral	130
Salgsinntekter fra Fornebu	89
Tilbakeføring av midler fra NEFCO	27
Gebyrinntekter fra Brønnøysundregistrene	30
Salg av klimavoter	-800
Skatte- og avgiftendringer	-482
Andre forslag, netto	242
- Anslag strukturelle skatte- og avgiftsinntekter fra Fastlands-Norge mv.	5 909
= Endringer i det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet	-2 917

Kilde: Finansdepartementet

På Helse- og omsorgsdepartementets budsjettområde foreslås det en tilleggsbevilgning på 3 200 mill. kroner til dekning av økte pensjonspremier i de regionale helseforetakene i 2008 og 320 mill. kroner for å dekke økte pensjonskostnader i 2008 for private, ideelle helseinstitusjoner med driftsavtaler med de regionale helseforetakene og øvrige helseinstitusjoner som de regionale helseforetakene har kjøpsavtale med. Samlet foreslås det

3 520 mill. kroner til økte pensjonspremier og -kostnader.

Det foreslås å øke bevilgningen til merverdiavgiftskompensasjon til kommuner og fylkeskommuner med 900 mill. kroner fra 10 300 mill. kroner til 11 200 mill. kroner som følge av nye anslag basert på regnskapstall og en anslått vekst i merverdiavgiftsutgiftene på vel 3 pst.

Det er en sterk vekst i antallet asylkomster til Norge i 2008. Antallet asylkomster i 2008 anslås nå til 10 500 saker, mens det ble lagt til grunn 5 500 saker for bevilgningene i saldert budsjett. Dette har i hovedsak betydning for utgiftene til statlige asylmottak. Gjennomsnittlig belegg ved statlige asylmottak forventes å øke med 3 575 personer i forhold til anslaget som lå til grunn for saldert budsjett, fra 5 175 personer til 8 750 personer. På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen til statlige asylmottak med 438 mill. kroner. I tillegg øker utgiftene til saksbehandling i Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), samt utgifter til tolketjenester noe. Det foreslås også bevilgningsøkninger knyttet til integreringstilskuddet, vertskommunekompensasjonen og enslike mindreårige asylsøkere i statlige mottak. Samlet foreslås det å øke bevilgningene i forbindelse med flere asylkomster med 633 mill. kroner på Arbeids- og inkluderingsdepartementets budsjett.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Forsvaret til utgifter knyttet til utenlandsoppdrag med 262 mill. kroner. Av dette gjelder 180 mill. kroner merutgifter til Forsvarets spesialstyrkebidrag i Afghanistan og 82 mill. kroner det planlagte ingeniørstyrkebidraget i Sudan som senere ble kansellert.

Det foreslås å øke bevilgningene over bistandsrammen til Regjeringens klima- og skogprosjekt med 225 mill. kroner. Det er igangsatt flere prosesser med mulig oppstart av tiltak i 2008. Dette gjelder Amazonas-fondet, tiltak i Kongo-bassenget og i Tanzania. Det pågår også internasjonale drøftinger med sikte på å opprette et skoginvesteringsfond i Verdensbanken.

Regjeringen foreslår å øke basisbevilgningen til universiteter og høyskoler med totalt 143,1 mill. kroner. Dette tilsvarer halvparten av den beregnede reelle reduksjonen i disse bevilgningene i 2007 på 274,3 mill. kroner, justert for forventet pris- og lønnsvekst i 2008. Dette muliggjør høyere aktivitet i universitets- og høyskolesektoren i andre halvår 2008.

Utgiftene til kontantstøtte øker som følge av lavere barnehageutbygging i 2007 enn tidligere antatt, mens høyere anslått utbygging i 2008 trekker i motsatt retning. Samlet sett foreslås det å øke bevilgningen til kontantstøtte med 55,5 mill. kroner i forhold til saldert budsjett. I tillegg foreslås det å øke bevilgningen til barnetrygd med 80 mill. kroner som følge av et noe høyere anslag for antallet støtteberettigede barn.

Bevilgningen til pristilskudd under jordbruksavtalen foreslås økt med 107,7 mill. kroner som følge av at det kun ble utbetalt oppgjør for pristil-

skuddet for 11 måneder i 2007. Det innebærer at det må utbetales støtte for 13 måneder i 2008.

Regjeringen foreslår at bevilgningen til riksvegferjer økes med 105 mill. kroner i forhold til saldert budsjett. Økningen skal dekke en generell kostnadsvekst i riksvegferjedriften, samt økte utgifter i forbindelse med innleie og røkeringer på enkelte samband.

Det har forekommet store driftsavvik med mange toginnstillinger på Oslo S, hovedsaklig på grunn av tekniske feil i Oslo-tunnelen og tilgrensende signalanlegg. Regjeringen foreslår at det bevilges 100 mill. kroner til flere nødvendige strakstiltak for å bedre situasjonen og sikre trafikkavviklingen for tog i Oslo-området.

På Miljøverndepartementets budsjettområde foreslås det tilleggsbevilgninger på til sammen 96 mill. kroner. Dette gjelder blant annet 22 mill. kroner til finansiering av et forhandlingsmøte under FNs klimakonvensjon i Ghana, 20 mill. kroner til konfliktdepende og forebyggende tiltak i rovviltforvaltningen, 24 mill. kroner i bevilgning til erstatningsutbetalinger i forbindelse med vern av Trillemarka og 4 mill. kroner til lokal forvaltning av Trillemarka-området, samt 6 mill. kroner til et lokalt utviklingsfond for kommuner som er berørt av vernet av Trillemarka.

Samlet foreslår Regjeringen å øke bevilgningene til forskning og utvikling på fornybare energikilder og karbonfangst og -lagring med 70 mill. kroner. Dette fordeler seg med 50 mill. kroner på Olje- og energidepartementets budsjett, 5 mill. kroner på Samferdselsdepartementets budsjett og 15 mill. kroner på Nærings- og handelsdepartementets budsjett.

Det forventes en økning i antallet sjøfolk som er omfattet av ordningen med sysselsettingstilskudd. I tillegg har sjøfolkene hatt en sterkere lønnsvekst enn det som ligger til grunn for bevilgningen i saldert budsjett. En videreføring av ordningen basert på gjeldende regler ville krevd en bevilgningsøkning på 110 mill. kroner. For å begrense ytterligere vekst for de samlede utgiftene under refusjonsordningen foreslås det fra 1. juli 2008 et tak på tilskudd per sysselsatt på 198 000 kroner. Det tilsvarer en årslønn på om lag 500 000 kroner. Denne endringen er isolert sett anslått å gi en innsparing på 43 mill. kroner i 2008. Samlet foreslår Regjeringen å øke bevilgningen til sysselsetting av sjøfolk med 67 mill. kroner i forhold til saldert budsjett.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Skatteetaten med til sammen 65 mill. kroner. Midlene skal i hovedsak gå til å styrke etatens arbeid med å hindre svart arbeid blant utenlandske arbeidere med korttidsopphold i Norge, samt å styrke

arbeidet med større bransjekontroller for å hindre organisert kriminalitet på skatteområdet.

Det foreslås en økt bevilgning til investeringslån som sikrer at Helse Sør-Øst RHF kan finansiere utbyggingen av tilbygget på Radiumhospitalet med en samlet statlig finansiering på 110 mill. kroner i 2008 og 2009. Bevilgningen til investeringslån for helseforetakene foreslås på denne bakgrunn økt med 50 mill. kroner i 2008. Resterende beløp vil bli foreslått bevilget i statsbudsjettet for 2009.

På Fiskeri- og kystdepartementets budsjett foreslås det å øke bevilgningen til Kystverket med 49 mill. kroner til å tømme vrakene Nordvard og Welheim for olje. Av dette gjelder 24 mill. kroner Nordvard, hvor tømning allerede er gjennomført. 25 mill. kroner gjelder inspisering og tømning av vraket Welheim. Det er observert økende utslipp av olje fra vraket, og det er behov for å sette i gang tiltak raskt.

Økningen i antallet asylkomster, som er omtalt ovenfor, får også konsekvenser for politiets arbeid. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til politiet med 40 mill. kroner til dekning av merutgifter knyttet til asylkomster og oppholdssaker. Midlene skal blant annet benyttes til å sikre rask uttransportering av returnerbare asylsøkere med endelig avslag, samt å sikre en rask og effektiv behandling av oppholdssaker.

Nærings- og handelsdepartementet er i ferd med å slutføre anskaffelsesprosessen og fremforhandle avtaler for utvikling og drift av Altinn-løsningen (Altinn II). For å sikre framdriften i prosjektet foreslår Regjeringen å øke bevilgningen til formålet med 36,5 mill. kroner. Endelig beslutning om videreutvikling av Altinn-løsningen vil først bli tatt når forhandlingene er sluttført, sannsynligvis i løpet av juni.

Regjeringen foreslår å bevilge 15 mill. kroner til å starte rehabiliteringen av sentrumsbygningene ved Universitetet i Oslo. Det foreslås at rehabiliteringen deles inn i 2 faser, og bevilgningsforslaget er knyttet til fase 1 av prosjektet som blant annet omfatter aulaen og vestfløyen av Domus Media. Det foreslås at kostnadsrammen for fase 1 settes til 480 mill. kroner. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag til kostnadsramme for fase 2 når grunnlaget for dette er tilstede.

Regjeringen foreslår å sette ned bevilgningene til de regelstyrte stønadsordningene i folketrygden med til sammen om lag 900 mill. kroner i forhold til saldert budsjett. Nedjusteringen av anslaget skyldes i hovedsak reduksjon i utgiftene til utføring med 1 040 mill. kroner. Reduksjonen skyldes delvis færre mottakere i 2007 og dermed lavere inngangsnivå i 2008 og delvis en sterkere

reduksjon i antall mottakere i 2008 enn tidligere lagt til grunn.

Anslagene for øvrige sykdomsrelaterede utgifter (sykepenger, uførepensjon og rehabiliteringspenger) forventes å øke med til sammen om lag 200 mill. kroner. Utgiftene til sykepenger for arbeidstakere anslås å øke med 180 mill. kroner, og det forventes nå en vekst i sykefraværet på 1 pst. for 2008 samlet, mens det i saldert budsjett var forutsatt uendret fravær per sysselsatt. I tillegg øker utgiftene til rehabiliteringspenger med 275 mill. kroner, mens utgiftene til uførepensjon reduseres med 225 mill. kroner.

Stønadene til enslige forsørgere anslås nå om lag 310 mill. kroner lavere enn i saldert budsjett. Dette skyldes i hovedsak færre mottakere av overgangsstønad. Utgiftene til foreldrepenger øker med 240 mill. kroner, i hovedsak som følge av høyere yrkesdeltakelse blant kvinner mellom 20 og 40 år og dermed en økning i andelen kvinner med rett til fødselspenger. I tillegg går utgiftene til tekniske hjelpemidler noe opp, mens utgiftene på helseområdet går noe ned.

På Arbeids- og inkluderingsdepartementets budsjett foreslås det å redusere bevilgningen til statlig lønnsgaranti ved konkurs med 140 mill. kroner som følge av forventet færre konkurser enn tidligere anslått. Bevilgningen til diverse trygdeordninger på statsbudsjettet (krigspensjon, pensjonstrygden for sjømenn, AFP og supplerende stønad ved kort botid) settes ned med til sammen 109 mill. kroner som følge av nye anslag.

Utgiftene under Statens lånekasse for utdanning foreslås satt ned med til sammen 527,1 mill. kroner, hovedsakelig på grunn av færre mottakere av lån og stipend enn tidligere antatt. Færre misligholdte lån enn tidligere anslått bidrar også til reduserte utgifter.

Investeringsbeslutningen for CO₂-håndtering på Mongstad er forskjøvet til 4. kvartal 2008. Dette betyr at investeringsutgiftene først vil komme til utbetaling fra 2009. Utgiftene til prosjektet på Mongstad reduseres derfor med 315 mill. kroner. I motsatt retning trekker økte utgifter til prosjektet på Kårstø med 120 mill. kroner. Utgiftene til transport og lagring av CO₂ reduseres med 190 mill. kroner som følge av at framdriftsplanen er nærmere samordnet med planleggingsarbeidet for CO₂-fangst på Kårstø. Medregnet økte utgifter til ekstern bistand i arbeidet med CO₂-håndteringsprosjektene foreslås bevilgningen til CO₂-håndtering på Kårstø og Mongstad redusert med i alt 378,5 mill. kroner.

Tilskuddet til Statens Pensjonskasse (SPK) foreslås satt ned med 347 mill. kroner. Høyere pre-

mieinnbetaling fra SPKs medlemmer, samt lavere utbetaling av både ordinære pensjoner og AFP bidrar samlet til å redusere utgiftene til SPK med 547 mill. kroner. I motsatt retning trekker økte utgifter på 200 mill. kroner til å etterbetale manglende utbetaling av oppsatte pensjonsrettigheter. SPK har som et ledd i kvalitetssikringen av sine medlemsdata, identifisert om lag 2 900 personer med oppsatte pensjonsrettigheter som ikke har fått utbetalt den alders- eller uførepensjon de kan ha krav på etter at samordning med folketrygden er foretatt.

På Fornyings- og administrasjonsdepartementets budsjett foreslår Regjeringen også å redusere bevilgningen til videreføring av kurantbygg med 200 mill. kroner på grunn av faseforskyvninger og utsettelse av flere prosjekter.

Det er foretatt en gjennomgang av forventede utbetalinger til finansieringsordningene under EØS-avtalen. På denne bakgrunn foreslår Regjeringen å sette ned bevilgningene med 250 mill. kroner som følge av lavere utbetalingstakt enn tidligere lagt til grunn.

Miljøverndepartementet har kommet til enighet med 14 næringer om en avtale som innebærer at virksomheter som slutter seg til avtalen, fritas for NO_x-avgift fram til og med 2010 mot at de samlet gjennomfører utslippsreducerende tiltak på om lag 30 000 tonn NO_x. I denne forbindelse foreslår Regjeringen å redusere bevilgningene til kompensasjonsordningene for NO_x-avgiften med 130 mill. kroner.

Det var i 2007 et mindreforbruk under bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede på 84,9 mill. kroner på grunn av lavere gjennomsnittlig pris på tiltakene enn forutsatt. Midlene er overført til 2008 og det foreslås derfor å redusere bevilgningen i 2008 tilsvarende. Dette påvirker ikke nivået på tiltaksplasser i 2008.

Lønnsveksten fra 2006 til 2007 anslås av det Tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) til 5,4 pst. Dette er 0,65 prosentenheter høyere enn lagt til grunn ved reguleringen av grunnbeløpet i folketrygden fra 1. mai 2007. Retningslinjene som Stortinget har fastsatt for regulering av grunnbeløpet i folketrygden, innebærer at det kompenseres for dette i forbindelse med reguleringen av grunnbeløpet i folketrygden fra 1. mai 2008. Videre er lønnsvekstanslaget fra 2007 til 2008 oppjustert med ½ prosentpoeng fra Nasjonalbudsjettet 2008, fra 5 pst. til 5½ pst. Kompensasjon for høyere lønnsvekst i 2007 ved reguleringen av folketrygdens grunnbeløp og oppjusteringen av anslått lønnsvekst fra 2007 til 2008 innebærer at det må påregnes høyere utgifter i 2008 til lønn og tryg-

deytelser enn lagt til grunn da Stortinget behandlet statsbudsjettet for 2008 i fjor høst. Stortingsproposisjoner om bevilgningsendringer i tilknytning til lønns- og trygdeoppgjørene vil bli fremmet senere i vår. For å ta tilstrekkelig høyde for utgiftsøkningen i forbindelse med lønns- og trygdeoppgjør og uforutsette utgifter i resten av budsjettåret, foreslås det nå å øke bevilgningen til tilfeldige utgifter på kap. 2309 med 2,1 mrd. kroner.

Økte utbytteutbetalinger, særlig fra Norsk Hydro ASA, Telenor ASA, Statkraft SF, DnB NOR ASA, Yara International ASA og Posten Norge AS, gir økte inntekter på til sammen 3 831 mill. kroner i forhold til saldert budsjett. Utbyttet fra Kommunalbanken settes ned med 27,5 mill. kroner som følge av forslaget om å øke egenkapitalen i selskapet.

Inntekter som utgiftsføres over Utenriksdepartementets budsjett for å dekke ODA-godkjente flyktningeutgifter i Norge, foreslås økt med til sammen 249 mill. kroner. Inntektene dekker ODA-godkjente flyktningeutgifter i Norge på budsjettene til Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Barne- og likestillingsdepartementet.

På bakgrunn av regnskapstall fra Statens innkrevningssentral foreslås det at inntektene økes med 130 mill. kroner.

Inntektene fra salg av eiendom på Fornebu foreslås økt med 89 mill. kroner, mens gebyrinntektene fra Brønnøysund foreslås økt med 30 mill. kroner.

På Utenriksdepartementets budsjett foreslås det økte inntekter på 27 mill. kroner som gjelder tilbakebetaling av ubenyttede midler knyttet til en avtale Norge inngikk i 2001 med Nordic Environment Financial Cooperation (NEFCO) om tømning av brukt kjernebrensel og opphugging av lagerskipet «Lepse» som ligger på Kolahalvøya. Disse midlene foreslås i stedet bevilget til NDEP-fondet (den nordlige dimensjons miljøfond) og dets arbeid med «Lepse».

Inntektene fra salg av klimavoter på Finansdepartementets budsjett foreslås redusert med 800 mill. kroner, fra 1 920 mill. kroner til 1 120 mill. kroner. Tilpasningsforhandlingene mellom Norge og EU/EFTA om EUs kvotehandelsdirektiv innebærer at gjennomsnittlig årlig salgsvolum må reduseres fra 12 mill. tonn til om lag 7 mill. tonn.

Det foreslås enkelte endringer i skatte- og avgiftsreglene, herunder NO_x-avgiften, endrede drivstoffavgifter og økt fiskerfradrag. Samlet anslås forslagene å medføre lavere inntekter enn i saldert budsjett på 482 mill. kroner.

De enkelte forslagene er nærmere omtalt i kapittel 3 i denne proposisjonen.

1.3 Statsbudsjettets stilling

Statsbudsjettets stilling etter forslagene i denne proposisjonen og endrede anslag for skatter, avgifter og renter på statens gjeld og kontantbeholdning fremgår av tabell 1.2 og 1.3.

I saldert budsjett for 2008 som Stortinget vedtok i fjor høst, ble det oljekorrigerte underskuddet anslått til 36,4 mrd. kroner.

De samlede budsjettendringene hittil i år, medregnet endrede anslag for skatter og avgifter, renter på statens gjeld og kontantbeholdning, samt forslag om bevilgningsendringer i denne proposisjonen, innebærer at det oljekorrigerte underskuddet i 2008 nå anslås til 13,0 mrd. kroner, som er 23,4 mrd. kroner lavere enn i saldert budsjett.

Nye anslag for skatte- og avgiftsinntekter fra Fastlands-Norge bidrar isolert sett til å redusere det oljekorrigerte underskuddet med 26,9 mrd. kroner sammenlignet med saldert budsjett.

Inntektene utenom oppdaterte anslag for skatter og avgifter mv., petroleumsvirksomheten og lånetransaksjoner øker med vel 3,3 mrd. kroner sammenliknet med saldert budsjett. Av dette bidrar utbyttebetalinger til å øke inntektene med 3,8 mrd. kroner, mens inntektene fra salg av klimavoter nå anslås 0,8 mrd. kroner lavere enn i saldert budsjett.

På utgiftssiden innebærer de samlede bevilgningsendringene hittil i år, medregnet forslag om tilleggsbevilgninger i denne proposisjonen, økte utgifter på 5,9 mrd. kroner. Reduserte dagpengeutgifter med 0,7 mrd. kroner er da medregnet.

Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten er i denne proposisjonen beregnet til 355,7 mrd. kroner, som er 53,9 mrd. kroner høyere enn i saldert budsjett. Oppjusteringen må ses i sammenheng med at anslaget for oljeprisen er økt, samtidig som anslaget for petroleumproduksjonen er noe nedjustert. Oljeprisanslaget er nå på 500 kroner per fat, noe som er en oppjustering med 140 kroner fra anslaget i saldert budsjett på 360 kroner per fat.

Tabell 1.2 Statsbudsjettets utgifter og inntekter utenom lånetransaksjoner. Mill. kroner

	Regnskap for 2007	Saldert budsjett 2008	Anslag på regnskap for 2008
1. Statsbudsjettets stilling			
A Statsbudsjettets inntekter i alt	1 030 124	1 036 759	1 119 533
A.1 Inntekter fra petroleumsvirksomhet	337 446	328 073	381 440
A.2 Inntekter utenom petroleumsinntekter	692 678	708 686	738 093
B Statsbudsjettets utgifter i alt	715 077	771 404	776 883
B.1 Utgifter til petroleumsvirksomhet	21 056	26 300	25 741
B.2 Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	694 021	745 104	751 142
Statsbudsjettets oljekorrigerte overskudd (A.2-B.2)	-1 342	-36 418	-13 049
+ Overført fra Statens pensjonsfond – Utland	2 810	36 418	13 049
= Statsbudsjettets overskudd før lånetransaksjoner	1 468	0	0
2. Statens pensjonsfond			
Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet (A.1-B.1), overføres til Statens pensjonsfond – Utland	316 389	301 773	355 699
– Overført til statsbudsjettet	2 810	36 418	13 049
+ Renteinntekter og utbytte i Statens pensjonsfond	78 409	78 600	81 600
= Overskudd i Statens pensjonsfond	391 988	343 955	424 250
3. Statsbudsjettet og Statens pensjonsfond samlet			
Overskudd	393 456	343 955	424 250

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 1.3 Statsbudsjettets lånetransaksjoner og finansieringsbehov. Mill. kroner

	Regnskap for 2007	Saldert budsjett 2008	Anslag på regnskap for 2008
<i>Lånetransaksjoner utenom petroleumsvirksomheten</i>			
Utlån, aksjetegning mv.	99 710	75 635	75 607
– Tilbakebetalinger	68 464	60 746	60 904
– Statsbudsjettets overskudd	1 468	0	0
= Netto finansieringsbehov	29 778	14 889	14 702
+ Gjeldsavdrag	29 649	0	0
= Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov	59 428	14 889	14 702
<i>Lånetransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten</i>			
Aksjer i Statoil ASA	2 442	0	0
– Utlån, aksjetegning mv.	0	0	0
= Netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten	2 442	0	0

Kilde: Finansdepartementet

Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten overføres til Statens pensjonsfond – Utland. Det tilbakeføres så midler fra fondet til statsbudsjettet som dekker det oljekorrigerte budsjettunderskuddet og dermed bringer statsbudsjettet i balanse. Netto avsetning i Statens pensjonsfond – Utland for 2008 anslås nå til 342,6 mrd. kroner, mot 265,4 mrd. kroner i saldert budsjett. Medregnet renter og utbytte på fondets kapital forventes det nå et overskudd i Statens pensjonsfond – Utland på 424,2 mrd. kroner. Fondets kapital anslås til 2 427 mrd. kroner ved utgangen av 2008, hvorav utenlandsdelen av fondet anslås å utgjøre 2 316 mrd. kroner. En endelig fastsettelse av tilbakeføringen til statsbudsjettet fra Statens pensjonsfond – Utland vil bli foretatt i forbindelse med nysalderingen av statsbudsjettet for 2008 til høsten.

Statsbudsjettet gjøres opp i balanse etter overføring fra Statens pensjonsfond – Utland. Statskassens finansieringsbehov bestemmes dermed av statsbudsjettets lånetransaksjoner. Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov anslås nå til 14,7 mrd. kroner, som er 0,2 mrd. kroner lavere enn i saldert budsjett, jf. tabell 1.3.

1.4 Anmodningsvedtak

I denne proposisjonen omtales følgende anmodningsvedtak:

Vedtak nr. 62, 29. november 2007 (Kunnskapsdepartementet)

«Stortinget ber Regjeringen snarest mulig, og senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2008, komme tilbake med sak til Stortinget vedrørende gaveforsterkningsordningen.»

Vedtak nr. 175, 15. desember 2004 (Justisdepartementet)

«Stortinget ber Regjeringa i samband med Revidert nasjonalbudsjett 2005 foreta ein gjennomgang av alle sider ved forliset av riggen Deep Sea Driller.»

Vedtak nr. 342, 18. desember 2007 (Justisdepartementet)

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008 om å komme tilbake med en nærmere gjennomgang av voldsoffererstatningsordningen.»

Anmodningsvedtak nr 371, 30. mai 2005 (Helse- og omsorgsdepartementet)

«Stortinget ber Regjeringen utrede nærmere organisasjonsmodellen for de fem regionale legemiddelinformasjonsenhetene (RELIS)»

Anmodningsvedtak nr. 364, 27. mai 2005 (Fiskeri- og kystdepartementet)

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en modell for rekrutteringskvoter for ungdom.»

2 Forslag om endrede skatte- og avgiftsbestemmelser

2.1 Innledning

I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2008 foreslås følgende endringer på skatte- og avgiftsområdet:

- Regjeringen foreslår å øke fiskerfradraget med 35 000 kroner, dvs. til 115 000 kroner, med virkning fra 1. januar 2008. Provenytapet anslås til om lag 45 mill. kroner påløpt og 35 mill. kroner bokført i 2008. Økningen må ses i lys av forslaget om å stramme inn nettolønnsordningen for rederinæringen, jf. omtale i kapittel 3. Forslaget om økt fiskerfradrag er nærmere omtalt i Ot.prp. nr. 59 (2007–2008) Om endringer i skatte- og avgiftslovgivinga mv.
- Regjeringen foreslår å øke beløpsgrensen for fritak for arbeidsgiveravgift og beløpsgrensene i oppgjørsreglene for skattetrekk ved privat arbeid i hjemmet. Skattereglene knyttet til arbeidsoppdrag i hjemmet består av en rekke beløpsgrenser. Departementet ønsker å forenkle disse reglene slik at de ulike beløpsgrensene samordnes på en bedre måte enn i dag. Provenyvirkningene av endringene er ubetydelige. Det vises til omtale i Ot.prp. nr. 59 (2007–2008) Om endringer i skatte- og avgiftslovgivinga mv.
- Regjeringen foreslår å øke antall terminer for betaling av petroleumsskatt fra to til seks terminer jevnt fordelt gjennom året. Begrunnelsen er blant annet at dagens konsentrasjon av store innbetalinger to ganger i året påvirker pengemarkedsrenten. Endringen gir en liten økning i gjennomsnittlig kredittid for selskapene, og dermed et provenytap for staten på om lag 13 mill. kroner påløpt i 2008. De reduserte inntektene inngår i statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten. Forslaget ble sendt på høring med frist 14. mars 2008. Høringsinstansene hadde ingen vesentlige merknader til forslaget. For en nærmere omtale av forslaget vises det til Ot.prp. nr. 59 (2007–2008) Om endringer i skatte- og avgiftslovgivinga mv. kapittel 5.
- Regjeringen setter ned anslaget for inntekter fra NO_x-avgiften og utgifter til kompensasjon for NO_x-avgift fordi Regjeringen har kommet

til enighet med 14 næringsorganisasjoner om en miljøavtale om NO_x-reduserende tiltak. Miljøavtalen gir rett til fritak for NO_x-avgift samtidig som grunnlaget for avgiftskompensasjon til næringene faller bort. Samlet reduksjon i avgiftsinntekter og kompensasjoner vil gi et netto provenytap på om lag 650 mill. kroner påløpt og 470 mill. kroner bokført i 2008. Saken er nærmere omtalt i avsnitt 2.2. Endringer i kompensasjoner er beskrevet under omtalen av de respektive departementers budsjett i kapittel 3.

- Det foreslås å forskuttere punktet i klimaforliket som gjelder økte drivstoffavgifter ved å øke autodieselavgiften med 10 øre pr. liter og bensinavgiften med 5 øre pr. liter med virkning fra 1. juli 2008. Provenyøkningen anslås til om lag 145 mill. kroner påløpt og om lag 125 mill. kroner bokført i 2008. Forslaget er nærmere omtalt i avsnitt 2.3.
- Det foreslås å øke Kredittilsynets sektoravgifter fra tilsynsenhetene med 10 mill. kroner. Forslaget er nærmere beskrevet under omtalen av Finansdepartementets budsjett i denne proposisjonen.

De foreslåtte endringene innebærer et samlet provenytap på om lag 540 mill. kroner påløpt og om lag 370 mill. kroner bokført i 2008, medregnet reduserte utgifter til kompensasjonsordningene for NO_x-avgiften med om lag 130 mill. kroner og kommunesektorens andel av reduserte inntekter som følge av forslaget om økt fiskerfradrag. Bokførte skatteinntekter over statsbudsjettet reduseres med 482 mill. kroner med Regjeringens forslag. Forslagene til endringer i avgiftsvedtakene er omtalt nedenfor. Det vises til forslag til romertallsvedtak. For forslag til lovendringer vises det til Ot.prp. nr. 59 (2007–2008) Om endringer i skatte- og avgiftslovgivinga.

Regjeringen vil videre vurdere å oppheve skattefritaket for gjensidige brann- og husdyrforsikringselskaper med virkning fra inntektsåret 2008, i forbindelse med budsjettet for 2009. Skattefritaket savner en god begrunnelse, virker konkurransevridende og kan være problematisk på grunn av EØS-avtalens regler om statsstøtte. Det vises til

nærmere omtale i Ot. prp. nr. 59 (2007–2008) Om endringer i skatte- og avgiftslovgivinga mv.

2.2 NO_x-avgift og avtale

Etter Stortingets vedtak om avgift på utslipp av NO_x gis det avgiftsfritak for utslippskilder som er omfattet av avtale med staten om gjennomføring av NO_x reduserende tiltak i samsvar med et fastsatt miljømål. Miljøverndepartementet har på vegne av Regjeringen kommet til enighet med 14 næringsorganisasjoner om en slik avtale. Avtalen innebærer at virksomheter som slutter seg til avtalen, får et midlertidig avgiftsfritak i perioden fram til 31. desember 2010, mot at de kollektivt gjennomfører tiltak som reduserer de årlige utslippene med om lag 30 000 tonn NO_x. Avgiftsfritaket kan først tre i kraft når EFTAs overvåkingsorgan (ESA) har godkjent ordningen. I henhold til den framforhandlede avtalen vil virksomheter som melder seg inn i NO_x-fondet innen 1. juli 2008, få refundert avgift som er betalt i perioden fra 1. januar 2008 og fram til ESAs beslutning foreligger. Miljøverndepartementet antar at avtalen vil bli godkjent i løpet av 2008. Avtalen vil mest sannsynlig få budsjettkonsekvenser for 2008. For å ha en mest mulig realistisk budsjettering, foreslås det at det allerede nå budsjetteres med at avtalen godkjennes av ESA, og at avtalen vil tre i kraft i løpet av 2008.

Det legges til grunn at samtlige avgiftspliktige for avgiften på utslipp av NO_x i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen vil slutte seg til avtalen. Dette vil gi reduserte avgiftsinntekter på 800 mill. kroner påløpt og 600 mill. kroner bokført i forhold til saldert budsjett 2008. Denne reduksjonen gjelder Kap. 5509, post 70 som inngår i statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten.

For NO_x-avgiften utenom petroleumssektoren (Kap 5549, post 70) legges det til grunn at aktører som representerer om lag 90 pst. av utslippene omfattet av avgiften, vil slutte seg til avtalen. Dette vil gi et provenytab på om lag 780 mill. kroner påløpt og om lag 600 mill. kroner bokført.

Ved innføringen av NO_x-avgiften i 2007 ble det lagt vekt på at utslippene av NO_x skulle reduseres uten at den økonomiske belastningen for næringsene skulle bli unødvendig høy. Det ble derfor bevilget drøyt 400 mill. kroner i NO_x-avgiftskompensasjoner. Ved inngåelse av en miljøavtale med avgiftsfritak faller grunnlaget for kompensasjonene bort. Det foreslås derfor å redusere kompensasjonsordningene med om lag 130 mill. kroner. Når avtalen har trådt i kraft, kan det bli behov for ytterligere reduksjoner i kompensasjonene. For-

slag til reduksjoner i kompensasjonsordningene er nærmere beskrevet under omtalen av de respektive departementers budsjett.

Inngåelse av en miljøavtale og reduksjoner i kompensasjonsordningene vil samlet gi et netto provenytab på om lag 650 mill. kroner påløpt og om lag 470 mill. kroner bokført. Det legges opp til at disse endringene nettoføres innenfor skatte- og avgiftsopplegget slik som da avgiften ble innført.

Fram mot høsten forventes det at det blir avklart både om ESA vil godkjenne miljøavtalen, og hvilke virksomheter som vil velge å slutte seg til avtalen. Basert på denne informasjonen vil det trolig være behov for ytterligere justeringer i forbindelse med nysalderingen av statsbudsjettet for 2008.

2.3 Bensin- og autodieselavgift

I klimaforliket mellom regjeringspartiene og Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre heter det at partene er enige om at autodieselavgiften økes med 10 øre pr. liter, og at bensinavgiften økes med 5 øre pr. liter, i statsbudsjettet for 2009. Det foreslås å forskuttere klimaforliket ved å øke autodieselavgiften med 10 øre pr. liter og bensinavgiften med 5 øre pr. liter med virkning fra 1. juli 2008. Forslaget om økt autodieselavgift vil gi et merproveny på om lag 105 mill. kroner påløpt og 90 mill. kroner bokført i 2008, mens forslaget om økt bensinavgift vil gi et merproveny på om lag 40 mill. kroner påløpt og 35 mill. kroner bokført i 2008. Helårsvirkningen av forslagene er merproveny på hhv. 210 mill. kroner og 75 mill. kroner. Det vises til forslag til romertallsvedtak.

2.4 Avgifter i matforvaltningen

Som følge av ulik praksis mellom aktørene i melke-markedet med hensyn til hvilket ledd i kjeden som innbetaler avgift, har det fram til nå ikke blitt innbetalt matproduksjonsavgift på all melk som har gått til humant konsum. Mattilsynet har nå klargjort hvor og hvordan matproduksjonsavgiften under Landbruks- og matdepartementet (kap. 5576, post 70) skal beregnes for aktørene. Dette innebærer at avgiften også vil omfatte all melk som går til humant konsum. Dermed vil et større volum melk bli omfattet av beregningsgrunnlaget for matavgiften enn tidligere.

Stortingets vedtak gir Landbruks- og matdepartementet myndighet til å oppkreve matproduksjonsavgifter opp til et maksimalt nivå. Avgiftssat-

sene i matforvaltningen fastsettes med sikte på å nå budsjetterte inntektskrav. Ettersom beregningsgrunnlaget er bredere enn tidligere lagt til grunn, anslår Landbruks- og matdepartementet at uendrede satser vil gi en merinntekt i 2008 på anslagsvis 10 mill. kroner utover budsjettert inntektskrav. For å tilpasse avgiftsnivået på norskproduserte animalier (produkter av eller fra dyr, som f.eks. kjøtt, egg, meieriprodukter og honning) til det budsjetterte inntektskravet, blir alle avgiftssatser for norskproduserte animalier redusert med om lag 4 pst. med virkning fra 1. april 2008.

Dette innebærer at matproduksjonsavgift for norskproduserte animalier blir innkrevd etter følgende satser:

- Kjøtt: 0,49 kroner pr. kg
- Andre animalier: 1,92 pst. av brutto faktura-verdi.

Endringene anses å ligge innenfor eksisterende stortingsvedtak.

3 Forslag under det enkelte departement

3.1 Utenriksdepartementet

Programområde 02 Utenriksforvaltning

Kap. 100 Utenriksdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

I 2006 ble det etablert en stilling som næringslivsmedarbeider ved generalkonsulatet i Murmansk i samsvar med Regjeringens ønske om å styrke det norsk-russiske næringsssamarbeidet i nord. I forbindelse med dette blir det foreslått å omdisponere 1,6 mill. kroner fra kap. 118 Nordområdetiltak, post 70 Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland til kap. 100 Utenriksdepartementet, post 01 Driftsutgifter.

I forbindelse med innføring av skatt av fordel ved fri bolig for statstjenestemenn i utlandet foreslår Regjeringen at merkostnadene skal kompenseres, jf. Budsjett-innst. S. I (2007–2008). Merkostnadene for Utenriksdepartementet i 2008 estimeres til 4,0 mill. kroner. Utenriksdepartementet vil ved behov komme tilbake til saken i tilknytning til høstens proposisjon om ny saldering av statsbudsjettet 2008.

Bevilgningen foreslås økt med 5,6 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Karbonfangst og lagring er et tema som Norge prioriterer høyt i de internasjonale klimaforhandlingene. For å fremme en internasjonal satsning på slik teknologi, spesielt når det gjelder store punktutslipp, vil Norge ta sikte på å arrangere og stå som vertskap for et internasjonalt seminar om dette temaet høsten 2008. Det legges opp til at seminaret skal fokusere på potensialet for klimagassreduksjoner som denne teknologien representerer, sikker transport og lagring, og fremtidig internasjonalt rammeverk. Utenriksdepartementet, Miljøverndepartementet og Olje- og energidepartementet samarbeider om forberedelsene og gjennomføringen av arrangementet. Det foreslås å avsette 10 mill. kroner på UD's budsjett til dette formålet.

Bevilgningen foreslås økt med 10,0 mill. kroner.

Kap. 116 Deltaking i internasjonale organisasjoner

Post 72 EØS-finansieringsordningen, kan overføres

Budsjettanslagene under EØS-ordningene har tatt utgangspunkt i budsjettene for vedtatte prosjekter. Det har imidlertid vist seg at det er betydelige forsinkelser i prosjektgjennomføring og innsending av betalingskrav. Utbetalingstakten er avhengig av prosjektfremdriften i mottakerlandene. Ettersom utbetalingene skjer etterskuddsvis får nevnte forsinkelser konsekvenser for forbruk og bevilgninger. Til tross for at de forskjellige aktører etter hvert har fått bedre erfaring med vurdering av prosjektfremdrift, utbetalingstakt mv. er det fortsatt stor usikkerhet knyttet til anslagene for utbetalinger til denne posten. Arbeidet med å forbedre analyseverktøyet og kvalitetssikre utbetalingsanslagene vil bli intensivert. I denne forbindelse vil det bli lagt vekt på nærmere dialog mellom de forskjellige aktører og tettere oppfølging overfor mottakerlandene.

Bevilgningen foreslås redusert med 250 mill. kroner.

Kap. 118 Nordområdetiltak mv.

Post 70 Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland, kan overføres

Norge inngikk i 2001 avtale med Det nordiske miljøfinansieringsselskapet (NEFCO) om forvaltning av Norges bidrag til arbeidet med tømning og opphugging av lagerskipet Lepse. Skipet eies av Murmansk Shipping Company, og er lastet med brukt kjernebrensel fra den atomdrevne isbryterflåten. Avtalen resulterte i at Norge overførte 25 mill. kroner til NEFCO samme år. Midlene er fortsatt hovedsaklig ubenyttet, og beløper seg med renteinntekter til om lag 27 mill. kroner. UD's avtale med NEFCO utløp 31. desember 2006. Årsaken til at arbeidet ikke ble utført i avtaleperioden, er at arbeidet med å utrede situasjonen om bord i skipet og valg av teknisk metode for arbeidet har vært komplisert, og dermed tatt lengre tid enn forventet.

Det har i lengre tid vært arbeidet for at Den europeiske bank for gjenoppbygging og utvikling (EBRD) skal ta Lepse inn i porteføljen til Den nordlige dimensjons miljøfond (NDEP). Forslag om dette ble godkjent av fondets giverforsamling 30. november 2007. Prosjektets første fase er foreløpig kostnadsberegnet til 43 mill. euro. Fase 2 vil også ha et betydelig kostnadsomfang.

Lepse er et svært viktig prosjekt i arbeidet med å løse atomsikkerhetsproblemene i nord. Under EBRDs arbeid med Lepse har det vært sentralt å ikke bidra til å skape tvil internasjonalt om viktigheten av å finne en løsning på Lepse-problemet. Hvordan Norges midler i Lepse-fondet hos NEFCO skulle forvaltes videre, har derfor vært et spørsmål som Utenriksdepartementet mener måtte avklares etter en beslutning om hvor prosjektet skulle forankres.

På bakgrunn av at avtalen med NEFCO er utløpt og at EBRD nå har tatt på seg arbeidet med Lepse, er det ikke grunnlag for å videreføre samarbeidet med NEFCO på dette området. Midlene bør derfor kreves tilbakebetalt og tilbakeføres til statskassen, jf. omtale under kap. 3100 Utenriksdepartementet, post 03 Diverse inntekter.

Det foreslås at et beløp tilsvarende det som tilbakeføres fra NEFCO bevilges over kap. 118, post 70 som en ekstraordinær bevilgning til atomsikkerhetssamarbeidet, og øremerkes NDEP-fondet.

På bakgrunn av ovennevnte og med henvisning til omtale under kap. 100 Utenriksdepartementet, post 01 Driftsutgifter foreslås bevilgningen under kap. 118 Nordområdetiltak mv., post 70 økt med 25,4 mill. kroner.

Kap. 3100 Utenriksdepartementet

Post 03 (Ny) Diverse inntekter

Det foreslås at posten bevilges med 27,0 mill. kroner. Inntekten kommer som følge av tilbakeføring av ubenyttede tilskudd inkludert renter avsatt til Lepse-fondet under avtale med Det nordiske miljøfinansieringsselskapet (NEFCO).

Programområde 03 Internasjonal bistand

Innenfor det ODA-godkjente budsjettet for 2008 foreslås omdisponeringer som omtalt nedenfor samt en tilleggsbevilgning. Omdisponeringer uten nærmere omtale er i hovedsak knyttet til inndekningen av økte flyktningeutgifter under kap. 167 Flyktningiltak i Norge godkjent som utviklingshjelp (ODA), post 21 Spesielle driftsutgifter, jf. omtale nedenfor.

Tilleggsbevilgningen er knyttet til opptrappingen av Regjeringens klima- og skogsatsing under kap. 166 Tilskudd til ymse tiltak, post 72 Internasjonale miljøprosesser og bærekraftig utvikling og kap 140 Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen, post 01 Driftsutgifter.

Kap. 140 Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen

Post 01 Driftsutgifter

Prosjektet knyttet til Regjeringens satsing på skogtiltak er besluttet lagt til Miljøverndepartementet. Midlene til prosjektet ligger på bistandsbudsjettet og departementene foreslår at administrasjonsutgiftene for 2008 omdisponeres innenfor Utenriksdepartementets budsjett, og at Miljøverndepartementet får en belastningsfullmakt. Følgelig styrkes kap. 140 Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen, post 01 Driftsutgifter med 12 mill. kroner.

Grunnet økte bistandsoverføringer til Afghanistan og som direkte oppfølging av hendelsene på Hotell Serena er det behov for å dekke økte driftsutgifter knyttet til Norges Afghanistan-engasjement. Dette inkluderer bl.a. pansrede kjøretøy, opplæring, innføring av rekreasjonsreiser for de utsendte ved ambassaden, styrking av ambassaden og finansiering av en stilling som sikkerhetskoordinator i departementet. Disse økningene er beregnet til 13,645 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås økt med til sammen 25,645 mill. kroner.

Kap. 141 Direktoratet for utviklingshjelp (Norad)

Post 01 Driftsutgifter

Det er et merbehov innenfor Norads driftsutgifter knyttet til økte leieutgifter, bruk av ressurser fra Norad i forbindelse med etiopiske myndigheters krav om uttrekking av et antall norske diplomater, samt ekstra bistand fra Norad i forbindelse med omlegging til mindre forvaltningskrevende samarbeid ved enkelte ambassader.

Bevilgningen foreslås økt med 5,0 mill. kroner.

Kap. 150 Bistand til Afrika

Post 78 Regionbevilgning for Afrika, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 70,0 mill. kroner.

Kap. 151 Bistand til Asia

Post 72 Bistand til Afghanistan, kan overføres

Regjeringen foreslår at bistanden til Afghanistan skal beløpe seg til minst 750 mill. kroner i 2008. Hoveddelen av den totale sivile innsatsen i Afghanistan skal være innenfor det langsiktige utviklingssamarbeidet. Det er derfor nødvendig å øke bevilgningen på denne posten.

Bevilgningen foreslås økt med 50 mill. kroner.

Post 78 Regionbevilgning for Asia, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 30,0 mill. kroner.

Kap. 153 Bistand til Latin-Amerika

Post 78 Regionbevilgning for Latin-Amerika, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 14,7 mill. kroner.

Kap. 160 Sivilt samfunn og demokratiutvikling

Post 50 Fredskorpset

Internasjonalt er den globale helsepersonellkrisen ansett å være et hinder for å nå tusenårsmålene. Det foreslås å opprette en utvekslingsordning for helsepersonell i regi av Fredskorpset. Ordningen vil inngå i et internasjonalt nettverk av utvekslingsordninger for helsepersonell initiert av Frankrike.

Bevilgningen foreslås økt med 10 mill. kroner.

Post 73 Kultur, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 1,2 mill. kroner.

Post 75 Internasjonale organisasjoner og nettverk, kan overføres

Det er inngått et strategisk samarbeid med Clinton-stiftelsen. Samarbeidet omfatter bl.a. utvikling av integrerte forebyggingstiltak og behandlingstilbud for hiv og aids blant injisierende rusmisbrukere under rehabilitering i Kina.

Bevilgningen foreslås økt med 12 mill. kroner.

Kap. 161 Næringsutvikling

Post 70 Næringsutvikling, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 25,0 mill. kroner.

Kap. 162 Overgangsbistand (gap)

Post 70 Overgangsbistand (gap), kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 36,0 mill. kroner.

Kap. 163 Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter

Post 71 Humanitær bistand og menneskerettigheter, kan overføres

Det foreslås å omfordele 50 mill. kroner til Afghanistan fra kap. 163 Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter, post 71 Humanitær bistand og menneskerettigheter, jf. omtale under kap. 151 Bistand til Asia, post 72 Bistand til Afghanistan.

Videre omfordeles 25,0 mill. kroner til kap. 167 Flykntingstiltak i Norge godkjent som utviklingshjelp (ODA), post 21 Spesielle driftsutgifter, jf. omtale nedenfor.

I tillegg reduseres posten med 2,9 mill. kroner.

Bevilgningen under posten foreslås redusert med totalt 77,9 mill. kroner.

Kap. 164 Fred, forsoning og demokrati

Post 70 Fred, forsoning og demokratitiltak, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 5,5 mill. kroner.

Post 71 ODA-godkjente land på Balkan, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 7,0 mill. kroner.

Post 72 Utvikling og nedrustning, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 500 000 kr.

Post 73 Andre ODA-godkjente OSSE-land, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 6,5 mill. kroner.

Kap 165 Forskning, kompetanseheving og evaluering

Post 01 Driftsutgifter

For å følge opp politisk prioriterte saker og strategier, er det behov for ytterligere midler til konsulenttjenester.

Bevilgningen foreslås økt med 8,9 mill. kroner.

Kap. 166 Tilskudd til ymse tiltak

Post 72 Internasjonale miljøprosesser og bærekraftig utvikling, kan overføres

Posten foreslås økt med 213,0 mill. kroner til skogprosjektet i 2008. Midlene vil gå til skogtiltak for gradvis å trappe opp Regjeringens klima- og skogsatsing allerede i 2008. Inkludert administrasjonsutgiftene til Regjeringens skogprosjekt innebærer dette at det tilføres totalt 225,0 mill. kroner til nye midler til skogtiltak i 2008 i denne proposisjonen. Totalt settes det av 400 mill. kroner til skogsatsingen i 2008.

Det er igangsatt drøftinger med blant annet Brasil om mulig norsk støtte til Amazonas-fondet og med relevante multilaterale finansieringsinstitusjoner om støtte til et britisk-ledet fond for å bekjempe avskoging i Kongo-bassenget. Et partnerskap med Tanzania om å løse klimaproblemer relatert til avskoging ble lansert i april i år ved undertegning av en intensjonsavtale. Det vil være aktuelt å starte finansiering av partnerskapet i 2008. Det pågår også internasjonale drøftinger med sikte på å opprette et skoginvesteringsfond i Verdensbanken. Dersom dette fondet blir operativt i løpet av 2008 og fondet innrettes på en måte som samsvarer med hovedmålsettingene i Regjeringens klima- og skogsatsing, vil et norsk bidrag være aktuelt. Oppbyggingen av en internasjonal kapasitet for overvåkning og verifisering av avskogning og skogforringelse er viktig, og også på dette området kan det være aktuelt med bidrag allerede i 2008.

Bevilgningen foreslås økt med 213,0 mill. kroner.

Kap. 167 Flyktningtiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA)

Post 21 Spesielle driftsutgifter

I henhold til retningslinjene til OECDs Development Assistance Committee kan enkelte utgifter til flyktninger i Norge dekkes over bistandsbudsjettet. Utgiftene følger av fastlagte ordninger på budsjettene til Kunnskapsdepartementet, Arbeids- og

inkluderingsdepartementet og Barne- og likestillingsdepartementet samt forslaget om å overføre ansvaret for mindreårige asylsøkere til det ordinære barnevernet.

Gjennomsnittlig belegg i statlige asylmottak anslås å øke med 3 575 personer sammenlignet med prognosene som ble lagt til grunn i saldert budsjett. Sammen med økte utgifter til enslige mindreårige asylsøkere i statlige mottak og økt vertskommunekompensasjon fører dette til en økning i de ODA-godkjente utgiftene på 158,7 mill. kroner, jf. omtale under kap. 3690 Utlendingsdirektoratet. Videre øker ODA-godkjente utgifter knyttet til norskopplæring i mottak med 11,7 mill. kroner, jf. omtale under kap. 3651 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere og ODA-godkjente utgifter til grunnopplæring av barn og unge i asylmottak med 12,2 mill. kroner, jf. omtale under kap. 3225 Tiltak i grunnopplæring.

Økte ODA-godkjente utgifter til det statlige barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år beløper seg til 66,3 mill. kroner, jf. omtale under kap. 3856 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige personer.

Bevilgningen foreslås økt med til sammen 248,9 mill. kroner.

Kap. 168 Kvinner og likestilling

Post 70 Kvinner og likestilling, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 16,5 mill. kroner.

Kap. 169 Globale helse- og vaksineinitiativ

Post 71 Andre helse- og aidstiltak, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 2 mill. kroner.

Kap. 170 FN- organisasjoner mv.

Post 76 Tilleggsmidler via FN-systemet mv., kan overføres

Det foreslås å omdisponere 22 mill. kroner fra posten til kap. 160 Sivilt samfunn og demokratiutvikling, post 50 Fredskorpset og kap. 160 Sivilt samfunn og demokratiutvikling, post 75 Internasjonale organisasjoner og nettverk, jf. omtale ovenfor.

I tillegg foreslås det å omdisponere 20,0 mill. kroner til kap. 167 Flyktningtiltak i Norge godkjent som utviklingshjelp (ODA), post 21 Spesielle driftsutgifter, jf. omtale ovenfor.

Bevilgningen foreslås redusert med 42 mill. kroner.

Kap. 170 FN- organisasjoner mv.

Post 79 Ekspertes, juniorekspertes og FNs fredskorps, kan overføres

Bevilgningen foreslås redusert med 13,645 mill. kroner

Kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner

Post 70 Verdensbanken, kan overføres

Det foreslås at bevilgningen under posten reduseres med 31,0 mill. kroner, jf. omtale under kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 72 Samfinansiering via finansinstitusjoner.

Bevilgningen foreslås redusert med 31 mill. kroner.

Kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner

Post 72 Samfinansiering via finansinstitusjoner, kan overføres

I samarbeid med andre givere mener Regjeringen det er nødvendig å øke støtten til blant annet Verdensbankens arbeid med fattigdomsanalyser og sosiale konsekvensvurderinger.

Bevilgningen foreslås økt med 31 mill. kroner.

Andre saker

*Endring av tilsagnsfullmakt under kap. 116
Deltaking i internasjonale organisasjoner, post 74
Bilaterale samarbeidsprogram med Bulgaria og Romania*

Som følge av EØS-utvidelsesavtalen skal Norge bidra med totalt 68 mill. euro tilsvarende om lag 550 mill. kroner, til bilaterale samarbeidsprogram med Bulgaria og Romania. Ifølge avtalen skal alle tilsagn være gitt innen 30. april 2009, mens utbetalinger vil kunne foretas frem til oktober 2011.

Under kap.116, post 74 Bilaterale samarbeidsprogram med Bulgaria og Romania har Stortinget for 2008 vedtatt en tilsagnsfullmakt på 200 mill. kroner. Basert på økt tilfang av prosjektsøknader i første kvartal forventes det at det i løpet av 2008 vil bli gitt tilsagn om støtte tilsvarende om lag halvparten av den samlede rammen for programmene. Det foreslås derfor at tilsagnsfullmakten for 2008 økes fra 200 til 300 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Omtale av saker under kap. 169 Globale helse og vaksineinitiativ, post 70 Vaksine og helse

Den globale vaksinealliansen (GAVI) og Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria arbeider begge med å etablere seg som selvstendige stiftelser registrert i Sveits med status som internasjonale organisasjoner. De administrative ordningene hvor UNICEF og WHO er vertskap for fondene er ikke lenger hensiktsmessige gitt deres størrelse, belastning på vertskapsorganisasjonene og behovet for mer effektiv styring i møte med stadig større og mer komplekse oppgaver.

Blant forutsetningene for etablering av stiftelsene er avklarte og forpliktende relasjoner til FN-systemet som Verdens helseorganisasjon, UNICEF og UNAIDS og deres normative rolle på vaksinefeltet, aids, tuberkulose og malaria som teknisk-faglig ramme for strategier og programmer. Arbeidet innenfor Den globale vaksinealliansen med ny finansieringsordning for å akselerere utviklingslands tilgang til vaksiner er forsinket, og forventes avsluttet første halvår 2008.

3.2 Kunnskapsdepartementet**Kap. 220 Utdanningsdirektoratet**

Post 01 Driftsutgifter

Godkjenning av yrkeskvalifikasjoner

Kunnskapsdepartementet tar sikte på å fastsette forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra utlandet med hjemmel i barnehageloven i løpet av våren 2008. Utdanningsdirektoratet vil være ansvarlig for godkjenningsprosessen. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på posten med 135 000 kroner mot en tilsvarende reduksjon under kap. 231, post 21.

Flytting av drifts- og prosjektmidler

Etter opprettelsen av Utdanningsdirektoratet i 2004 er en del prosjektoppgaver gått over til å bli faste driftsoppgaver. Det foreslås derfor å flytte 36,9 mill. kroner fra kap. 226, post 21 til kap. 220, post 01.

Videre foreslås det å flytte 0,6 mill. kroner som gjelder utviklingsoppgaver fra kap. 220, post 01 til kap. 226, post 21.

Det foreslås også å flytte 8,2 mill. kroner som gjelder produksjon av lydbøker fra kap. 220, post 01 til kap. 230, post 01. Det foreslås parallelt

en justering av tilhørende inntektskrav på kap. 3220, post 02 og kap. 3230, post 02.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 28,2 mill. kroner.

Ny leieavtale for Utdanningsdirektoratet

Leiekontraktene for Utdanningsdirektoratet går ut i løpet av 2010. For å sikre at nye lokaler er på plass innen de eksisterende leiekontraktene løper ut, må det inngås nye leiekontrakter i 2008. Ny leieavtale for Utdanningsdirektoratet forventes å medføre økte utgifter fra 2010 som ikke kan dekkes gjennom eksisterende budsjetttramme på posten. Det bes derfor om fullmakt til å inngå avtale om leie av lokaler til Utdanningsdirektoratet med leieutgifter utover hva som kan dekkes under kap. 220, post 01, jf. bevilgningsreglementet § 6. Det vises til forslag til romertallsvedtak.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70

Det foreslås å redusere bevilgningen med 2,5 mill. kroner mot en tilsvarende økning under kap. 230, post 01. Overføringen gjelder lydbokproduksjon.

Kap. 3220 Utdanningsdirektoratet

Post 02 Salgsinntekter mv.

Det foreslås å overføre inntektskrav på 6,4 mill. kroner knyttet til salg av lydbøker fra kap. 3220, post 02 til kap. 3230, post 02, jf. omtale under kap. 220, post 01 og 21. Inntektene på posten foreslås derfor redusert med 6,4 mill. kroner.

Kap. 222 Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat

Post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, kan overføres

Det tas sikte på å starte bygging av nytt bibliotek ved Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører. Kostnadsrammen for prosjektet er satt til 11,3 mill. kroner. Byggingen er planlagt slutført i 2009 innenfor de ordinære bevilgningene på posten. Det er i perioden 2006–2008 bevilget totalt om lag 8,2 mill. kroner til fagskolen over kap. 222, post 45 som skolen har satt av til bygging av nytt bibliotek ved skolen. Differansen mellom tilgjengelige samlede bevilgninger til og med 2008 og kostnadsrammen foreslås dekket innenfor rammen av ordinær bevilgning på posten i 2009. Det foreslås derfor at Stortinget samtykker til at Kunnskapsdepar-

tementet kan gi skolen fullmakt til å inngå kontrakter i 2008 innenfor en ramme på 11,3 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen

Post 01 Driftsutgifter

På grunn av at Kunnskapsløftet ble gradvis innført, vil det i 2008 og 2009 være behov for ekstra midler til parallell avvikling av eksamen etter både tidligere og nye læreplaner. Midlene skal dekke økte utgifter til produksjon av oppgaver og oppnevning og skolering av sensorer. Det foreslås å styrke posten med 7,0 mill. kroner i 2008 mot en tilsvarende reduksjon under kap. 230, post 01.

Post 60 Tilskudd til landslinjer

Det tas sikte på at Buskerud fylkeskommune skal få tilskudd til et landslinjetilbud i Vg2 ur- og instrumentmaker ved Kongsberg videregående skole fra høsten 2008. Tilskuddet dekkes innenfor bevilgningen i 2008.

Post 63 Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, kan overføres

Bevilgningen fastsettes i forhold til antall elever i grunnskolen og i videregående skoler. Innrapporterte elevtall per 1. oktober 2007 viser en nedgang i antall elever sammenliknet med elevtallet som ble lagt til grunn for saldert budsjett 2008. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen på posten med om lag 5,7 mill. kroner.

Post 64 Tilskudd til opplæring av barn og unge i statlige asylmottak

Størrelsen på bevilgningen bestemmes av antall barn og unge i statlige asylmottak. Nye prognoser fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet viser en økning i forventet gjennomsnittlig belegg i mottakene i forhold til det som ble lagt til grunn i saldert budsjett. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på posten med 36,0 mill. kroner i 2008.

Post 68 Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen

Regjeringen foreslår å gjennomføre et samarbeidsprosjekt mellom kriminalomsorgen, NAV og utdanningsmyndighetene innen en periode på tre år. Prosjektet skal bidra til at innsatte etter endt soning tilbakeføres til samfunnet og kommer i arbeid. Rusomsorg og boligspørsmål inngår også i

dette samarbeidet. Konseptet er hentet fra Sverige og gjennomføres etter den såkalte KrAmi-modellen. Prosjektet er planlagt ledet av Fylkesmannen i Hordaland og skal vare ut 2010. Det foreslås å dekke utgifter for inntil 1 mill. kroner per år knyttet til opplæringssektorens del av prosjektet innenfor rammen av posten i prosjektperioden.

Kap. 3225 Tiltak i grunnopplæringen

Post 04 Refusjon av ODA-godkjente utgifter

Bevilgningen på posten justeres parallelt med bevilgningen på kap. 225, post 64. Det legges til grunn at 85 pst. av barn og unge som får opplæring i statlige asylmottak kommer fra ODA-godkjente land, og at 40 pst. av disse har vært i landet i mindre enn ett år. Det foreslås på den bakgrunn å øke inntektene med 12,2 mill. kroner.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 3 mill. kroner mot en tilsvarende økning under kap. 255, ny post 75 Europeisk ressurscenter for interkulturell dialog, menneskerettigheter og demokrati.

Det foreslås å overføre 36,9 mill. kroner til kap. 220, post 01 knyttet til diverse utviklingsoppgaver, jf. omtale under denne posten. Videre foreslås 0,6 mill. kroner overført fra kap. 220, post 01. Det vises til omtale under kap. 220, post 01.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 39,3 mill. kroner.

Utdanningsforskning

Kunnskapsdepartementet har gitt Norges forskningsråd i oppdrag å planlegge et nytt forskningsprogram for utdanning, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008). Programmet finansieres over kap. 226, post 21, kap. 258, post 21 og kap. 281, post 01. Etableringen av programmet *Kunnskap for kvalitet (2008–2010)* har tatt noe lenger tid enn antatt. Bevilgningsbehovet vil derfor være noe redusert i 2008. Kunnskapsdepartementet vil omdisponere de frigjorte midlene til andre formål innen utdanningsforskning som finansieres over disse postene, blant annet til prosjektet *Forsinket språkutvikling – årsaker og forløp* i samarbeid med Folkehelseinstituttet.

Kap. 227 Tilskudd til særskilte skoler

Post 70 Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo

Formålet med bevilgningen er å styrke samarbeidet med Frankrike og Tyskland og disse to lands språklige stilling i Norge. Kunnskapsdepartementet har fremforhandlet utkast til en revidert avtale med Tyskland om den tyske skolen i Oslo. Etter den nye avtalen vil skolen fra og med høsten 2008 ha videregående trinn i tillegg til grunnskole, samt en ny finansieringsordning som vil omfatte både grunn- og videregående opplæring. Avtalene vil bli lagt fram for Stortinget i egen proposisjon.

For skoleåret 2008–09 er Norges samlede tilskudd til skolen for barnetrinn og videregående trinn 1 avtalt til maksimalt 8 mill. kroner. Skolen får i dag 1,8 mill. kroner i statstilskudd per år. Norges merkostnad etter ny avtale vil høsten 2008 utgjøre 2,6 mill. kroner. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på posten med 2,6 mill. kroner.

Kap. 228 Tilskudd til private skoler mv.

Post 70 Private skoler med rett til statstilskudd, overslagsbevilgning

Kap. 6A i privatskoleloven slutter å gjelde fra 1. juli 2010, jf. privatskoleloven § 8–2. Innen den tid må skolene som hører inn under nåværende kap. 6A i privatskoleloven (såkalte 6A-skoler), ha søkt om ny lovtilknytning. Om lag 25 skoler er aktuelle for godkjenning etter fagskoleloven. 6A-skoler som ønsker å tilby godkjent fagskoleutdanning, skal få beholde muligheten til fremtidig tilskudd for faktiske studenter begrenset til det antallet studieplasser de har godkjenning for, jf. Innst. O. nr. 88 (2006–2007) og Innst. O. nr. 89 (2006–2007).

Skoler som er godkjent og i drift etter kap. 6A i privatskoleloven, får tilskudd over kap. 228 Tilskudd til private skoler mv. Enkelte av disse har imidlertid fått godkjenning som fagskole og startet med fagskolevirksomhet. Disse skolene fyller ikke lenger vilkårene etter kap. 6A i privatskoleloven. De skal dermed få tilskudd over kap. 276 Fagskoleutdanning. Det foreslås derfor at tilskuddet til de skolene som har startet fagskolevirksomhet, og som har gitt melding til Kunnskapsdepartementet om dette, overføres fra kap. 228, post 70 til kap. 276, ny post 72, jf. St.prp. nr. 7 (2007–2008). Det gjøres oppmerksom på at det vil bli foreslått ytterligere overføringer dersom flere 6A-skoler blir godkjent som fagskole og aktiverer denne godkjenningen.

Det foreslås på denne bakgrunn å redusere bevilgningen på posten med 9,4 mill. kroner.

Kap. 230 Kompetansesenter for spesialundervisning

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 7 mill. kroner mot en tilsvarende økning under kap. 225, post 01, jf. omtale under denne posten. Reduksjonen forutsettes ikke å ha vesentlige konsekvenser for aktivitetsnivået i kompetansesentrene.

Videre foreslås det å øke bevilgningen på posten med 10,7 mill. kroner til lydbokproduksjon mot en tilsvarende reduksjon på 8,2 mill. kroner under kap. 220, post 01 og 2,5 mill. kroner under kap. 220, post 21, jf. omtale under disse postene.

Samlet foreslås det en økning på posten med 3,7 mill. kroner.

Kap. 3230 Kompetansesenter for spesialundervisning

Post 02 Salgsinntekter mv.

Det foreslås å overføre inntektskrav på 6,4 mill. kroner knyttet til salg av lydbøker fra kap. 3220, post 02 til kap. 3230, post 02. Inntektene på posten foreslås derfor økt med 6,4 mill. kroner.

Kap. 231 Barnehager

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 51

Utdanningsdirektoratet skal ha ansvar for godkjenning av yrkeskvalifikasjoner fra utlandet med hjemmel i barnehageloven, jf. omtale under kap. 220, post 01. Det foreslår derfor å redusere bevilgningen på posten med 135 000 kroner mot en tilsvarende økning på kap. 220, post 01.

Post 60 Driftstilskudd til barnehager, overslagsbevilgning

I saldert budsjett 2008 ble det budsjettmessig lagt til rette for å dekke driftstilskudd til 22 700 heltidsplasser som var forventet opprettet i 2007. Disse plassene ble anslått å gi rom for 16 200 flere barn i barnehage. Foreløpige utbyggingstall viser at det ble etablert om lag 18 000 heltidsplasser og at om lag 14 500 flere barn fikk plass i barnehage i 2007. Lavere utbygging enn forventet i 2007 gir et mindre behov på posten på 465 mill. kroner.

I saldert budsjett 2008 er det lagt til grunn en utbygging av 7 700 heltidsplasser i 2008, noe som ble anslått å gi plass til 3 900 flere barn i barnehage. På bakgrunn av lavere utbygging enn ventet i 2007 og en undersøkelse fra TNS Gallup om kommunenes utbyggingsplaner for 2008, foreslås det å oppjustere måltallet for utbygging i 2008 til 18 000 heltidsplasser, som vil gi plass til 14 500 nye barn i barnehage. Av den totale økningen legges det til grunn at 12 600 nye heltidsplasser som vil gi plass til 10 200 nye barn blir etablert i permanente lokaler. Dette gir et merbehov på 276 mill. kroner. Det legges videre til grunn at det etableres 5 400 nye heltidsplasser som vil gi plass til 4 300 nye barn, i midlertidige lokaler. Dette gir et merbehov på 118,5 mill. kroner. Høyere utbygging enn det som ble anslått i saldert budsjett for 2008 gir totalt et merbehov på posten på 394,5 mill. kroner.

Med dette økte måltallet vil det være lagt økonomisk til rette for at om lag 264 000 barn har et barnehagetilbud ved utgangen av 2008. Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 70,5 mill. kroner.

Post 61 Investeringstilskudd, overslagsbevilgning

Anslaget for nye barn som forventes å få plass i permanente barnehager i 2008 økes til 10 200. Videre er det lagt til grunn at det ved utgangen av 2008 vil være et etterslep av ubehandlede søknader om investeringstilskudd, noe som gjør at tilskudd for en del plasser opprettet ved slutten av 2008 trolig først vil bli utbetalt i 2009. Det foreslås på den bakgrunn å øke bevilgningen på posten med 54 mill. kroner.

Post 64 Tilskudd til midlertidige lokaler, overslagsbevilgning

For å realisere flere barnehageplasser raskt er det hensiktsmessig å ta i bruk midlertidige barnehagelokaler. Regjeringen foreslår å øke tilskuddet til etablering av faste plasser i midlertidige lokaler slik at flest mulig kan få barnehageplass i løpet av 2008. Satsen for en heltidsplass foreslås økt fra 8 400 kroner til 20 000 kroner, og satsen for en deltidsplass økes fra 4 200 kroner til 10 000 kroner.

Anslaget for antall barn som antas å få fast plass i midlertidige lokaler i 2008 økes til 4 300, jf. omtale under post 60. Det legges til grunn at det også for tilskuddet til midlertidige lokaler vil være et etterslep av ubehandlede søknader ved utgangen av året, og at tilskudd for noen av plassene som opprettes på slutten av året derfor vil bli utbetalt i 2009.

Som følge av forslaget om økte tilskuddssatser og et oppjustert måltall for etablering i midlertidige lokaler i 2008 foreslås det å øke bevilgningen på posten med til sammen 48 mill. kroner.

Post 65 Skjønnsmidler til barnehager

Etableringen av nye barnehageplasser i 2007 ble mindre enn forutsatt, jf. omtale under post 60. Det foreslås at bevilgningen justeres for faktisk aktivitetsvekst i 2007. Dette gir et mindrebehov på posten på 198 mill. kroner.

Økt anslag for etablering av nye plasser i permanente og midlertidige lokaler i 2008, jf. omtale under post 60, gir et merbehov på posten på henholdsvis 147 mill. kroner og 63 mill. kroner. Totalt gir anslaget for økt utbygging et merbehov på posten med 210 mill. kroner.

Kunnskapsdepartementet gjennomførte rundt årsskiftet 2007–08 en stikkprøvekontroll i 60 kommuner. Kontrollen avdekte at flere kommuner benyttet skjønnsmidler tildelt i 2006 til andre formål enn barnehagedrift. Som følge av resultatene fra kontrollen ble det foretatt et trekk i tildelingen av skjønnsmidler på totalt 43,5 mill. kroner for 53 kommuner. Dette gir et mindrebehov på posten på 43,5 mill. kroner.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 31,5 mill. kroner.

Kap. 252 EUs handlingsprogram for livslang læring

Post 70 Tilskudd

På grunn av redusert kontingentkrav og endring i valutakurs foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 11,2 mill. kroner.

Kap. 255 Tilskudd til freds- og menneskerettighetssentre mv.

Post 75 Europeisk ressurscenter for interkulturell dialog, menneskerettigheter og demokrati, kan overføres

Regjeringen ønsker at Norge skal være vertskap for og finansiere drift av Europeisk ressurscenter for interkulturell dialog, menneskerettigheter og demokratisk medborgerskap, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008). Avtaleutkast med Europarådet og stiftelsesforutsetninger vil bli forelagt Stortinget som egen sak. Det foreslås å bevilge 3,0 mill. kroner over kap. 255, ny post 75 til oppstart av sentret i 2008, mot en tilsvarende reduksjon under kap. 226, post 21.

Kap. 270 Studium i utlandet og sosiale formål for studenter

Post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger, kan overføres

Kunnskapsdepartementet har startet arbeidet med å overdra eiendommen Schultzgate 7 til Student-samskipnaden i Oslo, jf. Budsjett-innst. S. nr. 12 (2007–2008) og St.prp. nr. 1 (2007–2008). Eiendommen skal overdras vederlagsfritt, jf. særskilt fullmakt gitt av Stortinget ved behandlingen av statsbudsjettet for 2008. Det er dialog med beboerne av eiendommen for å finne en varig løsning. Kunnskapsdepartementet tar sikte på å inngå kontrakt i løpet av første halvår 2008 og vil komme tilbake til saken i St.prp. nr. 1 (2008–2009).

Kap. 271 Universiteter

Post 50 Basisfinansiering statlige universiteter

Basisfinansiering

Langsiktig og målrettet satsing på høyere utdanning og forskning er nødvendig for utvikling av kompetansesamfunnet. Stabil finansiering er en forutsetning for at institusjonene kan drive langsiktig kunnskapsutvikling og kunnskapsforvaltning av høy kvalitet innenfor et bredt spekter av fagtilbud. En velfungerende universitets- og høyskolesektor er en forutsetning og et virkemiddel for å utføre forskning og utdanning slik at vi kan møte miljøutfordringene, håndtere velferdsoppgavene innenfor helse, omsorg og utdanning som vi i dag står overfor og legge grunnlag for fremtidig verdiskaping. Regjeringen foreslår å styrke basisbevilgningen til universiteter og høyskoler med totalt 143,1 mill. kroner. Dette tilsvarer halvårseffekt av reduksjonen i disse bevilgningene i 2007 på 274,3 mill. kroner, justert for forventet pris- og lønnsvekst i 2008. Dette muliggjør høyere aktivitet i universitets- og høyskolesektoren i andre halvår 2008. Den foreslåtte økningen er fordelt på kap. 271, post 50, kap. 272, post 50 og 70, kap. 275, post 50 og post 70. Basisbevilgningen til universitetene foreslås økt med 96,9 mill. kroner.

NO_x-avgift

Regjeringen setter ned anslaget for avgiftsinntekter fra NO_x-avgiften og utgifter til kompensasjon for NO_x-avgift fordi Regjeringen har kommet til enighet med 14 næringsorganisasjoner om en miljøavtale om NO_x-reduserende tiltak, jf. nærmere omtale av avtalen under kap. 2 Forslag om endrede skatte- og avgiftsbestemmelser.

NTNU og Universitetet i Tromsø mottar i 2008 kompensasjon for NO_x-avgift knyttet til to forskningsfartøyer. Den nye miljøavtalen mellom næringsorganisasjonene og staten innebærer at de som tilslutter seg avtalen vil få fritak for NO_x-avgift. Samtidig vil kompensasjon til disse for NO_x-avgift bortfalle. Statlige virksomheter som finansieres over statsbudsjettet gis ikke anledning til å tilslutte seg avtalen. De vil dermed fortsatt betale NO_x-avgift og avgiftskompensasjonen for disse blir opprettholdt. For forskningsfartøyet F/F Gunnerus som er eid av NTNU vil NO_x-kompensasjonen derfor bli opprettholdt. For F/F Jan Mayen som leies av Universitetet i Tromsø fra det private selskapet Olympic Marine Research KS vil NO_x-avgiftskompensasjonen imidlertid falle bort. Fartøyet er eid av et privat selskap som kan slutte seg til miljøavtalen og vil dermed få fritak fra NO_x-avgiften. På denne bakgrunn foreslås det å redusere bevilgningen med knapt 1,2 mill. kroner.

Til sammen foreslås det å øke bevilgningen på posten med 95,7 mill. kroner.

Informatikkbygningen (IFI 1)

Informatikkbygningen (IFI 1) skal overføres fra Norges forskningsråd til Universitetet i Oslo (UiO), jf. omtale under kap. 285, post 55. Det skal ikke betales vederlag ved transaksjonen. Det påhviler et lån på eiendommen. Lånet som påhviler UiOs del av bygget vil bli overført fra Norges forskningsråd til universitetet slik at universitetet vil stå som ny lånetaker. Dette restlånet vil utgjøre om lag 23,8 mill. kroner per 1. juli 2008.

Forvaltning av statens eierinteresser

Organisering av eksternt finansiert virksomhet i universitets- og høyskolesektoren i stiftelse krever Kunnskapsdepartementets godkjenning, jf. rundskriv F-35-02 og F20-07. Staten ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) eide 40 000 aksjer hver pålydende kr. 1 i Leiv Eiriksson AS per 1. januar 2007. Dette tilsvarer en eierandel på fire pst. Aksjene i Leiv Eiriksson AS er kategorisert i gruppe 1 i kapitalregnskapet. Transaksjoner med slike aksjer forutsetter søknad til Kunnskapsdepartementet og Stortingets godkjenning. Leiv Eiriksson AS ble i 2007 fusjonert inn i Leiv Eiriksson Nyskapning AS (LEN) uten at det ble søkt Kunnskapsdepartementet om dette. Statens aksjer i LEN er bokført i regnskapet til NTNU. Etter fusjonen har staten en eierandel på fire prosent i LEN.

NTNU har i 2007 betalt omlag 5,4 mill. kroner i overkurs ved en kapitalforhøyelse i NTNU Technology Transfer AS. Universitetet kan ikke overføre statlige midler til et aksjeselskap uten bevilgning eller særskilt fullmakt. Kunnskapsdepartementet har bedt universitetet ta nødvendige skritt for å motta en ytelse fra selskapet som tilsvarer innbetalt overkurs.

Kunnskapsdepartementet har på bakgrunn av ovennevnte forhold inndratt NTNUs fullmakt til å erverve aksjer.

Sentrumsbygningene ved Universitetet i Oslo

Regjeringen vil gjennomføre en total rehabilitering av sentrumsbygningene ved Universitetet i Oslo. Det foreslås å bevilge 15 mill. kroner til igangsetting av fase 1 av prosjektet i 2008, jf. omtale under kap. 1580, post 31.

Kap. 272 Vitenskapelige høyskoler

Post 50 Basisfinansiering statlige vitenskapelige høyskoler

Basisbevilgningen til de statlige vitenskapelige høyskolene foreslås økt med 3,5 mill. kroner, jf. omtale under kap. 271, post 50.

Post 70 Basisfinansiering private vitenskapelige høyskoler

Basisbevilgningen til Det teologiske Menighetsfakultetet, som er eneste private institusjon med akkreditering som vitenskapelige høyskole, foreslås økt med 700 000 kroner, jf. omtale under kap. 271, post 50.

Kap. 275 Høyskoler

Post 50 Basisfinansiering statlige høyskoler

Basisbevilgningen til de statlige høyskolene foreslås økt med 39,6 mill. kroner, jf. omtale under kap. 271, post 50.

Metningsdykkerutdanning

Høgskolen i Bergen skal sammen med StatoilHydro ASA, ExxonMobil AS og AS Norske Shell, samt Norsk undervannsintervensjon AS (NUI) etablere metningsdykkerutdanning ved Høgskolen i Bergen, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008). Det skal etableres en midlertidig utdanning som etterfølges av en permanent løsning. Den midlertidige utdanningen startet i april 2008. Det tas sikte

på at den permanente utdanningen starter våren 2009. Kunnskapsdepartementet vil komme tilbake til dette i St.prp. nr. 1 (2008–2009).

Forvaltning av statens eierinteresser

Organisering av eksternt finansiert virksomhet i universitets- og høyskolesektoren i stiftelse krever Kunnskapsdepartementets godkjenning, jf. rundskriv F-35–02 og F20–07. Høgskolen i Tromsø og Høgskolen i Narvik har bidratt med stiftelseskapital i stiftelsen MIT FabLab Norway uten forutgående søknad til Kunnskapsdepartementet. Videre har Høgskolen i Tromsø stilt en driftsgaranti i forbindelse med byggelån for MIT FabLab Norway. Tiden for garantien er utløpt. Kunnskapsdepartementet har på bakgrunn av dette inndratt fullmakten til Høgskolen i Tromsø og Høgskolen i Narvik til å erverve aksjer.

Post 70 Basisfinansiering private høyskoler

Basisbevilgningen til de private høyskolene foreslås økt med 2,4 mill. kroner, jf. omtale under kap. 271, post 50.

Baptistenes teologiske seminar og Høgskolen i Staffeldtsgate fikk for første gang uttelling i undervisningskomponenten i budsjettåret 2008. Ved en feil ble ikke midlene fordelt på riktig post i forbindelse med 2008-budsjettet. Dette har ingen betydning for utbetalingen til høyskolene. Det foreslås å overføre 410 000 kroner fra post 70 til post 71 for Baptistenes teologiske seminar og 4 mill. kroner for Høgskolen i Staffeldtsgate, til sammen om lag 4,4 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen nedjustert med 2 mill. kroner.

Post 71 Resultatbasert undervisningsfinansiering private høyskoler

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med om lag 4,4 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon under post 70, jf. omtale under denne posten.

Kap. 276 Fagskoleutdanning

Post 70 Tilskudd til fagskoleutdanning

De to tidligere 6A-skolene Hald Internasjonale senter og Menighetsbibelskolen får fra 2008 bevilgning over kap. 276, post 70. Det foreslås å overføre 1,6 mill. kroner for Hald internasjonale senter og 1,2 mill. kroner for Menighetsbibelskolen fra post 70 til ny post 72 Annen fagskoleutdanning.

Overføringen gjelder høsten 2008. Bevilgningen foreslås derfor redusert med 2,7 mill. kroner.

Post 72 Annen fagskoleutdanning

Det vises til omtale om 6A-skoler under kap. 228, post 70. Stortingets ønsker at tidligere 6A-skoler skal få beholde like god finansiering under fagskoleloven som de har hatt under privatskoleloven, jf. Innst. O. nr. 89 (2006–2007). Det foreslås derfor å videreføre satsene per student (omregnet til helårsekvivalenter) som har vært gjeldende under privatskoleloven. På denne bakgrunn foreslås det å overføre 9,4 mill. kroner fra kap. 228, post 70 til kap. 276, ny post 72.

En del av 6A-skolene er godkjent uten øvre grense for antall studieplasser, mens de fleste har en øvre grense for antall studenter de kan motta tilskudd for. Ved utforming av ny tilskuddsordning på fagskolekapittelet bør en søke å likebehandle de tidligere 6A-skolene. Det foreslås derfor å innføre en øvre grense også for de skoler som ikke har det i dag. Den øvre grensen bør gjenspeile et realistisk potensial for antall studieplasser og ta hensyn til studenttallet de siste årene. 6A-skoler som i dag har begrensning på antall studieplasser, har de siste tre årene hatt et elevtall som er om lag 35 pst. lavere enn maksimalt tillatt antall elever. Det foreslås å legge dette til grunn for beregning av øvre grense for de øvrige 6A-skolene. I tråd med dette foreslås det at øvre grense for antall studieplasser disse skolene kan motta tilskudd for, beregnes for hver enkelt tilbyder på bakgrunn av gjennomsnittlig antall studenter ved skolen de siste tre årene, samt et påslag på 35 pst.

Videre foreslås det å øke bevilgningen på posten med om lag 2,7 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 276, post 70, jf. omtale under denne posten.

Samlet foreslås det en bevilgning på 12,1 mill. kroner på posten.

Kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler

Post 73 Tilskudd til internasjonale programmer

Bevilgningen på posten omfatter kontingent til norsk deltakelse i EU-programmet Erasmus Mundus, samt midler til aktiviteter for å oppnå internasjonalisering av norsk høyere utdanning. I statsbudsjettet 2008 ble bevilgningen ved en feil nedjustert med 1,8 mill. kroner. Videre har kontingentutgiftene økt med 800 000 kroner. Det foreslås

på denne bakgrunn å øke bevilgningen på posten med 2,6 mill. kroner.

Kap. 285 Norges forskningsråd

Post 55 Administrasjon

Norges forskningsråd har hatt en betydelig eiendomsmasse som er solgt eller avhendet på annen måte. Informatikkbygningen (IFI 1) er den eneste bygningen som gjenstår. Norges forskningsråd leier IFI 1 ut til Universitetet i Oslo (UiO) og Norsk Regnesentral (NR). I tråd med Forskningsrådets strategi om å bygge ned sin eiendomsmasse, har Hovedstyret i Norges forskningsråd fattet vedtak om å overføre IFI 1 til Universitetet i Oslo.

En overføring av IFI 1 fra Forskningsrådet til UiO er å anse som en overføring av fast eiendom mellom to statsinstitusjoner utenfor statens forretningsdrift. Det skal dermed, i tråd med instruks om avhending av eiendom som tilhører staten og overføring av fast eiendom mellom statsinstitusjoner, ikke betales vederlag ved transaksjonen. IFI 1 overføres derfor til UiO uten vederlag. Bygningen er imidlertid blitt taksert for å få synliggjort den verdioverføringen overdragelsen innebærer.

Det påhviler et lån på eiendommen. Kunnskapsdepartementet har beregnet lånet, inkludert den delen som påhviler NRs del av bygningen, til 37,4 mill. kroner. Den delen av lånet som påhviler NRs seksjon, vil bli innfridd av Forskningsrådet ved overføringen. Lånet som påhviler UiOs del av bygget vil bli overført fra Norges forskningsråd til universitetet slik at universitetet vil stå som ny lånetaker. Dette restlånet vil utgjøre om lag 23,8 mill. kroner per 1. juli 2008.

Kap. 286 Fondet for forskning og nyskaping

Post 50 Overføring til Norges forskningsråd

Gaveforsterkningsordningen

Det vises til anmodningsvedtak nr. 62 (2007–2008) i forbindelse med Dok. 8:107 (2006–2007), jf. Innst. S. nr. 28 (2007–2008):

«Stortinget ber Regjeringen snarest mulig, og senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2008, komme tilbake med sak til Stortinget vedrørende gaveforsterkningsordningen.»

Det ble forutsatt at den nevnte saken skulle inneholde både en vurdering av beløpsgrensen og mottakerkretsen i ordningen.

Om ordningen

Formålet med gaveforsterkningsordningen er å stimulere til privat medfinansiering av langsiktig, grunnleggende forskning. Gaveforsterkningsordningen ble lansert i St.meld. 20 (2004–2005) *Vilje til forskning*, og ble etablert fra 1. januar 2006.

Ordningen fungerer slik at staten bidrar med 25 pst. gaveforsterkning for private gaver til langsiktig, grunnleggende forskning. Det forutsettes at gaven er på minst 5 mill. kroner og blir gitt til en av de på forhånd godkjente mottakere under ordningen. Disse er universitetene, høyskoler med rett til å tildele doktorgrad, Norges forskningsråd og Det Norske Videnskaps-Akademi (DNVA). Ordningen forvaltes av Norges forskningsråd.

Beløpsgrense

I Dok. 8: 107 (2006–2007) påpekes det at ordningen med offentlig forsterkning av private gaver er et godt virkemiddel for å styrke grunnforskningen og at en lavere beløpsgrense enn dagens 5 mill. kroner vil kunne bidra til at også mindre bedrifter, organisasjoner og flere privatpersoner gir flere gaver til grunnforskning. Det ble foreslått å senke beløpsgrensen i gaveforsterkningsordningen til 500 000 kroner.

Regjeringen støtter hovedargumentet i forslaget, og har vurdert nivået på en senket beløpsgrense opp mot de relative administrasjonskostnadene per gave.

Administrasjonskostnadene per gave som kvalifiserer til gaveforsterkning er tilnærmet like, uansett gavebeløp. De relative administrasjonskostnadene per gave blir dermed høyere jo lavere gavebeløpet er. Hver gave som er berettiget til gaveforsterkning gir kostnader hos mottakerinstitusjonene og i Norges forskningsråd knyttet til fremforhandling av avtaledokument, søknadsbehandling, rapportering og kontroll. I tillegg kommer ordinære administrasjonskostnader knyttet til drift av forskningsprosjektene. For gaver til Forskningsrådet eller DNVA kommer også kostnader knyttet til utlysning og søknadsbehandling.

Regjeringen mener 3 mill. kroner kan anses som en rimelig nedre grense sett i forhold til de administrative kostnadene per gave. Det er også en rimelig grense vurdert mot kostnadsnivået i et forskningsprosjekt. Regjeringen foreslår på denne bakgrunn å senke beløpsgrensen fra 5 mill. kroner til 3 mill. kroner fra 1. juli 2008.

Gaveforsterkningsordningen er en budsjettstyrt ordning, som finansieres av avkastning fra Fondet for forskning og nyskaping over kap. 286,

post 50. I dag er rammen for ordningen 80 mill. kroner. I 2007 ble det utbetalt 52,7 mill. kroner under ordningen.

Det er naturlig å anta at en lavere grense vil medføre flere gaver. Dersom kravene i ett budsjettår overskrider disponibelt budsjett for det aktuelle året, skal det etter retningslinjene for ordningen etableres en køordning. Med utgangspunkt i regnskapstallene for 2007 forventes det imidlertid ikke at endringen i beløpsgrense vil gjøre at behovene i 2008 overstiger rammen på 80 mill. kroner.

Mottakerkrets

Kreftforeningen har foreslått at også universitetssykehusene inkluderes som gyldige mottakere av gaver under ordningen, ettersom det foregår mye langsiktig, grunnleggende forskning ved disse institusjonene.

Regjeringen fremholder at det først og fremst er den langsiktige, grunnleggende forskningen i universitets- og høyskolesektoren man ønsker å styrke gjennom denne ordningen. Foruten gaver til Forskningsrådet og DNVA, gis gaveforsterkning kun for gaver til institusjoner med rett til å tildele doktorgrad. Universitetssykehusene har ikke slik rett.

Regjeringen ønsker at gaveforsterkningsordningen innenfor medisinfeltet først og fremst skal bidra til å styrke basalforskningen, som er universitetenes hovedansvar. Videre har ordningen sin begrunnelse i et ønske om å stimulere private givere til å donere midler til forskning, som de ellers ikke ville gitt. Universitetssykehusene mottar allerede betydelige private gavemidler.

Regjeringen foreslår på denne bakgrunn at den gjeldende mottakerkretsen i gaveforsterkningsordningen opprettholdes. Det understrekes at gaveforsterkningsordningen likevel kan styrke langsiktig, grunnleggende forskning ved universitetssykehusene ved at private givere kan gi gaver øremerket et universitets fakultetdivisjon ved et universitetssykehus. Det er også mulig å gi gaver til medisinske formål gjennom Forskningsrådet eller DNVA.

Gaveforsterkning til stiftelser

Det meste av midlene som i 2006 og 2007 dannet grunnlaget for utbetaling av gaveforsterkninger til Universitetet i Bergen ble ikke utbetalt til Universi-

tetet i Bergen, men kanalisert til stiftelsene Bergens forskningsstiftelse og Bergens medisinske forskningsstiftelse. Tilsvarende gjelder for gaveforsterkningen i 2007 til Universitetet i Tromsø hvor midlene er kanalisert til Tromsø forskningsstiftelse. I tillegg til at det meste av gavene er utbetalt til de tre forskningsstiftelsene, har både Universitetet i Bergen og Universitetet i Tromsø overført gaveforsterkningene til de tre stiftelsene.

Kunnskapsdepartementet er av den oppfatning at utbetalingene av gaveforsterkningene til stiftelsene ikke er i tråd med retningslinjene og Stortingets forutsetninger for ordningen. Kunnskapsdepartementet er kommet til at forvaltningen har foretatt en urettmessig utbetaling av statlige midler til de tre forskningsstiftelsene, og at man i samsvar med god forvaltningsskikk må søke utbetalingene reversert. Kunnskapsdepartementet har tilskrevet de tre stiftelsene og anmodet om at stiftelsene tilbakebetaler gaveforsterkningene til staten. Det foreligger så langt ingen avklaring med hensyn til tilbakebetaling fra stiftelsenes side.

Endring av retningslinjer

Med bakgrunn i de erfaringer som er gjort med gaveforsterkningsordningen til nå vil Kunnskapsdepartementet revidere retningslinjene for ordningen. I tillegg til endringen av beløpsgrensen, legges det opp til at de nye retningslinjene presiserer at statlige gavemottakere må forvalte gave og gaveforsterkning innenfor statens konsernkontoordning, på rentebærende fondskonti i Norges Bank. Videre vil det stilles krav om synliggjøring av gaver og gaveforsterkning i gavemottakernes regnskap. Sammen med den årlige rapporteringen til Norges forskningsråd, vil dette gi god økonomisk oversikt og vil være nyttig både med tanke på årlig kontroll med midlene og en eventuell fremtidig evaluering av ordningen.

Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi

Regjeringen foreslår at det bevilges 500 000 kroner til kontingent for norsk deltakelse i Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi (EIT) i 2008, se omtale under kap. 288, post 74. Regjeringen foreslår på denne bakgrunn å redusere bevilgningen på kap. 286, post 50 med 500 000 kroner mot en tilsvarende økning under kap. 288, post 74.

Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak*Post 72 Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner*

Det foreslås at bevilgningen på posten økes med 27 mill. kroner. Av dette er 24 mill. kroner knyttet til kontingentøkning til CERN (Organisation européenne pour la recherche nucléaire). Videre er om lag 2,6 mill. kroner av merbehovet på posten knyttet til kontingentøkning til ESRF (European Synchrotron Radiation Facility). Utover dette er det enkelte mindre justeringer i kontingentutgiftene bl.a. knyttet til valutakursendringer.

Post 73 EUs rammeprogram for forskning, kan overføres

Bevilgningen fikk tilføyd stikkordfullmakten «kan overføres» i 2007, jf. St.prp. nr. 7 (2007–2008). Det foreslås at fullmakten videreføres også i 2008, jf. forslag til romertallsvedtak.

Post 74 Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi

Regjeringen ønsker at Norge skal delta i Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi (EIT), jf. St.prp. nr. 56 (2007–2008) Om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi (EIT) 2008–2013.

EIT har som formål å bidra til å styrke Europas innovasjonsevne gjennom en bedre kobling mellom forskning, næringsliv og utdanning. Dette skal gjøres gjennom å gi støtte til etablering av ulike nettverk og samarbeid.

Det totale budsjettet til EIT for perioden 2008–13 er av EU-kommisjonen anslått til 2,4 mrd. euro, hvorav det meste i form av tilskudd fra industrien. EUs bidrag vil være på 308,7 mill. euro for hele perioden. Norsk kontingent vil tilsvare om lag 2,28 pst. av EU-bidraget, det vil si om lag 56 mill. kroner totalt, hvorav det meste vil komme til utbetaling i 2010–13. Den norske kontingenten vil anslagsvis være 500 000 kroner i 2008, 1,1 mill. kroner i 2009, for så å øke til i overkant av 9 mill. kroner i 2010.

Det foreslås på bakgrunn av dette en bevilgning på 500 000 kroner til kontingent i 2008 mot en tilsvarende reduksjon under kap. 286 post 50. Det foreslås at bevilgningen legges på ny post 74 Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi. Bevilgningen foreslås med forbehold om Stortingets samtykke til norsk deltakelse i EIT.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning*Post 50 Avsetning til utdanningsstipend, overslagsbevilgning*

Antallet støttemottakere i høyere utdanning og annen videregående utdanning er lavere enn anslaget som lå til grunn for saldert budsjett 2008. Det foreslås derfor å nedjustere bevilgningen på posten med 195,2 mill. kroner.

Post 70 Utdanningsstipend, overslagsbevilgning

Antallet støttemottakere er lavere enn anslaget som lå til grunn for saldert budsjett 2008. Det foreslås derfor å nedjustere bevilgningen på posten med 108,9 mill. kroner.

Post 71 Andre stipend, overslagsbevilgning

Antallet støttemottakere er lavere enn anslaget som lå til grunn for saldert budsjett 2008. Det foreslås derfor å nedjustere bevilgningen på posten med 19,2 mill. kroner.

Post 72 Rentestønad, overslagsbevilgning

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 128,3 mill. kroner, hovedsakelig på grunn av færre støttemottakere enn anslaget som lå til grunn for saldert budsjett 2008.

Post 73 Avskrivninger, overslagsbevilgning

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 41,9 mill. kroner, hovedsakelig på bakgrunn av flere hovedfagsavskrivninger.

Post 74 Tap på utlån

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 117,4 mill. kroner på bakgrunn av at færre saker er overført permanent til Statens Innkrevingssentral enn hva som ble lagt til grunn for saldert budsjett 2008.

Post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning, overslagsbevilgning

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 502,3 mill. kroner hovedsakelig grunnet et lavere antall utlån enn hva som lå til grunn for saldert budsjett 2008.

Kap. 5310 Statens lånekasse for utdanning*Post 72 Gebyr*

Grunnet noe flere 2. gangs og 3.gangs varsel enn hva som lå til grunn for saldert budsjett 2008, foreslås det å øke bevilgningen på posten med 4 mill. kroner.

Post 90 Avdrag og renter

På grunn av endrede anslag for innbetalte renter og avdrag, foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 689,7 mill. kroner.

Post 91 Tap og avskrivninger

Kapitaldelen (lånedelen) av bevilgningen på kap. 2410, post 73 og post 74 bevilges over kap. 5310, post 91. Hovedsakelig grunnet reduksjoner i avskrivninger på kap. 2410, post 74 foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 73,9 mill. kroner.

Post 93 Omgjøring av studielån til stipend

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 323,3 mill. kroner som følge av en lavere andel konverteringer enn forutsatt og et lavere anslag for støttemottakere med konverteringslån.

Kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning*Post 80 Renter*

Det foreslås å redusere bevilgningen på posten med 91,0 mill. kroner hovedsakelig som følge av endring i rentesatsene og nedjusterte anslag for nye utlån.

Andre saker*Klimaforskning*

Regjeringen foreslår at det etableres en koordinert satsing på forskning og utvikling innen fornybare energikilder og karbonfangst- og lagring gjennom Norges forskningsråd. Regjeringen foreslår at det bevilges i alt 70 mill. kroner til dette over Olje- og energidepartementets, Nærings- og handelsdepartementets og Samferdselsdepartementets budsjetter. Med denne satsingen følger Regjeringen opp Klimaforliket, jf. Innst. S. nr. 145 (2007–2008). Midlene er foreslått fordelt med 50 mill. kroner til etablering av forskningssentre knyttet til fornybare energikilder, karbonfangst og -lagring, 10 mill. kro-

ner til RENERGI-programmet og 10 mill. kroner til brukerstyrt innovasjonsarena (BIA). Senteratsingen vil vektlegge forskerrekruttering, infrastruktur og tverrsektorielt samarbeid. Utvelgelsen skal baseres på kvalitet. Regjeringen legger til grunn at rammen for senteratsingen blir minst 100 mill. kroner i 2009. Se nærmere omtale under kap. 920, post 50, kap. 1301, post 50 og kap. 1830, post 50.

Oppgaver og ansvar for voksenopplæring

Både Utdanningsdirektoratet og Vox – Nasjonalt senter for læring i arbeidslivet, har oppgaver og ansvar for voksenopplæring. Kunnskapsdepartementet ønsker fra og med 2009 å presisere oppgave- og ansvarsdeling mellom direktoratet og Vox for den rettighetsbaserte grunnopplæringen for voksne.

Kunnskapsdepartementet mener at en slik klargjøring av ansvar og oppgaver når det gjelder rettighetsbasert grunnopplæring for voksne, også vil medføre mer effektiv utnyttelse av tilgjengelige ressurser. Ved å tydeliggjøre direktoratets ansvar for forvaltning av regelverket vil direktoratet bli bedre i stand til å se problemstillinger knyttet til grunnopplæring for voksne i sammenheng med grunnopplæringen generelt. Det er også Kunnskapsdepartementets intensjon å forsterke og fornye Vox' funksjon som statlig fagorgan for den del av voksnes læring som ikke inngår i den rettighetsbaserte opplæringen.

Kunnskapsdepartementet vil komme tilbake til saken og nærmere vurdering av bevilgningsmessige konsekvenser i St.prp. nr. 1 (2008–2009).

3.3 Kultur- og kirke departementet**Kap. 310 Tilskudd til trossamfunn m.m.***Post 76 Tilskudd til råd for tro og livssyn*

Det er behov for å øke bevilgningen under kap. 310 Tilskudd til trossamfunn m.m., post 76 Tilskudd til råd for tro og livssyn med 0,1 mill. kroner. Midlene skal nyttes til å involvere trossamfunn i oppfølgingen av handlingsplanen mot kjønnslemlestelse, samt å utarbeide informasjon om kjønnslemlestelse i opplæringsprogram for nye forstandere. Det vises til nærmere omtale under kap. 840 Krisetiltak, post 21 Spesielle driftsutgifter nedenfor. Merutgiften dekkes ved reduksjon i bevilgningen under kap. 840 Krisetiltak, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Bevilgningen foreslås økt med 0,1 mill. kroner.

Kap. 315 Frivillighetsformål

Post 71 Tilskudd til frivillighetsentraler

I budsjettet for 2008 er det forutsatt opprettet 13 nye frivillighetsentraler, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008), kap. 315 Frivillighetsformål, post 71 Tilskudd til frivillighetsentraler. Det viser seg nå at det er behov for å opprette flere frivillighetsentraler i inneværende år enn tidligere forutsatt. For å kunne opprette ytterligere fem nye sentraler i 2008 foreslås det at noen av midlene under kap. 315 Frivillighetsformål, post 71 Tilskudd til frivillighetsentraler, som var forutsatt disponert av departementet til ulike prosjekter på frivillighetsområdet, omprioriteres til nye sentraler innenfor samme post.

Kap. 320 Allmenne kulturformål

Post 79 Til disposisjon, kan nyttes under post 01

Det er behov for å øke tilskuddet knyttet til Den internasjonale Ibsenprisen, jf. omtale under kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål, post 76 Ibsenpris m.m. nedenfor. Merutgiften dekkes av udisponerte midler under kap. 320 Allmenne kulturformål, post 79 Til disposisjon.

Bevilgningen foreslås redusert med 1,7 mill. kroner.

Det Norske Akademis Store Ordbok

Det er behov for å styrke fremdriften i arbeidet med en ny, utvidet og digitalisert utgave av Det Norske Akademis Store Ordbok (Riksmålsordboken) med sikte på fullføring i 2014.

I 2008 økes tilskuddet med 1,0 mill. kroner som dekkes innenfor bevilgningen over kap. 320 Allmenne kulturformål, post 79 Til disposisjon.

Kap. 321 Kunstnerformål

Post 01 Driftsutgifter

Nytt statsstipend

Det foreslås statsstipend til Petter Ringen Johannessen fra 1. juni 2008. Statsstipendet er på 349 100 kroner på helårsbasis, tilsvarende ltr. 47, og dekkes innenfor bevilgningen over kap. 321 Kunstnerformål, post 01 Driftsutgifter.

Redusert bevilgning under post 01

Det er behov for å øke bevilgningen til bibliotekvederlag i 2008, jf. omtale under kap. 321 Kunstnerformål, post 75 Vederlagsordninger nedenfor. Som

følge av at utgiftene til statsstipendier blir noe lavere enn budsjettert i 2008, kan deler av merutgiften dekkes ved reduksjon i bevilgningen under kap. 321 Kunstnerformål, post 01 Driftsutgifter.

Bevilgningen foreslås redusert med 0,7 mill. kroner.

Post 75 Vederlagsordninger

Staten ved Kultur- og kirke departementet og de forhandlingsberettigede organisasjonene inngikk 28. november 2007 avtale om bibliotekvederlag for perioden 2008–2011. Avtalen angir en vederlags-sats per verk som disponeres til utlån i norske bibliotek. Beregningen av det årlige vederlaget bruker bibliotekstatistikken fra ABM-utvikling. Siste års bestandsøkning var større enn tidligere år, og skyldes økt bestand både i skolebibliotek og forskningsbibliotek. Bibliotekvederlaget for 2008 er beregnet til 78,6 mill. kroner. Dette er 2,1 mill. kroner høyere enn budsjettert. Merutgiften dekkes ved tilsvarende bevilgningsreduksjon, jf. omtale under kap. 321 Kunstnerformål, post 01 Driftsutgifter ovenfor og kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål, post 78 Ymse faste tiltak nedenfor.

Bevilgningen foreslås økt med 2,1 mill. kroner.

Kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom

Post 01 Driftsutgifter

Inntektene knyttet til ulike prosjekter i regi av Kunst i offentlige rom (KORO) blir noe lavere enn tidligere budsjettert, jf. omtale under kap. 3322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, post 01 Ymse inntekter nedenfor. Dette innebærer også reduserte driftsutgifter i 2008 på om lag 0,1 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås redusert med 0,1 mill. kroner.

Kap. 325 Samordningsiltak for arkiv, bibliotek og museer

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Oppdragsvirksomheten ved ABM-utvikling får et langt større omfang enn tidligere budsjettert. I 2008 forventes de samlede oppdragsutgiftene å utgjøre om lag 35,0 mill. kroner. Dette er 10,0 mill. kroner høyere enn budsjettert. Merutgiftene dekkes av tilsvarende merinntekter, jf. omtale under kap. 3325 Samordningsiltak for arkiv, bibliotek og museer, post 02 Inntekter ved oppdrag nedenfor.

Bevilgningen foreslås økt med 10,0 mill. kroner.

Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål

Post 76 Ibsenpris m.m.

Det er bevilget 3,1 mill. kroner under denne posten. Bevilgningen er fordelt med 1,5 mill. kroner til den internasjonale Ibsenprisen og 1,1 mill. kroner til stipendier m.m. og 0,5 mill. kroner til arrangementer i tilknytning til prisutdelingen. Det er behov for økt tilskudd til Den internasjonale Ibsenprisen for 2008 for å øke prisens prestisje og tyngde internasjonalt. I tillegg er det behov for midler til den faglige konferansen som arrangeres i tilknytning til stipendutdelingen og midler til Ibsenkomiteens møtevirksomhet.

Det foreslås å øke tilskuddet til ovennevnte formål med til sammen 1,7 mill. kroner fordelt med 1,0 mill. kroner til selve prisen, 0,5 mill. kroner til faglig konferanse og 0,2 mill. kroner til dekning av utgiftene knyttet til Ibsenkomiteens møter. Merutgiften dekkes ved tilsvarende bevilgningsreduksjon, jf. omtale under kap. 320 Allmenne kulturformål, post 79 Til disposisjon ovenfor.

Bevilgningen foreslås økt med 1,7 mill. kroner.

Post 78 Ymse faste tiltak

Det er behov for å øke bevilgningen til bibliotekvederlag i 2008, jf. omtale under kap. 321 Kunstnerformål, post 75 Vederlagsordninger ovenfor. Som følge av at det ikke er behov for tilskudd til Norsk biografisk Leksikon i 2008, dekkes deler av merutgiften ved reduksjon i bevilgningen under kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål, post 78 Ymse faste tiltak.

Bevilgningen foreslås redusert med 1,4 mill. kroner.

Kap. 334 Film- og medieformål

Post 78 Ymse faste tiltak

Bevilgningen under kap. 334 Film- og medieformål, post 78 Ymse faste tiltak omfatter midler til ulike faste filmkulturelle tiltak og midler til forsøks- og utviklingstiltak. Norsk filminstitutt mottar årlig søknader om midler til forsøks- og utviklingstiltak som det av filmpolitiske grunner er ønskelig å støtte, men som det ikke er rom for innenfor bevilgningen på posten. Det er som følge av dette behov for å øke bevilgningen i 2008 med 0,5 mill.

kroner. Merutgiften dekkes ved tilsvarende bevilgningsreduksjon, jf. omtale under kap. 336 Informasjonsberedskap – kringkasting, post 70 Informasjonsberedskap nedenfor.

Bevilgningen foreslås økt med 0,5 mill. kroner.

Kap. 336 Informasjonsberedskap – kringkasting

Post 70 Informasjonsberedskap

Det er behov for å øke tilskuddet til forsøks- og utviklingstiltak på filmområdet, jf. omtale under kap. 334 Film- og medieformål, post 78 Ymse faste tiltak ovenfor. Merutgiften dekkes av udisponerte midler under kap. 336 Informasjonsberedskap – kringkasting, post 70 Informasjonsberedskap som følge av at TV2s søknad om midler til informasjonsberedskap i 2008 ikke ga grunnlag for å tildele TV2 hele bevilgningen i 2008.

Bevilgningen foreslås redusert med 0,5 mill. kroner.

Kap. 342 Nidaros domkirke m.m.

Post 01 Driftsutgifter

Salgs- og billettinntektene ved Nidaros domkirke og Erkebispegården, samt refusjoner for eksterne oppgaver som Nidaros domkirkes restaureringsarbeider utfører for andre, har økt mer enn forventet. Dette innebærer økte driftsutgifter i 2008 på om lag 3,5 mill. kroner. Merutgiftene dekkes av tilsvarende merinntekter, jf. omtale under kap. 3342 Nidaros domkirke m.m., post 01 Ymse inntekter nedenfor.

Bevilgningen foreslås økt med 3,5 mill. kroner.

Kap. 3322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom

Post 01 Ymse inntekter

Inntektene knyttet til ulike prosjekter i regi av Kunst i offentlige rom (KORO) blir noe lavere enn tidligere budsjettert. I 2008 forventes de samlede inntektene å utgjøre om lag 0,1 mill. kroner. Dette gir en mindreinntekt på 0,1 mill. kroner. Mindreinntektene innebærer tilsvarende mindreutgifter, jf. omtale under kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, post 01 Driftsutgifter ovenfor.

Bevilgningen foreslås redusert med 0,1 mill. kroner.

Kap. 3325 Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer

Post 02 *Inntekter ved oppdrag*

Oppdragsvirksomheten ved ABM-utvikling får et langt større omfang enn tidligere budsjettet. I 2008 forventes de samlede oppdragsinntektene å utgjøre om lag 35,0 mill. kroner. Dette er 10,0 mill. kroner høyere enn budsjettet. Merinntektene skal dekke tilsvarende merutgifter, jf. omtale under kap. 325 Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer, post 21 Spesielle driftsutgifter ovenfor.

Bevilgningen foreslås økt med 10,0 mill. kroner.

Kap. 3342 Nidaros domkirke m.m.

Post 01 *Ymse inntekter*

Salgs- og billettinntektene ved Nidaros domkirke og Erkebispegården, samt refusjoner for eksterne oppgaver som Nidaros domkirkes restaureringsarbeider utfører for andre, har økt mer enn forventet. I 2008 forventes de samlede inntektene å utgjøre om lag 14,7 mill. kroner. Dette er 3,5 mill. kroner høyere enn budsjettet. Merinntektene skal dekke tilsvarende merutgifter, jf. omtale under kap. 342 Nidaros domkirke m.m., post 01 Driftsutgifter ovenfor.

Bevilgningen foreslås økt med 3,5 mill. kroner.

Andre saker

Oppfølging av museumsreformen

I flere av landets fylker er det nå pågående prosesser der museer vurderer å slå seg sammen i større enheter i tråd med museumsreformens målsetting om faglig, administrativ og økonomisk styrking. Det gjenstår om lag 30,0 mill. kroner av opptrapningsmidlene til museumssektoren i henhold til abm-meldingen. De museer som fullfører konsolideringer, vil bli prioritert med økt tilskudd.

Kulturminneåret 2009

Regjeringen har utpekt 2009 til Kulturminneår, og det forventes at museene deltar aktivt i markeringen.

Østsamisk museum

I St.prp. nr. 1 (2007–2008) opplyste Kultur- og kirke departementet at kostnadsrammen for byggeprosjektet Østsamisk museum var fastsatt til

37,0 mill. kroner. Departementet viste til at Statsbygg er byggherre. Det ble opplyst at byggingen ble igangsatt sommeren 2007 og at bygget skal stå ferdig i 2008. Statsbygg meldte våren 2008 om økonomiske problemer i gjennomføringen. De økonomiske problemene har sammenheng med mangler i planleggingen og tilretteleggingen av prosjektet. For å løse gjenstående problemer har Statsbygg foreslått at kostnadsrammen økes med 5,0 mill. kroner og at Statsbygg i tillegg identifiserer kuttmuligheter.

For å sikre at bygget står ferdig som forutsatt i 2008 synes eneste realistiske løsning nå å være å øke kostnadsrammen med 5,0 mill. kroner fra 37,0 til 42,0 mill. kroner. Kultur- og kirke departementet viser til at det tidligere har blitt kuttet i prosjektet, og vil derfor ikke anbefale ytterligere forenklinger i prosjektet som lå til grunn for kostnadsrammen på 37,0 mill. kroner.

Kultur- og kirke departementet vil dekke inn merbehovet i 2008 for byggeprosjektet Østsamisk museum med tilsvarende mindrebehov til oppfølgingen av tiltak i garantiperioden for byggeprosjektet Hålogaland Teater, der det tidligere er bevilget midler på kapittel 320 Allmenne kulturformål, post 73 Nasjonale kulturbygg.

Den Norske Opera & Ballett AS

Det Norske Operafond har overført 10 pst. av aksjene i Den Norske Opera & Ballett AS til staten. Staten eier etter dette 100 pst. av aksjene i selskapet.

3.4 Justisdepartementet

Kap. 61 Høyesterett

Post 01 *Driftsutgifter*

Lønnsjusteringen for dommerne i Høyesterett fastsettes av Stortinget. Med virkning fra 1. oktober 2007 ble lønnen til dommerne i Høyesterett regulert, jf. Innst. S. nr. 55 (2007–2008) Innstilling til Stortingets presidentskap om regulering av lønnen for Høyesteretts medlemmer. Lønnsøkningen ble fastsatt for sent til at virkningen kunne innarbeides i budsjettforslaget for 2008.

Virkningen av lønnsoppjøret for dommerne i Høyesterett for perioden 1. oktober 2007 til og med 31. desember 2008 utgjør 6,919 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås økt med 6,919 mill. kroner.

Kap. 410 Tingrettene og lagmannsrettene*Post 01 Driftsutgifter*

Lønnsjusteringer for embetsdommerne i tingrettene og lagmannsrettene fastsettes blant annet på grunnlag av lønnen til høyesterettsdommerne, som fastsettes av Stortinget. Lønnsøkningen for embetsdommerne ble fastsatt for sent til at virkningen kunne innarbeides i budsjettforslaget for 2008, jf. omtale under kap. 61, post 01. Virkningen av lønnsoppgjøret for embetsdommerne i tingrettene og lagmannsrettene i perioden 1. oktober 2007 til 31. desember 2008 utgjør 35,23 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås økt med 35,23 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Posten dekker utgifter som etter rettsgebyrloven er inkludert i rettsgebyret, jf. kap. 3410, for eksempel kunngjøringsutgifter, nødvendige utgifter ved tvangsforretninger, registrering m.m. under offentlig bobehandling, forkynnelse som er nødvendig etter loven og utgifter til rettsvitner. Bevilgningen er skjønsmessig anslått.

Bevilgningen foreslås økt med 4,5 mill. kroner.

Kap. 3410 Rettsgebyr*Post 01 Rettsgebyr*

Posten dekker inntekter fra gebyrpliktige oppgaver i domstolene i forbindelse med sivile saker, skjønn, skifte, konkurs m.m.

Forventet inntektsendring – fritak for rettsgebyr i særskilte sivile ankesaker

Ved lov 7. mars 2008 nr. 5 om endringer i straffeprosessloven mv. (styrket stilling for fornærmede og etterlatte) ble det vedtatt flere lovendringer for å styrke fornærmedes og etterlattes rettigheter under behandlingen av en straffesak. Loven trer i kraft 1. juli 2008. Loven medfører enkelte økonomiske konsekvenser som det ikke er tatt høyde for i statsbudsjettet for 2008.

Det foreslås å redusere bevilgningen under kap. 3410, post 01 med 82 000 kroner i forbindelse med forventet inntektsreduksjon som følge av at det innføres en regel om fritak for rettsgebyr i særskilte sivile ankesaker etter straffeprosessloven § 435, jf. også omtale under kap. 440, post 22.

Anslagsendring

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås det å øke bevilgningen under kap. 3410, post 01 med 10 mill. kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen under kap. 3410, post 01 med om lag 9,9 mill. kroner.

Kap. 412 Tinglysingsprosjektet*Post 01 Driftsutgifter*

Justisdepartementet har fått fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 412, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3412, post 01 og fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 413, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3413, post 01, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008).

I St.prp. nr. 18 (2007–2008) Om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Justisdepartementet, jf. Innst. S. nr. 88 (2007–2008), ble det i den tekstlige omtalen under Tinglysingsprosjektet lagt opp til å øke bevilgningen under kap. 412, post 01 med 14,5 mill. kroner og kap. 3412, post 01 med 25 mill. kroner. Samtidig ble det i den tekstlige omtalen under jordskifterettene lagt opp til å øke bevilgningen under kap. 413, post 01 og kap. 3413, post 01 med 3,6 mill. kroner. Ved en feil ble inntektsøkningen under kap. 3413, post 01 på 3,6 mill. kroner i vedtaksdelen lagt inn på kap. 3412, post 01, slik at det i vedtaksdelen på kap. 3412, post 01 fremkom en inntektsøkning på 28,6 mill. kroner mens det i vedtaksdelen på kap. 3413, post 01 ikke fremkom noen inntektsøkning.

På bakgrunn av ovennevnte vedtok Stortinget kun å øke bevilgningen under kap. 3412, post 01 med 28,6 mill. kroner. Dette medførte at inntektskravet under kap. 3412, post 01 økte med 3,6 mill. kroner og inntektskravet under kap. 3413, post 01 ble redusert med 3,6 mill. kroner i forhold til det som opprinnelig skulle legges til grunn.

Dersom vedtaksdelen i St.prp. nr. 18 (2007–2008) hadde vært korrekt ville deler av mindreforbruket i 2007 på kap. 413, post 01 fremkommet under kap. 412, post 01. På bakgrunn av ovennevnte foreslås det å omdisponere 3,297 mill. kroner fra kap. 413, post 01 til kap. 412, post 01, jf. omtale under kap. 413, post 01.

Kap. 413 Jordskifterettene*Post 01 Driftsutgifter*

På bakgrunn av en feil i vedtaksdelen i St.prp. nr. 18 (2007–2008), jf. Innst. S. nr. 88 (2007–2008), foreslås det å omdisponere 3,297 mill. kroner fra kap. 413, post 01 til kap. 412, post 01, jf. omtale under kap. 412, post 01.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen på posten dekker sideutgifter som jordskifterettene har hjemmel til å kreve inn i visse saker. Sideutgiftene skal dekke det tekniske arbeidet i disse sakene.

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås det å redusere bevilgningen under kap. 413, post 21 med 1 mill. kroner, jf. omtale under kap. 3413, post 02.

Kap. 3413 Jordskifterettene*Post 02 Sideutgifter*

Bevilgningen på kap. 3413, post 02 dekker inntekter som jordskifterettene har hjemmel til å kreve inn i visse saker. På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås det å redusere bevilgningen under kap. 3413, post 02 med 1 mill. kroner, jf. omtale under kap. 413, post 21.

Kap. 414 Forliksråd og andre domsutgifter*Post 21 Spesielle driftsutgifter*

Posten dekker utgifter til godtgjørelse til forliksrådets medlemmer og kompetansehevende tiltak i form av kurs.

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås det å redusere bevilgningen under kap. 414, post 21 med 10 mill. kroner.

Kap. 430 Kriminalomsorgens sentrale forvaltning*Post 01 Driftsutgifter*

Politiets data- og materielltjeneste (PDMT) dekker i dag deler av husleieutgiftene til Kriminalomsorgens IT-tjeneste (KITT). Ordningen ble etablert som følge av at de to enhetene var samlokalisert i PDMTs lokaler. KITT har nå flyttet ut. På bakgrunn av ovennevnte foreslås det å omdisponere 0,241 mill. kroner fra kap. 440, post 01 til kap. 430, post 01, jf. omtale under kap. 440, post 01.

Kap. 432 Kriminalomsorgens utdanningscenter*Post 01 Driftsutgifter*

Ved behandlingen av St. prp. nr. 1 (2007–2008), jf. Budsjett-innst. S. nr. 4 (2007–2008), ble det vedtatt å ta opp 250 aspiranter til Fængselskolen i 2008.

Til det planlagte opptaket på 250 aspiranter, fylte kun 170 kandidater de formelle kravene for opptak til Fængselskolen og som dermed kunne tas opp som aspiranter fra januar 2008. Opptak av resterende 80 aspiranter måtte derfor utsettes.

De to desentraliserte klassene ved Ravneberget og Åna fengsler startet opp som planlagt i januar 2008. I tråd med justiskomiteens merknad i Budsjett-innst. S. nr. 4 (2007–2008) har Justisdepartementet vurdert ytterligere desentraliserte opplegg lagt til områder med kø for straffegjennomføring og særskilte utfordringer knyttet til rekruttering. Det utsatte opptaket på 80 aspiranter er nå foretatt ved at:

- 15 aspiranter er tatt opp i en variant av desentralisert opplegg ved Tromsø fengsel (i samarbeid med Vadsø fengsel).
- 65 aspiranter er spredt på flere etablerte praksisfengsler i opplæringsperioden.

Til det utsatte opptaket med oppstart i mai 2008 meldte det seg om lag 300 søkere. Det ble gjennomført en særskilt informasjonskampanje for å rekruttere til fengslene i Troms og Finnmark, hvor det var 35 søkere til de 15 plassene.

Bevilgningen foreslås redusert med 4 mill. kroner.

Kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten*Post 01 Driftsutgifter**Avvikling av medhjelperordningen*

I forbindelse med overføringen av den sivile rettspleie på grunnplanet til politi- og lensmannsetaten fra 1. januar 2006 ble 15 mill. kroner omdisponert fra kap. 440, post 01 til kap. 440, post 23. I dag er Brønnøysundregistrene gitt fullmakt til å administrere og belaste post 23 med utgifter til medhjelperordningen. Bruken av medhjelperordningen, som innebærer at lensmenn kan leie bistand i gjeldsordningssaker, er redusert og den vurderes som lite ressursvennlig. Det er derfor ønskelig å avvikle ordningen innen 1. januar 2009. Ved å omdisponere midler fra kap. 440, post 23 til kap. 440, post 01 vil det kunne iverksettes tiltak som vil gjøre alle landets namsmenn/namsfogder bedre i stand til å

nå måltallet for saksbehandlingstid med en tilfredsstillende kvalitet i saksbehandlingen. Midlene vil benyttes til å ansette saksbehandlere innen utvalgte politidistrikter/regioner.

På bakgrunn av ovennevnte forelås det å omdisponere 7,5 mill. kroner fra kap. 440, post 23 til kap. 440, post 01, jf. omtale under kap. 440, post 23.

Omdisponering av husleiemidler

Det foreslås å omdisponere 0,241 mill. kroner fra kap. 440, post 01 til kap. 430, post 01, jf. omtale under kap. 430, post 01.

Rammeoverføring fra Barne- og likestillingsdepartementet

Det ble bevilget 10 mill. kroner i statsbudsjettet for 2008 i forbindelse med Regjeringens handlingsplan mot kjønnslemlestelse. Barne- og likestillingsdepartementet koordinerer arbeidet med handlingsplanen mot kjønnslemlestelse i samarbeid med seks andre departementer.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås det å overføre 1 mill. kroner fra Barne- og likestillingsdepartementets kap. 840 Krisetiltak, post 21 Spesielle driftsutgifter til kap. 440, post 01, jf. omtale under kap. 840, post 21.

Styrking av Politiets sikkerhetstjeneste

For at Politiets sikkerhetstjeneste (PST) skal kunne gjennomføre pålagte oppgaver er det nødvendig å øke de personellmessige ressursene og å gjennomføre enkelte investeringer. Merbehovet knytter seg i hovedsak til livvaktstjenesten og forebyggende arbeid.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås det å øke bevilgningen under kap. 440, post 01 med 10 mill. kroner. Dette fordeler seg med om lag 6 mill. kroner til nye årsverk og 4 mill. kroner til investeringer. Med dette har PST fått betydelige budsjettmessige styrkinger i 2007 og 2008. Det vises i den forbindelse til at PST fikk økt bevilgningen med 6 mill. kroner i forbindelse med St.prp. nr. 69 (2006–2007), jf. Innst. S. nr. 230 (2006–2007), og 5 mill. kroner i forbindelse med St.prp. nr. 18 (2007–2008), jf. Innst. S. nr. 88 (2007–2008). I tillegg fikk PST en generell styrking på 3 mill. kroner i forbindelse med den ordinære tildelingen av bevilgning for 2008.

Schengen Information System II (SIS-II)

Schengen informasjonssystem (SIS) er et databasert register til bruk i alle land som deltar i Schengen-samarbeidet. Norge tar del i samarbeidet i SIS gjennom Schengen-avtalen. Et tettere europeisk politi- og påtalesamarbeid – som inkluderer de nye medlemslandene i EU – gjør det nødvendig å utvikle et mer avansert informasjonssystem (SIS II). I dag registreres informasjon om ettersøkte kriminelle, savnede personer og stjålne objekter. I den nye versjonen blir det adgang til å registrere flere opplysninger. Det vises i den forbindelse til Ot.prp. nr. 38 (2007–2008) Om lov om endringer i lov 16. juli 1999 nr. 66 om Schengen informasjonssystem (SIS).

EU har arbeidet for å få det sentrale SIS II-prosjektet ferdig i henhold til opprinnelige planer som tilsa avslutning i 2008. En rekke kompliserende forhold har imidlertid tvunget frem justerte planer for prosjektet. Det er særlig omfattende problemer og utfordringer i forbindelse med testprosedyrer og den endelige migreringen (flyttingen) av data fra dagens system til det nye SIS II-systemet som har ført til forsinkelsene. Etter dagens planer skal prosjektet slutføres høsten 2009.

Den sentrale forsinkelsen i SIS II-prosjektet påfører også det nasjonale prosjektet i Norge vesentlige forsinkelser, som gir merkostnader på 12,9 mill. kroner i 2008.

Bevilgningen foreslås økt med 12,9 mill. kroner.

Tilskudd til Frontex

EUs grensekontrollbyrå Frontex ble operativt 3. oktober 2005. Hovedoppgaven til Frontex er å koordinere medlemsstatenes operative samarbeid om kontrollen av de ytre grenser. Byrået skal ved behov støtte medlemsstatene med tekniske og operative ressurser for å kontrollere yttergrensen, i tillegg til å formidle risikoanalyser, utarbeide «beste praksis-eksempler» og drive opplæring av personell. I forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 71 (2004–2005) ble blant annet avtalen om Norge og Islands deltakelse i det europeiske byrå for forvaltning av det operative samarbeidet ved de ytre grensene til medlemslandene i EU vedtatt. I omtalen av de økonomiske og administrative konsekvenser i St.prp. nr. 71 (2004–2005) heter det at Norges utgifter til byråets driftskostnader skal beregnes i henhold til den fordelingsnøkkel som er fastsatt i Schengen-avtalens artikkel 12. Basert på byråets budsjett for 2006, som var det første

driftsår, ville Norges andel av driftskostnadene utgjøre om lag 1,7 mill. kroner.

Innsatsen mot illegal immigrasjon er et hovedsatsingsområde for EU. Sammen med økte utfordringer, f.eks. flyktningestrømmen til Kanariøyene og i Middelhavet, fører det til utvidet mandat, oppgaver og økte budsjetter for Frontex.

I 2006 var aktiviteten noe begrenset, mens den senere har økt kraftig. Dette medfører også økte utgifter. Budsjettet til Frontex fastsettes i EUs organer. Norges mulighet til å påvirke budsjettet er svært begrenset. Norges andel for 2008 beløper seg til om lag 12,3 mill. kroner. Budsjettet kan også bli økt på et senere tidspunkt.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås det å øke bevilgningen under kap. 440, post 01 med 10,6 mill. kroner.

Utlendingsfeltet

Økte prognoser for asylankomster og uttransporteringer

I St.prp. nr. 1 (2007–2008) ble prognosen for asylankomster i 2008 oppgitt til 5 500. Denne prognosen er nå endret til 10 500 asylankomster i år. Dette fører til merutgifter for politiet. Det økte antallet asylankomster kan også få konsekvenser for politiets uttransporteringer. Det er imidlertid flere faktorer som gjør det vanskelig å anslå hvor mange uttransporteringer det er realistisk å legge til grunn for 2008. Usikkerhetsfaktorer inkluderer for eksempel hvilke land asylsøkerne kommer fra og mulighetene for å returnere dem, samt hvor mange som er tilgjengelig for uttransportering av politiet. Regjeringen har som mål å få til en rask retur av returnerbare asylsøkere, og det er derfor viktig at politiet har ressurser til å uttransportere de som har fått endelig avslag på søknadene sine.

På denne bakgrunn foreslår Justisdepartementet å øke bevilgningen under kap. 440 med 20 mill. kroner, fordelt med 14 mill. kroner på post 01 og 6 mill. kroner på post 21. Jf. omtale under kap. 440, post 21.

Oppholdssaker (forvaltningssaker på utlendingsfeltet)

Prognosene for antall oppholdssaker (forvaltningssaker på utlendingsfeltet) i 2008 øker. Slik det ser ut nå vil antall saker politiet får til behandling i 2008 øke med over 20 000 saker i forhold til 2007.

Regjeringen prioriterer å effektivisere saksflyten i utlendingsforvaltningen. Det er derfor et mål å finne fram til tiltak som kan effektivisere ressurs-

bruken, redusere saksbehandlingstiden og bedre servicen, samtidig som en tilfredsstillende kvalitet opprettholdes. Det er derfor av sentral betydning at politiet får styrket sin bevilgning for å nå disse felles målene. En styrking av bevilgningene til politidistriktene vil også bidra til å bedre driftssituasjonen.

Det foreslås derfor å øke bevilgningen til politiet med 20 mill. kroner, herav 16 mill. kroner under kap. 440, post 01 og 4 mill. kroner under kap. 441, post 01, jf. omtale under kap. 441, post 01.

Oppsummering

Bevilgningen under kap. 440, post 01 foreslås økt med 71,8 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det foreslås å øke bevilgningen under kap. 440, post 21 med 6 mill. kroner knyttet til økte prognoser for asylankomster og uttransporteringer, jf. omtale under kap. 440, post 01.

Post 22 Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, kan overføres

Posten skal dekke utgifter til søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag. Posten skal også dekke noen personellutgifter og ev. utgifter til å bedre søkemethodene.

Det foreslås å omdisponere 0,5 mill. kroner fra kap. 440, post 22 til kap. 466, post 01, jf. omtale under kap. 466. Videre foreslås det å redusere bevilgningen under kap. 440, post 22 med 82 000 kroner, jf. omtale under kap. 3410, post 01.

Det foreslås å overføre 0,25 mill. kroner fra kap. 440, post 22 til Kommunal- og regionaldepartementets kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 64 Skjønnstilskudd, for å bidra til å sikre døgnkontinuerlig overvåking av skredfarlige områder i Storfjorden (Åknes, Tafjord), jf. omtale under kap. 452, post 01.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen under kap. 440, post 22 med om lag 0,83 mill. kroner. Nedjusteringen foreslås på bakgrunn av ovennevnte, erfaringstall fra tidligere år og forbruket hittil i år. Til tross for at bevilgningen på posten ble redusert med om lag 2 mill. kroner i forbindelse med St.prp. nr. 69 (2006–2007), jf. Innst. S. nr. 230 (2006–2007), ble det overført om lag 2 mill. kroner fra 2007 til 2008. Den foreslåtte reduksjonen medfører ikke at det vil legges opp til færre søk etter omkomne i 2008.

Post 23 Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål

Det foreslås å omdisponere 7,5 mill. kroner fra kap. 440, post 23 til kap. 440, post 01 knyttet til avvikling av medhjelperordningen, jf. omtale under kap. 440, post 01.

Kap. 441 Oslo politidistrikt

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å øke bevilgningen under kap. 441, post 01 med 4 mill. kroner på grunn av økt antall saker innen utlendingsforvaltningen, jf. omtale under kap. 440, post 01. Midlene vil i hovedsak bli disponert av utlendingsseksjonen i Storgata i Oslo.

Kap. 452 Sentral krisehåndtering

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å overføre 0,25 mill. kroner fra kap. 452, post 01 til Kommunal- og regionaldepartementets kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 64 Skjønnstilskudd knyttet til skredovervåkning, jf. omtale under kap. 440, post 22.

Kap. 455 Redningstjenesten

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold

Forsvaret er operatør av den norske redningshelikoptertjenesten gjennom 330-skvadronen. Justisdepartementet er budsjettansvarlig for denne tjenesten fra og med 2004 og har en særskilt driftsavtale med Forsvarsdepartementet om leveransen.

Det er avdekket at utgiftene til driften av redningshelikoptertjenesten er økende, bl.a. har utgiftene knyttet til vedlikehold av redningshelikoptrene økt i forhold til tidligere antatt. Det foreslås i denne sammenheng å styrke bevilgningen til redningshelikoptertjenesten under kap. 455, post 45 med 15 mill. kroner for å dekke utgifter til økt vedlikehold av maskinene. Justisdepartementet vil i samarbeid med Forsvarsdepartementet foreta en grundig vurdering av øvrige behov, og Regjeringen tar forbehold om å komme tilbake til saken i høstsesjonen 2008.

Kap. 461 Særskilte ulykkeskommisjoner

Post 01 Driftsutgifter

Regjeringen mener det er viktig å få full klarhet i hva som var årsaken til rasulykken i Ålesund 26. mars 2008, hvor fem mennesker omkom. Erfaringene fra

ulykken må systematiseres og gjøres tilgjengelige for statlige, regionale og lokale myndigheter slik at tilsvarende ulykker unngås i fremtiden.

Regjeringen vil derfor nedsette et utvalg som skal gjennomgå årsaksforholdene rundt ulykken og vurdere gjeldende regelverk for plan- og byggesaker, reglene for tillatelse til oppbevaring av brannfarlig vare og regelverket knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap. Utvalget skal også foreslå tiltak som kan iverksettes for å redusere risikoen for at tilsvarende ulykker skjer i framtiden. Kommunal- og regionaldepartementet har ansvaret for etableringen av utvalget.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås det å øke bevilgningen under kap. 461, post 01 med 3,6 mill. kroner.

Kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter m.m.

Post 01 Driftsutgifter

Ved lov 7. mars 2008 nr. 5 om endringer i straffeprosessloven mv. (styrket stilling for fornærmede og etterlatte) ble det vedtatt flere lovendringer for å styrke fornærmedes og etterlattes rettigheter under behandlingen av en straffesak. Endringene medfører enkelte økonomiske konsekvenser som det ikke er tatt høyde for i statsbudsjettet for 2008.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås det å omdisponere 0,5 mill. kroner fra kap. 440, post 22 til kap. 466, post 01, jf. omtale under kap. 440, post 22, til utvidelse av bistandsadvokatorordningen, godtgjørelse til bistandsadvokat i ankesaker og økt mulighet for å oppnevne sakkyndige.

Kap. 470 Fri rettshjelp

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på posten skal dekke utgifter til sakkyndige og meddommere m.m. i saker der det er gitt fri sakførsel.

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås det å redusere bevilgningen under kap. 470, post 01 med 1,3 mill. kroner.

Post 70 Fri sakførsel

Bevilgningen på posten skal gå til dekning av utgifter til advokat i saker hvor det er innvilget hel eller delvis fri sakførsel. Fri sakførsel gis i saker for domstolene og for særskilte forvaltningsorganer som fylkesnemndene for sosiale saker, kontrollkommisjonen (for psykisk helsevern), smittevernemnda m.m. Bevilgningen på posten er regelstyrt.

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås det å redusere bevilgningen under kap. 470, post 70 med 8 mill. kroner.

Kap. 471 Statens erstatningsansvar

Post 72 Erstatning etter uberettiget straffeforfølgning, overslagsbevilgning

Etter straffeprosessloven kapitlene 30 og 31, jf. forskrift om standardsatser for erstatning etter uberettiget straffeforfølgning, har en siktet rett til erstatning for økonomisk tap og til oppreisning etter faste satser for krenkelse eller annen skade av ikke-økonomisk art dersom vedkommende blir frifunnet, forfølgningen mot vedkommende blir innstilt, eller vedkommende har vært pågrepet eller fengslet i strid med sentrale menneskerettskonvensjoner. Bevilgningen på posten er regelstyrt.

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling, samt at det vil bli utbetalt et erstatningsbeløp på 20 mill. kroner første halvår 2008 som følge av Fritz Moen-saken, foreslås det å øke bevilgningen under kap. 471, post 72 med 17 mill. kroner.

Kap. 472 Voldsoffererstatning og rådgivning for kriminalitetsofre

Post 01 Driftsutgifter

For å ta høyde for utgifter til kurs og seminarer i regi av Kontoret for voldsoffererstatning foreslås det å øke bevilgningen under kap. 472, post 01 og kap. 3472, ny post 01 med 0,05 mill. kroner, jf. omtale under kap. 3472, post 01.

Det foreslås at Justisdepartementet i 2008 får fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 472, post 01 tilsvarende merinntekter under kap. 3472, post 01, jf. forslag til romertallsvedtak.

Post 70 Erstatning til voldsofre, overslagsbevilgning

Posten omfatter en regelstyrt overslagsbevilgning og skal gå til erstatningsbeløp i saker etter voldsoffererstatningsloven, herunder saksomkostninger i forbindelse med søknaden og klagebehandlingen.

På bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling foreslås det å øke bevilgningen under kap. 472, post 70 med 10 mill. kroner.

Kap. 3472 Voldsoffererstatning og rådgivning til kriminalitetsofre

Post 01 (Ny) Diverse inntekter

Det foreslås at det under kap. 3472 opprettes en ny post 01 Diverse inntekter. Inntektene på posten er refusjoner som skal dekke utgifter som Kontoret for voldsoffererstatning har i forbindelse med kurs og seminarer.

Det forventes i 2008 inntekter på om lag 0,05 mill. kroner. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen under kap. 472, post 01 og kap. 3472, post 01 med 0,05 mill. kroner, jf. omtale under kap. 472, post 01.

Det foreslås at ev. merinntekter under kap. 3472, post 01 kan benyttes til å overskride bevilgningen under kap. 472, post 01 tilsvarende, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 480 Svalbardbudsjettet

Post 50 Tilskudd

Prisjustering av Svalbardbudsjettet

Rutinene for prisjustering av Svalbardbudsjettet har blitt lagt om, og med de nye rutinene lagt til grunn blir den totale prisjusteringen av Svalbardbudsjettet 8,068 mill. kroner. Kap. 480, post 50 ble i statsbudsjettet for 2008 imidlertid prisjustert med 5,328 mill. kroner. På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen under kap. 480, post 50 med 2,74 mill. kroner.

Økt skatteanslag Svalbard

Svalbardbudsjettets kap. 3030 Skatter og avgifter, post 70 Skatter m.m. foreslås økt fra 69 mill. kroner til 105 mill. kroner. Anslaget er basert på regnskapstall for 2007. I tillegg er det tatt høyde for en reduksjon i skatteinngangen som følge av endringer i skattesystemet på Svalbard (halvårsvirkning i 2008).

Videre foreslås det å øke bevilgningen under kap. 3030, post 71 Utføringsavgift fra 3,5 mill. kroner til 7 mill. kroner. Økningen er basert på forventet kulleksport.

På bakgrunn av ovennevnte får Svalbardbudsjettet økte skatte- og avgiftsinntekter på 39,5 mill. kroner i 2008. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen under kap. 480, post 50 med 39,5 mill. kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen under kap. 480, post 50 med 36,76 mill. kroner.

Oppfølging av anmodningsvedtak

Anmodningsvedtak nr. 175, 15. desember 2004

«Stortinget ber Regjeringa i samband med revidert nasjonalbudsjett 2005 foreta ein gjennomgang av alle sider ved forliset av riggen Deep Sea Driller.»

Deep Sea Driller

«Deep Sea Driller» grunnstøtte 1. mars 1976. Seks personer omkom i den etterfølgende ulykken. Ulykken ble gransket av en kommisjon som avleverte rapport 28. april 1976. 15. desember 2004 fattet Stortinget anmodningsvedtak nr. 175 (2004–2005):

«Stortinget ber Regjeringa i samband med revidert nasjonalbudsjett 2005 foreta ein gjennomgang av alle sider ved forliset av riggen Deep Sea Driller.» Oppfølgingen av anmodningsvedtaket ble lagt til Justisdepartementet.

Justisdepartementet engasjerte politimester Rolf B. Wegner til å foreta en utredning. Mandatet for utredningen var:

1. «Gjennomgå kommisjonsrapporten 28. april 1976, samt annen dokumentasjon etter forliset, med sikte på å avdekke om det i denne dokumentasjonen er indikasjoner på feil eller mangler, som bør føre til nye undersøkelser av havariet.
2. På samme grunnlag avdekke om det er indikasjoner på at myndighetenes oppfølging etter forliset, spesielt i forhold til de etterlatte og pårørende, på noe punkt har vært mangelfull.
3. I fall det avdekkes indikasjoner som nevnt i punkt 1 og 2, skal gjennomgangen omfatte forslag til hvilke konkrete undersøkelser som bør gjennomføres for å klarlegge om det bak indikasjonene er reelle misforhold som bør rettes opp.

I arbeidet med utredningen bør det vurderes å ha kontakt med representanter for de overlevende og etterlatte, eller representanter for disse. Det bør også vurderes å ha kontakt med andre aktører som har vært involvert i og etter ulykken.

Utredner kan bruke referansepersoner og innhente sakkyndig vurdering og uttalelse. Det kan bes om bistand fra Justisdepartementet i forbindelse med å innhente slik vurdering og uttalelse.»

Utredningen ble avlevert Justisdepartementet i november 2007. Utredningen har omfattet gjennomgang, analyse og sammenstilling av alle tilgjengelige dokumenter med tilknytning til forliset. Dette inkluderer også materiale fra Støttegruppen Deep Sea Driller. Videre har utredner hatt samtaler med overlevende og pårørende etter forliset, støttegruppen, medlemmer av undersøkelseskomisjonen fra 1976, offentlige myndigheter, rederiet Odfjell Drilling AS og andre personer som har vært involvert i forliset eller i oppfølgingsarbeidet.

Av utredningens hovedkonklusjoner fremkommer at det ikke er avdekket indikasjoner på feil eller mangler ved kommisjonsrapporten fra 1976 som bør føre til ytterligere undersøkelser utover det som er gjennomført i forbindelse med gjennomgangen. Videre er det ikke avdekket indikasjoner på at oppfølgingen av de maritime og redningsmessige erfaringer etter Deep Sea Drillers forlis har vært mangelfull. Videre var oppfølgingen i forhold til de pårørende og overlevende målt mot dagens standarder klart mangelfull. Vurdert mot datidens standard har oppfølgingen ikke vært mangelfull.

Utredningen ble sendt sentrale aktører til orientering og eventuell uttalelse. Justisdepartementet mottok uttalelser fra Støttegruppen Deep Sea Driller og selskapet Preventor. De to aktørene anfører en rekke forhold som de mener ikke er vurdert tilstrekkelig eller som er vurdert feil.

Justisdepartementets vurderinger

Deep Sea Driller-ulykken var en tragisk ulykke i oljeindustriens barndom som førte til tap, sorg og fortvilelse både for de som opplevde ulykken, pårørende og etterlatte. Selv om myndighetenes oppfølging av de overlevende, pårørende og etterlatte ikke anses som mangelfull vurdert mot datidens standard, ser Justisdepartementet at oppfølgingen vurdert mot dagens standard på mange områder var klart mangelfull og til dels fraværende. Utredningen viser at den mangelfulle oppfølgingen på forskjellig måte og i varierende grad har medført redusert livskvalitet for de som var berørt av ulykken.

Når det gjelder de direkte årsakene til forliset har Justisdepartementet merket seg vurderingen i utredningen om at det ikke er grunnlag for å trekke rapporten av 1976 i tvil. Likeledes bemerkes at det ikke er sannsynlig at de indirekte årsakene kan belyses bedre i dag. Utredningen peker på enkelte svakheter i kommisjonsrapporten, men disse anses ikke å ha hatt betydning for konklusjonene i rapporten.

Etter Justisdepartementets syn tar utredningen i det vesentlige høyde for de forhold som tas opp i

uttalelsene fra Støttegruppen Deep Sea Driller og selskapet Preventor. Utredningen gir etter Justisdepartementets oppfatning ikke grunnlag for å igangsette nye undersøkelser av forliset.

Justisdepartementet anser gjennomgangen av alle sider ved forliset av riggen Deep Sea Driller som avsluttet.

Anmodningsvedtak nr. 342 (2007–2008)

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008 om å komme tilbake med en nærmere gjennomgang av voldsoffererstatningsordningen».

Med virkning fra 1. januar 2008 ble det gjort endringer i voldsoffererstatningsloven som blant annet innebærer en liberalisering av anmeldelseskravet og at flere handlinger omfattes av loven (eksempelvis barn som er vitne til vold, etterlatte etter drapsofre mv.).

Det vises til Innst. O. nr. 25 (2007–2008) og Stortingets anmodningsvedtak nr. 342 (2007–2008) hvor «Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008 om å komme tilbake med en nærmere gjennomgang av voldsoffererstatningsordningen». Justiskomiteen kommenterte særlig at voldsoffererstatningens øvre grense, som er satt til 20 ganger grunnbeløpet i folketrygden (om lag 1,3 mill. kroner), kan virke urimelig i enkelte tilfeller, for eksempel når det er flere mindreårige søsken som er etterlatte.

Justisdepartementet har gått nøye gjennom de sakene som har nådd den øvre grensen for voldsoffererstatning og har sett på ulike alternativer for en justering av grensen. En aktuell løsning vil kunne være å endre voldsoffererstatningsloven slik at den øvre grensen for voldsoffererstatning økes fra 20 til 40 ganger grunnbeløpet i folketrygden. Det er behov for ytterligere vurderinger, og Regjeringen vil komme tilbake til saken på egnet måte.

Andre saker

Etablering av tilstedevakt på Rygge, Ørland og Florø
Stortinget vedtok ved behandlingen av statsbudsjettet for 2008 å etablere døgnkontinuerlig tilstedevakt på basene Ørland og Rygge fra og med 1. juli 2008. I tillegg er det vedtatt å styrke redningshelikopterberedskapen på Nord-Vestlandet ved å etablere en base i Florø fra og med 1. januar 2009. Basen skal drives i regi av Forsvaret og skal ha døgnkontinuerlig tilstedevakt fra oppstart. Prosjekteringsarbeidet har tatt lengre tid enn tidligere antatt og de praktiske løsningene og kostnadsesti-

matene er derfor til ny vurdering. Regjeringen vil komme tilbake til saken på egnet måte.

Narkotikaprogram med domstolskontroll

Et prøveprosjekt med narkotikaprogram med domstolskontroll (ND) er etablert i Oslo og Bergen, og skal være en utprøving av alternativ straffereaksjon for rusmiddelavhengige som er dømt for narkotikarelatert kriminalitet. Iht. St.prp. nr. 1 (2007–2008) vil Regjeringen avvente nærmere evalueringer av disse prosjektene før en tar stilling til en eventuell utvidelse av antall steder. Prosjektene i Oslo og Bergen vil iht. St.prp. nr. 1 (2007–2008) bli videreført i påvente av evalueringen.

Ifølge Justisdepartementet gir erfaringene så langt positive signaler om at ordningen gir rusmisbrukere et godt alternativ til fengselsstraff. Å etablere et tverrfaglig team er krevende, og dette har de lyktes med både i Oslo og Bergen. Det er ifølge Justisdepartementet likevel behov for mer dokumentasjon på om ordningen med Narkotikaprogram med domstolskontroll gir en bedre effekt enn tradisjonell fengselsstraff. ND-tiltakenes effekt vil først kunne vurderes når Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS) ferdigstiller sin første kvantitative rapport i 2009, og det er etter Justisdepartementets vurdering behov for en snarlig avklaring av spørsmålet om videre drift av ND-sentrene i Oslo og Bergen:

- Av hensyn til deltakerne som tas inn i tiltaket i 2008 er det viktig at disse får en garanti om at de vil kunne følge ND-programmet frem til avslutning av sin dom.
- Hensynet til å beholde personalet og fornye inngåtte avtaler tilsier at prøvetiden for ND-ordningen utvides slik at en unngår at medarbeiderne søker annet arbeidsforhold på grunn av usikkerhet om fortsatt drift.

Regjeringen ønsker å forlenge prosjektperioden til 2011. En forlengelse av prosjektperioden forutsetter ikke tilførsel av ytterligere ressurser, men forutsetter at kriminalomsorgen, domstolene og helsevesenet viderefører sine bevilgninger i 2009 og 2010.

Instruks om overføring av domfelte

I forbindelse med Stortingets behandling av overføringsloven (lov om overføring av domfelte av 20. juli 1991 nr. 67), forutsatte justiskomiteens flertall at Justisdepartementet normalt skal legge vekt på å unngå overføring der dette åpenbart ville føre til en klar nedsettelse av straffen (Innst. O nr. 56–

1990–91). På bakgrunn av disse uttalelsene, ble det i Justisdepartementets instruks om håndteringen av overføringssakene (gitt ved kgl.res. av 17.02.1995) bestemt i § 12 at:

«Dersom det syntest klårt at den mottakande stat ved ei eventuell overføring vil utmåle ei straff som ligg vesentlig under den straff som er idømt i Norge, bør overføring som hovudregel ikkje finna stad. Det same gjeld om mottakarlandet sine reglar for lauslating på vilkår fører med seg at domfelte vil verte lauslaten mykje tidligare enn vedkomande ville ha vorte ved fullbyrding i Norge.»

I Ot. prp. nr. 31 (2006–2007) Om lov om endringer i straffegjennomføringsloven mv. (tiltak for å avvikle soningskøen og bedre innholdet i soningen mv.) fant Justisdepartementet grunn til å reise spørsmål om den instruks som ble nedfelt på bakgrunn av Stortingets behandling av saken for 16 år siden, fortsatt skal stå ved lag.

Justisdepartementets erfaringer tilsier at instruks i første rekke kan være problematisk i forhold til spørsmål om overføring av nederlandske borgere. Bakgrunnen for dette er at straffenivået i Nederland for overtredelser av narkotikalovgivningen i en del tilfeller avviker fra straffenivået i Norge. Av denne grunn har norske myndigheter nektet overføring i enkelte tilfeller, jf. bestemmelsene i ovennevnte instruks. Samtidig har vi mottatt norske statsborgere fra andre land hvor dommene er blitt omgjort til en langt lavere straff i Norge. Som eksempel kan nevnes en sak hvor domslandets straff på 28 års fengsel ble omgjort til fem år i Norge. I en annen sak ble straffen redusert fra ni år til fem år. Andre stater har altså godtatt at den norske borgeren blir overført, selv om straffen da blir omgjort til en langt lavere straff. Videre ble det vist til at man på det tidspunktet Stortinget behandlet saken hadde liten erfaring med overføringssaker. I løpet av de årene som er gått har det også vært en klar utvikling i retning av flere innsatte med utenlandsk statsborgerskap i norske fengsler. Det anses som hensiktsmessig at borgere får gjennomføre straffen i hjemlandet når dette er mulig. På denne måten vil det også bli frigjort fengselsplasser. Selv om konvensjonen er gjensidig bebyrdende, er det Justisdepartementets erfaring at det er langt flere personer som blir overført fra Norge enn som tilbakeføres til Norge.

Spørsmålet om instruks fortsatt skal gjelde på dette punkt er ikke nærmere kommentert i forbindelse med Stortingets behandling av Ot. prp. nr. 31 (2006–2007). Regjeringen legger til grunn at den gjeldende instruks kan endres, slik at uten-

landske innsatte kan overføres til fortsatt straffegjennomføring i hjemlandet også i de tilfeller hvor overføringen vil medføre en vesentlig lavere straff enn ved straffegjennomføring i Norge.

Første utbyggingstrinn for nytt digitalt nødnett

Stortinget vedtok 18. desember 2006 at et første utbyggingstrinn for nytt digitalt nødnett i Norge skulle igangsettes, jf. St.prp. nr. 30 (2006–2007) og Innst. S. nr. 104 (2006–2007). Direktoratet for nødkommunikasjon (DNK) har ansvaret for oppbyggingen av det omfattende telekommunikasjonssystemet og skal eie og forvalte nettet på vegne av staten. I St.prp. nr. 1 (2007–2008) ble Stortinget informert om at første utbyggingstrinn var forsinket med om lag åtte måneder ift. opprinnelig fremdriftsplan.

Nødnettkontrakten gir leverandøren Nokia Siemens Networks et omfattende og samlet ansvar. Dette innebærer at selskapet til en fast avtalt pris, både skal levere det materielle utstyret, dvs. radionettet, et stort antall kommunikasjonssentraler hos nødetatene brann, helse og politi, brukerradiene, samt ta ansvaret for at komponentene virker sammen. Det er én enkelt ansvarlig leverandør for alt utstyr. Staten bærer ikke ansvaret med å få utstyret til å virke sammen. I tillegg har leverandøren ansvar for opplæring og innføring av systemet i tre etater, samt operatøransvar. Nødetatene har ansvar for egne innføringsaktiviteter. Prosjektgjennomføringen sikrer tett involvering av alle nødetatene og at nettet blir tatt i ordinær bruk så snart det er ferdig, men innebærer samtidig en komplisert prosess med mange indre forhold som er gjensidig avhengig av hverandre.

Leverandøren har avdekket at sentrale deler av deres leveranse vil bli ytterligere forsinket. Planene for første utbyggingstrinn blir derfor nå gjennomgått på ny for å fastsette nye leveringstidspunkter. Foreløpige vurderinger indikerer at selve radionettet (nettinfrastrukturen), som utgjør hoveddelen av investeringen, forventes etablert i løpet av 2008. I det nå gjeldende planverket og i kontrakten er det lagt til grunn at brann, helse og politi skal ta nettet i bruk samtidig. Det vurderes om etatene i stedet skal ta nødnett i bruk etter hvert som etatsspesifikk funksjonalitet (spesiell programvare for hver etat) foreligger. Arbeidet med nye planer for første byggetrinn forventes ferdigstilt i løpet av våren. Justisdepartementet tar sikte på å legge fram ny framdriftsplan og gjøre rede for kontrakts- og budsjettmessige konsekvenser ifm. 2009-budsjettet.

De økonomiske konsekvensene av forsinkelsen begrenses av at avtalen med leverandøren er en fastpriskontrakt. Investeringskostnadene øker ikke som følge av forsinkelsen, men det kan bli forskyvninger ift. bevilgningsbehovet i 2008 og 2009. Eventuelle endringer i bevilgningsbehovet for 2008 vil Regjeringen komme tilbake til ifm. bevilgningsendringer i høstsesjonen.

Barnehus

Det ble opprettet barnehus i Bergen og på Hamar i 2007 og det vil bli etablert barnehus i Trondheim og Tromsø i 2008. I løpet av 2008 vil det dessuten bli opprettet ett barnehus til i Helseregion Sør-Øst – i Kristiansand. Tilbudet vil med dette være landsdekkende og etablert i alle helseregioner. Regjeringen har merket seg de positive signalene i Budsjett-innst. S. nr. 4 (2007–2008) til videre utvikling av barnehus og vil på bakgrunn av de foreløpige erfaringene fra eksisterende barnehus og blant annet behov i Oslo-regionen vurdere videre utbygging. Lokalisering i Oslo-regionen vil i den forbindelse bli vurdert.

Politiattester

Fremskrittspartiet og Høyre ba i et mindretallsforslag i Innst. S. nr. 88 (2007–2008) Regjeringen om å komme tilbake med en vurdering av forventet omfang og finansiering av politiattester – herunder en vurdering av om utstedelse av slike attester er en oppgave som kan gjøres av andre enn politiutdannet personell i Revidert nasjonalbudsjett 2008. Det er ikke slik at det bare er politiutdannet personell som utsteder politiattester, dette blir også gjort av kontorphersonell i politiet. Regjeringen vurderer om ansvaret for utstedelse av politiattester kan overføres til andre og vil komme tilbake til Stortinget med saken på egnert måte.

Oppfølging av innsynsloven

I St.prp. nr. 1 (2007–2008) har Justisdepartementet meddelt at resultatet av Innsynsutvalgets arbeid vil bli meddelt Stortinget på egnert måte senere.

Midlertidig lov om begrenset innsyn i overvåkingspolitiets arkiver og registre (innsynsloven) ble vedtatt av Stortinget i februar 1999 og trådte i kraft 1. januar 2000. Søknad om innsyn måtte fremsettes innen tre år etter lovens ikrafttredelse. Bakgrunnen for loven var Lund-kommisjonens rapport som ble avgitt i 1996. Innsynsloven ble opphevet 31. desember 2007 da utvalgets arbeid var avsluttet. Sluttrapportene fra Innsynsutvalget og Klage-

nemnda ble overlevert Justisdepartementet i januar 2008.

Loven innebar at norske borgere og personer hjemmehørende i Norge kunne gis innsyn i dokumenter og opplysninger fra overvåkingspolitiets arkiver og registre for perioden 8. mai 1945 til 8. mai 1996. Innsynsloven trakk opp et skille ved 25. november 1977 fordi det da ble innført en ny instruks for Politiets overvåkingstjeneste (POT). Retten til innsyn før denne dato er generell. Innsyn etter nevnte dato avhenger av at innhenting, registreringen eller bruken av opplysninger mangler hjemmel i lov, forskrift eller instruks, eller at innhenting av opplysninger er skjedd ved telefonkontroll besluttet av retten, og det etter en vurdering av de nå tilgjengelige dokumenter kan synes tvilsomt om vilkårene for å foreta telefonkontroll var oppfylt.

Innsynsutvalgets mandat var begrenset til å ta stilling til enkeltsøknader om innsyn og erstatning. Innsynsordningen gjaldt bare overvåkingspolitiets arkiver og registre. Personer som fikk innsyn hadde krav på erstatning dersom vedkommende har lidd skade som følge av at opplysning var innhentet, registrert eller brukt på rettsstridig måte. Personen hadde krav på erstatning selv om det forelå rettslig beslutning om telefonkontroll dersom det etter en vurdering av nå tilgjengelige dokumenter, syntes tvilsomt om vilkårene var oppfylt. Erstatningsordningen var ment som en billighetserstatning. Det skulle være mulig å søke om erstatning selv om det ikke kunne påvises et økonomisk tap, og det ble forutsatt en enklere saksbehandling enn en domstolsbehandling vil være. Tanken bak erstatningsordningen var at de som har lidd grov urett skulle gis en form for oppreisning/erstatning.

Ved etableringen av utvalget var det allerede kommet inn om lag 450 søknader om innsyn til Justisdepartementet og til POT. Disse søknadene ble oversendt utvalget til behandling. Frem til oktober 2002 var det anslått at antall søknader totalt ville bli om lag 4 000. Ved fristens utløp var det mottatt i alt 12 764 søknader. Antall søknader og et mer omfattende søkearbeid enn opprinnelig antatt medførte at arbeidet først ble avsluttet ved årsskiftet 2007/2008.

Av de 12 764 søknadene om innsyn (derav 1 281 nærstående) var 8 918 menn og 3 805 kvinner og 41 søknader fra organisasjoner, firma eller liknende. Av disse ble 11 986 realitetsbehandlet, derav 736 nærstående.

774 søkte om erstatning og 379 fikk innvilget dette, av disse var 45 nærstående. 395 søkere fikk endelig avslag på søknad om erstatning. 120

Tabell 3.1 Resultat av realitetsbehandlede søknader fordelt på funn og intet funn av registreringer

	Alle søkere		Nærstående søkere	
	Funn	Intet funn	Funn	Intet funn
Antall	4614	7372	394	342
Prosent	38,5	61,5	53,5	46,5

søkere klaget i erstatningssakene. Utvalget omgjorde selv fire saker, og seks søkere fikk medhold av Klagenemnda. Dette gjaldt klager både på avslag om erstatning og klager over at det innvilgede beløp var for lite.

I alt ble det utbetalt 11,4 mill. kroner i erstatninger over kap. 443 Oppfølging av innsynsloven, post 70 Erstatninger. Erstatningenes størrelse varierte fra 10 000 kroner til 100 000 kroner, som var lovens maksimumsbeløp. I perioden 2000 – 2007 ble det regnskapsført om lag 45 mill. kroner over kap. 443, post 01 til drift av sekretariatet og godtgjørelser mv. til Innsynsutvalget og Klagenemnda.

I 2001 og 2002 fremkom det oppslag i media med påstander om at samer var overvåket på etnisk grunnlag. Bakgrunnen var at søkere som var gitt innsyn stod frem med påstander om at årsakene til at de var blitt overvåket hadde sammenheng med at de var samer. Samelovens definisjon av hvem som er samer er relativt vid og ikke nødvendigvis særlig klargjørende som kriterium for å trekke ut informasjon fra Innsynsutvalgets saker. Dette gjelder i særlig grad fordi det ikke har blitt foretatt, eller det ikke har vært adgang til å foreta, noen særskilt registrering av samiske søkere. Videre har det ikke vært tilgang til samemanntallet. Muligheten for å kvantifisere andelen av søkere med samisk opprinnelse var dermed beheftet med stor usikkerhet. Innsynsordningen og de omfattende undersøkelser som er gjennomført i forbindelse med den har således ikke kunnet bidra ytterligere til å avklare de påstander som ble frem satt om overvåking av samer på etnisk grunnlag.

3.5 Kommunal- og regionaldepartementet

Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner

Post 64 *Skjønntilskudd, kan nyttes under kap. 572 post 64*

Skredutsatte områder i Storfjorden skal overvåkes. Staten finansierer 10 mill. kroner av utgiftene knyttet til dette over Kommunal- og regionaldepar-

tementets budsjett i 2008. I den sammenheng foreslås det å øke Kommunal- og regionaldepartementets budsjett med 7,5 mill. kroner. For å finansiere deler av dette foreslås det en reduksjon i bevilgningene over Landbruks- og matdepartementets, Miljøverndepartementets, Justis- og politidepartementets, Nærings- og handelsdepartementets og Olje- og energidepartementets budsjetter på til sammen 2,5 mill. kroner, jf. nærmere omtale under departementene.

Bevilgningen foreslås økt med 7,5 mill. kroner.

Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner

Post 60 *Innbyggertilskudd*

I St.prp. nr. 1 (2007–2008) ble det foreslått at staten ikke lenger skulle ha ansvar for drift av ferjesambandet Svolve-Skutvik. Det ble forutsatt at Nordland fylkeskommune skulle kompenseres med 10 mill. kroner over innbyggertilskuddet for merutgifter som fylkeskommunen ville få i denne forbindelse. Bevilgningen på kap. 1320, post 72 Kjøp av riksveiferjetjenester over Samferdselsdepartementets budsjett ble nedjustert med tilsvarende beløp.

Ved behandlingen av statsbudsjettet gikk Stortinget inn for at et driftsopplegg for sambandet Svolve-Skutvik skulle videreføres. I tråd med Regjeringens forslag ble det imidlertid overført 10 mill. kroner fra Samferdselsdepartementets til Kommunal- og regionaldepartementets budsjett.

På bakgrunn av Stortingets vedtak om å videreføre et driftsopplegg for sambandet Svolve-Skutvik, foreslås det å tilbakeføre 10 mill. kroner fra Kommunal- og regionaldepartementets til Samferdselsdepartementets budsjett. Bevilgningen på kap. 572, post 60 foreslås redusert med 10 mill. kroner. Det vises til omtale under kap. 1320, post 72 Kjøp av riksvegferjetjenester.

Kap. 580 Bostøtte

Post 70 *Bostøtte, overslagsbevilgning*

Fra 1. september 2007 ble det innført månedlige vedtak om bostøtte, mot tidligere tertiale vedtak.

Månedlige vedtak innebærer at nye bostøttemottakere kommer raskere inn i ordningen, mens mottakere som ikke lenger er berettiget til støtte faller raskere ut av ordningen. Mange kommuner hadde inngått såkalte transportavtaler med Husbanken. Transportavtaler innebærer at bostøtten, av ulike årsaker, utbetales (transporteres) direkte til kommunen og ikke til mottaker. Årsaken til dette er at kommunene forskutterte bostøtten til mottakere som var berettiget til støtte med inntil 3 måneder. Kommunene fikk refundert forskuttert beløp av Husbanken i etterkant. Etter omlegging til månedlige vedtak får ikke kommunene lenger refundert evt. forskuttert beløp for mottakerne som faller ut av ordningen. Etterslep av bostøtteutbetalinger som følge av allerede inngåtte transportavtaler vil fases ut over flere år. Omfang av etterslepet er beregnet til totalt om lag 111 mill. kroner, hvorav 33 mill. kroner i 2008. For at kommunene ikke skal lide et utilsiktet tap som følge av omleggingen, foreslås det at kommunene får refundert de forskutterte midlene i henhold til avtaler som var inngått før 1. september 2007.

På denne bakgrunn foreslås det at bevilgningen på kap. 580 post 70 Bostøtte økes med 33 mill. kroner, fra 2 437,4 mill. kroner til 2 470,4 mill. kroner.

Kap. 581 Bolig- og bomiljøtiltak

Post 75 Boligtilskudd til etablering, tilpasning og utleieboliger, kan overføres

Regjeringen ønsker å øke innsatsen i arbeidet med å forebygge og bekjempe bostedsløshet. En av utfordringene er å skaffe gode boligløsninger. For å stimulere kommunene til større aktivitet i bostedsløshetsarbeidet, foreslås det at Husbanken i særlige tilfeller og etter gitte kriterier skal kunne fravike kravet om gjennomsnitt tilskuddsutmåling på 20 pst. Tilskuddsutmålingen skal ikke overstige 40 pst. Dette skal kun gjelde for et mindre antall boliger for særlig vanskeligstilte, f. eks. bostedsløse, rusmisbrukere mv., og skal ikke være en generell heving av satsene. Tiltaket skal gjennomføres innenfor gjeldende ramme på posten.

Kap. 587 Statens bygningstekniske etat

Post 01 Driftsutgifter

På posten bevilges bl.a. utgifter knyttet til ordningen med sentral godkjenning av foretak med

ansvarsrett. Økt aktivitet som følge av at flere foretak har kommet inn i ordningen og økt oppfølging av foretak som er inne i ordningen, har ført til økt bevilgningsbehov på posten. Ordningen er selvfinansierende. Økningen i driftsutgifter skal dekkes inn av høyere gebyrinntekter, jf. omtale under kap. 3587 post 4 Gebyrer.

Bevilgningen på kap. 587 post 1 Driftsutgifter foreslås økt med 4,5 mill. kroner, fra 39,8 mill. kroner til 44,3 mill. kroner.

Kap. 3587 Statens bygningstekniske etat

Post 04 Gebyrer, sentralgodkjenning foretak

Gebyrer dekker alle utgiftene til drift av ordningen med sentral godkjenning av foretak med ansvar for oppgaver i byggevirkomheten. Det skal kompenseres for eventuell merutgift gjennom tiltak på inntektssiden, jf. omtale under kap. 587 post 1 Driftsutgifter.

På denne bakgrunn foreslås det at bevilgningen på kap. 3587 post 4 Gebyrer økes med 4,5 mill. kroner, fra 15,8 mill. kroner til 20,3 mill. kroner, jf. 587 post 1 Driftsutgifter.

Kap. 2412 Den norske stats husbank

Post 72 Rentestøtte

Posten omfatter lån til utleieformål som er gitt med rente- og avdragsfrihet i perioden 1987–1994, og eldre særvilkårslån som har en rentesats på ett prosentpoeng under gjeldende rente. På posten legges det også til inntekter i form av forsinkelsesrenter. Saldert budsjett for 2008 er 17 mill. kroner. På bakgrunn av endrede anslag for avviking av disse lånene foreslås det at bevilgningen økes med 2 mill. kroner, fra 17 mill. kroner til 19 mill. kroner.

Post 90 Lån til Husbanken, overslagsbevilgning

Posten viser Husbankens brutto finansieringsbehov i forbindelse med utlånsvirksomheten, dvs. utbetalinger av lån og rentestøtte. I St.prp. nr. 1 (2007–2008) ble det vedtatt en bevilgning på 11 012 mill. kroner. Husbanken hadde i 2007 et mindreforbruk på lånerammen på om lag 2 mrd. kroner som følge av et svært godt finansmarked i 2007. Mindreforbruket i 2007 fører til lavere utbetalinger i 2008. Posten foreslås på denne bakgrunn redusert med 389 mill. kroner, fra 11 012 mill. kroner til 10 623 mill. kroner.

Kap. 2427 Kommunalbanken AS*Post 90 (Ny) Aksjekapital*

Styret i Kommunalbanken AS har anmodet eierne om en styrking av bankens egenkapital med 200 mill. kroner i 2008.

Kommunalbanken skal bidra til konkurranse i markedet for utlån til kommunesektoren, og på den måten bidra til lavest mulige finansieringskostnader i kommunal sektor. Samtidig skal banken gi avkastning til eierne av innskutt kapital. Banken eies av staten med 80 pst. og KLP Forsikring med 20 pst.

Kommunalbanken har hatt sterk vekst i utlån til kommunesektoren de senere årene. Årsaken er dels økt etterspørsel etter lån, dels at banken har økt sin markedsandel. Den sterke utlånsveksten har ført til en reduksjon i bankens kjernekapitaldekning. Per 31.3.08 er bankens kjernekapitaldekning anslått til 5,8 pst. Styret i Kommunalbanken har hatt som målsetning at kjernekapitaldekningen bør ligge på minst 6 pst. Dette har vært i tråd med Kredittilsynet anbefalte minstenivå for kjernekapitaldekning under det forrige kapitaldekningsreglementet (Basel I).

Fra 2007 har det nye kapitaldekningsreglementet (Basel II) med endrede forventninger til minimum kapitalisering gradvis blitt innført for norske finansinstitusjoner. En kjernekapitaldekning på 6 pst. er i henhold til dette ikke lenger tilfredsstillende for en institusjon av Kommunalbanken størrelse og kompleksitet.

Dersom Kommunalbanken skal kunne tilby lån framover, dvs. ha fortsatt utlånsvekst, er banken avhengig av styrking av egenkapitalen. Uten styrking av egenkapitalen vil konkurransen i utlånsmarkedet for kommunesektoren kunne bli svekket på kort sikt. Det er grunn til å forvente fortsatt høy låneetterspørsel fra kommunesektoren.

På denne bakgrunn foreslår Regjeringen at staten bidrar til en styrking av bankens egenkapital med 160 mill. kroner. Det foreslås en bevilgning på kap. 2427, post 90 på 132,5 mill. kroner. Samtidig foreslås det at staten avstår fra utbytte fra Kommunalbanken i 2008 på 27,5 mill. kroner, jf. forslag under kap. 5616, post 85 Aksjeutbytte.

Det er en forutsetning for forslaget om kapitaløkning at KLP Forsikring bidrar i tråd med sin eierandel, dvs. med 40 mill. kroner. Samlet vil egenkapitalen da bli styrket med 200 mill. kroner i 2008.

Kap. 5616 Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS*Post 85 Aksjeutbytte*

Det vises til omtale under kap. 2427, post 90 Aksjekapital. Det foreslås at staten avstår fra utbytte i 2008 på 27,5 mill. kroner. Posten foreslås redusert med 27,5 mill. kroner.

Kap. 3571 Tilbakeføring av forskudd*Post 90 Tilbakeføring av forskudd*

Ved behandlingen av St.prp. nr. 1 (2006–2007) fikk Kommunal- og regionaldepartementet fullmakt til å bevilge inntil 250 mill. kroner i 2007 som forskudd på rammetilskudd for 2008 til kommunene. Regnskapet for 2007 viser at det ble utbetalt 53,316 mill. kroner i forskudd på rammetilskudd til kommuner. Utbetalte forskudd i 2007 skal tilbakeføres til staten i 2008. Det foreslås en bevilgning på 53,316 mill. kroner.

Kap. 5312 Den norske stats husbank*Post 90 Avdrag*

Posten omfatter mottatte avdrag, tap og rentestøtte i henhold til prinsippet om bruttobudsjettering. Som følge av reduserte anslag for ordinære avdrag foreslås det at bevilgningen på kap. 5312 post 90 Avdrag reduseres med 225 mill. kroner, fra 9 369 mill. kroner til 9 144 mill. kroner.

Kap. 5615 Renter fra Den norske stats husbank*Post 80 Renter*

Posten omfatter mottatte renter fra Husbankens lånekunder og rentestøtte. I St.prp. nr. 1 (2007–2008) ble det vedtatt en bevilgning på 4 758 mill. kroner. Bevilgningen på posten foreslås redusert med 45 mill. kroner, fra 4 758 mill. kroner til 4 713 mill. kroner.

3.6 Arbeids- og inkluderingsdepartementet**Kap. 600 Arbeids- og inkluderingsdepartementet***Post 01 Driftsutgifter*

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 600, post 01 med 780 000 kroner i 2008, knyttet til utrednings-

virksomhet mv. i forbindelse med pensjonsreformen og på yrkesskadeområdet.

Kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Styrket brukermedvirkning

I statsbudsjettet for 2008 ble det bevilget 10 mill. kroner for å styrke og videreutvikle dialogen med frivillige organisasjoner og representanter for sosialt og økonomisk vanskeligstilte, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008) og Budsjett-innst. S. nr. 15 (2007–2008). I påvente av en nærmere avklaring av hvordan en slik styrket dialog skulle innrettes, ble midlene bevilget over kap. 601, post 21 Spesielle driftsutgifter.

I samråd med aktuelle organisasjoner på fattigdomsområdet er det besluttet å styrke kontakten mellom Regjeringen og organisasjoner for sosialt og økonomisk vanskeligstilte, gjennom å etablere et kontaktutvalg for fattigdomsbekjempelse. Det skal også etableres et samarbeidsforum for organisasjonene. Batteriet, som er et landsdekkende ressurscenter i regi av Kirkens Bymisjon Oslo for organisasjoner og representanter som jobber mot fattigdom og sosial ekskludering, vil ha sekretariatsoppgavene for samarbeidsforumet. 6 mill. kroner er planlagt avsatt til tilskudd til Batteriet til drift av samarbeidsforumet og til tilskudd til etablering og drift av nye Batterier utenfor Oslo. De øvrige midlene (4 mill. kroner) er planlagt benyttet til tilskudd til organisasjoner som arbeider mot fattigdom og sosial ekskludering.

På denne bakgrunn foreslås 10 mill. kroner overført fra kap. 601, post 21 Spesielle driftsutgifter til kap. 621, post 70 Frivillig arbeid i 2008.

Handlingsplan mot menneskehandel

Handlingsplan mot menneskehandel 2006–2009 har som mål å styrke tilbudet om helsehjelp og sosiale tilbud overfor ofre for menneskehandel. Det er avsatt 850 000 kroner til formålet i 2008, som innebærer en styrking på 350 000 kroner i forhold til 2007.

Økningen i antallet antatte ofre for menneskehandel (reflektanter) har vært høyere enn tidligere lagt til grunn. Merutgiftene i 2008 sammenlignet med 2007 som følge av dette er anslått til om lag 2 mill. kroner.

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen økt med 1,6 mill. kroner i 2008.

TV Glad

I statsbudsjettet for 2008 ble det bevilget til sammen 6,9 mill. kroner til TV Glad, hvorav 2 mill. kroner til drift over kap. 601, post 70 Tilskudd. Som følge av at det er bestemt at oppdraget knyttet til TV Glad skal konkurranseutsettes, vil utgifter til drift av tiltaket i stedet bli finansiert over kap. 601, post 21, jf. omtale under kap. 601, post 70 Tilskudd nedenfor. Tiltaket vil trolig bli igangsatt i annet halvår.

Utviklings- og informasjonstiltak

Det foreslås overført 2,5 mill. kroner fra kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte til kap. 601, post 21 Spesielle driftsutgifter knyttet til informasjonstiltak i regi av koordineringsgruppen for oppfølging av IA-avtalen, og en brukerundersøkelse av ordningen med kjøp av helse- og rehabiliteringstjenester.

Det foreslås videre overført 4,8 mill. kroner fra kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte til kap. 601, post 21 Spesielle driftsutgifter til utviklings- og informasjonstiltak knyttet til evaluering av IA-avtalen, gjennomføring av nasjonal dialogkonferanse for IA-avtalen og evaluering av tilskuddsordningen til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte.

Det vises for øvrig til omtale under kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte.

Samlet foreslås bevilgningen til kap. 601, post 21 Spesielle driftsutgifter redusert med 1,2 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd

TV Glad

I statsbudsjettet for 2008 ble det bevilget til sammen 6,9 mill. kroner til TV Glad, hvorav 2 mill. kroner til drift over denne posten og 4,9 mill. kroner over kap. 634, post 76 Tiltak for arbeidssøkere, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008) og Budsjett-innst. S. nr. 15 (2007–2008). Som følge av at det er bestemt at oppdraget knyttet til TV Glad skal konkurranseutsettes, vil utgifter til TV Glad i stedet bli finansiert over kap. 601, post 21 Spesielle driftsutgifter, jf. omtale foran.

Post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, kan overføres

Formålet med ordningen med tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte er å bringe personer som mottar sykepengene raskere tilbake til arbeidslivet og dermed redusere sykefraværet. Tilskuddsordningen skal for det første stimulere spesialisthelsetjenesten til å etablere nye tilbud rettet mot sykmeldte arbeidstakere. For det andre skal tilskuddsordningen legge til rette for at Arbeids- og velferdsetaten kan tilby tre nye tiltak; avklaring, oppfølging og arbeidsrettet rehabilitering.

I saldert budsjett 2008 er det bevilget til sammen 742,4 mill. kroner til dette formålet, fordelt med hhv. 464 mill. kroner på kap. 732, post 79 og 138 mill. kroner på kap. 605, post 70. De resterende midlene, i alt 140,4 mill. kroner, ble bevilget under kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte. Forutsetningen var at disse midlene skulle fordeles i samråd med arbeidslivets parter.

2007 var et oppstartsår for ordningen med tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte. I 2008 har ordningen gradvis økt i omfang. Det er pr. mars 2008 i alt henvisning om lag 14 200 personer til ulike tjenester innenfor tilskuddsordningen. Erfaringene så langt viser imidlertid at det kan oppstå flaskehals i ulike deler av prosessen, bl.a. knyttet til koordinering og samhandling mellom de involverte aktørene.

Det er behov for å gjøre ordningen mer kjent og sikre en bedre oppfølging blant sykmeldende behandlere, arbeidsgivere og arbeidstakere. Regjeringen vil derfor styrke målrettede opplærings- og informasjonsaktiviteter overfor involverte aktører, styrke oppfølging av virksomhetene gjennom Arbeidslivssentrene og Arbeidstilsynet, og styrke koordinering mellom Arbeids- og velferdsetaten og de regionale helseforetakene. Dette vil bidra til å legge til rette for økt tilgjengelighet og bruk av tjenestene, styrke arbeidsrettingen av tilbudene og sikre bedre overgang fra bruk av tjenester til arbeid. Regjeringen har drøftet forslagene med arbeidslivets parter i IA-avtalen, som har gitt sin tilslutning til endringsforslagene.

Fordelingen av restmidlene på ulike tiltak framgår av listene nedenfor.

Utviklings- og opplæringstiltak:

- kap. 605, post 21: Opplærings- og informasjonsaktiviteter om «Raskere tilbake» (10 mill. kroner).

- kap. 605, post 21: Erfarings- og informasjonstiltak – kontakt myndighetene/ virksomhetene/ tillitsvalgte / kommunehelsetjenesten (12 mill. kroner).
- kap. 601, post 21: Brukerundersøkelse «Raskere tilbake» (0,5 mill. kroner).
- kap. 601, post 21: Informasjonstiltak i regi av Koordineringsgruppen for oppfølging av IA-avtalen (2,0 mill. kroner).
- kap. 601, post 21: Evaluering av IA-avtalen, gjennomføring av nasjonal dialogkonferanse for IA-avtalen og evaluering av tilskuddsordningen til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte (4,8 mill. kroner).

Styrke koordinering og samhandling i «Raskere tilbake»:

- kap. 605, post 21: Praksiskonsulentordning i forhold til Arbeids- og velferdsetaten (PKO-NAV) (2,0 mill. kroner).
- kap. 605, post 01: Prosjektkoordinatorer i Arbeids- og velferdsetaten (5,0 mill. kroner).
- kap. 605, post 01: Styrking av myndighetenes oppfølging/veiledning ift. virksomhetene – Arbeids- og velferdsetaten/arbeidslivssentrene (20,0 mill. kroner).
- kap. 640, post 01: Styrking av myndighetenes oppfølging/veiledning ift. virksomhetene – Arbeidstilsynet (10,0 mill. kroner).

Utvide gruppen for arbeidsrettet rehabilitering med sikte på inkludering av flere mennesker i arbeidslivet:

- kap. 605, post 21: Etablering av forsøksvirksomhet (5,0 mill. kroner).
- kap. 605, post 21: Evaluering (PIA-prosjektet) (1,5 mill. kroner).

Styrking av utdanningskapasiteten ved de arbeidsmedisinske avdelingene:

- kap. 732, post 79: Styrke utdanningskapasitet ved de arbeidsmedisinske avdelinger (20,0 mill. kroner).
- kap. 643, post 50: Styrke den nasjonale koordineringsrollen ved Statens arbeidsmiljøinstitutt (2,5 mill. kroner).

Kjøp av helse- og rehabiliteringstjenester:

- kap. 605, post 70: Arbeids- og velferdsetaten (21,2 mill. kroner).
- kap. 732, post 79: Helse- og omsorgsdepartementet (24,0 mill. kroner).

Samlet foreslås bevilgningen til kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for

sykmeldte redusert med 140,4 mill. kroner, mot tilsvarende samlet økning under andre kap./poster nevnt foran.

Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten

Post 01 Driftsutgifter

Overføring av ansvar og oppgaver fra tidligere Sosial- og helsedirektoratet til Arbeids- og velferdsdirektoratet

Arbeids- og velferdsdirektoratet overtok fra og med 10. mars 2008 ansvaret for de oppgavene som tidligere Sosial- og helsedirektoratet utførte for Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Dette omfatter direktoratsfunksjonen for levekårsområdet og deler av sosialtjenesteområdet, sekretariatsfunksjon for Statens seniorråd, utredning av saker knyttet til Stortingets ordning med billighetserstatninger og enkelte andre oppgaver.

Ansvars- og oppgaveoverføringen innebærer en samling av oppgaver på Arbeids- og inkluderingsdepartementets ansvarsområde knyttet til sosial-, velferds- og arbeidsmarkedspolitikken i ett direktorat. Formålet med ansvars- og oppgaveoverføringen er å bidra til bedre koordinering av statlige styringssignaler og å styrke gjennomføringen av kompetansehevende og andre tiltak på lokalt nivå. God koordinering på statlig nivå er viktig for gjennomføringen av NAV-reformen generelt og kvalifiseringsprogrammet for utsatte grupper spesielt.

Ansvars- og oppgaveoverføringen medfører et nytt sosialpolitisk mandat for Arbeids- og velferdsdirektoratet. Den innebærer ingen endringer i ansvaret som henholdsvis kommune og stat har for oppgaveløsningen i NAV-kontoret. NAV-kontoret skal fortsatt baseres på et likeverdig partnerskap mellom kommunene og staten.

Arbeids- og velferdsdirektoratet overtok 1. april 2008 om lag 45 årsverk knyttet til de overførte oppgavene. Helsedirektoratet (Sosial- og helsedirektoratet endret navn til Helsedirektoratet fra 1. april 2008) vil dekke øvrige driftsutgifter knyttet til de overførte oppgavene fram til 1. juli 2008.

På denne bakgrunn foreslås 14,8 mill. kroner overført fra kap. 720, post 01 Driftsutgifter på Helse- og omsorgsdepartementets budsjettområde til kap. 605, post 01 Driftsutgifter i 2008.

Som følge av overføring av driftsutgifter fra tidligere Sosial- og helsedirektoratet til Arbeids- og velferdsdirektoratet til stillinger knyttet til enkelte

tiltak under Handlingsplan mot fattigdom, foreslås 9,9 mill. kroner overført til kap. 650, post 01 fra kap. 621, post 21 Spesielle driftsutgifter, jf. omtale nedenfor.

Kvalifiseringsprogrammet

Regjeringen la i Ot.prp. nr. 70 (2006–2007) Om lov om endringer i sosialtjenesteloven og i enkelte andre lover fram forslag om et nytt kvalifiseringsprogram for utsatte grupper. Formålet med kvalifiseringsprogrammet og den tilhørende kvalifiseringsstønad er å bidra til at flere i målgruppen kommer i arbeid. Kvalifiseringsprogrammet er et viktig virkemiddel i Regjeringens innsats mot fattigdom.

Stortinget vedtok lovendringene som gir kommunene en plikt til å tilby programmet og stønaden 22. oktober 2007. Endringene trådte i kraft 1. november samme år. Forvaltningen av kvalifiseringsprogram og -stønad skal skje i NAV-kontorene. Ordningen fases inn i takt med etableringen av NAV-kontor i kommunene. Arbeids- og velferdsdirektoratet har fra 10. mars 2008 ansvaret for oppfølgingen fra statens side.

Det pågår en betydelig innsats både på fylkesnivå og på lokalt nivå for å sikre god implementering og måloppnåelse i kvalifiseringsprogrammet. For å oppnå bedre oppfølging, gjennomføring og koordinering innenfor det enkelte fylke, foreslås det at Arbeids- og velferdsetaten styrkes med administrative ressurser tilsvarende én stilling i hvert fylke.

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen økt med 5,2 mill. kroner i 2008.

Styrking av Arbeidslivssentrene

Regjeringen ønsker å styrke oppfølging av virksomhetene knyttet til tiltak for oppfølging av sykmeldte gjennom Arbeidslivssentrene og styrke koordineringen mellom Arbeids- og velferdsetaten og de regionale helseforetakene.

På denne bakgrunn foreslås 25 mill. kroner overført fra kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte til kap. 605, post 01 Driftsutgifter. Det vises også til omtale under kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte.

Samlet foreslås bevilgningen til kap. 605, post 01 Driftsutgifter økt med 54,9 mill. kroner.

*Post 21 Spesielle driftsutgifter**Sammenslåing av tilretteleggingsgaranti og garantibevis*

Ordningen med tilretteleggingsgaranti ble innført som forsøk i fem fylker fra 1. januar 2007, med sikte på å gjøre ordningen landsdekkende fra 1. januar 2008. I 2008 er det satt av 13,6 mill. kroner til administrativ oppfølging av ordningen i Arbeids- og velferdsetaten over kap. 605, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Tilretteleggingsgarantien skal gi den enkelte arbeidssøker/-taker og den aktuelle arbeidsgiver en trygghet for at arbeidssøker/-taker med redusert funksjonsevne faktisk får den nødvendige bistand som funksjonsnedsettelsen krever i den konkrete arbeidssituasjonen. I tillegg er formålet å sikre den enkelte arbeidssøker/-taker og arbeidsgiver oppfølging i forbindelse med ansettelsen.

Parallelt med denne ordningen har garantibevis for tilrettelegging eksistert siden 2005. Ordningen med garantibevis skal gjøre det lettere for personer med nedsatt funksjonsevne å komme i jobb, og kan være til hjelp for arbeidstaker og arbeidsgiver i ansettelsesprosessen. Garantibeviset dokumenterer at brukeren har blitt vurdert til å oppfylle vilkårene for stønad til tilrettelegging i folketrykkløven. Med garantibevis skal hjelpemiddelsentralen i samarbeid med aktuelle fagpersoner raskt kunne gi råd og veiledning for tilrettelegging av arbeidsplassen.

Formålet med begge ordningene er å sikre *rask* tilrettelegging av arbeidsplassen for personer med nedsatt funksjonsevne. Ordningene er rettet mot både arbeidsgivere og arbeidstakere. De tar utgangspunkt i den enkelte brukers rettigheter i eksisterende lovgivning og tiltak.

Regjeringen foreslår på denne bakgrunn å slå sammen de to garantiene til én ordning kalt «*Tilretteleggingsgarantien*». Sammenslåingen antas å bidra til å skape en bedre forståelse av hva tilretteleggingsgarantien innebærer av virkemidler og bistand til den enkelte bruker både på arbeidstaker- og arbeidsgiversiden. Sammenslåingen medfører ikke bevilgningsendring.

Utviklings- og opplæringstiltak

Det foreslås overført 22 mill. kroner fra kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte til kap. 605, post 21 Spesielle driftsutgifter i forbindelse med gjennomføring av utviklings- og opplæringstiltak knyttet til ordnin-

gen med tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester.

Praksiskonsulentordning

Det foreslås overført 2 mill. kroner fra kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte til kap. 605, post 21 Spesielle driftsutgifter til etablering av praksiskonsulentordning i Arbeids- og velferdsetaten med sikte på å styrke samhandling om tjenestene.

Forsøk med arbeidsrettet rehabilitering

Behovet for arbeidsrettede rehabiliteringstilbud i «gråsonen» mellom arbeid og helse for langtidssyke med psykiske lidelser, muskel- og skjelettlidelser og sammensatte lidelser, understøttes av erfaringer og forskning. Regjeringen går derfor inn for å etablere et forsøk om arbeidsrettet rehabilitering i regi av Arbeids- og velferdsetaten og evaluering av PIA-prosjektet, jf. brev fra arbeids- og inkluderingsministeren i forbindelse med behandlingen av Dok. 8:7 (2007–2008).

Det foreslås derfor overført 6,5 mill. kroner fra kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte til kap. 605, post 21 Spesielle driftsutgifter til dette formålet. Det vises for øvrig til omtale under kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 605, post 21 Spesielle driftsutgifter økt med 30,5 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, kan overføres

Det foreslås å overføre 21,2 mill. kroner fra kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte til kap. 605, post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte for å øke tilbudet fra Arbeids- og velferdsetaten på dette området. I 2008 vil det i tillegg bli benyttet 2,25 mill. kroner av overført mindreforbruk under kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte fra 2007 til formålet. Det vises for øvrig til omtale under kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte.

Bevilgningen foreslås økt med 21,2 mill. kroner.

Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering

Overføring av ansvar og oppgaver fra tidligere Sosial- og helsedirektoratet til Arbeids- og velferdsdirektoratet

Som følge av ansvars- og oppgaveoverføringen fra tidligere Sosial- og helsedirektoratet til Arbeids- og velferdsdirektoratet, jf. omtale under kap. 605, post 01 Driftsutgifter ovenfor, overtok Arbeids- og velferdsdirektoratet fra 10. mars 2008 det faglige ansvaret for kap. 621, post 21 Spesielle driftsutgifter, post 62 Kvalifiseringsprogrammet, post 63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, post 70 Frivillig arbeid og post 74 Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner m.v. Det foreslås i den forbindelse å endre benevnelsen på kapitlet til Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering.

Helsedirektoratet (Sosial- og helsedirektoratet endret navn til Helsedirektoratet fra 1. april 2008) vil likevel ivareta ansvaret for regnskapsføring fram til 1. juli 2008. Restbevilgningen (dvs. bevilget beløp for 2008 minus regnskapsført beløp pr. 30. juni 2008) stilles deretter til rådighet for Arbeids- og velferdsdirektoratet, som overtar ansvaret for regnskapsføring av disse midlene fra 1. juli 2008. Dette omfatter også overført mindreforbruk fra 2007 under post 21 Spesielle driftsutgifter og post 63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte på hhv. 1,8 og 5,6 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Utgifter til stillinger i tidligere Sosial- og helsedirektoratet knyttet til gjennomføringen av enkelte tiltak under Handlingsplan mot fattigdom har blitt dekket over kap. 621, post 21 Spesielle driftsutgifter. Som følge av ansvars- og oppgaveoverføringen fra tidligere Sosial- og helsedirektoratet til Arbeids- og velferdsdirektoratet er stillingene overført til Arbeids- og velferdsdirektoratet. Arbeids- og inkluderingsdepartementet anser det for mer hensiktsmessig at disse stillingene dekkes over driftsbudsjettet til Arbeids- og velferdsdirektoratet (kap. 605, post 01 Driftsutgifter).

På denne bakgrunn foreslås 9,9 mill. kroner overført fra kap. 621, post 21 Spesielle driftsutgifter til kap. 605, post 01 Driftsutgifter. Midlene skal fortsatt benyttes til de samme formålene.

Bevilgningen foreslås redusert med 9,9 mill. kroner.

Post 70 Frivillig arbeid, kan overføres

Styrket brukermedvirkning

I statsbudsjettet for 2008 ble det bevilget 10 mill. kroner for å styrke og videreutvikle dialogen med frivillige organisasjoner og representanter for sosialt og økonomisk vanskeligstilte, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008) og Budsjett-innst. S. nr. 15 (2007–2008).

I samråd med aktuelle organisasjoner på fattigdomsområdet er det besluttet å styrke kontakten mellom regjeringen og organisasjoner for sosialt og økonomisk vanskeligstilte, gjennom å etablere et kontaktutvalg for fattigdomsbekjempelse.

For å sikre et likeverdig samarbeid, etableres det et samarbeidsforum med en enkel sekretariatsfunksjon. Formålet med å etablere dette, som skal være organisasjonenes eget forum, er primært å legge til rette for at organisasjonene i fellesskap skal ha et forum for å drøfte og forberede saker til møtene i kontaktutvalget. Utvalget kan videre være en arena for drøfting av representasjon til kontaktutvalgsmøtene, ut i fra hvilke saker som ønskes drøftet.

Batteriet, som er et landsdekkende ressurscenter for organisasjoner og personer som arbeider mot fattigdom og sosial ekskludering i Norge, vil ha sekretariatsoppgavene for forumet. Det legges videre opp til at Batteriet i regi av Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo får et koordinerende ansvar for at det etableres «batterier» flere steder i landet.

Midlene til styrket brukermedvirkning er fordelt til følgende formål:

- For 2008 avsettes 6 mill. kroner til Batteriet som tilskudd til drift av et samarbeidsforum og som tilskudd til etablering og drift av nye «batterier» utenfor Oslo.
- Driftstilskuddet for 2008 til Velferdsalliansen økes med 2 mill. kroner fra 1,5 til 3,5 mill. kroner.
- KREM – organisasjonen for kreativt og mangfoldig arbeidsliv får 500 000 kroner i driftstilskudd i 2008.
- Foreningen Fattignorge får 500 000 kroner i driftstilskudd i 2008.
- Driftstilskuddet for 2008 til Stiftelsen Rettferd for taperne økes med 300 000 kroner til 3,3 mill. kroner.
- De resterende midlene, 700 000 kroner, går til en styrking av tilskuddsmidlene som Arbeids- og velferdsdirektoratet disponerer til å støtte aktivitet på dette området.

På denne bakgrunn foreslås 10 mill. kroner overført fra kap. 601, post 21 Spesielle driftsutgifter til kap. 621, post 70 Frivillig arbeid i 2008.

Kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak

Post 76 Tiltak for arbeidssøkere, kan overføres

Regnskapet for 2007 viser at det ble benyttet 84,9 mill. kroner mindre enn bevilget beløp til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede. Dette har bl.a. sammenheng med at den gjennomsnittlige prisen på arbeidsmarkedstiltak til yrkeshemmede under post 71 ble noe lavere enn prisen som lå til grunn for bevilgningen. Mindreutgiftene på 84,9 mill. kroner ble overført til 2008 til en ny sammenslått post 76 Tiltak for arbeidssøkere under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak.

Bevilgningen til tiltak for arbeidssøkere under kap. 634, post 76 foreslås på denne bakgrunn redusert med 84,9 mill. kroner. I St.prp. nr. 1 (2007–2008) ble det lagt opp til et tiltaksnivå på gjennomsnittlig 40 000 plasser for 2008. Rammen på posten gir fortsatt rom for 40 000 tiltaksplasser i 2008.

Nivået på arbeidsmarkedstiltakene videreføres

Bevilgningen under arbeidsmarkedstiltakene gir rom for et tiltaksnivå på om lag 40 000 plasser i gjennomsnitt i 2008. Regjeringen er opptatt av å tilpasse tiltak til arbeidssøkere med særlig store og sammensatte bistandsbehov. I dagens arbeidsmarked er det viktig å prioritere integrerende og formidlingsrettede tiltak.

Regjeringen foreslår en videreføring av gjennomsnittlig tiltaksnivå for 2008. I lys av at ledigheten er vesentlig redusert, antallet yrkeshemmede har gått ned og arbeidsmarkedet etterspør arbeidskraft, innebærer det samlede nivået en styrking av innsatsen overfor personer som har problemer med å komme i arbeid.

Justering av tilskuddssatser til arbeidsmarkedstiltak i skjermet sektor

Regjeringen er opptatt av å tilpasse tiltak til arbeidssøkere med særlig store og sammensatte bistandsbehov, og på denne bakgrunn har blant annet antall plasser i varig tilrettelagt arbeid økt. Bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak økte med 1,1 pst. fra saldert budsjett 2007 til saldert budsjett 2008, og de faste tilskuddssatsene til tiltak i skjermet sektor økte tilsvarende.

For å sikre kontinuitet i arbeidet med å inkludere personer som ellers kan falle utenfor det ordinære arbeidslivet, økes tilskuddssatsene til skjermet sektor (atftørings- og vekstbedrifter) med 2,2 prosentpoeng til 3,3 pst. fra 1. juli 2008. Dette tilsvarer om lag 32 mill. kroner, som dekkes innenfor den gjeldende bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak.

Kap. 640 Arbeidstilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte

Det foreslås overført 10 mill. kroner fra kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte til kap. 640, post 01 Driftsutgifter til økt oppfølging fra Arbeidstilsynet.

Det vises for øvrig til omtale under kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte.

Kap. 643 Statens arbeidsmiljøinstitutt

Post 50 Statstilskudd

Det foreslås overført 2,5 mill. kroner fra kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte til kap. 643, post 50 Statstilskudd til styrket oppfølging av det arbeidsmedisinske feltet i STAMI.

Det vises for øvrig til omtale under kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte.

Kap. 648 Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.

Post 01 Driftsutgifter

Lønnen til Arbeidsrettens leder og Riksmeklingsmannen reguleres forholdsmessig i samsvar med endringer i lønnen til dommerne i Høyesterett. I henhold til Innst. S. nr. 55 (2007–2008) og Stortingets vedtak 14. desember 2007, er lønnen til høyesterettsdommere justert opp med 235 000 kroner med virkning fra 1. oktober 2007.

For perioden 2004–2007 er det samlet sett gitt lønnsøkninger på om lag 750 000 kroner til Arbeidsrettens leder og Riksmeklingsmannen. Inkludert sosiale kostnader utgjør behovet for bevilgningsøkning som følge av dette 1 mill. kroner.

Bevilgningen på kap. 648, post 01 foreslås økt med 1 mill. kroner for å kompensere økte lønnsutgifter til etatslederne for perioden 2004–2007.

Utfordringer for utlendingsforvaltningen

Ansvar for utlendingsforvaltningen er delt mellom flere departementer, hvorav de mest sentrale er Arbeids- og inkluderingsdepartementet, som har det overordnede ansvaret for flyktnings-, innvandrings- og integreringspolitikken, Justisdepartementet og Utenriksdepartementet. Også Barne- og likestillingsdepartementet og Kunnskapsdepartementet har ansvar for ordninger knyttet til asylsøkere. En rekke underliggende virksomheter har viktige oppgaver på området. For god måloppnåelse er det avgjørende at ressurser og virkemidler på utlendingsområdet ses i en helhetlig sammenheng.

Økning i asylankomster – budsjettmessige konsekvenser

Budsjettet for inneværende år er blant annet basert på at det vil komme 5 500 asylsøkere til Norge i 2008, og at Utlendingsdirektoratet (UDI) vil motta 90 000 søknader om opphold etter utlendingsloven og statsborgerskapsloven. Oppdaterte prognoser tilsier en betydelig økning i antall asylankomster, til anslagsvis 10 500 saker. Videre forventes antall oppholdssaker som mottas av UDI redusert til om lag 82 500 saker, mens antall oppholdssaker politiet mottar forventes å øke med om lag 20 000 saker fra 2007 til 2008. Prognosene er forbundet med stor grad av usikkerhet.

Antallet personer blant de ankomne som oppgir å være enslige mindreårige asylsøkere, økte fra 349 i 2006 til 403 i 2007. Pr. 30. april i år var det kommet 267 personer som oppga å være enslige mindreårige asylsøkere, noe som kan tyde på en økning av denne gruppen også i 2008.

Den betydelige økningen i antall asylsøkere medfører store utfordringer for hele utlendingsforvaltningen. Økningen i asylankomster er ressurskrevende og gjør det meget vanskelig å nå målene for akseptabel saksbehandlingstid. Det er en utfordring å klare å etablere et tilstrekkelig antall nye mottaksplasser, og det er meget krevende å bosette og integrere langt flere i kommunene enn tidligere forutsatt.

For å kunne håndtere de økte asylankomstene på en forsvarlig måte foreslås bevilgningen økt med til sammen om lag 709 mill. kroner i 2008, derav 633,4 mill. kroner under Arbeids- og inkluderingsdepartementet, 40,0 mill. kroner under Justis- og politidepartementet og 36,0 mill. kroner under Kunnskapsdepartementet.

Det vises for øvrig til St.prp. nr. 43 (2007–2008) Om endringer i statsbudsjettet for 2008 under

Barne- og likestillingsdepartementet mv., der det foreslås å øke bevilgningen med 43,5 mill. kroner som følge av at det forventes flere enslige mindreårige asylsøkere under 15 år i 2008. Forslaget er vedtatt av Stortinget, jf. Innst.S. nr. 202 (2007–2008).

Hovedtyngden av midlene går til etablering av flere mottaksplasser og økte tilskudd til kommunene. Bevilgningsøkningen skal også sikre tilstrekkelig saksbehandlingskapasitet hos politiet, Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). I tillegg foreslås det å forbedre tilbudet for enslige mindreårige asylsøkere i statlige mottak, samt å styrke returarbeidet ved sentrale norske utenriksstasjoner med spesialutsendinger fra utlendingsforvaltningen. Disse utsendingene skal særlig arbeide med å forhindre menneskesmugling, verifisere opplysninger i opprinnelsesland og legge til rette for uttransportering av de som ikke har tillatelse til å oppholde seg i Norge. Av den samlede økningen på 709 mill. kroner kan 183 mill. kroner føres som såkalte ODA-godkjente utgifter.

For nærmere omtale av forslag til bevilgningsendringer i 2008 vises til:

- Kap. 167, post 21, Flyktningstiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA), Spesielle driftsutgifter, under Utenriksdepartementet.
- Kap. 225, post 64 Tilskudd til opplæring av barn og unge i statlige asylmottak, under Kunnskapsdepartementet.
- Kap. 440, Politidirektoratet, post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 441, post 01, Oslo politidistrikt, Driftsutgifter under Justis- og politidepartementet.
- Kap. 650, post 01 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, Driftsutgifter kap. 651, post 60 Integreringstilskudd, kap. 651, post 61 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, kap. 690, post 01 Utlendingsdirektoratet, Driftsutgifter, kap. 690, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, kap. 690, post 22 Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse og kap. 691, post 01 Utlendingsnemnda, Driftsutgifter, under Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Mulige årsaker til den økte asyltilstrømmingen

Norge har også tidligere opplevd store svingninger i ankomsttallene, da særlig knyttet til kriser i enkeltland. Den økningen vi nå ser skyldes imidlertid ankomster fra mange land, og en viktig årsak er trolig utviklingen i opprinnelsesland som Irak, Afghanistan, Palestina, Kosovo, Sri Lanka og Eri-

trea. Også andre vestlige land har det siste året fått flere asylsøkere enn de foregående årene.

Økningen i antall asylsøkere har likevel vært høyere i Norge enn i mange andre europeiske land. Sett i forhold til folketallet er Norge blant de vestlige land som får flest asylsøkere. Med tanke på landets geografiske plassering og avstanden til konfliktområdene, er ankomsttallene svært høye. Hvordan norsk asylpolitikk oppfattes utad, spesielt i forhold til sammenlignbare land som Danmark og Sverige, synes å ha stor betydning for å forklare fordelingen av asylsøkere mellom ulike europeiske land. Eksempelvis vil ny svensk praksis for irakere og somaliere trolig kunne bidra til å forklare hvorfor Norge opplever en økning i ankomstene fra disse landene. Sverige har også fått til en avtale om returer til Irak, noe som har fått mye oppmerksomhet. Dette betyr at selv om det ikke er gjort vesentlige endringer i norsk praksis, så kan det være skapt et bilde utad om at Norge har en mer liberal politikk nå enn før. Regjeringen vil i den varslede stortingsmeldingen om norsk flyktning- og migrasjonspolitik i et europeisk perspektiv komme nærmere tilbake med en vurdering av norsk flyktningpolitikk og asylpraksis sett i forhold til politikk og praksis på disse områdene i sammenlignbare land.

Det er påkrevet med tiltak for å møte utviklingen. Personer som har et reelt beskyttelsesbehov skal få behandlet sin søknad raskt og riktig, og gis mulighet til bosetting og integrering. Det er i budsjettforslaget tatt høyde for å sikre dette. Samtidig er det nødvendig å iverksette tiltak for å redusere asyltilstrømmingen til Norge.

Som følge av dette vil Regjeringen:

- øke kravet til sikret underhold fra ltr. 1 til ltr. 8 i familiegjenforeningssaker, og så snart som mulig sette i verk de endringer om underholds krav som er innarbeidet i den nye utlendingsloven, jf. kapittel 4.5.4.1 i Ot.prp. nr. 75 (2006–2007).
- bruke Dublin II-forordningen i større grad slik andre land gjør for søkere med søskentilknytning til riket. Når det gjelder enslige mindreårige asylsøkere vil Regjeringen følge utviklingen frem mot sommeren, og eventuelt vurdere tiltak. Dublin II-forordningen regulerer hvilket land som er ansvarlig for å behandle en asylsøknad når en søker har oppholdt seg i flere land. Hovedregelen er at det landet asylsøkeren først har hatt opphold i, også skal behandle søknaden.

Regjeringen vil også arbeide videre med å:

- øke trykket på returarbeidet, bl.a. ved å styrke norske utenriksstasjoner med spesialutsendinger fra utlendingsforvaltningen som får ansvar for tiltak for å hindre menneskesmugling, verifisere opplysninger i opprinnelsesland og tilrettelegge for uttransportering av personer med ulovlig opphold. Det arbeides også med å få returavtaler med Irak og Russland så snart som mulig.
- få raskere avklaring av identitet. Det er i dag et stort problem at bare om lag 5 pst. av asylsøkerne legger frem dokumenter som gjør at utlendingsmyndighetene kan være sikre på deres identitet på søknadstidspunktet. Det legges derfor ned mye arbeid i å avklare søkerens identitet. Mange søkere bidrar, men det er også mange som ikke bidrar til at deres identitet avklares. For å motivere flere til å bidra aktivt til å dokumentere sin identitet vil Regjeringen bl.a. vurdere om det skal kreves at identitet er dokumentert for at det skal gis midlertidig arbeidstillatelse mens asylsøknaden er til behandling. I dag er det tilstrekkelig at identitet er sannsynliggjort.
- gjennomføre flere grensenære kontroller.
- intensivere arbeidet med å få til mer treffsikker aldersfastsettelse for enslige mindreårige asylsøkere. Enslige mindreårige asylsøkere behandles på en rekke områder på en annen måte enn voksne asylsøkere. Det har ført til at relativt mange som er over 18 år oppgir å være under 18 år. Dette er også et problem for de som er reelt mindreårige, da voksne ungdommer lett preger dagliglivet i mottakene for enslige mindreårige.

SVAR-prosjektet

I St.prp. nr. 56 (2006–2007) Tilleggsbevilgning til utlendingsforvaltningen, varslet Regjeringen at den ville sette i gang en bred gjennomgang av saksflyten på utlendingsfeltet. Formålet er å finne frem til områder for mer effektiv oppgaveløsning, produktivetsgevinster og bedre brukerservice, samtidig som kravene til tilfredsstillende kvalitet ivaretas. Det siste året har saksmengden for den samlede utlendingsforvaltningen økt betydelig, noe som underbygger behovet for å vurdere tiltak som kan bidra til effektivisering av saksbehandlingen.

Gjennomgangen av saksflyten har omfattet hele utlendingsforvaltningen og alle sakstypogrupper. En hovedkonklusjon så langt er at for å oppnå større effektivitet og bedre saksflyt, må styring,

finansiering og organisering av feltet innrettes slik at aktørene samhandler bedre.

Det videre arbeidet vil fokusere på ansvars- og oppgavefordelingen i utlendingsforvaltningen. Gjennomgangen vil blant annet ta utgangspunkt i en vurdering av hva som er den beste oppgavedelingen for utlendingsforvaltningen sett under ett, med vekt på å utnytte de enkelte aktørenes komparative fortinn og å unngå unødig dobbeltarbeid og tidkrevende sirkulasjon av saker mellom aktørene.

Innføring av et nytt elektronisk saksbehandlingssystem for hele utlendingsforvaltningen forventes å gi rom for større fleksibilitet når det gjelder både organisatorisk og geografisk plassering av oppgaveløsningen. Spørsmålet om hvilke instanser som skal ha vedtakskompetanse må vurderes nærmere i denne sammenheng. Ved hjelp av nye elektroniske løsninger kan innlevering av søknader i større grad gjøres uavhengig av hvor søknaden skal behandles. God tilgjengelighet for brukerne, samtidig som en sikrer nødvendig spesialisering og kompetanse, er et mål for arbeidet. Samtidig må kontrollmessige hensyn ivaretas og det må legges til rette for utnyttelse av stordriftsfordeler. Regjeringen vil på en egnet måte komme tilbake til Stortinget og orientere om framdriften i arbeidet.

Det vises for øvrig til stortingsmeldingen om arbeidsinnvandring som Regjeringen nylig har lagt fram, hvor det foreslås en rekke tiltak for enklere, raskere og mer brukervennlig saksbehandling av søknader om arbeidstillatelse.

Kap. 650 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Tilstrømningen av asylsøkere til Norge har økt, og nye prognoser for 2008 og 2009 legger til grunn at tilstrømningen stabiliseres på et høyere nivå enn tidligere forutsatt, jf. omtale av utfordringene for utlendingsforvaltningen foran. Ankomstprognosene er forbundet med stor grad av usikkerhet. Bosettingsbehovet på 4 000 personer fra mottak som er lagt til grunn i saldert budsjett opprettholdes. De økte ankomstene får konsekvenser for bosettingen først i 2009 på grunn av saksbehandlingstid frem til evt. vedtak om opphold i Norge. I 2009 antas det å bli behov for å bosette om lag 7 700 personer fra mottak, gitt fortsatt høye ankomsttall. I tillegg kommer bosetting av overføringsflyktninger og familiegjennforente. Det medfører et langt høyere bosettingsbehov enn i de senere år. For å

oppretholde nivået på bosettingen i 2008, og for å forberede og legge til rette for en stor økning i bosettingsbehovet i 2009, foreslås det å øke bevilgningen til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) med 9 mill. kroner. Innenfor denne rammen vil det i samråd med KS bli iverksatt en rekke tiltak for å stimulere til økt bosetting.

Bevilgningen på kap 650, post 01 foreslås økt med 9 mill. kroner.

Kap. 651 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, integrering og mangfold, kan overføres

Utgifter til gjennomføring av norskprøver

AID tok over det faglige ansvaret for opplæringen i norsk og samfunnskunnskap fra Kunnskapsdepartementet fra 1. januar 2007. Bevilgningen på kap. 651, post 21 går til kunnskapsutvikling og til å utvikle og gjennomføre Norskprøve 1, 2 og 3 for voksne innvandrere.

Flere går opp til avsluttende norskprøver nå enn tidligere. I 2007 var det om lag 7 000 som meldte seg opp til avsluttende prøve, mot 3 500 i 2004. Anslaget for antall prøver som skal gjennomføres i 2008 økes til 8 500. Dette fører til at utgiftene til å gjennomføre prøvene øker i forhold til saldert budsjett 2008.

Bevilgningen under kap. 651, post 21 foreslås på denne bakgrunn økt med 4,4 mill. kroner.

Evaluering av språkkartlegging av førskolebarn

Forsøksordningen med systematisk språkkartlegging på helsestasjon av alle fireåringer i 12 kommuner er videreført i 2008. Det har fra starten av vært en forutsetning at ordningen skal evalueres for å få et grunnlag for å vurdere hvorvidt språkkartleggingsverktøyet SPRÅK 4 bør implementeres på landsbasis i det ordinære tilbudet på helsestasjonenes fireårskonsultasjon. I St.prp. nr. 1 (2007–2008) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet heter det at «forsøket videreføres med 10 mill. kroner i 2008 og vil bli evaluert.»

Det foreslås å omdisponere 800 000 kroner fra kap. 651, post 62 til kap. 651, post 21 for å dekke utgiftene for den vedtatte evalueringen av bruken av SPRÅK 4 i språkkartleggingen av fireåringer på helsestasjon, jf. omtale under kap. 651, post 62.

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 5,2 mill. kroner.

Post 22 Faglig og pedagogisk utvikling i opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Arbeids- og inkluderingsdepartementet er ansvarlig for gjennomføring av tiltak nummer 18 «Bevisstgjøring av nyankomne innvandrere om kjønnslemlestelse og konsekvensene» i Handlingsplan mot kjønnslemlestelse. En del av bevilgningen til dette tiltaket ligger på Barne- og likestillingsdepartementets budsjett og foreslås overført til Arbeids- og inkluderingsdepartementets budsjett.

Bevilgningen på kap. 651, post 22 foreslås økt med 750 000 kroner mot tilsvarende reduksjon på kap. 840, post 21.

Post 60 Integreringstilskudd, kan overføres

Integreringstilskuddet skal dekke de gjennomsnittlige utgiftene kommunene har ved bosetting og integrering av flyktninger i bosettingsåret og de neste fire årene. Tilskuddet skal medvirke til at kommunene gjennomfører et planmessig og aktivt bosettings- og integreringsarbeid, slik at flyktningene snarest mulig får arbeid og blir i stand til å forsørge seg selv.

Det er bevilget 2 927,1 mill. kroner på kap. 651, post 60. Bevilgningen er basert på at 6 320 personer vil utløse integreringstilskudd i 2008; 4 000 fra mottak, 1 120 kvoteflyktninger og 1 200 familiegjenforente. Prognosene for 2008 er usikre. Anslag for antall asylankomster øker og det er større vanskeligheter med å skaffe nok vedtaks plasser for bosetting. Bosettingsprognosen på 4 000 personer fra mottak i 2008 videreføres.

Økningen i vedtaksproduksjon i Utlendingsdirektoratet (UDI) etter tilleggsbevilgningen i 2007 kom sent på året og de fleste som fikk vedtak om oppholdstillatelse blir derfor ikke bosatt før i 2008. Dette fører til at antallet som kom inn i integreringstilskuddsordningen i 2007 ble lavere enn tidligere beregnet. Dette fører til at antall som utløser år-2 tilskudd i 2008 er redusert. Reduksjonen i antall fører også til at det utløses færre skoletilskudd i 2008.

Dette innebærer at utgiftene kan reduseres med 82,7 mill. kroner.

Det er store bosettingsutfordringer i 2008, og disse øker i 2009. Det er svært viktig å sikre rask og god bosetting i landets kommuner for å korte ned botiden i statlige mottak og lette overgangen til utdanning, arbeid og økonomisk selvhjulpenhet. Enkelte kommuner har avslått å ta i mot det antallet bosettingsklare IMDi har anmodet om. En begrunnelse har bl.a. vært manglende kostnads-

kompensasjon. På denne bakgrunn ønsker Regjeringen å justere satsene i integreringstilskuddet som følger den enkelte som blir bosatt, slik at størrelsen på tilskuddet blir mer i tråd med det som kommunesektoren mener er den gjennomsnittlige kostnaden ved bosetting og integrering. Det foreslås at det samlede tilskuddet økes fra 496 000 kroner til 515 000 kroner for voksne fra 1. juli 2008, med en budsjetteffekt i 2008 på 50 mill. kroner. Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn økt med 50 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 651, post 60 redusert med 32,7 mill. kroner.

Post 61 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Fra 1. september 2005 ble tilskuddet til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere lagt om fra en timebasert ordning til en ordning basert på tilskudd per person (per capita). Personer som fikk oppholds- eller arbeidstillatelse før 1. september 2005 utløser i en overgangsfase på fem år tilskudd etter en ordning som er lik den gamle tilskuddsordningen. Overgangsordningen vil være utfaset i 2010.

Tall fra Grunnskolenes informasjonssystem (GSI) viser at overgangsordningen utfases langsommere enn tidligere forventet, og at kostnadene for inneværende år dermed blir større enn lagt til grunn i saldert budsjett. For å dekke forventede utgifter til overgangsordningen i 2008 foreslås det å øke bevilgningen på posten med 103,4 mill. kroner.

Som følge av en reduksjon i anslaget over antall deltakere i per capita-ordningen foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 32,8 mill. kroner.

Økningen i antallet asylankomster, jf. omtale ovenfor, medfører at prognosen for antall personer som faller inn under målgruppen for norskopplæring i mottak øker. De forventede utgiftene til norskopplæring i mottak øker med 13,8 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 651, post 61 økt med 84,4 mill. kroner.

Post 62 Kommunale innvandrer tiltak

Det foreslås å omdisponere 800 000 kroner fra kap. 651, post 62 til kap. 651, post 21 for å dekke utgiftene for den vedtatte evalueringen av bruk av SPRÅK 4 i språkkartleggingen av fireåringer på helsestasjon, jf. omtale under kap. 651, post 21.

Kap. 3651 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Post 02 Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter

Visse innenlandske utgifter knyttet til norskopplæring for asylsøkere i mottak kan i henhold til retningslinjene fra OECD/DAC (Development Assistance Committee) godkjennes som offisiell utviklingshjelp (ODA-godkjente utgifter). Utgiftene til norskopplæring i mottak er beregnet til 60 mill. kroner, 13,8 mill. kroner høyere enn anslått i saldert budsjett, jf. omtale under kap. 651, post 61. Dette medfører at de ODA-godkjente utgiftene knyttet til tiltaket øker med 11,7 mill. kroner.

Bevilgningen på kap 3651, post 02 foreslås økt med 11,7 mill. kroner.

Kap. 660 Krigspensjon

Post 71 Tilskudd, sivile, overslagsbevilgning

Anslagsendring

Bevilgningen er på 530 mill. kroner. På bakgrunn av utviklingen hittil i år forventes en reduksjon i utbetalingene i 2008. Dette skyldes justerte forutsetninger om gjennomsnittlig antall mottakere og gjennomsnittlig pensjon. På bakgrunn av dette foreslås bevilgningen redusert med 15 mill. kroner.

Krigspensjon til barn fra Holen skole og «hulebarna» i Finnmark

En ekspertgruppe har på oppdrag fra Arbeids- og velferdsdirektoratet utarbeidet en oppdatert, samlet psykiatrisk vurdering om senvirkninger av krigspåkjenninger hos barn. Ekspertgruppen mener at det er argumenter for at presumsjon som prinsipp for årsaksvurdering kan innføres der det dreier seg om spesielt alvorlige, og enhetlige gruppepåkjenninger og de krigsrelaterte psykiske skadene er spesifikke.

På bakgrunn av rapporten fra ekspertgruppen, og Arbeids- og velferdsdirektoratets tilråding, foreslår Regjeringen at det blir foretatt en ny gjennomgang av tidligere avslagssaker vedrørende barn fra Holen skole, med sikte på en omlegging av praksis i saker om krigspensjon for de av barna som var utsatt for direkte bombing i oktober 1944 og som har fått påvist psykisk skade forenlig med posttraumatisk stresslidelse (PTSD). Det legges opp til at

tilsvarende omlegging av praksis også gjøres gjeldende i forhold til andre barn i Norge som var utsatt for direkte bombing under den andre verdenskrig. Arbeids- og velferdsdirektoratet vil i den forbindelse også foreta en ny gjennomgang av sakene til de såkalte «hulebarna» i Finnmark, og vurdere om noen av disse sakene vil kunne komme inn under de kriteriene som det er lagt opp til med hensyn til barna fra Holen skole.

Regjeringen foreslår at omleggingen av praksis gjøres gjeldende fra 1. mars 2008, og gis virkning inntil tre år tilbake i samsvar med vanlig praksis. Det foreslås videre at omleggingen skal omfatte personer som lever per 1. januar 2008. Forslaget antas å gi årlige merutgifter på 630 000 kroner. På grunn av etterbetalinger vil utgiftene i 2008 ble noe høyere, anslagsvis 2,5 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen på post 71 redusert med 12,5 mill. kroner.

Kap. 664 Pensjonstrygden for sjømenn

Post 70 Tilskudd

Bevilgningen er på 658 mill. kroner. Bevilgningen består av tilskudd til dekning av krigsfartstillegg mv. etter sjømannspensjonstrygdloven § 15, samt tilskudd som skal dekke trygdens underskudd i henhold til statsgarantien.

Antall arbeidstakere som trekkes for pensjonsavgift i 2008 ser ut til å bli noe høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett 2008. Videre ser grunnlaget for rederiavgift også ut til å bli høyere enn lagt til grunn. Dette innebærer en økning i avgiftsinntektene og dermed reduksjon i trygdens underskudd og behovet for statstilskudd.

Bevilgningen på kap. 664, post 70 foreslås redusert med 64 mill. kroner.

Kap. 666 Avtalefestet pensjon

Post 70 Tilskudd

Bevilgningen er på 1 090 mill. kroner. Veksten i antall pensjonister med AFP i 2008 ser ut til å bli lavere enn lagt til grunn i saldert budsjett. I saldert budsjett er det lagt til grunn en vekst i gjennomsnittlig antall pensjonister i 2008 på 11 pst. Veksten ser nå ut til å bli på om lag 10 pst. Dette er hovedårsaken til at det nå forventes lavere utgifter på posten enn bevilget.

Bevilgningen på kap. 666, post 70 foreslås redusert med 15 mill. kroner.

Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år

Post 70 Tilskudd, Overslagsbevilgning

Bevilgningen er på 275 mill. kroner. Basert på regnskapstall og statistikk pr. mars 2008 anslås utgiftene til supplerende stønad ved kort botid nå til 260 mill. kroner i 2008. Nedjusteringen skyldes hovedsakelig at utgiftene i 2007 ble lavere enn forutsatt – noe som gir et lavere inngangsnivå til 2008 enn forutsatt i saldert budsjett.

Bevilgningen på kap. 667, post 70 foreslås redusert med 15 mill. kroner.

Kap. 681 Tilskudd til samisk formål

Post 74 Dokumentasjon, formidling mv.

Det er i 2008 bevilget 1,3 mill. kroner over et nytt kap. 681 Tilskudd til samiske formål, post 74 Dokumentasjon, formidling mv. Hovedformålet med tilskuddsposten er å støtte tiltak som har til formål å innhente, systematisere og formidle samers tradisjonelle kunnskap i Norge. I 2008 forutsettes midlene i sin helhet tildelt Samisk høgskole, som har utviklet et pilotprosjekt om «Årbediethu» – kartlegging, bevaring og bruk av samisk tradisjonell kunnskap. Prosjektet er planlagt å gå over tre år. Det foreslås ikke bevilgningsendring på posten.

Kap. 690 Utlendingsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Det er i St.prp. nr. 1 (2007–2008) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet forutsatt at Utlendingsdirektoratet (UDI) i 2008 skal behandle 7 500 asylsaker (herav 2 000 restanser) og 98 000 oppholdssaker (herav 8 000 restanser).

Den reviderte ankomstprognosen for antall asylsøkere tilsier at UDI vil motta 10 500 nye søknader i 2008, en økning på 5 000 saker i forhold til det som ble lagt til grunn i saldert budsjett for 2008. Prognosen for søknader om opphold etter utlendingsloven og statsborgerskapsloven som mottas av UDI er samtidig nedjustert fra 90 000 til 82 500 saker. Prognosene er forbundet med stor grad av usikkerhet.

Den betydelige økningen i antall asylankomster medfører store utfordringer for UDI. Den er ressurskrevende og gjør det meget krevende å ha en akseptabel saksbehandlingstid. Det er bl.a. nødvendig å rekruttere og bygge opp saksbehand-

lingskapasiteten så raskt som mulig for å kunne ta unna det økte sakstilfanget.

For at UDI skal kunne behandle like mange asylsøknader som direktoratet mottar i 2008, er det behov for å øke bevilgningen med 65 mill. kroner. Det er da lagt til grunn at ressursene som frigjøres i UDI som følge av den forventede reduksjonen i antall oppholdssaker i stedet benyttes til å behandle asylsaker. Det forutsettes i tillegg en produktivtvekst utover det som allerede er lagt til grunn i St.prp. nr. 1 (2007–2008). For å forbedre produktiviteten må UDI gjennomføre endringer og forenklinger i saksbehandlingsrutinene, uten at det går ut over nødvendige krav til rettssikkerhet. UDI vil gjennomgå saksbehandlingsrutinene i alle ledd for å vurdere effektiviseringsmuligheter. På kort sikt vil det imidlertid være stor usikkerhet med hensyn til mulighetene for effektivisering, ikke minst fordi UDI vil ha en høy andel nye medarbeidere i 2. halvår 2008.

Regjeringen foreslår å styrke returarbeidet, blant annet ved å styrke norske utenriksstasjoner med spesialutsendinger fra utlendingsforvaltningen. Disse vil få ansvar for tiltak for å hindre menneskesmugling, verifisere opplysninger i opprinnelsesland og tilrettelegge for uttransportering av personer med ulovlig opphold. 2008-styrkingen er 3 mill. kroner, med 10 mill. kroner som helårsvirkning. Midlene skal fordeles mellom AID, JD og UD. Endelig fordeling vil bli avklart mellom de berørte departementene i forbindelse med omgrupperingsproposisjonen 2008.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 690, post 01 økt med 68 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak

Økt gjennomsnittlig belegg i statlige asylmottak

Bevilgningsbehovet på posten avhenger av belegget (gjennomsnittlig antall personer i mottak). Dette påvirkes av en rekke faktorer, herunder antall personer som søker asyl, saksbehandlingstid i asylsaker, andel innvilgelser/avslag, bosettingstakt og effektivering av avslag. Prognosene for belegget er preget av stor usikkerhet, og bevilgningsbehovet på posten vil ofte endre seg i løpet av budsjettperioden.

Saldert budsjett 2008 er basert på et gjennomsnittlig belegg i mottak på 5 175 personer, mens de økte asylankomstene (jf. omtale over) tilsier at gjennomsnittsbelegget trolig vil ligge rundt 8 750 personer. Bevilgningen foreslås på denne bakgrunn økt med 438,2 mill. kroner i 2008.

Styrking av vertskommunekompensasjonen

Ved behandlingen av kommuneøkonomiproposisjonen for 2008 uttalte komiteens flertall i Innst. S. nr. 231 (2006–2007) følgende:

«Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, er opp-tatt av at kommuner som har asylmottak får kompensert for de merkostnader dette fører til. Flertallet mener at Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2008 bør komme tilbake til dette, slik at man får en reell kostnadsdekning av de merutgifter vertskommunene har.»

Som omtalt i kommuneproposisjonen for 2009 foreligger det nå en rapport på bestilling fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet som tar for seg hvilke utgifter som er knyttet til å ha asylmottak i en kommune. Rapporten konkluderer blant annet med at vertskommunekompensasjonsordningen som administreres over kap. 690, post 21 ikke fullt ut dekker kommunenes gjennomsnittlige merutgifter. Denne ordningen er ment å dekke vertskommunenes gjennomsnittlige utgifter knyttet til administrasjon, tolk, helse og barnevern. Ordningen ble styrket med 10 mill. kroner i 2008-budsjettet.

Regjeringen foreslår å styrke vertskommunekompensasjonen med 18,5 mill. kroner med virkning fra 1.7.2008. Helårsvirkningen for 2009 er 37 mill. kroner. Vertskommunenes gjennomsnittlige utgifter til administrasjon, tolk, helse og barnevern vil med dette bli kompensert fullt ut.

Styrking av tilbudet for enslige mindreårige asylsøkere i statlige mottak

FNs barnekomité anbefalte i 2005 at tilbudet i mottak for enslige mindreårige bør bedres, både med tanke på ressurser og de ansattes kompetanse. Komiteen uttalte blant annet at bistanden og omsorgen som gis til enslige mindreårige asylsøkere bør være på samme nivå som i institusjoner innenfor barnevernet. Som det fremgår av Ot.prp. nr. 28 (2007–2008) ønsker Regjeringen å gi de enslige mindreårige asylsøkerne et tilbud som ivaretar deres spesielle behov og som er kvalitetsmessig like godt som det tilbud som gis til andre barn det offentlige har omsorgsansvar for. Barnevernet overtok derfor i desember 2007 ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år.

Den aller første fasen barna er i Norge vil de befinne seg i et eget transittmottak, i påvente av

asylintervju og eventuell alderstest. Tiden i transittmottak vil normalt være opp mot fire uker. Innholdsmessig er det stor forskjell på transittmottak og barnevernets omsorgssentre. Regjeringen vil redusere denne forskjellen. En styrking av tilbudet i den første fasen barna er i landet vil bidra til å forebygge psykososiale problemer og til å skape grunnlaget for en god og trygg livssituasjon.

Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningen med 10 mill. kroner for å bedre tilbudet til enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år i transittmottak, samt i de ordinære mottakene for denne gruppen.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 690, post 21 økt med 466,7 mill. kroner.

Post 22 Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse

UDI har ansvaret for å intervjuere asylsøkere og benytter seg av tolker i forbindelse med gjennomføringen av intervjuene. I tillegg til asylintervjuet har asylsøkere, med visse unntak, anledning til å gi en skriftlig forklaring, en såkalt egenerklæring, før intervjuet. Denne ordningen medfører utgifter til oversettelse. Bevilgningen på posten skal også dekke utgifter til oversettelse av originaldokumenter som UDI mener bør oversettes til norsk. Det gjelder originaldokumenter som søkeren, politiet eller andre instanser har lagt ved i saken. Formidling av positive vedtak dekkes også over posten.

Bevilgningen i saldert budsjett 2008 er basert på at 5 500 personer vil søke asyl, og at 80 pst. av disse vil bli intervjuet. Disse forutsetningene er i lys av utviklingen hittil i 2008 endret til at 10 500 personer vil søke asyl og at 75 pst. av disse vil bli intervjuet.

Bevilgningen på kap. 690, post 22 foreslås økt med 23,6 mill. kroner.

Kap. 3690 Utlendingsdirektoratet

Post 04 Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter

Visse innenlandske utgifter knyttet til mottak av asylsøkere og flyktninger kan i henhold til OECD/DACs (Development Assistance Committee) statistikkdirektiver godkjennes som offisiell utviklingshjelp (ODA-godkjente utgifter).

Av den samlede bevilgningsøkningen på 466,7 mill. kroner over kap. 690, post 21 vil om lag 158,7 mill. kroner kunne rapporteres som utviklingshjelp. Det er da lagt til grunn at 85 pst. av asylsøkerne antas å komme fra ODA-godkjente land og at 40 pst. av mottaksbeboerne antas å ha vært i mottak i under ett år.

Bevilgningen på kap. 3690, post 04 foreslås økt med 158,7 mill. kroner.

Kap. 691 Utlendingsnemnda

Post 01 Driftsutgifter

Endringer i saksinngangen for asyl- og oppholdssaker får senere virkning for Utlendingsnemnda (UNE) enn for Utlendingsdirektoratet (UDI). For 2008 vil den økte asyltilstrømningen medføre anslagsvis 500 ekstra asylsaker til behandling i UNE. Deler av det bevilgningsmessige merbehovet dette medfører kan dekkes innenfor rammene av overført ubrukt bevilgning fra 2007. På noe lengre sikt vil ankomstøkningen ha betydelig innvirkning for saksmengden også i UNE.

Bevilgningen på kap. 691, post 01 foreslås økt med 2,3 mill. kroner.

Ny gjennomgang av de regelstyrte ordningene under folketrygden mv.

Det er utarbeidet nye prognoser for 2008 for de regelstyrte overslagsbevilgningene til folketrygden mv. under Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Barne- og likestillingsdepartementet. De nye anslagene er utarbeidet på grunnlag av statistikk og regnskapstall pr. februar. På sykepengeområdet er det også foretatt en vurdering av utviklingen t.o.m. mars måned. For folketrygdens ytelser samlet, anslås nå stønadsutgiftene til om lag 252 mrd. kroner for 2008 (ekskl. dagpenger). Dette innebærer en nedjustering av utgiftsanslagene på om lag 900 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2008. Områder med de største nedjusteringene av utgiftsanslagene er; yrkesrettet attføring (1,0 mrd. kroner), stønad til enslige forsørgere (0,3 mrd. kroner) og uførhet (0,2 mrd. kroner). Områder hvor utgiftene ser ut til å bli noe høyere enn det er lagt til grunn i saldert budsjett er; rehabiliteringspenger (0,3 mrd. kroner), foreldrepenger (0,2 mrd. kroner), sykepenger (0,2 mrd. kroner) og tekniske hjelpemidler (0,2 mrd. kroner).

I omgrupperingsproposisjonen til høsten vil det bli foretatt en gjennomgang av de konkrete endringene under hver enkelt post for hele folketrygden. På det nåværende tidspunkt anses det imidlertid lite hensiktsmessig å legge fram et detaljert endringsforslag som tar for seg alle postene. Endringene foreslås fordelt på de ulike departementer med -1 045 mill. kroner under Arbeids- og inkluderingsdepartementet, -94 mill. kroner under

Helse- og omsorgsdepartementets områder og 240 mill. kroner under Barne- og likestillingsdepartementets områder.

Under inntektspostene er det forventet 5 mill. kroner i merinntekter. Det vises til nærmere omtale av bevilgningsforslagene under de enkelte kapitler.

Kap. 2541 Dagpenger

Post 70 Dagpenger, overslagsbevilgning

Bevilgningen til utbetalinger av dagpenger i 2008 er på 4 781 mill. kroner. Utviklingen i utbetalingene hittil i 2008 viser en nedgang sammenlignet med samme periode i 2007. Dette har sammenheng med at utviklingen på arbeidsmarkedet har vært bedre enn lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2008. For en nærmere vurdering av situasjonen på arbeidsmarkedet vises det til omtale i St.meld. nr. 2 (2007–2008) Revidert nasjonalbudsjett 2008.

Som følge av en forventet lavere ledighet enn lagt til grunn i saldert budsjett 2008 er det grunnlag for å redusere bevilgningen for 2008.

Bevilgningen under kap. 2541, post 70 foreslås redusert med 681 mill. kroner til 4 100 mill. kroner.

Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v.

Post 70 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs, overslagsbevilgning

Posten dekker utgifter for staten i henhold til loven om statsgaranti for lønnskrav ved konkurs. Målsettingen er å sikre utbetaling av krav på lønn og annet vederlag for arbeid i tjenesteforhold som ikke dekkes pga. arbeidsgivers konkurs.

Utbetalingene gjennom lønnsgarantiordningen er sterkt konjunkturavhengig og det er først og fremst antallet konkurser på landsbasis, antallet ansatte og lønnsnivået for disse som påvirker den samlede utbetaling. Økonomien i det enkelte bo har også stor betydning for utbetalingene og mulighetene for innkreving av dividende.

Tall fra SSB (basert på Konkursregisteret i Brønnøysund) viser at det ble åpnet konkurser i 2 845 saker i 2007 mot 3 032 saker i 2006. Tall fra NAV Lønnsgaranti viser at det ble mottatt 1 290 nye saker/bo i 2007 mot 1 373 året før, dvs. en nedgang på 6,4 pst. Dette er fjerde året på rad at antallet bo med lønnsgarantikrav går ned, etter en oppgang i perioden 1998 til 2003.

Anslag for 2008

Prognoser fra SSB og andre institusjoner som vurderer utviklingen i antall konkurser har tidligere forventet en økning i perioden 2006–2007. Tallene viser imidlertid bare en liten endring mellom 2006 og 2007 og må ses i sammenheng med at konjunkturoppgangen har vart noe lengre enn tidligere antatt. Dette har også medført svært lave utbetalinger under garantiordningen i 2007 i forhold til tidligere år.

Utsiktene for norsk økonomi i 2008 og 2009 er fortsatt gode. Det er imidlertid antatt en viss økning i antall konkurser fremover blant annet som følge av en sterk nyetablering de senere årene. Det er derfor behov for å nedjustere bevilgningen for 2008 til et nivå som ligger betydelig lavere enn i saldert budsjett, men likevel noe over de faktiske utgiftene for 2007.

Med utgangspunkt i de faktiske utgiftene for 2007 (regnskapstall pr. 31. desember 2007) samt ovennevnte vurderinger, foreslås det at bevilgningen for 2008 på kap. 2542, post 70 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs reduseres med 140 mill. kroner.

Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.

Post 02 Dividende

Dividenden kan til en viss grad ses i sammenheng med endringene i utbetalingene, samt den generelle økonomiske situasjon i boene. Innbetalingene relaterer seg til både inneværende og tidligere års utbetalinger. Det er således et betydelig etterslep i dividenden i forhold til utbetalingene.

I 2005, 2006 og 2007 ble det innbetalt dividende tilsvarende 179, 155 og 103 mill. kroner. Som følge av lave utbetalinger til konkursbo i 2006 og 2007 forventes også et fall i dividendeinnbetalingene i 2008.

Med utgangspunkt i utgifter til konkursbo i 2007 og de reviderte forventinger for 2008, foreslås det at bevilgningen for 2008 reduseres med 15 mill. kroner til 100 mill. kroner.

Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far

Post 70 Overgangsstønad, overslagsbevilgning

Bevilgningen er på 2 295 mill. kroner. Basert på regnskapstall og statistikk pr. mars 2008 anslås nå utgiftene til overgangsstønad til 2 110 mill. kroner. Utgiftsreduksjonen skyldes i hovedsak endrede forutsetninger i forhold til gjennomsnittlig antall

mottakere og gjennomsnittlig ytelse. Nedgangen i antall mottakere har trolig sammenheng med utviklingen på arbeidsmarkedet som har gjort det lettere for enslige forsørgere å komme i jobb.

Bevilgningen kap. 2620, post 70 foreslås redusert med 185 mill. kroner.

Post 72 Stønad til barnetilsyn, overslagsbevilgning

Bevilgningen er på 510 mill. kroner. Oppdatert informasjon viser at utviklingen i antall mottakere med stønad til barnetilsyn har blitt noe lavere enn tidligere lagt til grunn. Nedgangen kan i hovedsak forklares med inntektsutviklingen, da en stadig større andel av foreldre med aleneansvar for barn når inntektstaket på 6G, som innebærer at det ikke blir gitt stønad til barnetilsyn.

Bevilgningen på kap. 2620, post 72 foreslås redusert med 60 mill. kroner.

Post 73 Utdanningsstønad

Bevilgningen er på 78 mill. kroner. Utviklingen i antall mottakere hittil i år viser et lavere antall mottakere enn tidligere lagt til grunn. Nedgangen har blant annet sammenheng med at flere har tilbakelagt et utdanningsløp før de får overgangsstønad, og at det gode arbeidsmarkedet har medført at flere mottakere av overgangsstønad med aktivitetskrav har muligheten til å være yrkesaktive i stedet for å ta utdanning.

Bevilgningen på kap. 2620, post 73 foreslås redusert med 18 mill. kroner.

Post 76 Forskuttering av underholdsbidrag

Bevilgningen er på 1 060 mill. kroner. Regnskapstallene for 2007 ble litt lavere enn utgiftsanslaget for 2007, som var lagt til grunn for saldert budsjett 2008. Det kan også se ut som om antall barn med forskudd i 2008 vil bli lavere enn tidligere anslått. Disse forholdene gjør at det samlet sett er grunnlag for å foreslå en reduksjon i bevilgningen på posten.

Bevilgningen på kap. 2620, post 76 foreslås redusert med 45 mill. kroner.

Kap. 5701 Diverse inntekter

Post 73 Refusjon fra bidragspliktige

Bevilgningen er på 455 mill. kroner. Inntektene på posten må sees i sammenheng med kapittel 2620 post 76 Forskuttering av underholdsbidrag. Anslagene for refusjonsinntekter som legges til grunn

utarbeides normalt på bakgrunn en prosentsats av det beløp som forventes utbetalt i bidragsforskudd på kapittel 2620 post 76 i samme periode.

I saldert budsjett 2008 er det lagt til grunn at refusjonene vil utgjøre om lag 43 pst. av utgiftene på kapittel 2620 post 76. Oppdaterte anslag viser at inntektene forventes å utgjøre om lag 45 pst. av anslått utgifter på kapittel 2620, post 76.

Bevilgningen foreslås økt med 5 mill. kroner til 460 mill. kroner.

Kap. 2650 Sykepenger

Post 70 Sykepenger for arbeidstakere mv., overslagsbevilgning

Bevilgningen som er på 26 750 mill. kroner, foreslås økt med 180 mill. kroner. Regnskapstall for de siste månedene gir indikasjoner om at sykefraværet igjen kan være på vei oppover, og på denne bakgrunn legges det nå til grunn en økning i sykefraværet på 1,0 pst. på årsbasis sammenlignet med 2007, mot 0-vekst i anslagene som lå til grunn for saldert budsjett 2008. Videre er sysselsettings- og lønnsvekstforutsetningene for 2008 også oppjustert siden saldert budsjett, noe som medvirker til økte sykepengeanslag. Årsaken til at utgiftsanslagene likevel ikke må oppjusteres mer enn 180 mill. kroner ift. bevilgningen i saldert budsjett, er at sykefraværet i 2007 ble lavere enn forutsatt. Mindreforbruket i 2007 gir et lavere inngangsnivå i 2008 med konsekvenser for de nye anslagene for i år.

Bevilgningen på kap. 2650, post 70 foreslås økt med 180 mill. kroner.

Post 75 Feriepenger av sykepenger, overslagsbevilgning

Bevilgningen er på 1 420 mill. kroner. Som følge av at utbetaling av sykepenger i 2007 ble lavere enn tidligere forventet, er anslaget for utbetaling av feriepenger av sykepenger i 2008 også nedjustert.

Bevilgningen på kap. 2650, post 75 foreslås redusert med 25 mill. kroner.

Kap. 2652 Medisinsk rehabilitering mv.

Post 70 Rehabiliteringspenger, overslagsbevilgning

Bevilgningen som er på 7 960 mill. kroner, foreslås økt med 275 mill. kroner. Oppjusteringen av utgiftsanslaget skyldes hovedsakelig justerte forutsetninger om gjennomsnittlig antall rehabiliteringsmottakere i 2008, og en viss økning i gjennomsnittlig ytelse pr. stønadsmottaker.

Bevilgningen på kap. 2652, post 70 foreslås økt med 275 mill. kroner.

Post 71 Legeerklæringer

Bevilgningen er på 298 mill. kroner. Bevilgningen i saldert budsjett var basert på regnskap og statistikk til og med juni 2007. Bevilgningsanslaget er nedjustert som følge av at det har vært færre dialogmøter enn opprinnelig forventet.

Bevilgningen på kap. 2652, post 71 foreslås redusert med 28 mill. kroner.

Kap. 2653 Ytelser til yrkesrettet attføring

Post 70 Attføringspenger, overslagsbevilgning

Bevilgningen er på 10 348 mill. kroner. Anslaget over utgifter til attføringspenger foreslås nedjustert med 935 mill. kroner. Bevilgningen i saldert budsjett bygger på anslag foretatt i august 2007, på bakgrunn av regnskapstall og statistikk pr. juni 2007. Nedjusteringen skyldes dels at utgiftene i 2007 ble lavere enn forutsatt i saldert budsjett 2008, som følge av en sterk reduksjon i antall mottakere utover høsten 2007. Mindreforbruket i 2007 gir et lavere inngangsnivå i 2008 med konsekvenser for de nye anslagene for i år. I tillegg er utviklingen i antall stønadsmottakere i 2008 blitt nedjustert sammenliknet med anslagene som lå til grunn for saldert budsjett. Forventningen om nedgang i antall attføringsmottakere har bl.a. sammenheng med utviklingen på arbeidsmarkedet, med lav arbeidsledighet og sterk etterspørsel etter arbeidskraft.

Bevilgningen på kap. 2653, post 70 foreslås redusert med 935 mill. kroner.

Post 71 Attføringsstønad, overslagsbevilgning

Bevilgningen er på 1 181 mill. kroner. Ettersom utviklingen i antall attføringsmottakere har vært lavere enn tidligere forventet, forventes også utgiftene til attføringsstønad å bli lavere i 2008 enn tidligere lagt til grunn.

Bevilgningen foreslås redusert med 110 mill. kroner.

Kap. 2655 Uførhet

Post 74 Tidsbegrenset uførestønad, overslagsbevilgning

Bevilgningen er på 7 610 mill. kroner. Bevilgningen i saldert budsjett bygger på anslag foretatt i august 2007, på bakgrunn av regnskap og statis-

tikk pr. juni samme år. Oppdatert informasjon viser en noe lavere økning i antall mottakere av tidsbegrenset uførestønad enn tidligere lagt til grunn. Selv om budsjettanslaget nå nedjusteres noe, forventes det fortsatt en betydelig vekst i antall mottakere av tidsbegrenset uførestønad både i år og til neste år.

Bevilgningen på kap. 2655, post 74 foreslås redusert med 225 mill. kroner.

Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.

Post 71 Hjelpstønad, overslagsbevilgning

Bevilgningen er på 1 680 mill. kroner. Oppdatert informasjon viser at utviklingen i antall mottakere av hjelpestønad har blitt noe lavere enn tidligere lagt til grunn.

Bevilgningen på kap. 2660, post 71 foreslås redusert med 20 mill. kroner.

Post 75 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler

Bevilgningen er på 2 724 mill. kroner. Utgiftsutviklingen innen området tekniske hjelpemidler har variert fra år til år de siste årene. På bakgrunn av utviklingen høsten 2007 og hittil i år forventes det nå en økning i utgiftene i 2008.

Bevilgningen på kap. 2660, post 75 foreslås økt med 156 mill. kroner.

Post 77 Ortopediske hjelpemidler

Bevilgningen er på 780 mill. kroner. Oppdatert informasjon viser at utgiftene til ortopediske hjelpemidler har blitt noe høyere enn tidligere lagt til grunn.

Bevilgningen på kap. 2660, post 77 foreslås økt med 20 mill. kroner.

Post 78 Høreapparater

Bevilgningen er på 470 mill. kroner. Oppdatert informasjon viser at utgiftene til høreapparater har blitt noe høyere enn tidligere lagt til grunn. Økningen har sammenheng med vekst i antall innkjøpte høreapparater.

Bevilgningen på kap. 2660, post 78 foreslås økt med 30 mill. kroner.

Kap. 2680 Etterlatte

Post 70 Grunnpensjon, overslagsbevilgning

Bevilgningen er på 1 280 mill. kroner. Regnskapstall og statistikk pr. mars 2008 viser en noe lavere utgiftsvekst på posten hittil i år enn tidligere lagt til grunn, og utgiftsanslaget for grunnpensjon til etterlatte må på denne bakgrunn nedjusteres.

Bevilgningen på kap. 2680, post 70 foreslås redusert med 25 mill. kroner.

Post 71 Tilleggspensjon, overslagsbevilgning

Bevilgningen er på 1 080 mill. kroner. Regnskapstall og statistikk viser en noe lavere utgiftsvekst på posten enn hittil i år enn tidligere forventet, og utgiftsanslaget for tilleggspensjon til etterlatte må på denne bakgrunn nedjusteres.

Bevilgningen på kap. 2680, post 71 foreslås redusert med 10 mill. kroner.

Kap. 2690 Diverse utgifter

Post 70 Sykestønadsutgifter i utlandet

Bevilgningen er på 165 mill. kroner. Regnskapstall og statistikk viser at utgiftene til sykestønadsutgifter i utlandet hittil i år har vært lavere enn tidligere forventet, og utgiftsanslaget må på denne bakgrunn nedjusteres.

Bevilgningen på kap. 2690, post 70 foreslås redusert med 20 mill. kroner.

Kap. 3680 Sametinget

Post 51 Avkastning av Samefolkets fond

I statsbudsjettet for 2008 er det bevilget 4,7 mill. kroner over kap. 680 Sametinget, post 50 Samefolkets fond, mens det er bevilget 4,65 mill. kroner over kap. 3680 Sametinget, post 51 Samefolkets fond, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Budsjett-innst. S. nr. 5 (2007–2008).

Bevilgningen på kap. 3680, post 51 foreslås økt med 50 000 kroner til 4,7 mill. kroner.

3.7 Helse- og omsorgsdepartementet

Kap. 700 Helse- og omsorgsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås 6 mill. kroner til å styrke oppfølging av spesialisthelsetjenesten, bl.a. gjennom en utvidet

informasjonsenhet med særskilt fokus på sykehuse og etablering av en egen utviklingsseksjon i departementets avdeling for eierstyring. Det foreslås videre 380 000 kroner til omgjøring av prosjektstilling til fast stilling, mot at bevilgningen over kap. 718, post 21, settes ned tilsvarende.

Samlet foreslås bevilgningen satt opp med 6,38 mill. kroner.

Kap. 702 Helse- og sosialberedskap

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70

Det er inngått avtale om levering av vaksine for befolkningen ved en eventuell pandemisk influensa. Avtalen utløper 1. juli 2008. For å få på plass en ny avtale innen gjeldende avtale utløper, har Nasjonalt folkehelseinstitutt gjennomført en anbudskonkurranse. Det foreslås at det inngås en ny avtale med virkning fra 1. juli 2008 til 1. juli 2011, med opsjon på ytterligere tre år.

Bevilgningen foreslås satt opp med 16 mill. kroner i 2008.

Post 70 Tilskudd, kan overføres, kan nyttes under post 21

På bakgrunn av at ubrukte midler er overført fra 2007 til 2008, foreslås bevilgningen satt ned med 1,7 mill. kroner.

Kap. 703 Internasjonal samarbeid

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Som følge av en økning i økonomiske forpliktelser knyttet til norsk deltakelse i ulike EU-programmer og -byråer foreslås bevilgningen satt opp med 5,0 mill. kroner. Endring i kontingentene er fastsatt gjennom vedtak i EØS-komiteen, og gjelder:

- ECDC (European Centre for Disease Prevention and Control).
- EFSA (European Food Safety Authority).
- EMCDDA (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction).
- EUs helseprogram (2008–2013).

Bevilgningen foreslås satt opp med 5,0 mill. kroner.

Kap. 710 Nasjonalt folkehelseinstitutt

Midiaprojektet

Det vises til behandlingen av Budsjett-innst. S. nr. 11 (2007–2008), der Midiaprojektet ble kommentert.

Midiaprojektet er et forskningsprosjekt som startet sommeren 2001. Hovedmålet er å identifisere miljøfaktorer som gir økt risiko for type 1 diabetes og finne faktorer som gir lavere sykdomsrisiko. Dette vil på sikt kunne brukes til å forebygge sykdommen. Rundt 50 000 nyfødte barn er testet for risikogene. Om lag 1000 barn har fått påvist høyeste genetiske risiko for sykdommen, med 20 pst. sannsynlighet for å utvikle sykdommen i løpet av livet. I utgangspunktet er risikoen om lag 1 pst. hos nyfødte. Prosjektet ble støttet av brukerorganisasjoner og Norges forskningsråd, er godkjent av Regional komité for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk, og fikk konsesjon fra Data-tilsynet. Prosjektet ble til i kjølvannet av Den norske mor og barnundersøkelsen som startet i 1999. Om lag 45 pst. av deltakerne i Midia deltar også i mor og barnundersøkelsen. Tilsvarende undersøkelser internasjonalt har ikke denne tilgangen til biologisk materiale fra svangerskapet.

Genetisk prediktiv undersøkelse kan ifølge bioteknologiloven § 5–7 ikke utføres på barn før det fyller 16 år, med mindre undersøkelsen kan påvise forhold som ved behandling kan forhindre eller redusere helseskade hos barnet. Helsegevinsten for det enkelte barn ved å foreta de genetiske undersøkelsene i Midiaprojektet antas å være liten. Helsedirektoratet har vurdert at de genetiske undersøkelsene er i strid med bioteknologiloven § 5–7. Helse- og omsorgsdepartementet har sluttet seg til denne vurderingen. Videre rekruttering av barn i Midiaprojektet er derfor stanset. Helsedirektoratet har også vurdert at allerede innsamlet materiale i prosjektet ikke kan brukes til videre forskning, siden materialet er innhentet i strid med bioteknologiloven.

Hovedhensikten med forbudet i § 5–7 er foreldrenes og barnets rett til å ikke vite at barnet har forhøyet sykdomsrisiko som det ikke er mulig å påvirke. Bruddet på bioteknologiloven er allerede skjedd, med den følge at de involverte familiene har slike opplysninger som bestemmelsen er ment å skjerme dem fra. Fortsatt forskning på materialet vil imidlertid ikke medføre ytterligere belastning for familiene. Helse- og omsorgsdepartementet er kommet til at bioteknologiloven ikke er til hinder for videre forskning på materialet, hvis dette skjer på en måte som ikke strider mot formålet med bestemmelsen i § 5–7. Spørsmålet har vært fore-

lagt Justisdepartementets lovavdeling, som støtter dette.

Et argument mot å tillate videre forskning er at det kan oppfattes å legitimere handlinger som er gjort i strid med bioteknologiloven, og skape uønsket presedens. Helse- og omsorgsdepartementet har imidlertid ikke grunn til å tro at den lovstridige innhenting er gjort mot bedre vitende av Folkehelseinstituttet. Foreldre og barn som har deltatt i prosjektet, har bidratt med både tid og ressurser. Barna har avgitt blodprøver ved 3, 6, 9 og 12 måneders alder, og planen er at de deretter skal bidra med blodprøver én gang i året fram til de er 15 år. I tillegg skal foreldrene levere avføringsprøver fra barnet er om lag 3 måneder til det fyller 3 år. Det er ikke anledning til å utføre nye genetiske undersøkelser av barna. Videre forskning på materialet vil kunne bidra til å oppfylle foreldrenes forventning om å få mer kunnskap om årsaker til diabetes og mulige forebyggende tiltak. At en bør kunne stole på de avtaler en har inngått med statlige forvaltningsorganer, er også av betydning. Videre kan forskningen også være nyttig for andre som tilhører samme gruppe som de involverte. Det er grunn til å tro at mange av foreldrene ønsker at forskningen skal fortsette, slik at bidraget deres ikke har vært forgjeves, og slik at de kan se resultatet av forskningen. Rådet for legeetikk, Den nasjonale forskningsetiske komité for medisin og Diabetesforbundet støtter at det skal kunne forskes videre på det materialet som allerede er innhentet i Midiaprojektet. Videre forskning på materialet forutsetter nytt samtykke fra foreldrene, at Datatilsynet gir konsesjon og at Regional komité for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk gir sin tilrådning.

Kap. 715 Statens strålevern

Stortinget vedtok 28. april 1994 å etablere et kombinert lager og deponi for lav- og middelaktivt avfall i Himdalen i Aurskog-Høland. Det var forutsatt at Institutt for energiteknikk (IFE) skulle drifte anlegget. Avfallet stammer fra forskningsreaktorene til IFE i Halden og på Kjeller, samt annen forskning, sykehus og industri. Med hjemmel i atomenergiloven fikk IFE ved kgl.res. i 1998 driftskonsesjon for 10 år. IFE søkte om fornyet driftskonsesjon fram til 2028, og Statens strålevern innstilte overfor Helse- og omsorgsdepartementet på at fornyet konsesjon skulle gis. I arbeidet med fornyelse av konsesjon er det klarlagt at regelverket for offentlige anskaffelser kommer til anvendelse, og Nærings- og handelsdepartementet vil derfor konkurransesutsette driften. Ved kgl.res. av

25. april 2008 ble IFE tildelt fornyet driftskonsesjon til og med 30. april 2012, som anses å gi tilstrekkelig tid til en samlet anbuds- og konsesjonsprosess.

Kap. 718 Alkohol og narkotika

Post 21 Spesielle driftsutgifter

På bakgrunn av at ubrukte midler er overført fra 2007 til 2008, og videre at en prosjektstilling er gjort om til fast stilling, jf. omtale under kap. 700, post 01, foreslås bevilgningen samlet satt ned med 1,14 mill. kroner.

Kap. 719 Folkehelse

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 79

Det foreslås opplæringstiltak for helsepersonell og regionale ressursgrupper for forebygging av kjønnslemlestelse. Tiltakene vil gjennomføres av Helsedirektoratet, fylkesmennene og ulike kompetansemiljøer i samarbeid. Bevilgningen foreslås satt opp med 3 mill. kroner til dette formålet mot at bevilgningen over budsjettet til Barne- og likestillingsdepartementet, kap. 840 Krisetiltak, post 21 Spesielle driftsutgifter, settes ned tilsvarende.

På bakgrunn av at ubrukte midler er overført fra 2007 til 2008 foreslås bevilgningen satt ned med 1,4 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen satt opp med 1,6 mill. kroner.

Kap. 720 Helsedirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Overføring av ansvar og oppgaver fra Helsedirektoratet til Arbeids- og velferdsdirektoratet
Arbeids- og velferdsdirektoratet overtok fra og med 10. mars 2008 ansvaret for de oppgavene som tidligere Sosial- og helsedirektoratet utførte for Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Dette omfatter direktoratsfunksjonen for levekårsområdet og deler av sosialtjenesteområdet, sekretariatsfunksjon for Statens seniorråd, utredning av saker knyttet til Stortingets ordning med billighetserstatninger og enkelte andre oppgaver. Sosial- og helsedirektoratet endret 1. april 2008 navn til Helsedirektoratet.

Ansvars- og oppgaveoverføringen innebærer en samling av oppgaver på Arbeids- og inkluderingsdepartementets ansvarsområde knyttet til sosial-, velferds- og arbeidsmarkedspolitikken i ett direktorat. Formålet med ansvars- og oppgaveoverføringen er å bidra til bedre koordinering av stat-

lige styringssignaler og styrke gjennomføringen av kompetansehevende og andre tiltak på lokalt nivå. God koordinering på statlig nivå er viktig for gjennomføringen av NAV-reformen generelt og kvalifiseringsprogrammet spesielt. Arbeids- og velferdsdirektoratet har overtatt arbeidsgiveransvaret fra 1. april 2008 for årsverk knyttet til de overførte oppgavene. Helsedirektoratet vil dekke øvrige driftsutgifter fram til 1. juli 2008. Det vises også til omtale under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten. Det foreslås at 14,8 mill. kroner overføres fra kap. 720, post 01 til kap. 605, post 01.

Bistand til regjeringsadvokaten i saker om psykisk helse

Etter lov om psykisk helsevern § 7–1 kan pasienten eller vedkommendes nærmeste pårørende bringe kontrollkomisjonens vedtak om tvungen observasjon, etablering eller opprettholdelse av tvungent psykisk helsevern samt kontrollkomisjonens vedtak om overføring til døgnopphold i institusjon inn for retten. Regjeringsadvokaten representerer i dag staten ved Helse- og omsorgsdepartementet og Helsedirektoratet bistår Regjeringsadvokaten ved forberedende behandling av disse sakene.

Det foreslås at Helsedirektoratet nå gis i oppdrag også å prosedere saker om tvungent psykisk helsevern på vegne av staten ved Helse- og omsorgsdepartementet. Regjeringsadvokaten og Helsedirektoratet vil avtale arbeidsfordelingen seg imellom. Det er behov for å styrke Helsedirektoratet med 1 mill. kroner for å ivareta den nye oppgaven.

Personidentifiserbar NPR

Forskrift om innsamling og behandling av helseopplysninger i NPR (Norsk pasientregister) ble fastsatt i desember 2007. Endringene i formål og registerform innebærer at registeret vil bidra til mer kunnskap om helsetjenester og behandling, som igjen vil kunne gi bedre kvalitet i helsetjenesten. Det nye registeret har blant annet som formål å bidra til medisinsk og helsefaglig forskning som kan gi viten om helsetjenester, behandlingseffekter og diagnose, sykdommers årsaker, utbredelse og forløp og forebyggende tiltak.

Helsedirektoratet er ansvarlig for det nye NPR. I forbindelse med behandling av Ot.prp. nr. 49 (2005–2006) om lov om endringer i helseregisterloven, jf. Innst. O. nr. 40 (2006–2007), forutsatte

Stortinget at det ble «innført tekniske og organisatoriske hindre av høyeste kvalitet for å unngå misbruk». Dette innebærer konkrete krav til konfidensialitet og informasjonssikkerhet. Norsk pasientregisterforskriften vil ikke tre i kraft før de nye kravene til sikkerhet er ivaretatt. Det er behov for 2 mill. kroner til investeringer og enkelte driftsoppgaver for å få ivaretatt de nye kravene til sikkerhet.

Rehabilitering, flytting av oppgaver

Prosjektet Statens kunnskaps- og utviklingssenter for helhetlig rehabilitering er avsluttet. Deler av oppgavene forutsettes ivaretatt av Helsedirektoratet. For å ivareta rehabiliteringsoppgaver foreslås bevilgningen satt opp med 0,75 mill. kroner mot at bevilgningen over kap. 726, post 70 settes ned tilsvarende.

Samlet foreslås bevilgningen satt ned med 11,05 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

På bakgrunn av at ubrukte midler er overført fra 2007 til 2008, foreslås bevilgningen satt ned med 1,0 mill. kroner.

Kap. 722 Norsk pasientskadeerstatning

Post 01 Driftsutgifter

Stortinget har vedtatt at Norsk pasientskadeerstatning (NPE) skal få ansvar for behandling av erstatningssaker med bakgrunn i skader som voldes i privat helsesektor. NPE skal behandle krav og utbetale erstatning. Det er lagt til grunn at omleggingen skal tre i kraft fra 1. januar 2009. I den forbindelse er det nødvendig for NPE å starte tilpasningene i 2008 ved bl.a. å etablere løsninger for profesjonsregister, systemer for innbetaling av tilskudd, gjennomføre informasjonstiltak og styrke saksbehandlingsskapiteten.

Bevilgningen foreslås satt opp med 2 mill. kroner.

Kap. 724 Helsepersonell og tilskudd til personelltiltak

Post 01 Driftsutgifter

På bakgrunn av at ubrukte midler er overført fra 2007 til 2008, foreslås bevilgningen satt ned med 1,3 mill. kroner.

Post 21 Forsøk og utvikling i primærhelsetjenesten, kan nyttes under post 70

Bevilgningen foreslås satt ned med 0,5 mill. kroner.

Post 61 Tilskudd til turnustjenesten

Det vises til at nye turnusplasser opprettet høsten 2007 ikke vil få full budsjettvirkning før i 2009. Videre er forsøk med psykiatri i turnus noe forsinket og antall primærleger som er under treårig veiledning er lavere enn det som lå til grunn for saldert budsjett.

Bevilgningen foreslås satt ned med 2,0 mill. kroner.

Kap. 726 Habilitering, rehabilitering og tiltak for rusmiddelavhengige

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70

Omstillings- og utviklingsprosjekt innen opptrening og rehabilitering i private opptrenings- og rehabiliteringsinstitusjoner videreføres. I utviklingsammenheng kan det være aktuelt å igangsette nye prosjekter. For å ivareta oppgaver knyttet til administrasjon av prosjektene, foreslås bevilgningen satt opp med 0,75 mill. kroner mot at bevilgningen over kap. 726, post 71 settes ned tilsvarende. På bakgrunn av at ubrukte midler er overført fra 2007 til 2008, foreslås bevilgningen satt ned med 0,9 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen satt ned med 0,15 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd, kan nyttes under post 21

Prosjektet Statens kunnskaps- og utviklingssenter for helhetlig rehabilitering er avsluttet og deler av oppgavene forutsettes i fremtiden å bli ivaretatt av Helsedirektoratet. Det vises til omtale under kap. 720, post 01.

Bevilgningen foreslås satt ned med 0,75 mill. kroner.

Post 71 Kjøp av opptrening og helsetjenester, kan overføres

Omstillings- og utviklingsprosjekter

Bevilgningen foreslås satt ned med 0,75 mill. kroner. Det vises til omtale under kap. 726, post 21.

Kjøp av helsetjenester

For å redusere sykefraværet foreslås det å styrke ordningen kjøp av helsetjenester med 3 mill. kroner. Den økte satsingen vil være innrettet mot pasienter med lettere psykiske og sammensatte lidelser.

Kjøp av opptrening

Bevilgningen skal blant annet benyttes til å understøtte omstillingsprosesser og utvikle tilbudet i private opptrenings- og rehabiliteringsinstitusjoner. Som følge av at et enkeltprosjekt er avsluttet, foreslås det å redusere bevilgningen med 6,5 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen satt ned med 4,25 mill. kroner.

Kap. 727 Tannhelsetjenesten

Post 70 Tilskudd, kan nyttes under post 21

Odontologisk kompetansesenter startet opp senere enn planlagt i 2007 og ubrukte midler er derfor overført fra 2007 til 2008.

Bevilgningen foreslås satt ned med 1,5 mill. kroner.

Kap. 728 Forsøk og utvikling mv.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen foreslås satt ned med 1,0 mill. kroner i 2008 som følge av noe lavere bevilgningsbehov enn tidligere antatt.

Kap. 729 Annen helsetjeneste

Post 01 Driftsutgifter

Regjeringen fremmet i Ot.prp. nr. 26 (2006–2007) forslag om endringer i bioteknologiloven, bl.a. at preimplantasjonsdiagnostikk bare kan utføres etter tillatelse fra en nemnd som departementet oppnevner. Forslaget ble vedtatt i Stortinget ved behandlingen av Innst. O. nr. 62 (2006–2007).

Endringen trådte i kraft 1. januar 2008. Søknader etter bioteknologiloven skal ikke lenger være en oppgave for dispensasjons- og klagenemnda. Helse- og omsorgsdepartementet har oppnevnt en egen nemnd for behandling av søknader om preimplantasjonsdiagnostikk (preimplantasjonsdiagnostikknemnda). Dispensasjons- og klagenemnda vil etter dette være en ren klagenemnd for behandling i utlandet. Klagenemnda og preimplantasjonsdiag-

nostikknemnda vil etter dette være to atskilte nemnder, men med ett felles sekretariat.

Det foreslås å øke bevilgningen med 1,0 mill. kroner som følge av administrative utgifter mv. som følge av den nye preimplantasjonsdiagnostikknemnda.

Kap. 732 Regionale helseforetak

Stortingsmelding om fødselsomsorg

Regjeringen vil legge fram en stortingsmelding om framtidig organisering og struktur for en helhetlig svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg i primær- og spesialisthelsetjenesten, herunder følgetjenesten. Meldingen vil bli lagt fram innen utgangen av 2008. Det vil bli lagt vekt på tiltak som kan sikre høyest mulig faglig kvalitet i fødselsomsorgen både ved store og små fødeavdelinger, og tilgjengelige og trygge tilbud til gravide og fødende over hele landet. Kontinuitet og helhet skal også prege tilbudet før og etter fødselen. Målet er at gravide og deres familier skal møte en helhetlig og sammenhengende svangerskaps-, fødsel og barselomsorg. Meldingen vil derfor også fokusere på fedrenes rolle som omsorgsperson under forløpet.

Lokalsykehus i en helhetlig behandlingsskjede

Det vises til St.prp. nr 1 (2007–2008) hvor det redegjøres for rapporten *Lokalsykehusenes akutfunksjoner i en samlet behandlingsskjede*. Regjeringen foreslår, basert i hovedsak på denne rapporten og tilhørende høringsrunder, en ramme for utvikling av lokalsykehusene innen den helhetlige behandlingsskjeden, med særlig fokus på akutfunksjonene.

Pasientbehandlingen skal være av god kvalitet, og skal være tilgjengelig for pasientene i hele landet. Det er viktig raskt å stille rett diagnose, og å komme til riktig behandlingssted for å iverksette den behandlingen som er dokumentert å gi effekt. Lokalsykehusene, og lokalsykehusfunksjonene ved de store sykehusene, er sentrale i den helhetlige helsetjenesten. 50 – 70 pst. av pasientene som legges inn for øyeblikkelig hjelp, kan ferdigbehandles på lokalsykehusnivå. Lokalsykehusene bør innrette sine tjenester og sin kompetanse mot store pasientgrupper, framfor alt kronisk syke og syke eldre, samt pasienter innen psykisk helse og rusbehandling, som ofte trenger tett oppfølging og dermed nærhet til tjenestene. Den medisinsktekniske utviklingen gir rom for å tilby tjenester til pasientene mer desentralisert også gjennom mer spesialiserte behandlingsteknikker. Pasienter kan i dag for eksempel få dialysebehandling og celle-

giftbehandling også utenfor sykehus, ved sykestuer og distriktsmedisinske sentra. I kreftkirurgi og i behandling av hjerteinfarkt og hjerneslag er det utviklet behandlingsmetoder som gir bedre overlevelse og behandlingsresultat, men som bør samles i færre enheter for å opprettholde god kompetanse døgnet rundt. Denne behandlingen gis derfor oftest ved mer spesialiserte sykehus. Dette tilsier også at fordelingen av oppgaver mellom de ulike leddene i behandlingsskjeden vil skifte i tråd med utviklingen i behandlingsskjeden. Gjennom dette vil hele behandlingsskjeden ha viktige oppgaver for en optimal pasientbehandling, og med tilstrekkelig samordning og arbeidsdeling vil tjenesten samlet kunne tilby dette. Regjeringen vil derfor legge opp til en sterkere spesialisering når dette gir best behandlingskvalitet, i tillegg til å utvikle desentraliserte tilbud og god samhandling i hele tjenesten.

I Nasjonal helseplan er det i samsvar med Soria Moria-erklæringen, slått fast at vi skal ha en desentralisert sykehustjeneste, og at ingen lokalsykehus skal legges ned. Lokalsykehusene skal levere tjenester med høy kvalitet, og lokalsykehusenes fortrinn med nærhet og lokalkunnskap er viktige dimensjoner i kvalitetsarbeidet. Dette kvalitetsaspektet må veies mot andre hensyn, blant annet den mer spesifikke behandlingsskjeden og pasientsikkerhet. Volumet på den planlagte pasientbehandlingen ved sykehusene må derfor som hovedregel være stort nok til at det er mulig å sammenligne behandlingsskjeden med andre sykehus for å kunne avdekke og rette opp feil. Derfor legger Regjeringen vekt på en arbeidsdeling mellom sykehusene for å ivareta behandlingsskjeden. Dette kan som konsekvens føre til endrede arbeidsoppgaver for lokalsykehusene.

Det er også viktige positive erfaringer med desentralisering av spesialisthelsetjenester utenfor sykehus. Ved distriktsmedisinske sentra kan ambulerende spesialister tilby polikliniske tjenester på en rekke områder, og det kan tilbys tjenester som dialyse, cellegiftbehandling, og eventuelt også sengepost for pasienter som kan og bør behandles i nærmiljøet, som mange syke eldre. Et distriktsmedisinsk senter, eller sykestue, som står i nært samarbeid med et større sykehus, kan samlet sett gi et bredt og godt tilbud til befolkningen i sitt nærområde. Intermediærenheter, der kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten går sammen om drift av forsterket sykehjemstilbud til pasienter som har fått klargjort behandlingsskjeden fra sykehus, men som trenger videre oppfølging og opptrening, er evaluert og viser lavere dødelighet og færre reinnleggelses til sykehus

sammenlignet med tilsvarende behandling ved sykehus. Ambulante tjenester er etablert innen mange fagområder, der spesialisthelsetjenesten bistår i behandlingsopplegg for pasienter i eget hjem eller på institusjon, i samarbeid med primærhelsetjenesten. Regjeringen vil satse på en videre utvikling av desentraliserte spesialisthelsetjenester utenfor sykehus.

Lokale omstillingsprosesser innen sykehustjenestene, skal i tillegg til å bidra til kvalitet i tilbudet, også bidra til trygghet for befolkningen. I tråd med arbeidsgruppens tilrådninger i rapporten om lokalsykehusenes akuttfunksjoner, legger Regjeringen vekt på at det skal være bredt involverende prosesser der brukerne, kommunene og lokale fagfolk deltar i utviklings- og omstillingsprosesser. Det er gitt styringssignaler om dette til de regionale helseforetakene i oppdragsdokumentene for 2008.

Akuttfunksjonene

Statens helsetilsyn har i et landsomfattende tilsyn i 2007 avdekket at mangelfull styring og ledelse preger hverdagen i akuttmottakene og at dette til tider gir uforsvarlig behandling. Velfungerende akuttfunksjoner er sentralt for befolkningens trygghet for liv og helse, og det skal være sikkerhet for at tilbudet ved akuttmottakene er faglig forsvarlig. I tillegg til den umiddelbare oppfølgingen med foretaksmøter med de regionale helseforetakene om denne saken, legger Regjeringen opp til en rekke tiltak for å sikre kvalitet og trygghet i hele den akuttmedisinske kjeden i samarbeid med Helsedirektoratet.

I tråd med arbeidsgruppens anbefalinger om lokalsykehusenes akuttfunksjoner, legger Regjeringen vekt på at det akuttmedisinske tilbudet ved lokalsykehusene må ses i sammenheng med og tilpasses lokale forhold. Det foreslås å etablere lokalt tilpassede behandlingsskjeder, tilrettelagt kompetanse og forpliktende nettverk mellom sykehusene, for å sikre kvalitet i det akuttmedisinske tilbudet. Med dette utgangspunktet, for å sikre god behandlingsskvalitet, er det behov for noen veiledende faglige standarder for akuttfunksjonene ved lokalsykehus.

For pasientene er det viktig med helhet og sammenheng i tjenestetilbudet. *Felles akuttmottak* er en modell som er anbefalt av arbeidsgruppen. Her er kommunal legevakt, skadestue, sykehusets akuttmottak og gjerne også ambulansestasjon samlokalisert. Dette gjør at befolkningen har ett sted å gå til når akutt sykdom eller skade oppstår, slik at man raskt kan få avklart diagnose, og enten bli ferdig behandlet i mottaket, eller bli lagt inn i

sykehuset til videre behandling. Regjeringen foreslår å satse på videre utbygging av felles akuttmottak, og vil følge opp arbeidet ved å avklare ansvarsforhold og organisering av akuttmottakene, i samarbeid med Helsedirektoratet.

For lokalsykehus med hovedvekt på indremedisinske tilbud, elektiv (ventelistepasienter) kirurgi og enklere kirurgisk beredskap foreslår Regjeringen, i tråd med arbeidsgruppens anbefalinger, å etablere *tilpassede akuttfunksjoner*. Disse sykehusene bør innrette sine akuttjenester mot de store pasientgruppene og pasienter som trenger tett oppfølging og breddekompetanse (kronisk syke, eldre, pasienter med sammensatte lidelser), jf. Nasjonal Helseplan. Disse gruppene utgjør langt flere pasienter enn dem som trenger kirurgisk behandling, og de øker i antall, noe som gjør at behovet for indremedisinske akuttjenester øker. Innen kirurgi taler den teknologiske utviklingen for sentralisering av et økende antall kirurgiske funksjoner. Pasientgrunnlaget innenfor kirurgi er ved mange lokalsykehus for lite til at det er grunnlag for å etablere akseptable vaktordninger, noe som også medfører rekrutteringsproblemer og dermed vikarstafetter. I tråd med forslagene i rapporten om *Lokalsykehusenes akuttfunksjoner i en samlet behandlingsskjede*, må beredskapen på lokalsykehus med tilpassede akuttfunksjoner som et minimum ha indremedisinsk akuttberedskap på døgnbasis og anestesileger i døgnberedskap. Disse sykehusene bør kunne tilby elektive kirurgiske tjenester innrettet mot store pasientgrupper, organisert enten som dagkirurgi eller med mulighet for innleggelse i sengepost. I tillegg bør sykehusene ha kompetanse i akuttkirurgiske prosedyrer på døgnbasis for enklere tilstander, samt prosedyrer for å stabilisere dårlige pasienter. Lokalsykehus med tilpassede akuttfunksjoner bør også ha røntgen og laboratorietjenester tilgjengelig hele døgnet, med tilgang til kvalifisert tolkning av prøveresultater helst gjennom telemedisinske løsninger. Det kan være tilleggsfunksjoner ut over dette minimum, dersom det anses som den beste lokale løsningen. Det forutsettes at Helsedirektoratet kvalitetssikrer arbeidet med de faglige standardene og understøtter de lokale prosessene under implementeringen.

For lokalsykehus som skal ta imot traumepasienter (hardt skadde pasienter) foreslår Regjeringen at sykehusene skal ha spesifikke traumeteam, kunne beherske et bredt sett av kirurgiske prosedyrer, og være organisert for å kunne ta imot og håndtere alvorlig skadde pasienter. Dette er i tråd med de regionale helseforetakenes traumeutvalg sin rapport; *Traumeyesystem i Norge*, 18.12.06, og til-

rådningene i rapporten *Lokalsykehusenes akuttfunksjoner i en samlet behandlingsskjede*. Denne standarden, *lokalsykehus med akuttfunksjoner (akuttsykehus)*, foreslås å ha relativt bred kompetanse og aktivitet i kirurgi og indremedisin, både akutt og elektiv virksomhet, samt innen radiologi og laboratoriefunksjoner. Hvilke sykehus som skal ha bred kompetanse innen akuttmedisin vil også være avhengig av transporttid og reiseavstander. Et grunnleggende prinsipp, og som er framhevet i arbeidsgruppens rapport, er at hele befolkningen kan ha tillit til at de kan få kompetent hjelp i akutte situasjoner. Det er derfor nødvendig at det foretas grundig vurdering av transportmuligheter og reiseavstander ved utvelgelse av disse sykehusene.

Prehospital tjenester

Ambulansetjenesten er en stadig viktigere del av den akuttmedisinske behandlingsskjeden. Den er viktig både for tidlig diagnostikk ved akutt sykdom, for transport til riktig nivå i det enkelte tilfelle, og ved noen tilstander også for å igangsette tidlig behandling. Særlig i vårt vidstrakte land er en velfungerende prehospital tjeneste sentral for å gi hele befolkningen tilgang til likverdige tjenester. I rapporten *Lokalsykehusenes akuttfunksjoner i en samlet behandlingsskjede* er det gitt uttrykk for at ambulansetjenesten bør utvikles både med hensyn til kompetanse og kapasitet. Regjeringen vil sørge for tilgang på kompetent personell ved ambulansene ved å følge opp utredningen fra Helsedirektoratet om videreutdanning i akuttmedisin/prehospitalt arbeid for ambulanspersonell (desember 2007).

Helse- og omsorgsdepartementet har i april 2008 oppnevnt en bredt sammensatt arbeidsgruppe som har fått i mandat å foreta en gjennomgang av de prehospitaltjenestene med hovedvekt på AMK-sentraler, bil- og båtambulansetjenesten, samt komme med forslag til eventuelle endringer på områder der dette er aktuelt. Utgangspunktet er at de prehospitaltjenestene skal sees som en del av den helhetlige akuttmedisinske behandlingsskjeden og ivareta befolkningens behov for oppdatert prehospital behandling og transport til riktig behandlingsnivå i tråd med moderne behandlingsprinsipper. Det skal vurderes hvilke kvalitative og kvantitative konsekvenser omlegging til de ulike veiledende standardene for akuttfunksjoner vil få for ambulansetjenesten. Arbeidsgruppen skal avgi rapport ved årsskiftet 2008/2009.

Post 70 Tilskudd til helseforetakene, kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75

Pensjoner

I St.prp. nr. 10 (2007–2008) ble det varslet at Regjeringen senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2008 ville komme tilbake til hvordan økte pensjonskostnader og -premier, herunder konsekvensene for private ideelle institusjoner, skulle håndteres i 2008.

Pensjonspremien er den faktiske innbetalingen fra de regionale helseforetakene til de enkelte pensjonskassene. Pensjonskostnaden er et uttrykk for økningene i foretakenes samlede pensjonsforpliktelser fra ett år til det neste.

Det foreslås at det bevilges 3 200 mill. kroner for å dekke behovet for nødvendig likviditet knyttet til økte pensjonspremier for de regionale helseforetakene. Denne bevilgningen vil innebære at pensjonskostnadene som allerede er unntatt fra resultatkravet til de regionale helseforetakene reduseres tilsvarende med 3 200 mill. kroner, fra 3 800 mill. kroner til 600 mill. kroner.

Private helseinstitusjoner som har drifts- eller kjøpsavtaler med regionale helseforetak opplever også økte pensjonskostnader og -premier. De økte pensjonskostnadene i 2007 medførte betydelig regnskapsmessig underskudd for mange private institusjoner, og i 2008 forverres situasjonen ytterligere. I likhet med de regionale helseforetakene har de private helseinstitusjonene kommet i en krevende likviditetsmessig situasjon som følge av dette. Flere private helseinstitusjoner kan ende i en situasjon med negativ egenkapital dersom de ikke sikres kostnadsdekning for økte pensjonskostnader.

Den økte pensjonskostnaden for de private anslås til om lag 320 mill. kroner. Det foreslås at de økte pensjonskostnadene i 2008 dekkes opp gjennom at de regionale helseforetakene settes i stand til å inngå driftsavtale/kjøpsavtale som avspeiler økte pensjonskostnader. Dette vil også sikre at de private institusjonene får tilstrekkelig likviditet til å dekke økte pensjonspremier på 170 mill. kroner. En bevilgning som foreslått vil imidlertid bedre likviditeten for de private utover det de trenger for å betale pensjonspremier. Det vil derfor stilles krav om at den økte likviditeten går til å nedbetale gjeld de private har tatt opp hos de regionale helseforetakene (driftskreditter) og ikke til å bygge opp tilbudet utover det som allerede ligger i rammene for 2008.

Den langsiktige håndteringen av pensjonspremier- og kostnader for de regionale helseforeta-

kene og de private vil Regjeringen komme tilbake til i St.prp. nr. 1 (2008–2009).

Til sammen foreslås det bevilget 3 520 mill. kroner knyttet til pensjoner, der 3 200 mill. kroner er knyttet til økt pensjonspremie for de regionale helseforetakene og 320 mill. kroner er knyttet til økte pensjonskostnader hos private ideelle institusjoner med driftsavtale og andre private helseinstitusjoner som de regionale helseforetakene har inngått kjøpsavtale med.

Viken senter for psykiatri og sjelesorg

Finansieringsansvaret for Viken senter for psykiatri og sjelesorg er overført til Helse Nord som har inngått driftsavtale med senteret.

Viken senter vil ikke være i full drift før 1. november 2008. Som følge av dette foreslås driftsbevilgningen satt ned med 6 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen satt opp med 3 514 mill. kroner.

Post 76 Innsatsstyrt finansiering, overslagsbevilgning

Aktivitet 2007

I saldert budsjett 2007 var det lagt til grunn om lag uendret aktivitet fra 2006 til 2007.

Foreløpige aktivitetstall for hele 2007 tilsier utbetalinger for 2007 om lag som forutsatt i St.prp. nr. 10 (2007–2008), hvor det på bakgrunn av aktivitetstall for andre tertial 2007 ble foreslått bevilget 80 mill. kroner for å dekke opp for den antatt høyere aktiviteten i 2007.

Analysen for hele 2007 tilsier at omfanget av endret registreringspraksis er som lagt til grunn ved fastsetting av enhetsprisen og antall DRG-poeng i oppdragsdokumentet til de regionale helseforetakene i 2007. Helse- og omsorgsdepartementet vil komme tilbake til endelig avregningsoppgjør for 2007, inkludert eventuelle avkortinger og justeringer som følge av behandling av enkelt saker i avregningsutvalget, i omgrupperingsproposisjonen høsten 2008.

Aktivitet 2008

Saldert budsjett for 2008 legger til rette for en aktivitetsvekst på 1,5 pst. fra 2007 til 2008 med utgangspunkt i aktivitetstall for første tertial 2007, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008).

Foreløpige aktivitetstall for hele 2007 viser at aktivitetsnivået for 2007 er om lag som tidligere lagt til grunn i budsjettet for 2008, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008). Dette innebærer at budsjettet for

2008 legger til rette for en aktivitetsvekst på om lag 1,5 pst. på nasjonalt nivå, også når aktivitetstall for hele 2007 legges til grunn.

Post 77 Refusjon poliklinisk virksomhet, overslagsbevilgning

Aktivitet 2007

I forbindelse med Stortingets behandling av St.prp. nr. 10 (2007–2008) ble posten økt med 189 mill. kroner som følge av høyere aktivitet i 2007 enn budsjettet. Endelige tall for hele året 2007 viser at aktiviteten og derav utbetalingene var 40 mill. kroner over vedtatt budsjett 2007.

Aktivitet 2008

Saldert budsjett 2008 legger til rette for en vekst på 1,5 pst. utover anslått nivå i 2007 basert på regnskapstall fra mai 2007, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008).

Endelige regnskapstall for 2007 viser at det har vært en vekst ut over budsjettforutsetningene innenfor poliklinisk aktivitet i 2007, spesielt på laboratorie- og røntgenområdet. Det er derfor isolert sett ikke rom for videre vekst i 2008 under ordningen.

Post 79 Helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte, kan overføres

Arbeidsmedisin er det medisinske fagområdet som har kunnskap om sammenhenger mellom helse og trekk ved arbeidslivet. Det er etablert arbeidsmedisinske avdelinger ved sykehus i Oslo, Bergen, Trondheim, Tromsø og Skien. Arbeidsmedisinsk kompetanse og virksomheten ved disse avdelingene har en sentral funksjon i arbeidet med et inkluderende arbeidsliv.

Utdanningskapasiteten ved avdelingene synes ikke å være i samsvar med behovet for arbeidsmedisinere i samfunnet. Det er behov for flere arbeidsmedisinere i bedriftshelsetjenesten, men også ved de arbeidsmedisinske avdelingene i helseforetakene/ andre arbeidsmedisinske institusjoner. Det foreslås å styrke de arbeidsmedisinske avdelinger ved helseforetakene med 20 mill. kroner for å opprette overlegestillinger og utdanningsstillinger. Midlene vil bli utbetalt til de fire regionale helseforetak med krav om at midlene blir videreført til de nevnte arbeidsmedisinske avdelinger og øremerkes utdanningsstillinger og overlegestillinger. De regionale helseforetakene skal rapportere på bruken av midlene og hvilke resultater som oppnås.

Det foreslås å omdisponere 20 mill. kroner fra kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte til kap. 732, post 79 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte for å styrke utdanningskapasiteten ved de arbeidsmedisinske avdelingene.

Det foreslås videre å omdisponere ytterligere 24 mill. kroner fra kap. 601, post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte til kap. 732, post 79 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte for å øke behandlingstilbudet for sykemeldte i regi av de regionale helseforetakene.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 44 mill. kroner. Midlene som foreslås omdisponert er knyttet til oppfølgingen av IA-avtalen, som er forankret i den partssammensatte koordineringsgruppen for oppfølging av IA-avtalen. Det vises også til omtale under kap. 601, post 73.

Post 82 Investeringsslån

Sammenslåingen av tidligere Helse Sør RHF og Helse Øst RHF ble gjort med virkning fra 1. juni 2007. Helse- og omsorgsdepartementet ga i foretaksmøte med Helse Sør RHF 12. februar 2007 føring om at det ikke måtte inngås bindinger i form av avtaler, eller gjøres andre disposisjoner, som ville virke blokkerende eller forpliktet det nye regionale helseforetaket på en uhensiktsmessig måte. Rikshospitalet HF kunngjorde tildeling av kontrakt med entreprenør 31. mai 2007, og startet høsten 2007 byggingen av et sykehotell på toppen av Radiumhospitalets strålebygg uten at godkjenning eller tilsagn om finansiering var gitt av Helse Sør-Øst RHF. Gjennom Rikshospitalet HF sin igangsetting av bygging uten fullmakter ble det skapt en meget vanskelig situasjon for Helse Sør-Øst RHF og for staten, ved at det var satt i gang et byggeprosjekt uten tillatelse og finansiering. Totale kostnader er av Helse Sør-Øst RHF anslått til om lag 140 mill. kroner. Helse Sør-Øst RHF ga 4. januar 2008 beskjed om at byggearbeidene måtte stoppes. Terminering av kontraktene vil kunne medføre realisering av et betydelig tap. Det er ikke avklart hvilket erstatningsansvar Rikshospitalet ville kunne bli påført på grunn av at prosjektet stanses. Helse Sør-Øst RHF fattet 8. mai 2008 styrevedtak om å anmode Helse- og omsorgsdepartementet om en ekstraordinær utvidelse av lånerammen knyttet til et utvidet sykehotellprosjekt.

Dialog mellom Helse Sør-Øst RHF og Kreftforeningen har åpnet opp for en mulighet til å gjøre prosjektet til noe mer enn et sykehotell, gjennom å utvikle et pasientfokuseret tilbud hvor det skapes en

arena for rehabilitering, læring og mestring, likemannsarbeid mv. Tilbudet vil være integrert med øvrig behandling og vil kunne tilpasses pasientens behov. På denne måten skal det sikres fleksibilitet og god integrering mot resten av sykehuset. Radiumhospitalet representerer i dag et tyngdepunkt innen kreftbehandling og kreftforskning i Norge, og har også en posisjon internasjonalt. Det ivaretar bl.a. både landsfunksjoner og regionale funksjoner. De skisserte utviklings- og bruksmuligheter for det utvidede sykehotellet og samarbeidet med Kreftforeningen vil bidra til å styrke ivaretagelsen av Radiumhospitalets rolle innen kreftbehandling og kreftforskning i Norge, og vil komme pasienter i hele landet til gode.

Alle forhold tatt i betraktning, er det Regjeringens oppfatning at det beste grunnlaget for et godt pasienttilbud er at det utvidede sykehotellet bygges og eies av Rikshospitalet HF. Dette samsvarer med Helse Sør-Øst RHF sin vurdering og anmodning. Regjeringen foreslår derfor at Helse Sør-Øst RHF får en ekstraordinær låneramme til dette prosjektet. I utviklingsarbeidet som nå vil komme i regi av Helse Sør-Øst RHF skal det legges vekt på å oppnå effekter som kan komme kreftpasienter i hele landet til gode.

Helse- og omsorgsdepartementet ba i brev av 21. februar 2008 Helse Sør-Øst RHF om en redegjørelse om saken. Departementet mottok en foreløpig redegjørelse 27. februar 2008 og endelig redegjørelse vil mottas i nærmeste framtid. Stortingets Helse- og omsorgskomite gjennomfører en høring om sykehotellsaken 20. mai 2008 og departementet vil der, samt i statsbudsjettet for 2009, orientere om oppfølgingen av saken.

Det foreslås en økt bevilgning til investeringslån i sykehus som sikrer at Helse Sør-Øst RHF kan finansiere utbyggingen av et tilbygg på Radiumhospitalet med en samlet statlig finansiering på 110 mill. kroner i 2008 og 2009. I samsvar med dette foreslås Kap. 732, post 82, Investeringsslån, økt med 50 mill. kroner. Resterende beløp vil bli foreslått bevilget i statsbudsjettet for 2009.

Kap. 743 Statlige stimulerings tiltak for psykisk helse

Post 70 Kompetanse, utredninger og utviklingsarbeid, kan overføres

Det foreslås omdisponert 1,0 mill. kroner til kap. 720, post 01 til dekning av merutgifter Helsedirektoratet vil få i forbindelse med bistand som skal ytes til regjeringsadvokaten. Det vises til omtale under kap. 720, post 01.

Bevilgningen foreslås satt ned med 1,0 mill. kroner.

Kap. 751 Apotekvesenet og legemiddelfaglige tiltak

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

På bakgrunn av at ubrukte midler er overført fra 2007 til 2008, foreslås bevilgningen satt ned med 0,24 mill. kroner.

Kap. 761 Tilskudd forvaltet av Helsedirektoratet

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 21

På bakgrunn av at ubrukte midler er overført fra 2007 til 2008, foreslås bevilgningen satt ned med 0,5 mill. kroner.

Post 70 Frivillig rusmiddelforebyggende arbeid, kan overføres

På bakgrunn av at ubrukte midler er overført fra 2007 til 2008, foreslås bevilgningen satt ned med 1,5 mill. kroner.

Kap. 2751 Legemidler mv.

Post 70 Legemidler

Overføring fra individuell til forhåndsgodkjent refusjon

Det vises til St.meld. nr.18 (2004–2005) der det ble foreslått at enkelte legemidler som i dag refunderes etter individuell søknad skal vurderes innvilget forhåndsgodkjent refusjon, men med klare refusjonsvilkår. Stortinget gav sin tilslutning til dette forslaget, jf Innst.S. nr.197 (2004–2005). I St.prp. nr.1 (2007–2008) er dette arbeidet gitt en nærmere omtale. Statens legemiddelverk har nå vurdert alle de legemidlene som er aktuelle for overføring. I tillegg til midler mot hyperfosfatemi for pasienter med nyresvikt er nå metotreksat i injeksjonsform til behandling av revmatiske lidelser, samt doxazosin til behandling av forstørret prostata og behandling av høyt blodtrykk, overført fra den individuelle ordningen til forhåndsgodkjent refusjon. Ytterligere ett legemiddel er vurdert, men Statens legemiddelverk har ennå ikke fattet beslutning angående dette. Ut over disse, er det i denne omgang ikke funnet flere aktuelle legemidler som tilfredsstillende oppsatte kriteriene. Statens lege-

middelverk vil vurdere overføring også i fremtiden, dersom det identifiseres aktuelle legemidler.

Legemiddelet Cymbalta

Den refusjonskontrakten som er inngått med produsenten av legemiddelet Cymbalta er opphevet fra 1. april 2008. Legemiddelet vil fra samme dato ikke lenger ha forhåndsgodkjent refusjon.

Bevilgningen foreslås satt ned med 1,0 mill. kroner.

Kap. 2752 Refusjon av egenbetaling

Post 70 Refusjon egenbetaling. Egenandelstak 1

Utgiftsutviklingen tilsier at utgiftene i 2008 vil bli lavere enn budsjettet.

Bevilgningen foreslås satt ned med 94,0 mill. kroner.

Oppfølging av anmodningsvedtak

Anmodningsvedtak nr 371, 30. mai 2005 (Helse- og omsorgsdepartementet)

«Stortinget ber Regjeringen utrede nærmere organisasjonsmodellen for de fem regionale legemiddelinformasjonsenheter (RELIS)»

I St. meld. nr.4 (2005–2006) uttalte Helse- og omsorgsdepartementet at organisasjonsmodellen ville bli utredet i løpet av høsten 2005. Utredningen av organisasjonsmodellen ble forsinket og ble først gjennomført i 2007.

Statskonsult gjennomførte utredningen og foreslo å videreføre ordningen med Statens Legemiddelverk som tilskuddsforvalter og universitetssykehusene som arbeidsgiver. Gjennom en slik løsning vil de som arbeider i RELIS, fortsatt være ansatt ved universitetssykehuset, men motta tilskuddsbrev fra Legemiddelverket. Legemiddelverket er i forskrifts form tillagt ansvaret for bivirkningsarbeidet, og det er Legemiddelverket som har ansvaret for å utarbeide legemiddelanmeldelser. Disse to oppgavene er sterkt førende for RELIS-arbeidet. Den organisatoriske og lokaliseringsmessige tilknytning til de klinisk-farmakologiske miljøene på sykehusene gir på sin side medisinsk legitimitet og faglig tyngde.

Det er på bakgrunn av denne utredningen konkludert med at ordningen med Legemiddelverket som tilskuddsforvalter og universitetssykehusene som arbeidsgiver opprettholdes.

3.8 Barne- og likestillingsdepartementet

Kap. 840 Krisetiltak

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen på kap. 840, post 21 er 30,3 mill. kroner. Bevilgningen går blant annet til handlingsplanen mot kjønnslemlestelse.

Barne- og likestillingsdepartementet koordinerer arbeidet med handlingsplanen mot kjønnslemlestelse i samarbeid med seks andre departementer. Barne- og likestillingsdepartementet foreslår at 4,9 mill. kroner flyttes fra kap. 840, post 21 til Helse- og omsorgsdepartementet, Justis- og politidepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Kultur- og kirkedepartementet. Forslaget til omdisponeringer berører følgende kapitler/poster:

- Kap. 840 Krisetiltak, post 21 Spesielle driftsutgifter med 4,9 mill. kroner.
- Kap.719 Folkehelse, post 21 Spesielle driftsutgifter med 3,0 mill. kroner.
- Kap.440 Politidirektoratet – politi og lensmannsetaten, post 01 Driftsutgifter med 1,0 mill. kroner.
- Kap.651 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere, post 22 Faglig og pedagogisk utvikling i opplæring i norsk og samfunnskunnskap med 0,8 mill. kroner.
- Kap.310 Tilskudd til trossamfunn, post 76 Tilskudd til råd for tro og livssyn med 0,1 mill. kroner.

På denne bakgrunn foreslås det å sette ned bevilgningen på kap. 840, post 21 med 4,9 mill. kroner.

Kap. 844 Kontantstøtte

Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning

Bevilgningen til kontantstøtte er 1 614,5 mill. kroner. Utgiftene anslås nå til 1 670 mill. kroner.

Utgiftene til kontantstøtte oppjusteres som følge av lavere barnehageutbygging i 2007 enn tidligere antatt. I tillegg forventes det flere barn i aldersgruppen og en høyere gjennomsnittlig ytelse per barn enn lagt til grunn for bevilgningen. Høyere anslag på nye barnehageplasser for ett- og toåringer i 2008 enn lagt til grunn i saldert budsjett trekker i motsatt retning. Samlet sett øker anslagene for utgifter til kontantstøtte med 55,5 mill. kroner i forhold til saldert budsjett.

På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen på kap. 844, post 70 med 55,5 mill. kroner.

Kap. 845 Barnetrygd

Post 70 Tilskudd

Bevilgningen til barnetrygd er 14 400 mill. kroner. Utgiftene anslås nå til 14 480 mill. kroner.

Det forventes å bli utbetalt om lag 84 mill. kroner mer i ordinær barnetrygd inklusive utvidet stønad til enslige forsørgere enn lagt til grunn i saldert budsjett. Utbetalingene av finnmarkstillegg, svalbardtillegg og ekstra småbarnstillegg for enslige forsørgere med barn 0–3 år forventes imidlertid å bli om lag 4 mill. kroner lavere enn forutsatt.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 845, post 70 med 80 mill. kroner.

Kap. 846 Forsknings- og utredningsvirksomhet

Post 79 Tilskudd til internasjonalt arbeid, kan overføres

Bevilgningen på kap. 846, post 79 er 4,9 mill. kroner. For å finansiere merutgifter under kap. 849, post 50, foreslås det å sette ned bevilgningen på kap. 846, post 79 med 0,5 mill. kroner.

Kap. 849 Likestillings- og diskrimineringsombudet

Post 50 Basisbevilgning

Bevilgningen på kap. 849, post 50 er 30,3 mill. kroner. På grunn av pliktlevering av materiale til Riksarkivet fra de tre tidligere institusjonene Likestillingsombudet, Likestillingscenteret og Senter mot etnisk diskriminering, er det behov for økt bevilgning til Likestillings- og diskrimineringsombudet i 2008.

På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen på kap. 849, post 50 med 0,5 mill. kroner. Bevilgningen under kap. 846, post 79 reduseres tilsvarende.

Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet

Som en forsøksordning har Trondheim kommune hatt ansvaret for statlige barnevernsoppgaver (andrelinjetjenesten i barnevernet) etter gjennomføring av barnevernsreformen i 2004. Trondheim kommune har mottatt et årlig tilskudd over kap. 855, post 01 for å dekke utgiftene til andrelinjetjenesten. Forsøksordningen vil bli avviklet i andre halvår 2008, og Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) overtar dermed ansvaret for barnevernets andrelinjetjeneste fra Trondheim kommune.

Trondheim kommune har hatt større utgifter til sine barneverntiltak enn hva tilskuddet fra staten har dekket. Hovedårsaken til dette er at det er relativt flere barn med barneverntiltak og en høyere andel på institusjon i Trondheim kommune enn gjennomsnittet for resten av landet. Avviklingen av forsøket og overføring av ansvaret til Bufetat vil dermed i utgangspunktet medføre økte utgifter for staten.

Overføringen av ansvaret for andrelinjetjenesten i barnevernet i Trondheim til staten vil medføre behov for bevilgningsendringer på kap. 855, post 01, 22 og 60, kap. 858, post 01 og 22 og kap. 3855, post 03 og 60. Det vises til bevilgningsforslag under de enkelte postene.

Samlet sett vil overføringen medføre netto merutgifter for det statlige barnevernet på om lag 22,3 mill. kroner i 2008.

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under post 22

Bevilgningen på kap. 855, post 01 er 2 737,8 mill. kroner. Tilskuddet til Trondheim kommune har årlig blitt tildelt fra denne posten. For første halvår mottok Trondheim kommune 60,8 mill. kroner i tilskudd til driften. Tilsvarende beløp vil tildeles Bufetat for andre halvår 2008. Det foreslås å redusere bevilgningen under kap. 855, post 01 med 22,3 mill. kroner. Forslaget til bevilgningsendringen på denne posten må ses i sammenheng med forslagene under post 22 og post 60.

For å sikre nødvendig fleksibilitet i det statlige tiltaksapparatet, foreslås at kap. 855, post 01 tilføyes stikkordet «kan nyttes under post 22 og post 60».

Post 22 Kjøp av private barneverntjenester, kan nyttes under post 01

Bevilgningen på kap. 855, post 22 er 1 329,1 mill. kroner. Posten dekker kjøp av private barneverntiltak. Overtakelsen av barnevernets andrelinjetjeneste fra Trondheim kommune vil medføre økte utgifter til kjøp av private barneverntjenester. Det foreslås å øke bevilgningen under kap. 855, post 22 med 52,6 mill. kroner.

Post 60 Tilskudd til kommunene

Bevilgningen på kap. 855, post 60 er 130,1 mill. kroner. Posten inneholder utgifter knyttet til refusjoner av utgifter som overstiger satsen for kommunale egenandeler til forsterkede fosterhjem og hjelpetiltak i hjemmet i kommunal regi med statlig

støtte. Overtakelsen av barnevernets andrelinjetjeneste fra Trondheim kommune vil medføre økte utgifter på posten. Det foreslås å øke bevilgningen under kap. 855, post 60 med 4,5 mill. kroner.

For å sikre nødvendig fleksibilitet i det statlige tiltaksapparatet foreslås at kap. 855, post 60 tilføyes stikkordet «kan nyttes under post 01».

Kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige personer

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Regjeringen tar sikte på at en overføring av ansvaret for enslige, mindreårige asylsøkere over 15 år kan foretas i løpet av 2009.

I statsbudsjettet for 2008 er det satt av 5 mill. kroner til forberedelser av overføring av ansvaret for denne gruppen fra utlendingsmyndighetene til det statlige barnevernet.

Barne- og likestillingsdepartementet vil i 2008 gå i dialog med kommunene for å vurdere mulige alternative lokaliseringer av omsorgssentrene. Statsbygg vil utarbeide forprosjektering av sentrene i samarbeid med Barne- og likestillingsdepartementet.

Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under kap 855 post 01

Bevilgningen på kap. 858, post 01 er 151,3 mill. kroner. Overtakelsen av Trondheim kommunes andrelinjetjeneste i barnevernet vil medføre behov for økte utgifter til gjennomføring av anskaffelsesprosesser. I tillegg vil det være behov for ressurser til tilrettelegging, analyse av aktivitets- og økonomidata og barnevernsfaglig arbeid i Bufdir. Det foreslås derfor å øke bevilgningen under kap. 858, post 01 med 1,4 mill. kroner.

Post 22 Reguleringspremie til KLP og fylkeskommunale pensjonskasser

Staten betaler reguleringspremie til KLP for årlig regulering av rettigheter opptjent i KLP og som ikke dekkes gjennom premien til Statens pensjonskasse. Merutgiftene til reguleringspremie ved overtakelsen av barnevernets andrelinjetjeneste fra Trondheim kommune er beregnet til 0,3 mill. kroner i 2008. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på posten med 0,3 mill. kroner.

Kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid

Post 21 *Spesielle driftsutgifter, kan overføres*

Bevilgningen på kap. 865, post 21 er 19,3 mill. kroner.

Første versjon av *finansportalen.no* ble lansert 14. januar 2008. Prosjektet drives av Forbrukerrådet på oppdrag fra Barne- og likestillingsdepartementet, og forutsetter et nært samarbeid med finansnæringen.

Første fase av arbeidet fram til lanseringen i januar medførte enkelte merkostnader. For å legge til rette for mobilitet blant bankkundene, er det videre ønskelig å bygge inn funksjonalitet i portalen som legger til rette for enklere bytte av bank. Dette kommer i tillegg til de opprinnelige planene for portalen, og har bakgrunn i at det våren 2008 er innført nye retningslinjer for bankbytte.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 865, post 21 med 2,6 mill. kroner til videre utvikling av *finansportalen.no*.

Det er også behov for økte ressurser til forbrukerinformasjon. I Soria Moria-erklæringen framgår det at regjeringspartiene vil legge til rette for en tettere sammenheng mellom forbruker- og miljøspørsmål og gjøre det enklere for folk å være miljøvennlige i hverdagen. Regjeringen vil prioritere styrket miljøinformasjon og arbeidet med å gjøre miljømerket bedre kjent i offentligheten. Det er videre behov for midler til å styrke informasjonsarbeidet knyttet til barn og forbruk.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 865, post 21 med 1,0 mill. kroner til disse formålene. Merutgiftene foreslås dekket inn ved en nedsettelse av bevilgningene under kap. 865, post 79 og kap. 867, post 01.

Totalt foreslås bevilgningen på kap. 865, post 21 økt med 3,6 mill. kroner.

Post 79 *EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, kan overføres*

Bevilgningen på kap. 865, post 79 er 4,1 mill. kroner. Bevilgningen på posten foreslås redusert med 0,1 mill. kroner som en delvis inndekning av økningen under kap. 865, post 21.

Kap. 867 Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet

Post 01 *Driftsutgifter*

Bevilgningen på kap. 867, post 01 er 7,1 mill. kroner. Bevilgningen på posten foreslås redusert med 0,9 mill. kroner som en delvis inndekning av økningen i bevilgningen under kap. 865, post 21. Reduksjonen av bevilgningen på kap. 867, post 01 vil ikke få betydning for driften av sekretariatet.

Kap. 2530 Foreldrepenger

Post 70 *Foreldrepenger ved fødsel, overslagsbevilgning*

Bevilgningen er på 10 764 mill. kroner. Det forventes utbetalt foreldrepenger ved fødsel for flere barn i 2008 enn lagt til grunn i saldert budsjett, og det anslås også en økning i gjennomsnittlig ytelse per barn. Utgiftene anslås nå til 11 044 mill. kroner.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 2530, post 70 med 280 mill. kroner.

Post 71 *Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, overslagsbevilgning*

Bevilgningen er på 420 mill. kroner. Det forventes færre utbetalinger av engangsstønad enn lagt til grunn for årets bevilgning. Utgiftene til engangsstønad ved fødsel og adopsjon anslås nå til 380 mill. kroner.

Det foreslås på denne bakgrunn å redusere bevilgningen på kap. 2530, post 71 med 40 mill. kroner.

Kap. 3855 Statlig forvaltning av barnevernet

Post 03 *Refusjon for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger*

Bevilgningen på kap. 3855, post 03 er 55,6 mill. kroner. På denne posten inntektsføres refusjoner for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger for kostnader utover den kommunale egenandelen knyttet til bruk av statlige tiltak eller kjøp av private tiltak. Statlig overtakelse av barnevernets andrelinjetjeneste fra Trondheim kommune vil medføre økte inntekter på posten. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen med 4,5 mill. kroner.

Post 60 *Kommunale egenandeler*

Bevilgningen på kap. 3855, post 60 er 790,4 mill. kroner. På denne posten regnskapsføres kommu-

nale egenandeler i forbindelse med opphold i barneverninstitusjoner, fosterhjem eller ved tiltak i hjemmet. Statlig overtakelse av barnevernets andrelinjetjeneste fra Trondheim kommune vil medføre økte inntekter på posten. Siden refusjonsinntektene blir betalt av kommunene kvartalsvis på etterskudd, vil det kun bli inntekter for tre måneder i 2008. Det foreslås å øke bevilgningen med 9,7 mill. kroner.

Kap. 3856 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige personer

Post 04 Refusjon av ODA-godkjente utgifter

Ifølge OECDs *DAC Statistical Reporting Directives* linje I.A.1.13 – 1.34 kan kostnader knyttet til asylsøkeres opphold i vertslandet under visse forutsetninger rapporteres som utviklingshjelp.

I forbindelse med overføring av ansvaret for enslige, mindreårige asylsøkere under 15 år til barnevernet, er deler av kostnadene ved Eidsvoll og Skiptvedt omsorgssentre godkjent som ODA-godkjente utgifter, jf. kap. 167 Flyktningetiltak i Norge godkjent som utviklingshjelp (ODA), post 21 Spesielle driftsutgifter, på Utenriksdepartementets budsjett. Disse utgiftene utgjør 66,3 mill. kroner for 2008. Det foreslås at refusjon av ODA-godkjente utgifter knyttet til omsorgssenteret for enslige, mindreårige asylsøkere føres på nytt inntektskapittel, kap. 3856, post 04 under Barne- og likestillingsdepartementet.

Kap. 3859 EUs ungdomsprogram

Post 01 Tilskudd fra Europakommisjonen

Kap. 3859, post 01 gjelder tilskudd fra Europakommisjonen til drift av det nasjonale kontoret for gjennomføringen av EUs ungdomsprogram og forvaltningen av Norges andel av det desentraliserte programbudsjettet. For å sikre det nasjonale kontoret mulighet til å kunne drive effektiv planlegging av virksomheten, foreslås det en fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 859, post 01 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3859, post 01, jf. forslag til romertallsvedtak.

3.9 Nærings- og handelsdepartementet

Kap. 900 Nærings- og handelsdepartementet

Post 70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner

Gjennomføring av forordning for oljevernberedskap
Basert på Stortingets samtykke til inkludering i EØS-avtalen av forordning 1406/2002/EF om etablering av EMSA, deltar Norge i EMSAs styre fra 2004. Årlig kontingent for norsk deltakelse fastsettes på grunnlag av tilpasningstekst til EØS-avtalen. For 2008 er den norske EMSA-kontingenten anslått til 7 mill. kroner.

Forordning 1891/2006/EF, senere omnummerert til forordning 2038/2006/EF, om flerårlig budsjett for EMSA på området oljevernberedskap, innebærer årlige budsjettforpliktelser for perioden 2007–2013, som dekkes gjennom Norges årlige kontingenter til EMSA.

Forordningene har ingen rettslige konsekvenser utover budsjettforpliktelsene. Det fremmes derfor forslag om et særskilt vedtak for å bekrefte gjennomføring av forordningen om oljevernberedskap i den aktuelle perioden, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 3900 Nærings- og handelsdepartementet

Post 71 (Ny) Tilbakeføring fra tapsfond

Ved utvidelsen av Nordisk investeringsprogram i Baltikum i 1996 ble garantiansvaret for lån via Den nordiske investeringsbanken økt fra 30 mill. til 60 mill. ECU, jf. St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 10 (1995–96). Garantiansvaret har vært fordelt mellom de nordiske land. Norges samlede garantiansvar utgjorde 11,34 mill. euro. Det ble avsatt om lag 26,3 mill. kroner til å dekke eventuelle tap på det norske garantiansvaret. Som følge av at ansvaret gradvis var trappet ned, ble 19 mill. kroner av tapsavsetningen tilbakeført til statskassen i 2007, jf. omtale i St.prp. nr. 1 (2006–2007). Siste lån det var gitt garanti for ble nedbetalt mot slutten av 2007. Gjenværende tapsavsetning på om lag 7,3 mill. kroner foreslås nå tilbakeført til statskassen. Ordningen er dermed avviklet uten tap.

På dette grunnlag foreslås det bevilget 7,3 mill. kroner under kap. 3900, post 71.

Kap. 904 Brønnøysundregistrene

Post 22 Forvaltning av Altinn-løsningen, kan overføres

Elektronisk innlevering av skjemaer til det offentlige gjennom Altinn har bidratt til samfunnsøkonomiske gevinster i form av forenklet innrapportering både for offentlige og private virksomheter.

Dagens kontrakt på Altinn-løsningen utløper høsten 2008. Arbeidet knyttet til ny kontrakt for drift og utvikling ble påbegynt i 2007 og har fortsatt i 2008. Arbeidet utføres i tett samarbeid med de mest berørte departementer og etater. Anskaffelsesprosessen for videre drift og utvikling av Altinn har tatt noe lengre tid enn opprinnelig forutsatt. Tiden har i hovedsak vært benyttet til å komplettere og kvalitetssikre beslutningsunderlaget. Prosjektet er nå i slutfasen med å framforhandle nye kontrakter for utvikling og drift. Dersom forhandlingene gir grunnlag for det, tas det sikte på å undertegne kontraktene i slutten av juni.

På dette grunnlag foreslås det å øke bevilgningen med 36,5 mill. kroner, fra 77,2 mill. kroner til 113,7 mill. kroner slik at Regjeringen kan inngå nødvendige kontrakter for å få på plass en ny Altinn II-løsning dersom forhandlingene gir grunnlag for det.

Det understrekes at Stortinget med dette ikke forventes å ta stilling til finansieringen av prosjektet i sin helhet. Bevilgningsbehovet framover vil bli forelagt Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2009.

Kap. 3904 Brønnøysundregistrene

Post 01 Gebyrinntekter

Økt saksinngang i Løsøreregistret og i Foretaksregistret har generert mer inntekter enn forutsatt i St.prp. nr. 1 (2007–2008). Inntektene anslås å øke med om lag 30 mill. kroner.

På dette grunnlag forelås det å øke bevilgningen under kap. 3904, post 01 med 30 mill. kroner, fra 410,2 mill. kroner til 440,2 mill. kroner.

Kap. 905 Norges geologiske undersøkelse

Post 01 Driftsutgifter

Som ledd i arbeidet med bedre skredsikring legger Regjeringen opp til at staten i 2008 skal bidra med 10 mill. kroner til drift av et senter for overvåking av skredfarlige områder i Åknes/Tafjord. Tilskuddet skal dekkes av Kommunal- og regionaldepartementet. I den sammenheng foreslås det å øke kap. 571, post 64 Skjønnstilskudd over Kommunal- og

regionaldepartementets budsjett med 7,5 mill. kroner. For å dekke inn deler av dette beløpet foreslås det å redusere skredmidlene under Norges geologiske undersøkelse (NGU) med 0,5 mill. kroner. Det vises til nærmere omtale av prosjektet under Kommunal- og regiondepartementet.

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen under kap. 905, post 01 redusert med 0,5 mill. kroner, fra 122,4 mill. kroner til 121,9 mill. kroner.

Kap. 907 Sjøfartsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Situasjonen med stor nybyggingsaktivitet innen skipsfartsnæringen innebærer merarbeid og økte utgifter for Sjøfartsdirektoratet knyttet til tilsyn, kontroll og godkjenning. Dette øker presset på en personell- og ressursstasjon som fra før var anstrengt etter at mange erfarne medarbeidere med nøkkelkompetanse sluttet i forbindelse med flyttingen, og på grunn av problemer med å rekruttere nye kvalifiserte medarbeidere i dagens arbeidsmarked.

Sjøfartsdirektoratet ba i brev av 9. januar 2008 til Nærings- og handelsdepartementet om en ekstraordinær bevilgning for 2008 som videreføres i 2009. Departementet har hatt en gjennomgang av situasjonen. I Nærings- og handelsdepartementet dialog med Sjøfartsdirektoratet har det vært lagt vekt på om det foreligger en situasjon som innebærer en sikkerhetsrisiko. På grunnlag av informasjon fra Sjøfartsdirektoratet er det Nærings- og handelsdepartementets vurdering at personellsituasjonen per i dag ikke representerer en sikkerhetsrisiko, men at tiltak bør settes inn for å forhindre at sikkerheten til sjøs reduseres på sikt. Videre har Nærings- og handelsdepartementet gitt Sjøfartsdirektoratet mandat til å kjøpe enkelte tjenester av classeselskapene. Dette vil frigjøre ressurser og avlaste den totale arbeidsmengden.

For å sikre tilstrekkelige ressurser og faglig kompetanse til å gjennomføre fastsatte målsettinger på sentrale arbeidsområder innen sjøsikkerhet og miljø, foreslår Regjeringen en styrking av Sjøfartsdirektoratets driftsbevilgning med 28 mill. kroner i 2008.

Av tilleggsforslaget forelås 10 mill. kroner benyttet til å gjøre Sjøfartsdirektoratet mer konkurransedyktig på arbeidsmarkedet og til å rekruttere og beholde personell, spesielt med maritim og teknisk kompetanse. Bemanningssituasjonen i Sjøfartsdirektoratet har vært problematisk helt siden flyttevedtaket i 2003, men forverret seg i slutten av 2007. Ved utgangen av april 2008 hadde Sjøfartsdi-

rektoratet 30 ubesatte stillinger. Det anslås et samlet rekrutteringsbehov på om lag 50 stillinger i 2008. I tillegg vil det påløpe om lag 3 mill. kroner ekstra i 2008 til nøkkelpersonell som omfattes av en forlenget pendlerordning.

Videre foreslås 10 mill. kroner til forsert opprusting av IKT-systemet og nytt kvalifikasjonssystem. Dette innebærer oppgradering av Sjøfartsdirektoratets IT-systemer, blant annet for behandling av personellsertifikater. Dette er et viktig bidrag til effektivisering av virksomheten, og vil frigi ressurser til kjernevirksomheten. Å dreie Sjøfartsdirektoratets ressursbruk fra administrasjon til fag er en viktig strategisk beslutning blant annet for det videre arbeidet med overordnet kontroll.

Med et nytt kvalifikasjonssystem er det også forutsatt at Sjøfartsdirektoratet skal benytte Altinn-tjenestene overfor brukerne. I nåværende dataløsning er det ikke mulig å få dette som en integrert del av saksbehandlingen. Med de utfordringer Sjøfartsdirektoratet for øvrig står overfor, blir det vanskelig å dekke inn hele systemomleggingen innenfor ordinær driftsramme.

7 mill. kroner av budsjettøkningen forelås benyttet til kjøp av tjenester fra klasseselskap. I tråd med mandat fra Nærings- og handelsdepartementet legger Sjøfartsdirektoratet opp til å kjøpe tjenester fra et av de fem anerkjente klasseselskapene der Sjøfartsdirektoratets kapasitet ikke er tilstrekkelig til å utføre saksbehandling av nybygg. I 2008 gjelder dette 14 skip. Tiltaket vil sikre at skip får sine nødvendige sertifikater slik at Sjøfartsdirektoratet ikke blir en flaskehals for å nå målsettingen om at «Skip skal seile». Videre vil Sjøfartsdirektoratet i 2008 få tilleggsutgifter på om lag 1 mill. kroner til tilsyn av nybygg i utlandet som krever ekstra oppfølging.

8 mill. kroner av den foreslåtte økte utgiftsbevilgningen forutsettes dekket med økte gebyrinntekter under kap. 3907.

På bakgrunn av den inngåtte miljøavtalen om NO_x-reducerende tiltak mellom staten og 14 næringsorganisasjoner foreslås Sjøfartsdirektoratets driftsbevilgning for 2008 redusert med 4 mill. kroner som er avsatt til administrasjon av ordningene for støtte av NO_x-reducerende tiltak i fiskeflåten og skipsfarten. Det legges til grunn at NO_x-RED-ordningene avvikles dersom miljøavtalen godkjennes av ESA.

På grunnlag av ovenstående foreslås Sjøfartsdirektoratets driftsbevilgning under kap 907, post 01

økt med 24 mill. kroner, fra 258 mill. kroner til 282 mill. kroner.

Post 72 Tilskudd til NO_x-tiltak, kan overføres

Regjeringen setter ned anslaget for avgiftsinntekter fra NO_x-avgiften og utgifter til kompensasjon for NO_x-avgift fordi Regjeringen har kommet til enighet med 14 næringsorganisasjoner om en miljøavtale om NO_x-reducerende tiltak. Se nærmere omtale av avtalen under kapittel 2 Forslag om endrede skatte- og avgiftsbestemmelser.

På statsbudsjettet for 2007 ble det under kap. 907, post 72 fastsatt en ramme på 50 mill. kroner for statlig tilskudd til et nytt program for gjennomføring av NO_x-reducerende tiltak på norske skip i perioden 2007–2009. Av rammebeløpet ble 15 mill. kroner bevilget i 2007, 15 mill. kroner i 2008 og 20 mill. kroner gitt som tilsagnsfullmakt i 2008.

NO_xRED-ordningen for skip i NOR (Norsk Ordinært Skipsregister) ble godkjent av EFTAs overvåkingsorgan ESA i mars 2007. I tilknytning til NO_xRED-ordningen er det på grunn av EUs statsstøtteregulverk kun tillatt at det gis støtte tilsvarende 30 pst. av investeringskostnaden til NO_x-reducerende tiltak (40 pst. for små- og mellomstore bedrifter). Driftsfordeler de første fem årene må trekkes fra. Etter gjeldende regelverk har det ikke vært mulig å utbetale støtte til noen av de innkomne søknadene. Bevilgningen for 2007 på 15 mill. kroner er overført til 2008. Det arbeides med en re-notifisering av ordningen slik at flere prosjekter kan bli vurdert som støtteberettiget.

Ved Stortingets budsjettbehandling av forslaget om å innføre avgift på NO_x-utslipp ble det enighet om at det skulle åpnes for miljøavtaler mellom staten og avgiftspliktige om NO_x-reducerende tiltak. Det er nå framforhandlet enighet om innholdet i en avtale mellom staten og 14 næringsorganisasjoner. Ved inngåelse av en miljøavtale vil tilsluttede virksomheter få fritak for avgift på NO_x-utslipp. Miljøavtalen er notifisert til EFTAs overvåkingsorgan ESA.

På bakgrunn av den inngåtte miljøavtalen mellom staten og næringsorganisasjonene foreslår Regjeringen at bevilgningen for 2008 på 15 mill. kroner reduseres til null og at tilsagnsfullmakten på 20 mill. kroner trekkes tilbake.

Det legges til grunn at utbetalinger av tilskudd til eventuelle innvilgede prosjektsøknader kan dekkes av ubrukte overførte midler fra 2007.

Kap. 3907 Sjøfartsdirektoratet

Post 01 Gebyrer for skip og offshoreinstallasjoner i NOR

Post 04 Gebyrer for skip i NIS

Sjøfartsdirektoratets inntektsgrunnlag er i første rekke årsgebyr og førstegangsgebyr.

Årsgebyr gjelder for skip registrert i NOR og skip registrert i NIS og består av to komponenter:

- grunngelyr betales for alle sertifikatpliktige skip og for alle andre skip som har fått utstedt påbudt godkjenningsdokument med hjemmel i Sjøfartsdirektoratets lovgrunnlag eller regelverk.
- tilsynsgebyr betales for skip som er underlagt regelmessig kontroll under Sjøfartsdirektoratets myndighet, hvor denne utføres av Sjøfartsdirektoratet og ikke av klaseselskap eller annen godkjent organisasjon.

Sjøfartsdirektoratet har fra 1. januar 2007 gjennomført en omlegging av gebyrsystemet. Omleggingen gir totalt sett ingen økning av gebyrinntekten, men en omfordeling mellom grupper.

Førstegangsgebyr er et engangsgebyr som dekker alt arbeid som Sjøfartsdirektoratet utfører i forbindelse med førstegangsutstedelse av nasjonale og internasjonale sertifikater. Etter gjeldende forskrift innkreves førstegangsgebyret først når Sjøfartsdirektoratet har gjennomført tilsynsarbeidet og har utstedt målebrev/identifikasjonsbevis for fartøyet/installasjonen. I samråd med Nærings- og handelsdepartementet legger Sjøfartsdirektoratet opp til en forskriftsendring for innkreving, slik at halvparten av førstegangsgebyret innbetales når skipet byggemeldes og den andre halvparten når målebrev/id-bevis utstedes. Det foreslås at bevilgningen i 2008 som følge av dette økes med 6 mill. kroner, basert på at endringen gjøres gjeldende fra 1. juli 2008.

I tillegg foreslås en forskriftsendring som gir Sjøfartsdirektoratet adgang til å pålegge tilleggsgebyr ved tilsyn av nybygg i utlandet som krever ekstra oppfølging. Det legges til grunn at tilleggsgebyret skal dekke Sjøfartsdirektoratets ekstrautgifter med disse tilsynene. For andre halvår 2008 ventes innbetaling av slike tilleggsgebyr å utgjøre om lag 1 mill. kroner.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen under kap. 3907, post 01 økt med 7 mill. kroner, fra 116,8 mill. kroner til 123,8 mill. kroner. På bakgrunn av positiv utvikling for antall skip under NIS-registret foreslås videre bevilgningen under kap. 3907,

post 04 økt med 1 mill. kroner, fra 35,5 mill. kroner til 36,5 mill. kroner.

Kap. 909 Tiltak for sysselsetting av sjøfolk

Post 73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, overslagsbevilgning

Bevilgningen for 2008 skal dekke tilskuddsutbetalinger for refusjonsberettigede sjøfolk under ordningen i tidsrommet november 2007-oktober 2008. I tillegg kommer etterbetaling av nettolønn til sikkerhetsbemanningen på hurtigrutene på strekningen Bergen-Kirkenes for perioden 1. juli – 31. oktober 2007. Tilskuddsordningen omfatter:

- prosentvis tilskudd (9,3 eller 12 pst.) til skip i NOR (Norsk Ordinært Skipsregister) og NIS (Norsk Internasjonalt Skipsregister).
- nettolønnsordning for bemanningen som omfattes av skipenes alarminstruks på passasjerskip (ferger) i utenriksfart i NOR.
- nettolønnsordning for skip i petroleumsvirksomhet (offshorefartøy) i NOR.
- nettolønnsordning for øvrige fartøy i NOR (lasteskip, brønnbåter, passasjerskip og slepebåter).
- nettolønnsordning for sikkerhetsbemanningen på hurtigruteskip som betjener strekningen Bergen-Kirkenes (utbetaling fra 1. juli 2007).

Den vedtatte bevilgningen på 1 710 mill. kroner i saldert budsjett er basert på at det samlet vil være om lag 10 000 tilskuddsberettigede sjøfolk under ordningen i 2008, inkludert en sikkerhetsbemanning på om lag 390 sjøfolk på hurtigrutene på strekningen Bergen-Kirkenes.

Utviklingen i andre halvår 2007, og hittil i 2008, har vært at tilskuddsutbetalingene blir høyere enn beregnet i saldert budsjett. Ved utgangen av 2007 var det registrert i overkant av 10 500 refusjonsberettigede sjøfolk under ordningen. Økningen har i hovedsak kommet på de fartøygruppene som mottar nettolønn, og særlig på offshorefartøy. Videre har sjøfolkene i disse fartøygruppene hatt en lønnsøkning utover det som ble lagt til grunn i saldert budsjett (4 pst.). For 2008 legges det til grunn at om lag 10 700 refusjonsberettigede sjøfolk omfattes av tilskuddsordningen. Det er da tatt hensyn til at det blir en reduksjon i antallet nettolønsmottakere på fergerederiene i NOR etter omleggingen av driftsopplegget i Color Line, men innberegnet en om lag tilsvarende økning av antallet refusjonsberettigede sjøfolk på offshorefartøyene.

For å begrense ytterligere vekst for de samlede utgifter under refusjonsordningen, innføres det fra

1. juli 2008 et tak på nettolønnsutbetalingene på 198 000 kroner per sysselsatt, som tilsvarer en årslønn på om lag 500 000 kroner. Dette medfører et behov for å øke bevilgningen med 67 mill. kroner. En videreføring av ordningen basert på gjeldende regler ville krevd en bevilgningsøkning på 110 mill. kroner.

En endring av nettolønnsordningen ved å sette et maksimaltak for refusjon må notifiseres til ESA.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen under kap. 909, post 73 økt med 67 mill. kroner, fra 1 710 mill. kroner til 1 777 mill. kroner.

Kap. 920 Norges forskningsråd

Post 50 Tilskudd

I Klimaforliket var det enighet om å øke satsingen på forskning og utvikling innen fornybare energikilder og karbonfangst og -lagring med 70 mill. kroner i 2008. Det foreslås at 15 mill. kroner av disse midlene bevilges over Nærings- og handelsdepartementets budsjett til Norges forskningsråd. Av dette foreslås 10 mill. kroner øremerket til forskning på fornybar energi i programmet Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA). BIA støtter de beste prosjektene i hele bredden av norsk næringsliv. Videre foreslås 5 mill. kroner bevilget til programmet Renergi, for å støtte opp under dette programets fokus på verdiskaping gjennom teknologi-overføring og næringsutvikling.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen under kap. 920, post 50 økt med 15 mill. kroner, fra 1 154 mill. kroner til 1 169 mill. kroner.

Kap. 922 Romvirksomhet

Post 50 Norsk Romsenter

Kap. 924 Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer

Post 70 Tilskudd, kan overføres

Kap. 2421 Innovasjon Norge

Post 70 Bedriftsutvikling og administrasjon

Under behandlingen av statsbudsjettet for 2008 vedtok Stortinget å innføre generell skatteplikt for fordel av fri subsidiert bolig i utlandet som er stilt til rådighet for arbeidstaker fra arbeidsgiver. Skatteplikten medfører også trekkplikt og avgiftsplikt (arbeidsgiveravgift) for arbeidsgiver. Det er fastsatt en overgangsregel slik at denne skatteplikten fram til utgangen av 2010 bare skal gjelde for

arbeidstakere som tiltrer ny stilling i utlandet, eller får nytt tjenestested i utlandet, etter 1. januar 2008.

Ved Stortingets behandling av saken ble det lagt til grunn fra flertallet i finanskomiteen at berørte virksomheter skal kompenseres for merkostnadene som følge av innføringen av skatteplikt for fri bolig i utlandet, jf. Budsjett-innst. S. I (2007–2008).

For Nærings- og handelsdepartementet innebærer dette at det for 2008 foreslås bevilgninger til kompensasjon for en nasjonal ekspert for romvirksomhet fra Norsk Romsenter (halvårsvirkning), to nasjonale eksperter knyttet til CIP (EUs ramme-program for konkurranseevne og innovasjon, del-programmet for innovasjon og entreprenørskap; en for hele året og en for sju måneder) og seks ute-stasjonerte medarbeidere ved Innovasjon Norge (halvårsvirkning). De foreslåtte bevilgningene skal dekke arbeidsgivers merkostnader til kompensasjon av økt skatt til berørte arbeidstakere, og økt arbeidsgiveravgift, som følge av at boligfordelen skattlegges.

På dette grunnlag foreslås følgende bevilgninger på Nærings- og handelsdepartementets budsjettområde:

- kap. 922 Romvirksomhet, post 50 Norsk Romsenter, økes med 54 000 kroner, fra 37 mill. kroner til 37,1 mill. kroner.
- kap. 924 Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer, post 70 Tilskudd, kan overføres, økes med 153 000 kroner, fra 68,5 mill. kroner til 68,7 mill. kroner.
- kap. 2421 Innovasjon Norge, post 70 Bedriftsutvikling og administrasjon, økes med 357 000 kroner, fra 412 mill. kroner til 412,4 mill. kroner.

Kap. 2421 Innovasjon Norge

Post 79 Maritim utvikling, kan overføres

Regjeringen setter ned anslaget for avgiftsinntekter fra NO_x-avgiften og utgifter til kompensasjon for NO_x-avgift fordi Regjeringen har kommet til enighet med 14 næringsorganisasjoner om en miljøavtale om NO_x-reducerende tiltak. Se nærmere omtale av avtalen under kapittel 2 Forslag om endrede skatte- og avgiftsbestemmelser.

Av bevilgningen til maritim utvikling er det satt av 10 mill. kroner årlig for 2007 og 2008 til utvikling av teknologier som kan redusere NO_x-utslipp fra skipsfarten. Bevilgningen for 2008 er ikke benyttet.

På bakgrunn av den inngåtte miljøavtalen mellom staten og næringsorganisasjonene om NO_x-

reduserende tiltak foreslås bevilgningen til maritim utvikling for 2008 redusert med 10 mill. kroner, fra 25 mill. kroner til 15 mill. kroner.

Kap. 2426 SIVA SF

Post 90 Lån, overslagsbevilgning

SIVA SF kan ta opp lån i statskassen med valgfri løpetid og med en rentesats som tilsvarer rente på statspapirer med samme løpetid. SIVA SF har en innlånsramme på 700 mill. kroner som per i dag er utnyttet med 580 mill. kroner. SIVAs låneprofil tilsier at selskapet vil refinansiere et lån på 180 mill. kroner i siste halvdel av juni 2008. Dette er 80 mill. kroner mer enn det som ble lagt til grunn i St.prp. nr. 1 (2007–2008).

På dette grunnlag foreslås bevilgningen økt med 80 mill. kroner, fra 100 mill. kroner til 180 mill. kroner. Bevilgningen til avdrag på utestående fordringer foreslås økt tilsvarende, jf. forslag under kap. 5326, post 90.

Kap. 5326 SIVA SF

Post 90 Avdrag på utestående fordringer

Posten omfatter avdrag på lån til SIVA SF fra statskassen. Det vises til omtale av innlånssystemet for SIVA og refinansieringsbehovet i 2008 under kap. 2426, post 90 ovenfor.

Det foreslås å øke bevilgningen med 80 mill. kroner, fra 100 mill. kroner til 180 mill. kroner.

Kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap

Post 96 Salg av aksjer

Generalforsamlingen i et aksjeselskap kan gi styret fullmakt til å kjøpe tilbake egne aksjer. Tilbakekjøp innebærer at et selskap kjøper egne aksjer i den hensikt å slette disse aksjene på et senere tidspunkt. Slettingen innebærer en nedsettelse av selskapskapitalen og må vedtas av en ny generalforsamling. Dette er en metode hvor egenkapital føres tilbake til aksjonærene.

Det er hensiktsmessig at selskaper med statlig eierandel kan foreta tilbakekjøp av egne aksjer på linje med andre selskaper. Nærings- og handelsdepartementet har de siste årene inngått avtaler som forplikter staten til å delta ved slike tilbakekjøp. Avtalene er utformet slik at statens eierandel forblir uendret etter kapitalnedsettelsen. Avtalene er offentlige og regulerer også beregningen av vederlaget som staten skal motta. Nærings- og handelsdepartementet inngikk i 2007 slike tilbakekjøpsavtaler med DnBNOR ASA, Telenor ASA og Yara

International ASA. Det er inngått nye avtaler i 2008 med de samme selskapene, samt Norsk Hydro ASA.

Generalforsamlingen i Telenor ASA ga i mai 2007 selskapets styre fullmakt til å erverve inntil 165 millioner egne aksjer, som tilsvarer nærmere 10 pst. av samlet antall aksjer. Tilbakekjøpte aksjer skal blant annet kunne benyttes til sletting gjennom kapitalnedsettelse. Det ble fram til 26. mars 2008 kjøpt om lag 10,3 millioner aksjer i markedet. Kapitalnedsettelse og sletting av disse aksjene, samt om lag 12,1 millioner aksjer som skal innløses fra staten, ble vedtatt på ordinær generalforsamling i Telenor ASA 8. mai 2008. Når kapitalnedsettelsen trer i kraft, vil staten få utbetalt et vederlag på om lag 1 346,6 mill. kroner mot innløsning av 12 080 502 aksjer. Statens eierandel vil etter dette være uendret på 53,97 pst.

DnBNOR ASA og Yara International ASA benyttet seg ikke av fullmaktene som ble gitt i 2007 til å kjøpe tilbake egne aksjer for sletting.

På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen med 1 336,6 mill. kroner, fra 10 mill. kroner til 1 346,6 mill. kroner.

Kap. 5325 Innovasjon Norge

Post 50 Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning

Midler som Innovasjon Norge ikke har bundet opp ved tilsagn om lån eller garantier innen utgangen av et år, skal tilbakeføres til statskassen påfølgende budsjettår. Tilsvarende skal også annullerte eller reduserte tilsagn ved utgangen av det tredje året etter at tilsagn er gitt tilbakeføres. På grunnlag av regnskapet for 2007 for Innovasjon Norges landsdekkende innovasjonsordning vil det bli tilbakeført til sammen om lag 34,6 mill. kroner i 2008. Tilbakeføringen er i sin helhet knyttet til annullerte eller reduserte tilsagn i 2004.

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen økt med 29,6 mill. kroner, fra 5 mill. kroner til 34,6 mill. kroner.

Kap. 5625 Renter og utbytte fra Innovasjon Norge

Post 81 Rentemargin, risikolåneordningen

Renten på innlån fra statskassen for å finansiere Innovasjon Norges utlån under risikolåneordningen følger renten på statspapirer med tilsvarende løpetid. Ordningens administrasjonskostnader dekkes av rentemarginen. Nettobeløpet, etter at administrasjonskostnader er dekket, skal tilbake-

føres statskassen påfølgende år. For 2007 ble netto-beløpet om lag 2,2 mill. kroner. I beløpet inngår også rentemargin knyttet til distriktsrettet låneordning og statens miljøfond, som begge er under avvikling.

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen økt med 1,2 mill. kroner, fra 1 mill. kroner til 2,2 mill. kroner.

Post 85 Utbytte, lavrisikolåneordningen

Overskuddet for lavrisikolåneordningen ble tidligere benyttet til å bygge opp egenkapitalen, slik at den skulle komme opp i 8 pst. av netto utlån. Ved utgangen av 2006 var dette oppnådd. Utbyttet fra lavrisikolåneordningen er fastsatt til 75 pst. av årsresultatet, men begrenset oppad til statens gjennomsnittlige innlånsrente multiplisert med innskuddskapitalen på 629,8 mill. kroner. Innlånsrenten beregnes på bakgrunn av renten på 5-års statsobligasjoner. Dette innebærer et utbytte på 29,2 mill. kroner, som tilsvarer innskuddskapitalen multiplisert med den gjennomsnittlige innlånsrenten for 2007. Overskuddet for ordningen i 2007 var på om lag 63,3 mill. kroner.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen økt med 14,2 mill. kroner, fra 15 mill. kroner til 29,2 mill. kroner.

Post 86 (Ny) Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa

Fondene ble opprettet i henholdsvis 1996 og 1997. I fondenes vedtekter er det fastsatt at det skal betales utbytte av innskutt kapital fra og med det 11. året etter opprettelsen av fondene. Utbytterne skal utgjøre 75 pst. av årsresultatet, begrenset oppad til innskutt egenkapital multiplisert med statens gjennomsnittlige innlånsrente. Det ble ikke budsjettert med utbytte i St.prp. nr. 1 (2007–2008). Resultatet for fondene i 2007 ble på henholdsvis om lag 4,7 mill. kroner og 4,5 mill. kroner. Det foreslås utbytter på henholdsvis 3,6 mill. kroner og 3,4 mill. kroner, tilsvarende 75 pst. av overskuddet for fondene i 2007.

På denne bakgrunn foreslås en bevilgning på 7,0 mill. kroner under ny post 86 for 2008.

Kap. 5656 Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning

Post 85 Utbytte

Ved Stortingets behandling av St.prp. nr. 33 og Innst. S. nr. 151 (2007–2008) Eksportfinans ASA –

statlig deltakelse i kapitalforhøyelse, ble budsjettert utbytte for 2008 under posten redusert med 30 mill. kroner til 11 751,9 mill. kroner ved at Eksportfinans ASA ikke deler ut utbytte for regnskapsåret 2007. Basert på nye opplysninger fra øvrige selskaper under Nærings- og handelsdepartementets forvaltning kan det samlede utbytteanslaget for regnskapsåret 2007, med utbetaling i 2008, økes med 3 652,3 mill. kroner.

Økningen skyldes høyere utbyttebetaling fra Norsk Hydro ASA, Telenor ASA, Statkraft SF, DnB NOR ASA, Yara International, Kongsberg Gruppen ASA, Flytoget AS og Entra Eiendom AS, mens utbyttet fra Cermaq ASA nær halveres i forhold til tidligere anslag.

På dette grunnlag foreslås bevilgningen økt med 3 652,3 mill. kroner, fra 11 751,9 mill. kroner til 15 404,2 mill. kroner.

Andre saker

Kontingent for deltakelse i FNs turistorganisasjon og økt tilskudd til verdenskongress for geologi

Bevilgningen på 24,3 mill. kroner under kap. 900 Nærings- og handelsdepartementet, post 70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner, er en rammebevilgning som skal dekke beregnet kontingent for medlemskap i aktuelle internasjonale organisasjoner.

Etter at budsjettproposisjonen for 2008 ble lagt fram har Regjeringen i forbindelse med framleggelsen av den nasjonale reiselivsstrategien besluttet at Norge skal melde seg inn i FNs turistorganisasjon (UNWTO). Det ble forutsatt at medlemsavgiften for 2008 på om lag 196 000 euro, tilsvarende om lag 1,6 mill. kroner, skal dekkes over Nærings- og handelsdepartementets budsjett.

Videre er det besluttet at Nærings- og handelsdepartementet skal gi et tilleggsbidrag på 0,5 mill. kroner til gjennomføring av verdenskongressen for geologi ved Norges Varemesse utover det fastsatte tilskuddet gjennom International Union of Geological Science (IUGS).

Kontingenten til FNs turistorganisasjon og tilleggstilskuddet til verdenskongressen for geologi kan dekkes innenfor rammen av bevilgningen under kap. 900, post 70.

Romvirksomhet – Galileo

EU besluttet i november 2007 å videreføre arbeidet med satellittnavigasjonssystemet Galileo. Utbyggingsfasen starter opp i løpet av 2008. Norge har deltatt i utviklingsfasen av Galileo uten at det har foreligget noen avtale mellom EU og Norge. I for-

bindelse med oppstart av utbyggingsfasen har kommisjonen tatt nytt initiativ til å forhandle fram en avtale om norsk tilknytning til Galileo. En avtale vil måtte omfatte utviklingsfasen, og eventuelt også utbyggingsfasen.

FoU-prosjekter i næringslivets regi

Stortinget fattet i juni 2005 vedtak om å etablere en rammestyrte tilskuddsordning for å støtte ulønnet arbeidsinnsats som ikke omfattes av den ordinære skattefunnordningen, jf. St.prp. nr. 65 og Innst. S. nr. 240 (2004–2005). Det ble også besluttet å opprette en kompensasjonsordning med tilbakevirkende kraft for ulønnet arbeid utført i årene 2002–2004.

Tilskuddsordningen var tenkt som et supplement til den løpende Skattefunnordningen og introduserte nye støtteelementer i form av støtte til ulønnet arbeid. Tilskuddsordningen ble derfor notifisert til EFTAs overvåkningsorgan ESA i oktober 2005.

Det ble bevilget 70 mill. kroner til de to ordningene samlet (kompensasjonsordningen og tilskuddsordningen). Av denne bevilgningen ble om lag halvparten benyttet til kompensasjonsordningen i 2005. De resterende midlene ble overført til 2006 og deretter til 2007 i påvente av ESAs vurdering av tilskuddsordningen. I 2007 ble midlene utbetalt som bagatellmessig støtte til de som det i henhold til tilskuddsordningen var meningen å gi støtte for ulønnet arbeid utført i 2005.

I sitt vedtak av 17. mars 2008 godkjente ESA tilskuddsordningen. ESAs vedtak åpner ikke for at ordningen gis tilbakevirkende kraft.

Bedriftsrettet informasjonsformidling – Virtuell brukerfront

Nærings- og handelsdepartementet er, som det framgår av departementets budsjettproposisjoner de siste årene, i ferd med å utvikle en virtuell brukerfront. Dette skal være en Internettjeneste som skal gi informasjon om hva som tilbys av assistanse, tjenester og ordninger til næringslivet fra det offentlige, uten at brukeren behøver å kjenne de ulike offentlige institusjonene eller deres fokusområder på forhånd. Virkemidler som forvaltes av rundt 20 ulike aktører og som ligger under i alt sju departementers ansvarsområder, inkluderes i første omgang. Bakgrunnen for portalen var forslag i St.prp. nr. 51 (2002–2003) Virkemidler for et innovativt og nyskapende næringsliv, der det ble skissert at virkemiddelapparatet skulle ha en felles brukerfront med en Internettjeneste.

Den tekniske utviklingen av virtuell brukerfront er nå i slutfasen, og portalen vil bli lansert i løpet av kort tid. Driftsansvaret for portalen legges til Brønnøysundregistrene som fra 1. januar 2009 skal opprette en organisatorisk enhet i Narvik. Brønnøysundregistrene vil også være ansvarlig for testing og prøvedrift av portalen i 2008. Brønnøysundregistrene driver allerede Altinn, som skal være inngangsporten for all offentlig informasjon til næringslivet på nett, og organisasjonen vil fra 2009 få det helhetlige ansvaret for offentlig informasjon til næringslivet på nett. Dette vil bidra til mer samordnet og lettere tilgjengelig informasjon til næringslivet og til at synergiene mellom de ulike offentlige tjenestene kan utnyttes bedre. Resterende midler av bevilgningen til virtuell brukerfront vil bli benyttet til samordning av offentlige nettbaserte tjenester for næringslivet.

Bedriftsrettet informasjonsformidling – Narviktelefonene/Bedin

Regjeringen ønsker å bidra til bedre og lettere tilgjengelig informasjon til næringslivet, og vil fra 1. januar 2009 samle ansvaret for all offentlig informasjon til næringslivet på internett hos Brønnøysundregistrene. Dette har konsekvenser også for Internettjenesten Bedin og telefontjenesten Narviktelefonene som fram til utgangen av 2008 drives av VINN på vegne av Nærings- og handelsdepartementet. Nærings- og handelsdepartementet tar sikte på at driftsansvaret fra 1. januar 2009 legges til en organisatorisk enhet av Brønnøysundregistrene i Narvik. Nærings- og handelsdepartementet er i dialog med VINN om hvordan driftsansvaret for Bedin og Narviktelefonene kan overføres til Brønnøysundregistrene. Endringen av driftsansvar vil i utgangspunktet ikke innebære tap av arbeidsplasser.

3.10 Fiskeri- og kystdepartementet

Kap. 1021 Drift av forskningsfartøylene

Post 01 Driftsutgifter

Som en kompensasjon for økte kostnader knyttet til den nye NO_x-avgiften fra 1. januar 2007, ble blant annet kap. 1021, post 01 økt med henholdsvis 6,4 mill. kroner og 6,7 mill. kroner i 2007 og 2008.

Den faktiske avgiftsbelastningen har vært lavere enn anslått. I 2007 var mindreforbruket i forhold til bevilgning 3,8 mill. kroner, og restbevilgning ble overført til 2008. I tillegg anslås mindre-

forbruket i 2008 til om lag 4 mill. kroner. Samlet sett anslås dermed mindreforbruket knyttet til kompensasjon av NO_x-avgift til å være om lag 7,8 mill. kroner ved utgangen av 2008. Det foreslås på denne bakgrunn å redusere kap. 1021, post 01 med 7,8 mill. kroner.

Kap. 1022 NIFES

Post 21 *Spesielle driftsutgifter*

I saldert budsjett 2008 ble bevilgningene knyttet til oppdragsvirksomheten i NIFES vesentlig økt på grunn av økt aktivitetsnivå. Bevilgningen er imidlertid nå noe høyere enn det oppdragsmengden tilsier. For å ivareta hensynet til realistisk budsjettering foreslås derfor kap. 1022, post 21 redusert med 20 mill. kroner til 65 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon av kap. 4022 post 01.

Kap. 4022 NIFES

Post 01 *Oppdraginntekter*

Det vises til omtale under kap. 1022, post 01. Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 4022, post 01 med 20 mill. kroner i 2008.

Kap. 1030 Fiskeridirektoratet

Post 01 *Driftsutgifter*

Akvakulturregisteret inneholder en oversikt over akvakulturkonsesjoner, og vesentlige vedtak knyttet til disse. I tillegg inneholder registeret en oversikt over overføringer, pantsettinger og andre rettigheter som er tinglyst på konsesjonene. Registeret driftes av Brønnøysundregistrene.

Med virkning fra 1. mai 2007 er forskriften for akvakulturregisteret endret slik at betalingen for tinglysingstjenester knyttes opp mot hver akvakulturkonsesjon som blir tinglyst. Registeret gikk da over fra en utviklingsfase til ordinær drift. Det er forutsatt at registeret skal være brukerfinansiert, og gebyrinntektene har til nå vært budsjettert på kap. 3904, post 01 på Nærings- og handelsdepartementets budsjett. Beregnet gebyrinntekt i 2008 er på 950 000 kroner.

Det foreslås nå at gebyrinntektene inntektsføres på Fiskeri- og kystdepartementets budsjett og at bevilgningen på kap. 4030, post 08 Gebyr havbruk økes med 950 000 kroner. For å dekke utbetalinger knyttet til Brønnøysundregistrenes drift av registeret foreslås kap. 1030, post 01 økt tilsvarende.

Kap. 4030 Fiskeridirektoratet

Post 08 *Gebyr havbruk*

Det vises til omtale under kap. 1030, post 01. Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 4030, post 08 med 950 000 kroner.

Kap. 1050 Diverse fiskeriformål

Post 76 *Tilskudd til strukturtiltak for kapasitetstilpasning, kan overføres*

Bevilgningen på posten er knyttet til det såkalte strukturfondet, hvor midlene benyttes til å redusere overkapasitet i fiskeflåten gjennom tilskudd til kondemnering av fartøy med deltakeradgang. Ved utgangen av 2007 var det til sammen 22,375 mill. kroner i ikke utbetalte midler på posten. Hele bevilgningen var imidlertid bundet opp i gitte tilsagn. Som følge av at det maksimalt kan overføres inntil summen av siste to års bevilgning mellom budsjettår, ble kun 20 mill. kroner overført til 2008. For å sikre nødvendige midler til utbetalinger i 2008, foreslås det at bevilgningen på kap. 1050, post 76 økes med 2,375 mill. kroner i 2008.

Post 77 *Tilskudd til NO_x-reduserende tiltak i fiskeflåten*

Regjeringen setter ned anslaget for avgiftsinntekter fra NO_x-avgiften og utgifter til tilskudd og kompensasjon for NO_x-avgift fordi Regjeringen har kommet til enighet med 14 næringsorganisasjoner om en miljøavtale om NO_x-reduserende tiltak. Se nærmere omtale av avtalen under kapittel 2 Forslag om endrede skatte- og avgiftsbestemmelser. Det antas at de fleste fiskefartøy som er omfattet av NO_x-avgiften vil ønske å delta i en eventuell miljøavtale, og dermed ikke vil kunne søke om støtte til NO_x-reduserende tiltak. Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen på kap. 1050, post 77 reduseres med 100 mill. kroner til 0 kroner i 2008. Ubenyttet bevilgning fra 2007 på 75 mill. kroner er overført til 2008 og vil kunne benyttes til eventuelle utbetalinger.

Det foreslås også å trekke tilbake den vedtatte tilsagnsfullmakten på 100 mill. kroner i 2008, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 1062 Kystverket

Post 21 *Spesielle driftsutgifter*

Tømming av vraket «Nordvard»

Ved behandlingen av St.prp. nr. 17 (2007–2008) Om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Fis-

keri- og kystdepartementet vedtok Stortinget å omdisponere 5,5 mill. kroner av mindreforbruket ved aksjonen etter «Server»-forliset til å tømme vraket «Nordvard» for olje. I tillegg fikk Fiskeri- og kystdepartementet en bestillingsfullmakt på 27 mill. kroner for å ta høyde for de samlede kostnadene ved tømmingen av «Nordvard» som da var anslått til 32,5 mill. kroner.

Tømmingen av «Nordvard» er nå så godt som avsluttet. Oppdaterte tall fra Kystverket viser at de samlede kostnadene ved tømmingen vil være om lag 29,5 mill. kroner, dvs. om lag 3 mill. kroner lavere enn tidligere anslått. Når det tas hensyn til bevilgningen på 5,5 mill. kroner i 2007, er det behov for en økt bevilgning på 24 mill. kroner for å dekke resterende kostnader knyttet til tømmingen av «Nordvard».

Tømming av vraket «Welheim»

«Welheim» ble senket av en norsk motortorpedobåt i 1944. Vraket ligger om lag 10 km sør for Florø på skrånende sjøbunn, mellom 30 og 65 meter dypt. Det antas at skipet kan ha inneholdt mellom 300 og 1200 tonn diesellole da det ble senket.

«Welheim» lekker olje og det er observert en hyppigere utslippsfrekvens de siste to månedene. I mars 2008 ble det observert oljelekkasje fra opptil ti punkter på skroget, mot bare noen få punkter fire uker tidligere. Samtidig er det mistanke om forverring av skrogstyrken siden det også rapporteres om en mulig ny sprekkdannelse i skroget. I området ved vraket er det viktige sjøfuglområder og stamfiskanlegg, og det foregår også kystfiske, turistfiske og oppdrett i nærområdet.

Regjeringen mener det er nødvendig med tiltak mot akutt forurensning fra vraket «Welheim». Kystverket anslår kostnadene ved å tømme vraket for olje, inklusive beredskapstiltak, til om lag 25 mill. kroner.

Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen på kap. 1062 post 21 økes med totalt 49 mill. kroner i 2008.

Bestillingsfullmakt knyttet til utbygging av fiskerihavner og farleder

Kystverkets anleggsvirksomhet består av få men store anlegg hvor anleggsperioden kan strekke seg ut over det enkelte budsjettår. Fra etableringen av Secora AS og fram til nå har Kystverket hatt kontrakter og rammeavtaler med Secora AS, innenfor gitte bevilgninger og bestillingsfullmakt fra Stortinget vedtatt ved etableringen av Secora AS.

Fra og med 2009 vil imidlertid eksisterende kontrakter og rammeavtaler være utløpt.

Som følge av dette vil det i 2008 være behov for å inngå bindende avtaler med eksterne entreprenører som medfører betalingsforpliktelser ut over budsjettåret 2008. Det er anslått at det vil være behov for en bestillingsfullmakt i 2008 på inntil 230 mill. kroner.

På denne bakgrunn fremmes et romertallsvedtak hvor Fiskeri- og kystdepartementet gis fullmakt til å pådra seg forpliktelser ut over budsjettåret 2008 på inntil 230 mill. kroner på kap. 1062, post 30, jf. forslag til romertallsvedtak.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres, kan nyttes under post 01

Bestillingsfullmakt losfartøyer

Kystverket har en opsjonsavtale om bygging av fem nye losfartøyer. Det mest kostnadseffektive vil være å utløse alle opsjonene samtidig slik at fartøyene kan

serieproduseres og leveres med om lag 6 måneders mellomrom fram til 2011. Samlet investering anslås til om lag 60 mill. kroner. En utløsning av alle opsjonene innebærer at Kystverket pådrar seg framtidige forpliktelser ut over bevilgningen i 2008. Det er derfor behov for en bestillingsfullmakt på inntil 60 mill. kroner i 2008.

Lostjenesten er fullt ut brukerfinansiert. I sådelt budsjett 2008 er det lagt til grunn en investeringsramme for lostjenesten på 16,6 mill. kroner i 2008. Dersom det nå bestilles fem nye losfartøyer, vil det være nødvendig å øke bevilgningen på post 45 med om lag 5 mill. kroner i hvert av årene 2009 og 2010, mot tilsvarende økning av losgebyrene på kap. 4062 post 01. Etter utløpet av 2010 vil bevilgningen kunne justeres ned igjen.

På denne bakgrunn fremmes det forslag til romertallsvedtak hvor Fiskeri- og kystdepartementet gis fullmakt til å pådra forpliktelser ut over budsjettåret 2008 på inntil 60 mill. kroner på kap. 1062, post 45. Det er allerede vedtatt en årlig bestillingsfullmakt på 3 mill. kroner på posten, så dette innebærer at det er behov for en samlet bestillingsfullmakt på 63 mill. kroner på posten i 2008, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet for fiskere

Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning

Basert på nye prognoser for anslåtte utbetalinger til arbeidsledighetstrygd til fiskere i 2008 foreslås

bevilgningen på kap. 2540 post 70 redusert med 15 mill. kroner fra 40 mill. kroner til 25 mill. kroner.

Kap. 4062 Kystverket

Post 01 Gebyrinntekter

Ved lønns- og prisjustering av Kystverkets utgiftsbevilgninger foretas det en tilsvarende økning av gebyrinntektene på kap. 4062, post 01 for den andelen som omfatter gebyrfinansierte tjenester. I forbindelse med utarbeidelsen av statsbudsjettet for 2008 ble bevilgningen på kap. 4062, post 01 satt 2,035 mill. kroner for høyt. For å unngå at gebyrene dekker mer enn forutsatt, foreslås det derfor at bevilgningen på kap. 4062, post 01 reduseres med 2,035 mill. kroner i 2008.

Oppfølging av anmodningsvedtak

Anmodningsvedtak nr. 364, 27. mai 2005 (Fiskeri- og kystdepartementet)

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en modell for rekrutteringskvoter for ungdom.»

Forslag til rekrutteringstiltak for ungdom

I forbindelse med Regjeringens arbeid for økt rekruttering til fiskeflåten er det utarbeidet en del forslag til rekrutteringstiltak. Forslagene sendes på høring 15. mai 2008. I korthet blir det foreslått følgende:

- Utlysning av 30 etableringsstipender. Stipendets størrelse foreslås til 250 000 kroner, hvilket gir en samlet økonomisk ramme på 7,5 mill. kroner.
- Tildeling av inntil 10 nye deltakeradganger hvert år over en treårsperiode.
- For begge tiltakene er det utformet klare tildelingskriterier.

Dersom resultatet av høringen blir at de foreslåtte tiltakene skal gjennomføres, vil kostnadene knyttet til ordningen med etableringsstipend bli dekket ved bruk av tidligere overførte midler og reserve på kap. 1050 post 75 Tilskudd til næringstiltak i fiskeflåten. Det antas at utbetaling av etableringsstipendene vil skje både i 2008 og 2009.

Forslagene som er fremmet i høringsnotatet av 15. mai 2008 er Regjeringens konkrete oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak om å utforme en modell for rekrutteringskvoter for ungdom, jf. vedtak nr. 364, 27. mai 2005. Regjeringen vil orientere Stortinget om den endelige utformingen av rekrut-

teringstiltakene etter at høringsrunden er avsluttet og tiltakene settes i gang.

Andre saker

Utbygging av Stamsund havn

I St.prp. nr. 1 (2007–2008) for Fiskeri- og kystdepartementet ble Stortinget gitt følgende orientering om utbygging av Stamsund havn:

«Regjeringen vil komme tilbake til spørsmålet om evt. bevilgning til utbedring av Stamsund havn, dersom trålselskapet som leverer råstoff til fiskeindustrien i Stamsund beslutter å investere i nye og større trålere enn i dag, og dette forverrer atkomsten til fiskeindustrianlegget.»

Det har på denne bakgrunn vært en dialog med Vestvågøy kommune om utbygging av Stamsund havn. Lokalt næringsliv har foretatt og planlegger ytterligere investeringer i større fiskefartøy som gjør utbygging av Stamsund havn nødvendig. Regjeringen vil på denne bakgrunn gi Kystverket i oppdrag å starte prosjekteringen av Stamsund havn. Utbyggingen skal starte i 2009. Regjeringen vil komme tilbake med forslag om en oppstartbevilgning i statsbudsjettet for 2009. Regjeringen legger til grunn at utbyggingen av Stamsund havn ikke skal gå på bekostning av andre prosjekter.

Status for Secora AS

Ved etableringen av Secora AS 1. januar 2005 ble det lagt til grunn at staten skulle bidra med omstillingsmidler ved overgangen til aksjeselskap. De siste omstillingsmidlene er nå utbetalt til Secora AS. Omstillingen har vært basert på frivillige avtaler med de ansatte, og det har ikke vært nødvendig med oppsigelser. Det faktiske behovet for omstillingsmidler ble lavere enn antatt. Det er samlet utbetalt i overkant av 36 mill. kroner, mot opprinnelig anslått 42–43 mill. kroner.

Det planlegges å overføre forvaltningen av statens eierskap i Secora AS fra Fiskeri- og kystdepartementet til Nærings- og handelsdepartementet. Regjeringen følger med dette opp St.meld. nr. 13 (2006–2007) Et aktivt og langsiktig eierskap som sier at selskaper som drives på forretningsmessig basis bør forvaltes av Nærings- og handelsdepartementet, så lenge ikke særlige hensyn tilsier noe annet. Omstillingen i Secora AS er nå i ferd med å avsluttes, og sektortilknytning og krav til markeds-kunnskap anses ikke lenger som grunner for at selskapet bør forvaltes av Fiskeri- og kystdepartementet.

Status for anskaffelse av nye strømaggater på Jan Mayen

I forbindelse med revidert budsjett for 2007 ble det bevilget 8 mill. kroner til utskifting av strømaggater på Jan Mayen. Anskaffelsen har blitt forsinket. I tillegg er kostnadsanslaget for utskifting av aggregatene økt. Regjeringen vil komme tilbake til saken i budsjettforslaget for 2009.

3.11 Landbruks- og matdepartementet

Kap. 1115 Mattilsynet

Post 22 Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser

Det er i saldert budsjett for 2008 bevilget 10 mill. kroner på posten. Det er vanskelig å gi et presist anslag på utbetalingene til reguleringspremie for det enkelte år, siden størrelsen på summen blant annet avhenger av lønnsvekst og G-regulering for budsjettåret og pensjonskassenes generelle avkastning. Ut fra påløpte utgifter i 2007 og tidligere år, anslås Mattilsynets utgifter til reguleringspremie til om lag 7 mill. kroner i 2008. Det foreslås derfor at bevilgningen på posten reduseres med 3 mill. kroner til 7 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd til veterinær beredskap

Bevilgningen på posten benyttes til å dekke kostnader til klinisk veterinærvakt. Ansvar for klinisk veterinærvakt og andre tiltak for å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell er lagt til kommunene med virkning fra 1. januar 2008. Tilskudd til kommunene for veterinærdekning bevilges på kap. 1143, post 60.

Vaktgodtgjørelse utbetales etterskuddsvis hver måned. Bevilgningen på kap. 1115, post 70 gjelder statens betalingsforpliktelser for vaktjeneste utført i 2007. Ved budsjettering på posten for 2008 var det lagt til grunn at utbetalingene på posten skulle omfatte vaktjeneste utført i desember 2007. Det har imidlertid i tillegg vist seg å være et etterslep på godtgjøring for vaktoppgaver utført tidligere i 2007.

Det foreslås derfor at bevilgningen økes med 3 mill. kroner fra 7,5 mill. kroner til 10,5 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 1143, post 60.

Kap. 1143 Statens landbruksforvaltning

Post 01 Driftsutgifter

Endringer i markedsordningen for melk trådte i kraft 1. juli 2007, der blant annet ordningen med etterregning i prisutjevningsordningen for melk ble avvirket. Dette har frigjort noe ressurser i Statens landbruksforvaltning. Konkurransetilsynet ser det som nødvendig med et noe forsterket tilsyn for å utvide sin overvåking og oppfølging av konkurranseforholdene i meierimarkedet. Det foreslås en overføring på 1,5 mill. kroner fra kap. 1143 Statens landbruksforvaltning, post 01 til kap. 1550 Konkurransetilsynet, post 01.

Post 60 Tilskudd til veterinærdekning

Det vises til omtale under kap. 1115, post 70. Posten foreslås redusert med 3 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 1115, post 70. Reduksjonen vil ikke påvirke ordningen for veterinærvakt som er avtalt mellom Kommunenes Sentralforbund og Den Norske Veterinærforening.

Kap. 1147 Reindriftsforvaltningen

Post 45 Store utstyrskjøp og vedlikehold

Reindriftsforvaltningens prosjektkontor i Kautokeino skal avvikles innen 1. januar 2009. Bakgrunnen for dette er at arbeidet med reintallstilpasning og omstilling nå skal koordineres med forvaltningens øvrige arbeidsområder. De ansatte ved prosjektkontoret vil fra og med neste år ha kontorsted ved lokalkontoret i Kautokeino. Det er behov for å utvide dette kontoret med tilstrekkelige kontorlokaler, samt et møterom. I den forbindelse foreslås det at bevilgningen på posten økes med 2 mill. kroner ved en omprioritering fra kap. 1147, post 71. Arbeidet med utvidelsen er under planlegging, og det forutsettes at bevilgningen på 2,0 mill. kroner er tilstrekkelig for å finansiere den nevnte utbyggingen.

Post 71 Omstillingstiltak i Indre Finnmark

Posten foreslås redusert med 2 mill. kroner, jf. omtale under kap. 1147 post 45.

Kap 1148 Naturskade – erstatninger og sikring

Post 70 Tilskudd til sikringstiltak m.m.

Statlig medvirkning på 10 mill. kroner til døgnkontinuerlig overvåking av skredfarlige områder i

Storfjorden finansieres over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett i 2008. I den sammenheng foreslås det å øke kap. 571, post 64 Skjønnskudd over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett med 7,5 mill. kroner. For å dekke inn deler av dette beløpet foreslås det å redusere bevilgningen over kapittel 1148 Naturskade – erstatninger og sikring, post 70 Tilskudd til sikringstiltak m.m. med 0,5 mill. kroner.

Post 71 Naturskade, erstatninger

Etter lov om naturskade utbetaler staten på visse vilkår erstatning etter naturskade. Statens landbruksforvaltning, som er sekretariat for Statens naturskadefond, har ut fra oppdaterte prognoser anslått behov for en bevilgning for 2008 på 103 mill. kroner. Økningen skyldes forventning om et høyere antall utbetalinger av store erstatningssaker enn antatt, blant annet som følge av flommen i 2007. Det foreslås derfor å øke bevilgningen med 23 mill. kroner, fra 80 mill. kroner til 103 mill. kroner.

På grunnlag av beregninger fra Statens landbruksforvaltning foreslås det videre at tilsagnsfullmakten på posten reduseres med 4 mill. kroner, fra 39 mill. kroner til 35 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.

Post 73 Pristilskudd

Pristilskuddene i ett kalenderår utbetales normalt på grunnlag av produsentenes leveranser i månedene november til oktober. Høsten 2007 ble Norturas rapporteringsbase oppgradert. Driftstekniske problemer knyttet til dette førte til at den månedlige rapportering til Statens Landbruksforvaltning (SLF) for leveransene i oktober ble svært forsinket. Dette medførte igjen at utbetalingen av pristilskuddene fra SLF for oktober 2007 ble gjort noen dager inn i 2008, og at den samlede utbetaling i 2007 gjelder 11 måneder.

Samlet utbetaling på kap. 1150, post 73 i 2007 var på 1 874,1 mill. kroner, som er 155,9 mill. kroner lavere enn budsjettet. Av dette skyldes den forsinkede utbetalingen totalt 107,7 mill. kroner, som fordeler seg med:

- Post 73.11 Tilskudd til norsk ull med 14,0 mill. kroner.
- Post 73.15 Pristilskudd kjøtt med 88,8 mill. kroner.
- Post 73.18 Frakttilskudd med 4,9 mill. kroner.

Post 73 er en overslagsbevilgning og ubenyttet bevilgning er derfor ikke overførbar. Den forsinkede utbetalingen for oktober 2007 medfører at utbetalingene i 2008 vil gjelde leveranser i 13 måneder, og dermed være høyere enn bevilgningen i saldert budsjett 2008.

Det foreslås at bevilgningen på kap. 1150, post 73 økes med 107,7 mill. kroner i 2008.

Kap. 5576 Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet

Post 71 Totalisatoravgift

Posten omfatter inntekter fra avgift på totalisatorspill. Det er budsjettert med inntekter på 105 mill. kroner på posten i 2008. Foreløpige prognoser viser en høyere omsetning i totalisatorspillet enn det som var forutsatt i saldert budsjett 2008. Det foreslås derfor at posten økes med 7 mill. kroner til 112 mill. kroner.

Kap. 5652 Innskuddskapital Statskog SF

Post 85 Utbytte

Utbyttepolitikken for Statskog SF er fastsatt av Landbruks- og matdepartementet, jf. St.prp. nr. 1 (2001–2002). Vedtak om utbytte blir gjort på ordinært foretaksmøte i løpet av første halvår etter resultatåret. Utbyttet blir satt til 75 prosent av årsresultatet i konsernet inntil utbyttet tilsvarer statens innlånsrente multiplisert med den gjennomsnittlige bokførte egenkapitalen til konsernet.

Årsresultatet i 2007 ble 35 mill. kroner. Årsaken til det høye årsresultatet var ekstraordinære skattefrie erstatningsinntekter fra skogvern på 28 mill. kroner. Utbyttepolitikken tilsier at utbyttet for 2007 settes til 12,6 mill. kroner, noe som innebærer en økning på 7,6 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2008.

Det foreslås at bevilgningen på kap. 5652, post 85 økes med 7,6 mill. kroner til 12,6 mill. kroner.

Andre saker

Avgifter i matforvaltningen

Som følge av ulik praksis mellom aktørene i melke markedet med hensyn til hvilket ledd i kjeden som innbetaler avgift, har det fram til nå ikke blitt innbetalt matproduksjonsavgift på all melk som har gått til human konsum. Det har også vært noe uklarhet om hvordan avgiften skal beregnes.

Mattilsynet har nå klargjort for aktørene hvordan avgiften skal beregnes og betales. Dette medfører at et større volum melk blir omfattet av avgif-

ten enn tidligere. Uendrete satser ville derfor gitt en merinntekt i 2008 på kap. 5576, post 70 på anslagsvis 10 mill. kroner med de forutsetningene som ble lagt til grunn ved budsjettering for 2008.

Avgiftssatsene er fastsatt med sikte på å nå budsjettert inntektskrav. Stortingets budsjettvedtak for 2008 angir maksimalnivå for de enkelte avgiftene. For å tilpasse avgiftsnivået på norskproduserte animalier til det budsjetterte inntektskravet, blir alle avgiftssatser for norskproduserte animalier redusert med om lag 4 pst., med virkning fra 1. april 2008.

Dette innebærer at matproduksjonsavgift for norskproduserte animalier blir innkrevd etter følgende satser:

- Kjøtt: 0,49 øre per kg.
- Andre animalier: 1,92 pst. av brutto faktura-verdi.

Renovering av Plantevernbygningen på Ås

Det er i 2008 satt av en bevilgning på 15 mill. kroner til oppstart av arbeidet med fase 2 av renovering av Plantevernbygningen på Ås på Fornyings- og administrasjonsdepartementets budsjett med forbehold om at Regjeringen skal komme tilbake med forslag til en endelig kostnadsramme før prosjektet settes i gang. Prosjektet omfatter kantine for de ansatte, utbygging og modernisering av biblioteket, større kontor- og møteromskapasitet samt nytt inngangsparti. Fase 2 ble prosjektert og kostnadsberegnet parallelt med fase 1 som ble slutført våren 2004, men ble utsatt. Dette har medført at østfløyen av bygget i dag står tom i påvente av at renoveringen kan slutføres. Forslag om kostnadsramme er utarbeidet med utgangspunkt i at renoveringen skal gjennomføres slik den opprinnelig var prosjektert og innenfor en nøktern økonomisk ramme.

Regjeringen foreslår en kostnadsramme på 45,9 mill. kroner for renovering av Plantevernbygningen på Ås fase 2, jf. forslag til romertallsvedtak.

3.12 Samferdselsdepartementet

Kap. 1300 Samferdselsdepartementet

Post 72 Tilskudd til samferdselsberedskap

Posten omfatter bl.a. utgifter til fylkeskommunenes transportberedskapsarbeid. Fylkeskommunene har i 2008 meldt inn mindre behov for midler

til å utføre sine plikter innen transportberedskapen enn tidligere lagt til grunn.

Bevilgningen på posten foreslås derfor redusert med 200 000 kroner til 2,2 mill. kroner.

Kap. 1301 Forskning og utvikling mv.

Post 50 Samferdselsforskning

Transportsektoren er blant de sektorene som bidrar mest til skadelige klima- og miljøutslipp. Det er også den sektoren hvor utslippene ventes å øke mest i framtida. Forskning og utvikling innen miljøvennlige transportteknologier og alternative drivstoff, som f.eks. andregenerasjons biodrivstoff og hydrogen, kan på sikt bidra til å redusere utslippene fra transportsektoren betydelig.

Som en del av klimaforliket mellom regjeringspartiene og Høyre, Venstre og Kristelig folkeparti foreslås det å bevilge 70 mill. kroner til forskning og utvikling innen fornybare energikilder og karbonfangst og -lagring i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2008. Regjeringen foreslår derfor bl.a. å øke bevilgningen på kap 1301 Forskning og utvikling mv., post 50 Samferdselsforskning, med 5 mill. kroner. Midlene skal gå til forskningsprogrammet RENERGI i regi av Norges forskningsråd. Programmet skal utvikle kunnskap og løsninger som gir grunnlag for mer miljøvennlig transport. Det vises også til omtale under Kunnskapsdepartementet.

Bevilgningen foreslås økt med 5 mill. kroner.

Kap. 1320 Statens vegvesen

Post 72 Kjøp av riksvegferjetjenester

Tilbakeføring av sambandet Svolve-Skutvik

I St.prp. nr. 1 (2007–2008) ble det lagt opp til nedlegging av ferjesambandet Svolve-Skutvik og nedklassifisering av sambandet Svolve – Skrova til fylkeskommunalt samband. Det ble videre fremmet forslag om at Nordland fylkeskommune skulle kompenseres med 10 mill. kroner i 2008 over inntektssystemet, kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 60 Innbyggertilskudd. Av Budsjett-innst. S. nr. 13 (2007–2008) framgår det bl.a. at flertallet i Transport- og kommunikasjonskomiteen ønsker videreført statlig drift av sambandet Svolve – Skutvik i 2008, som samordnes med sambandet Svolve – Skrova.

Bevilgningen foreslås nå økt med 10 mill. kroner mot tilsvarende reduksjon av kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 60 Innbyggertilskudd.

Generell kostnadsvekst og tilbudsforbedringer

Det har vært generell kostnadsvekst i riksvegferje-driften. Kostnadene har dessuten økt som følge av innleie og drift av ledig ferje til sambandet Flakk – Rørvik og bruk av MF Sogn i sambandet Molde – Vestnes, samt dekning av kostnader ved rokering i andre samband i Møre og Romsdal. Disse sambandene oppfyller ikke standardkravene til gjensitting i henhold til Nasjonal transportplan.

Det vises også til merknad fra flertallet i Transport- og kommunikasjonskomiteen til Innst. S. nr. 13 (2007–2008) der det bl.a. heter «Fleirtalet vil vere spesielt merksam på situasjonen med gjensitting på samband i Møre og Romsdal og Nordland.»

I Nordland vil situasjonen bli forbedret gjennom rokering av ferjer. Som følge av generell kostnadsvekst, innleie og drift av ledig ferje til sambandet Flakk-Rørvik, bruk av MF Sogn i sambandet Molde-Vestnes, samt dekning av kostnader ved rokering i andre samband i Møre og Romsdal, foreslås bevilgningen økt med 105 mill. kroner.

Bevilgningen foreslås økt samlet sett med 115 mill. kroner.

Kap. 1350 Jernbaneverket

Post 23 Drift og vedlikehold

Det har forekommet store driftsavvik med mange toginnstillinger på Oslo S, hovedsaklig på grunn av tekniske feil i Oslo-tunnelen og tilgrensende signalanlegg. Etter initiativ fra Samferdselsdepartementet er det nedsatt en prosjektgruppe som har fått i oppdrag å kartlegge og legge fram konkrete forslag til forbedringstiltak. Gruppen blir ledet av Jernbaneverket og med deltagelse av de største togoperatørene som sammen skal utarbeide planer for hvordan nødvendige fornyelsesarbeider kan gjennomføres uten å skape for store problemer for togtrafikken i området. Det er så langt identifisert 37 strakstiltak innenfor vedlikehold/fornyelse av eksisterende anlegg. Tiltakene er kostnadsregnet til om lag 100 mill. kroner.

De største strakstiltakene omfatter ballastrensing og -utskifting, revisjon av kontaktledningsanlegg, forbedringer av kundeinformasjon ved trafikkavvik samt en rekke mindre tiltak for forsert vedlikehold og fornyelse av spor, signalanlegg, tekniske rom og grundig tilstandsvurdering av eksisterende anlegg. Tiltakene er en forsering av planlagte vedlikeholdstiltak som inngår i Jernbaneverkets planer om opprusting og rehabilitering av anleggene i tilknytning til Oslo S og Oslotunnelen i perioden 2009–2011.

Bevilgningen foreslås økt med 100 mill. kroner.

Post 30 Investeringer i linjen

Jernbaneverket inngikk i mars 2008 en avtale med LKAB/Malmtrafikk AS om anleggsbidrag til oppgradering av strømforsyningen på Ofotbanen. Avtalen er en oppfølging av tidligere avtale om anleggsbidrag til oppgradering av Ofotbanen til 30-tonns aksellast, særlig ut fra hensynet til malmtrafikken på banen, jf. St.prp. nr. 1 (1999–2000). Avtalen har en ramme på 39,7 mill. 2007-kroner, hvorav 23,8 mill. kroner er avtalt innbetalt fra LKAB/Malmtransport AS i 2008.

Bevilgningen foreslås økt med 23,8 mill. kroner, jf. merinntekter under kap. 4350 Jernbaneverket, post 37 Anleggsbidrag.

Kap. 4350 Jernbaneverket

Post 37 (Ny) Anleggsbidrag

Det foreslås en bevilgning på kap. 4350, post 37 Anleggsbidrag, på 23,8 mill. kroner, jf. omtale under kap. 1350 Jernbaneverket, post 30 Investeringer i linjen.

Kap. 1351 Persontransport med tog

Post 70 Kjøp av persontransport med tog

Samferdselsdepartementet avsluttet forhandlingene med NSB AS om en kjøpsavtale for 2008 i april d.å. På grunn av den anstrengte personellsituasjonen, som særlig gjelder mangel på lokomotivførere, er ikke NSB i stand til å kunne øke ruteproduksjonen for lokaltrafikk Oslo og Intercity-trafikk i henhold til den produksjonsøkningen som ble avtalt mellom NSB og Samferdselsdepartementet i trafikkavtalen for perioden 2007–2010, og som forutsatt innenfor vedtatt bevilgning for 2008. Det legges nå opp til at NSB først vil starte en opptrapping av ruteproduksjonen i desember 2008. Samferdselsdepartementet har derfor funnet det hensiktsmessig å inngå en avtale for 2008 som NSB har personellressurser til å etterleve.

Bevilgningen foreslås redusert med 60 mill. kroner.

Kap. 1380 Post- og teletilsynet

Post 70 Tilskudd til telesikkerhet og -beredskap

Post- og teletilsynet inngår beredskapsavtaler med flere tilbydere av elektronisk kommunikasjonsnett og -tjenester. Pålagte anskaffelser av beredskapsmateriell kan ta lenger tid enn planlagt, noe som

medfører at betaling ikke alltid kan foretas i budsjettåret. For å skape forutsigbarhet og sikkerhet for at tilbyderne får betalt i henhold til inngåtte avtaler, foreslås det at kap. 1380 Post- og teletilsynet, post 70 Tilskudd til telesikkerhet og -beredskap får tilføyd stikkordet «kan overføres», jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 5611 Aksjer i NSB AS

Post 85 Utbytte

I saldert budsjett 2008 er det budsjettert med et utbytte fra NSB AS på 349 mill. kroner. Endelig årsresultat for konsernet i 2007 ble på 536,412 mill. kroner. Med gjeldende utbyttepolitikk gir dette et utbytte på 402 mill. kroner.

Utbytte fra NSB AS foreslås økt med 53 mill. kroner.

Kap. 5618 Aksjer i Posten Norge AS

Post 85 Utbytte

I saldert budsjett 2008 er det budsjettert med et utbytte fra Posten Norge AS på 506 mill. kroner. Endelig årsresultat for konsernet i 2007 ble på 796 mill. kroner, hvorav 612 mill. kroner er gevinst ved salg av brevterminalen i Oslo. Med gjeldende utbyttepolitikk gir dette et utbytte på 597 mill. kroner.

Utbytte fra Posten Norge AS foreslås økt med 91 mill. kroner.

Kap. 5622 Aksjer i Avinor AS

Post 85 Utbytte

I saldert budsjett 2008 er det budsjettert med et utbytte fra Avinor AS på 398 mill. kroner. Endelig årsresultat for konsernet i 2007 ble på 645 mill. kroner. Med gjeldende utbyttepolitikk gir dette et utbytte på 397 mill. kroner.

Utbytte fra Avinor AS foreslås redusert med 1 mill. kroner.

Andre saker

OPS-prosjektet E18 Kristiansand – Grimstad

Prosjektet er bl.a. omtalt i St.prp. nr. 33 (2004–2006) og St.prp. nr. 1 (2007–2008), side 70.

I prosjektet inngår bygging av sju tunneler med en samlet lengde på nærmere 6 km. Etter at kontrakten med OPS-selskapet ble inngått i juni 2006, er det vedtatt flere nye og strengere krav til standarden på tunneler. De nye kravene medfører at det må gjennomføres tilleggsarbeid i tunnelene på

E18 mellom Grimstad og Kristiansand. Kostnadene ved arbeidene er beregnet til om lag 38 mill. kroner.

Det er inngått avtale med OPS-selskapet om at vederlag for tilleggsarbeidene skal utbetales som engangsbetaling i 2008 og 2009. Disse tilleggsarbeidene inngår ikke i budsjettet for 2008. Hele bevilgningen på post 29 ble ikke benyttet i 2007. Den ubrukte bevilgningen er overført til 2008. Samferdselsdepartementet går inn for at av det overførte beløpet blir 21,4 mill. kroner brukt til å dekke deler av kostnadene. Resten av kostnadene må finansieres gjennom bevilgninger i 2009.

E134 Haukelitunnelene

Saken er senest omtalt i St.prp. nr. 45 (2007–2008). Om nokre saker som gjeld veg og jernbane der status for arbeidet og opplegg for slutføring ble skissert. Det ble videre opplyst at departementet ville komme tilbake til finansieringen av tiltakene i 2008 i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

Som omtalt i St.prp. nr. 45 (2007–2008) er frihøyden i Haukeli-, Røldals- og Seljestadtunnelen økt til 4,2 meter, men det gjenstår fremdeles å montere og brannsikre PE-skum i deler av Haukeli- og Røldalstunnelen. Videre står det igjen å brannsikre noe PE-skum i Seljestadtunnelen. I tillegg er det forutsatt at installasjonene for styring og overvåking av Haukeli- og Røldalstunnelen skal skiftes ut. Det er lagt opp til å fullføre gjenstående arbeid i Haukeli-, Røldals- og Seljestadtunnelen i 2008. Sammen med kostnadsøkningen på alt utført arbeid, medfører dette at det er behov for midler ut over bevilgningen til prosjektet i 2008. Merbehovet er nå vurdert til om lag 70 mill. kr. Dette blir finansiert gjennom omdisponeringer innenfor tildelt ramme på kap. 1320 Statens vegvesen, post 30 Riksveginvesteringer i 2008.

Vegpakke Salten fase 1

Saken er tidligere omtalt i bl.a. St.meld. nr. 24 (2003–2004), St.prp. nr. 61 (2006–2007) og St.prp. nr. 1 (2007–2008).

Gjennom behandlingen av St.prp. nr. 61 (2006–2007) sluttet Stortinget seg til delvis bompengefinansiert utbygging av prosjektene rv 80 Røvika – Strømsnes i Bodø og Fauske kommuner og rv 17 Tverlandet – Godøystraumen i Bodø kommune, jf. Innst. S. nr. 244 (2006–2007). I tillegg inngår to mindre tiltak på rv 80. De samlede kostnadene for tiltakene på rv 80 var beregnet til 346 mill. kroner, omregnet til 2008-prisnivå.

Rv 80 Røvika – Strømsnes

I St.prp. nr. 61 (2006–2007) var det lagt opp til at rv 80 mellom Røvika og Strømsnes skulle bygges med 8,5 m vegbredde. Dette var i samsvar med Statens vegvesens vegnormaler for utbygging av stamveger på det tidspunktet. Vegnormalene er senere revidert. Ut fra de reviderte vegnormalene tilrår Statens vegvesen at rv 80 blir bygd med 10 m vegbredde. Dette vil føre til en kostnadsøkning på om lag 30 mill. 2008-kroner.

Etter ulykken i Hanekleivtunnelen på E18 i Vestfold 25. desember 2007 har Statens vegvesen vedtatt nye og strengere krav til standarden i tunneler. For tunnelen på rv 80 ved Strømsnes har dette bl.a. ført til at volumet på inspeksjonsrommet bak vann- og frostsikringskonstruksjonen er økt. Det er også innført krav til stopptid undervegs i arbeidet for registrering av fjellkvalitet og vurdering av sikringsbehov. Videre vil kostnadene øke som følge av skjerpede krav til sikringsmetoder og sikringsomfang. Kostnadsøkningen på grunn av de nye kravene er beregnet til om lag 10 mill. 2008-kroner.

I tillegg er det lagt til grunn en kostnadsøkning på om lag 25 mill. 2008-kroner som følge av endringer i markedssituasjonen etter at opprinnelig kostnadsoverslag ble utarbeidet i 2006. Videre er overslaget økt med om lag 10 mill. 2008-kroner hovedsakelig på grunn av vanskeligere grunnforhold for vegen i dagen enn opprinnelig forutsatt.

Etter dette har kostnadsoverslaget for prosjektet rv 80 Røvika – Strømsnes økt med til sammen 75 mill. 2008-kroner sammenliknet med overslaget i St.prp. nr. 61 (2006–2007).

Mindre tiltak på rv 80

Vegpakke Salten fase 1 omfatter også to mindre prosjekter på rv 80, oppgradering ved Mjøneskleiva i Bodø kommune og bygging av gang- og sykkelveg på strekningen Stranda – Klungset i

Fauske kommune. Det er ventet en kostnadsøkning på til sammen 10 mill. 2008-kroner for disse to prosjektene sammenliknet med overslagene i St.prp. nr. 61 (2006–2007).

Revidert finansierings- og framdriftsplan

Kostnadsøkningen på til sammen 85 mill. 2008-kroner tilsvarer en økning på om lag 25 pst. I samsvar med gjeldende retningslinjer for bompengeprojekter er det i St.prp. nr. 61 (2006–2007) lagt til grunn at en kostnadsøkning på inntil 10 pst. skal fordeles mellom staten og bompengeselskapet etter forholdet mellom statlige midler og bompenger i vedtatt finansieringsplan. Kostnadsøkning ut over 10 pst. er staten sitt ansvar. Dette gir følgende reviderte finansieringsplan for prosjektene på rv 80, sammenliknet med finansieringsplanen i St.prp. nr. 61 (2006–2007):

Den reviderte finansieringsplanen innebærer at bompengedraget til den planlagte utbyggingen av rv 80 mellom Fauske og Bodø blir redusert fra 60 pst. til 53 pst. Som det går fram av St.prp. nr. 61 (2006–2007), kan bompengeselskapet etter avtale med Vegdirektoratet øke takstene med inntil 20 pst. eller forlenge bompengeperioden med inntil fem år dersom dette blir nødvendig for å dekke bompengandelen av kostnadsøkningen. Den statlige delen av kostnadsøkningen er forutsatt finansiert i perioden 2010–2013 innenfor den til enhver tid gjeldende ramme.

På grunn av dårlige grunnforhold må vegfyllingen i Røvika ligge i ro i om lag et og et halvt år før anleggsarbeidene kan videreføres. I tillegg blir det vurdert som markedsmessig fordelaktig å gi entreprenøren noe lengre byggetid. Statens vegvesen legger derfor til grunn at byggetiden blir økt med om lag 9 måneder. Det er derfor ventet at prosjektet rv 80 Røvika – Strømsnes først blir åpnet for trafikk i 2011, mot tidligere forutsatt i 2010. Anleggsarbeidene er nå planlagt å starte høsten 2008.

Tabell 3.2 Revidert finansieringsplan

	Mill. 2008 kroner		
	St.prp. nr. 61 (2006–2007)	Endring	Revidert finansieringsplan
Statlige midler	138	+ 64	202
Bompenger	208	+ 21	229
Sum	346	+ 85	431

Oslopakke 3 trinn 1

Gjennom behandlingen av St.prp. nr. 40 (2007–2008) sluttet Stortinget seg til at det blir gitt tillatelse til å kreve inn bompenger til delvis bompengefinansiering av Oslopakke 3 trinn 1, jf. Innst. S. nr. 170 (2007–2008).

På grunnlag av arbeidet med å implementere den nye betalingsordningen legger Statens vegvesen til grunn at nytt takstsystem i eksisterende bompengering blir innført 1. juli 2008. Videre blir det lagt til grunn at innkrevningen i det nye betalingssnittet i Bærum kan starte 1. oktober 2008. Med disse forutsetningene er merinntektene fra Oslopakke 3 i 2008 beregnet til om lag 310 mill. kroner. Dette medfører at det vil være om lag 160 mill. kroner til disposisjon til tiltak innenfor Oslopakke 3 etter at om lag 150 mill. kroner til ombygging av eksisterende bomstasjoner og etablering av det nye betalingssnittet i Bærum er trukket fra. Overslaget er følgelig noe lavere enn det som ble presentert i St.prp. nr. 40 (2007–2008).

Basert på innspill fra Oslo kommune og Akershus fylkeskommune, foreslår Statens vegvesen følgende fordeling av merinntektene i 2008:

Forslaget innebærer at om lag 85 mill. kroner av merinntektene blir overført til Ruter AS for å styrke kollektivtilbudet i Oslo og Akershus. Videre er det foreslått om lag 60 mill. kroner til reinvesteringer i infrastruktur for T-banen i Oslo. Det blir også foreslått om lag 15 mill. kroner til planlegging av prosjekter i Oslopakke 3.

Statens vegvesen har i møte med Oslo kommune og Akershus fylkeskommune lagt fram forslaget til fordeling av de forutsatte merinntektene på 160 mill. kroner i 2008. Det har ikke vært tid til å gjennomføre prosesser fram til lokalpolitiske vedtak, men i møtene har representantene fra Oslo kommune og Akershus fylkeskommune gitt

uttrykk for at de er enige i den foreslåtte fordelingen av merinntektene.

Midlene som blir overført til Ruter AS, er forutsatt disponert i tråd med de planene som Oslo kommune og Akershus fylkeskommune orienterte Statens vegvesen om høsten 2007, og i tråd med forutsetningene i Oslopakke 3, jf. St.prp. nr. 40 (2007–2008). I hovedsak vil midlene i 2008 bli brukt til å øke tilbudet på T-banen i Oslo og til å øke busstilbudet i Akershus og mellom Oslo og Akershus. Lokale myndigheter vil avklare den endelige prioriteringen.

Oslo kommune ønsker å bruke deler av bompenginntektene fra Oslopakke 3 til å øke tilbudet på Grorudbanen og Furusetbanen, noe som vil kreve kjøp av nye T-banevogner. Det er ikke behov for midler til dette i 2008, men det er forutsatt at 45 nye T-banevogner skal bestilles i løpet av 2008. Kapitalkostnader til T-banevogner og netto driftskostnader for planlagt doubling av tilbudet på Grorudbanen og Furusetbanen er beregnet til om lag 135 mill. kroner pr. år fra 2010. Samferdselsdepartementet er positiv til at disse kostnadene kan finansieres med bompenger fra Oslopakke 3. Departementet vil komme tilbake til dette i forbindelse med trinn 2 og de årlige budsjettene.

Som det går fram av St.prp. nr. 40 (2007–2008), er det planlagt byggstart på den videre utbyggingen av Kolsåsbanen fra Åsjordet sommeren 2008. Reguleringsplanene for strekningen fra Åsjordet til Jar er forutsatt godkjent av Oslo og Bærum kommuner i løpet av juni 2008. Arbeidene i 2008 blir finansiert innenfor tidligere tildelte rammer til Oslo og Akershus.

Av Ot.prp. nr. 15 (2007–2008) går det fram at det er en forutsetning for endringen i vegloven at bruk av bompenger til drift av kollektivtransport skal være et supplement til den ordinære innsatsen over offentlige budsjett. I aksjonæravtalen for Ruter AS heter det at Oslo og Akershus «forplikter seg til å opprettholde realverdien pr 2007 av sitt årlige tilskudd for hvert av de enkelte årene 2008–2011 for å sikre økonomisk stabilitet i oppstartfasen». Etter Samferdselsdepartementets syn sikrer aksjonæravtalen denne forutsetningen for perioden 2008–2011. Departementet forutsetter at Oslo kommune og Akershus fylkeskommune viderefører denne forpliktelsen også etter 2011.

Departementet viser til at Stortinget ved sin behandling av Oslopakke 3 trinn 1 har lagt til grunn at det i det lokale forslaget til Oslopakke 3 ligger en betydelig innsats når det gjelder drift, vedlikehold og løpende investeringer i kollektivtrafikken. Stortinget har forutsatt at disse tiltakene

Tabell 3.3 Fordeling av merinntekter

	Mill. 2008 kroner
Drift av kollektivtransport	85
Reinvesteringer i infrastruktur for T-banen i Oslo	60
Planlegging	15
Ombygging og etablering av bomstasjoner	150
Sum	310

for å styrke kollektivtrafikken minst skal ligge på et slikt nivå i årene framover.

Som det går fram av St.prp. nr. 40 (2007–2008), vil Samferdselsdepartementet komme tilbake til opplegget for organisering, styring og forvaltning av Oslopakke 3 ved framlegget av trinn 2. For trinn 1 blir det lagt opp til at planene for bruk av statlige midler og bompenger, inkl. bruken av bompenger til driftstiltak for kollektivtransporten, blir lagt fram for Stortinget gjennom de årlige budsjettproposisjonene. Forslag til prioriteringer skal bygge på lokalpolitiske vedtak. Videre forutsetter Samferdselsdepartementet at det blir lagt opp til en årlig rapportering om bruken av tildelte midler.

Retningslinjer for innløsning av boliger

Det pågår et arbeid med nye retningslinjer for innløsning av boliger i forbindelse med vegutbygging. Disse skulle vært lagt fram for Stortinget våren 2008. Saken viser seg imidlertid å være mer kompleks enn tidligere antatt, og reiser spørsmål både av juridisk og økonomisk karakter. Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til saken i forbindelse med statsbudsjettet for 2009.

Kjøp av persontransporttjeneste på strekningen Bergen – Kirkenes

Samferdselsdepartementet inngikk i desember 2004 en avtale om kjøp av transporttjenester på strekningen Bergen – Kirkenes for perioden 2005–2012 med de to selskapene OVDS og TFDS – nå Hurtigruten ASA, etter at denne tjenesten var lyst ut på anbud. Denne avtalen åpner bl.a. for en reforhandling av avtalen som følge av endringer i rammebetingelser etter at avtalen ble inngått mellom partene. Forberedelsene av forhandlingene i form av avklaring av rettslige spørsmål, samt virkningene av endringene for avtalen har vært krevende og tatt tid både for departementet og selskapet. Det ventes at disse forhandlingene kan komme i gang i løpet av kort tid. Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til Stortinget med denne saken etter at forhandlingsresultatet mellom partene foreligger.

3.13 Miljøverndepartementet

Kap. 1400 Miljøverndepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Statlig medvirkning på 10 mill. kroner til døgnkontinuerlig overvåking av skredfarlige områder i Storfjorden finansieres over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett i 2008. I den sammenheng foreslås det å øke kap. 571, post 64 Skjønnstilskudd over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett med 7,5 mill. kroner. For å dekke inn deler av dette beløpet foreslås det å redusere bevilgningen over kapittel 1400 post 01 Driftsutgifter med 0,5 mill. kroner.

Det foreslås videre å redusere bevilgningen under denne posten med 1 mill. kroner mot å øke bevilgningen under kap. 1400 post 71 Internasjonale organisasjoner tilsvarende. Se nærmere omtale under kap. 1400 post 71.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 1400 post 01 redusert med 1,5 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

I 2008 vil det bli avholdt fire forhandlingsmøter under FNs klimakonvensjon, som er to mer enn vanlig. Dette er et ledd i opptrappingen mot forhandlingsmøtet i København i 2009. Geografisk spredning av møtene og involvering av de afrikanske landene i klimaforhandlingene er viktig. Norge har invitert Ghana til å være vertskap for et slikt ekstra forhandlingsmøte. Den praktiske gjennomføringen av selve møtet vil klimasekretariatet i Bonn stå for.

Det er forventet at 800–1000 personer kommer til å delta. De samlede utgiftene er anslått til 30 mill. kroner, hvorav 22 mill. kroner foreslås dekket på MDs budsjett og 8 mill. kroner over bistandsrammen på Utenriksdepartementets budsjett.

Videre foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 1400 post 21 med 1,3 mill. kroner mot tilsvarende økning under kap. 1441 post 22 (Ny) Statlig ordning for sletting av klimakvoter for å synliggjøre etableringskostnadene til kvoteslettingsprosjektet. Midlene skal benyttes av Statens forurensningstilsyn i forbindelse med oppstart av en statlig ordning for sletting av klimakvoter. Det vises til omtale under kap. 1441 post 22.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 1400 post 21 økt med 20,7 mill. kroner.

Post 22 (Ny) Driftsutgifter knyttet til lokalt miljøvern og universell utforming, kan overføres

Under kap. 1400 Miljøverndepartementet foreslås det opprettet en ny post 22 Driftsutgifter knyttet til lokalt miljøvern og universell utforming med en bevilgning på 4,5 mill. kroner. Se nærmere omtale under kap. 1400 post 80 Tilskudd til universell utforming og tilgjengelighet for alle og post 81 Tilskudd til lokalt miljøvern og bærekraftig lokalsamfunn.

Det foreslås å knytte stikkordet kan overføres til den nye posten.

Post 71 Internasjonale organisasjoner

Posten foreslås økt med 1 mill. kroner for å dekke økningen i kontingenter til konvensjoner og organisasjoner som har gått over til å budsjettere i euro. Miljøverndepartementet skal også betale kontingent til en ny konvensjon, Avtale om vern av albatrosser og petreller. Inndekningen skjer ved en tilsvarende innsparing under kap. 1400 post 01 Driftsutgifter.

Post 76 Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, kan overføres

I løpet av første halvår vil nytt kjemikaliereregulering (REACH) bli en del av EØS-avtalen, og det er opprettet et nytt særskilt kjemikaliebyrå (ECHA). Deltakelse i ECHA vil medføre økte økonomiske forpliktelser for Norge. ECHA skal i utgangspunktet finansieres av gebyrer knyttet til registrering, vurdering og godkjenning, men vil i oppstartsfasen være avhengig av bidrag fra EUs budsjett. Gebyrfinansieringen vil bety relativt lite i 2008 og 2009, men vil få en økende betydning etter dette. I 2008 er støtten fra EU budsjettet til 62,6 mill. euro og i 2009 til 66 mill. euro. EØS/EFTA-landene er forpliktet til å bidra med en fast forholdsmessig andel, og bidragene vil påløpe fra det året formell tilknytning finner sted.

For Norges del vil de økonomiske forpliktelsene utgjøre om lag 11,5 mill. kroner i 2008 og om lag 12 mill. kroner i 2009. Det forventes at behovet for støtte fra EUs budsjett, og dermed også fra EØS/EFTA-landene, reduseres etter hvert som gebyrfinansieringen økes.

Norsk støtte til ECHA dekkes over Miljøverndepartementets budsjett på kap. 1400, post 76 Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak. I saldert budsjett 2008 er det satt av 2,5 mill. kroner til dette formålet. Det foreslås å øke bevilgningen med 9 mill. kroner.

Post 78 Miljøtiltak i nikkilverkene på Kola, kan overføres, kan nyttes under post 21

Norges løfte om midler til rensning av nikkilverket på Kola er på til sammen 270 mill. kroner. Første avdrag ble utbetalt i 2001. Ved en feil har tilsagnsfullmakten blitt redusert mer enn utestående tilsagn tilsier. I saldert budsjett for 2008 er tilsagnsfullmakten på 83,9 mill. kroner, mens utestående tilsagn er på 110,2 mill. kroner. Feilen har oppstått fordi tilsagnsfullmakten har blitt redusert i tråd med utbetalingsplanen mens de faktiske utbetalingene har blitt forsinket. Det foreslås derfor å øke tilsagnsfullmakten under kap. 1400 post 78 med 26,3 mill. kroner, fra 83,9 mill. kroner til 110,2 mill. kroner jf. forslag til romertallsvedtak.

Status for modernisering av nikkilverkene på Kola

I St.prp. nr. 1 (2007–2008) ble det gitt en orientering om utvikling og status for modernisering av nikkilverkene på Kola, blant annet om utsettelse av gjennomføringen av prosjektet til 2010. Prosjektet som er grunnlaget for de avtaler som er inngått med Norge, går ut på å bygge briketteringsanlegg i Zapolyarny og ny/modernisert smelteovn med gassrensing og tilhørende svovelsyrefabrikk i Nikel. I proposisjonen framgår det at briketteringsanlegget i Zapolyarny er vedtatt bygget, og at konsernet vurderer den framtidige lokalisering av smelteverket. Aktuelle alternativer er Nikel og Montsjegorsk lenger sør på Kola-halvøya. I tillegg utredes alternativ virksomhet i Nikel dersom resultatet av vurderingene skulle bli at nikkelsmeltingen flyttes til Montsjegorsk. Det framgår også at flytting av smelteverket til Montsjegorsk fra et miljøsynspunkt framstår som et godt alternativ som kan oppfylle miljømålene. Etter Den nordiske investeringsbanks og Miljøverndepartementets vurdering vil likevel flytting av smelteverket til Montsjegorsk ligge utenfor avtalens geografiske virkeområde. Den norske økonomiske støtten er avgrenset til modernisering i Nikel, innenfor den tidsperioden avtalen gjelder.

Det kan tilføyes at utslippene fra Nikel vil fortsette til et eventuelt nytt smelteverk er i drift i Montsjegorsk, og at det foreløpig er uklart hvilke utslipp som vil være knyttet til eventuell ny aktivitet i Nikel. Miljøverndepartementet har i mange år finansiert overvåking av luftkvalitet i grenseområdene. Fra i år utvides overvåkingen med en ny stasjon for måling av svoveldioksid i Karpdalen. Det er registeret at utslippene av svevestøv med tungmetaller har økt de siste par årene. Derfor startes målinger av svevestøv gjennom hele året i Svanvik

fra i år. Det skal også utvikles et program om mat-sikkerhet og helse blant annet knyttet til funnene av høye verdier av tungmetaller i bær.

I St.prp. nr. 1 (2007–2008) er det vist til brev fra Den nordiske investeringsbank datert 4. mai 2007 som uttrykker at bygging/modernisering av smelteverket i Nikel må starte i første kvartal 2008, dersom det skal være mulig å gjennomføre moderniseringen innenfor avtaleperioden.

Ifølge Den nordiske investeringsbank foreligger det fortsatt ingen formell beslutning i Norilsk Nikel-konsernet om hvilket alternativ som blir valgt. Mye tyder imidlertid på at tiden nå er i ferd med å renne ut, uavhengig av hvilket alternativ som blir valgt. Miljøverndepartementet vil avvente formelle beslutninger fra Norilsk Nikel og vurderinger fra Den nordiske investeringsbank, og komme tilbake med en nærmere orientering i budsjettproposisjonen for 2009.

Post 80 Tilskudd til universell utforming og tilgjengelighet for alle, kan overføres, kan nyttes under post 22

Kap. 1400 post 80 ble opprettet for å ivareta oppfølgingen av St.meld. nr. 40 (2002–2003) Nedbygging av funksjonshemmende barrierer og Stortingets vedtak om en handlingsplan for økt tilgjengelighet til transport, bygninger, informasjon og andre viktige samfunnsområder.

Ettersom offentlige instanser har ansvaret for å gjennomføre enkelte av tiltakene, foreslås det å redusere bevilgningen under kap. 1400 post 80 med 2 mill. kroner mot tilsvarende økning under kap. 1400 post 22 (NY) Driftsutgifter knyttet til lokalt miljøvern og universell utforming, kan overføres.

Stikkordet under posten foreslås endret fra kan overføres, kan nyttes under post 21 til kan overføres, kan nyttes under post 22.

Post 81 Tilskudd til lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn, kan overføres, kan nyttes under post 22

Kap. 1400 post 81 ble opprettet i 2006 med det formål å styrke miljøkompetansen og oppnå økt gjennomslagskraft for viktige miljøhensyn innen en rekke politikkområder i kommunene. Det meste av midlene blir fordelt til Kommunenes Sentralforbund på bakgrunn av en regjeringsgodkjent samarbeidsavtale.

For å kunne møte kommunenes behov administrativt og få størst mulig miljøeffekt ut av programmet, er det nødvendig å styrke den statlige

oppfølgingen av programmet. Det foreslås å redusere bevilgningen under kap. 1400 post 81 med 2,5 mill. kroner mot tilsvarende utgifter under kap. 1400 post 22 (NY) Driftsutgifter knyttet til lokalt miljøvern og universell utforming, kan overføres.

Stikkordet under posten foreslås endret fra *kan overføres, kan nyttes under post 21* til *kan overføres, kan nyttes under post 22*.

Kap. 1410 Miljøvernforskning og miljøovervåking

Post 21 Miljøovervåking og miljødata

Regjeringen foreslår å øke innsatsen for å redusere tap av husdyr og tamrein til rovvilt. Satsingen skal blant annet bestå av økte midler til forebygging av rovviltskader. Regjeringen foreslår å øke innsatsen på dette feltet med 20 mill. kroner i 2008, fordelt på 3 mill. kroner til overvåking av rovdyr, 2 mill. kroner til kompensasjon til jegere og fellingslag etter fellingstillatelse gitt av fylkesmannen og 15 mill. kroner til forebyggende og konfliktdependende tiltak.

Av økningen på 20 mill. kroner foreslås 3 mill. kroner under kap. 1410 post 21 Miljøovervåking og miljødata. De vedtatte bestandsmålene for rovvilt krever en presis forvaltning og et meget høyt kunnskapsnivå om utbredelse og bestandsstørrelser for rovvilt. Økt innsats på overvåking vil gi større tillit til datagrunnlaget på tvers av ulike interessegrupper, og legge grunnlaget for en mer omforent oppfatning av bestandssituasjonen for rovvilt. Bedre kunnskap vil i tillegg ha tapsreduserende effekter ved at forebyggende tiltak kan innrettes mer effektivt.

Den teknologiske utviklingen har åpnet for nye metoder i overvåkingsarbeidet. Spesielt gjelder dette bruken av DNA-analyser som gir ny og sikrere kunnskap om bestandsstørrelse, utbredelse m.m. Økt innsats vil muliggjøre innsamling og analyse av flere prøver for flere arter, samt metodeutvikling for å bedre utnytte potensialet i teknikken.

Bevilgningen under kap. 1410 post 21 foreslås økt med 3 mill. kroner.

Kap. 1426 Statens naturoppsyn

Post 01 Driftsutgifter

Direktoratet for naturforvaltning kan fatte vedtak om skadefelling av rovvilt. Enkelte fellingsforsøk kan være forbundet med så strenge krav til kompetanse at oppdraget må gis til Statens naturoppsyn (SNO), som til en viss grad engasjerer lokale jegere og jaktlag mot godtgjørelse til disse. Regje-

ringen ønsker at SNO i større grad skal kunne benytte seg av lokale jegere og jaktlag til slike situasjoner. Til godtgjøring av lokale jegere engasjert av SNO foreslås en økning i bevilgningen under kap. 1426 post 01 på 1 mill. kroner.

Kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning

Post 21 Spesielle driftsutgifter

I forbindelse med forslaget om bevilgning til utvidet vern i Trillemarka-Rollagsfjell legges det opp til at verneområdet forvaltes av kommunene med Direktoratet for naturforvaltning (DN) som klageinstans. Det foreslås at det bevilges 2 mill. kroner til utarbeidelse av forvaltningsplan, 1 mill. kroner til skjøtsel av ferdselsveger og seterområder og 1 mill. kroner til finansiering av en interkommunal stilling til forvaltning av området.

Bevilgningen på kap. 1427 post 21 foreslås økt med 4 mill. kroner.

Post 35 Statlig erverv, nytt skogvern, kan overføres

Bevilgningen skal benyttes til å erstatte de økonomiske tapene som eiere og rettshavere har ved skogvern etter naturvernloven, jf. erstatningsreglene i naturvernloven.

Erstatningsutbetalingene ved vernet av Trillemarka-Rollagsfjell er beregnet til 64 mill. kroner. For å dekke de første erstatningsutbetalingene i 2008 foreslås det å øke bevilgningen under kap. 1427 post 35 med 24 mill. kroner. I tillegg foreslås en økning i tilsagnsfullmakten på 40 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Post 49 Statlige erverv, kjøp av forsvarseiendommer til friluftsmål, kan overføres

Regjeringen prioriterer friluftsliv og vil sikre en framtidsrettet disponering av forsvarseiendommer til friluftslivsmål. I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2005 ble det bevilget 22,2 mill. kroner til kjøp av 13 forsvarseiendommer som skal forbli i statlig eie ved Direktoratet for naturforvaltning, og i 2006 ble det bevilget 3,8 mill. kroner til kjøp av 14 slike eiendommer.

Kjøp og overtakelse av forsvarseiendommene til friluftsmål er basert på årlige detaljerte planer utarbeidet av Forsvarsbygg og Skifte Eiendom i samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning. Gjennomføringen av tiltakene har i hovedsak gått som forutsatt, men 9 saker som startet i 2005 og 2006 er fortsatt ikke avsluttet. Dette skyldes regu-

leringsmessige forhold og fradeling og salg av bebygde eiendomsdeler mv. Som konsekvens av dette sto 8,5 mill. kroner av bevilgningen fra 2005 og 2006 ubrukt ved utgangen av 2007. Bevilgningene er overførbare i 2 år. Derfor er 4,7 mill. kroner av ubrukt bevilgning på 8,5 mill. kroner ikke overført til 2008. Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen økes med 3,9 mill. kroner, tilsvarende forventet utbetalingsbehov til slutføring av arbeidet med disse sakene i 2008.

Post 60 (Ny) Tilskudd til lokalt utviklingsfond

I forbindelse med forslaget om bevilgning til utvidet vern i Trillemarka-Rollagsfjell ønsker Regjeringen å etablere et felles utviklingsfond for de tre berørte kommunene Rollag, Sigdal og Nore og Uvdal på 30 mill. kroner. Det legges opp til at bevilgningen skal fordeles over fem år med et årlig beløp på 6 mill. kroner. Fondet skal forvaltes av et styre bestående av de tre kommunenes ordførere og to representanter oppnevnt av Innovasjon Norge i Buskerud.

På denne bakgrunn foreslås en bevilgning på 6 mill. kroner under ny post 60 Tilskudd til lokalt utviklingsfond.

Post 73 Forebyggende og konfliktdepende tiltak i rovviltforvaltningen, kan overføres

Bevilgningen under posten foreslås økt med 17 mill. kroner til forebyggingstiltak mot rovviltskader og til godtgjørelse for tapt arbeidsfortjeneste ved forsøk på skadefelling av rovvilt etter bestemte vilkår.

Bevilgningsforslaget må ses i sammenheng med forslaget om en økt bevilgning på 3 mill. kroner under kap. 1410 post 21 Miljøforskning og miljøovervåking.

15 mill. kroner av den foreslåtte økningen under kap. 1427 post 73 skal benyttes til bygging av rovviltsikre gjerder og andre relevante forebyggende tiltak. En vesentlig del av midlene forutsettes så langt det er hensiktsmessig å bli benyttet innenfor ulvesonen. Relevante forebyggende tiltak utover rovviltsikre gjerder kan være blant annet etablering av beredskapsarealer, tidlig nedsanking, bruk av vokterhund, forsterket tilsyn med beitedyr m.m. I tillegg kan det være behov for å vurdere omstilling til annen drift i områder med store årlige rovviltskader.

En del av midlene skal også benyttes til konfliktdepende tiltak. Dette er aktualisert av hendelsene høsten 2007 der bjørn ved to tilfeller gikk til angrep på mennesker i Sverige, samtidig som

antallet bjørner på norsk siden av grensen er økende. Dette øker behovet for informasjon om store rovdyr, særlig om hvilke forholdsregler man eventuelt bør ta og om hvordan man kan leve et godt liv i lokalsamfunn med forekomst av bjørn.

Videre vil Regjeringen som en prøveordning for 2008 og 2009 gi fylkesmannen adgang til å gi jegere i kommunale fellingslag godtgjørelse for tapt arbeidsfortjeneste ved forsøk på skadefelling av rovvilt som varer utover en uke. Midlertidig forskrift for prøveordningen er under utarbeidelse og forventes ferdigstilt i løpet av sommeren 2008. Det vil bli satt av 2 mill. kroner til dette formålet.

Kap. 1441 Statens forurensningstilsyn

Post 01 Driftsutgifter

Statens forurensningstilsyn (SFT) forvalter kvoteforskriften. I tråd med bestemmelsene i kap. 5 skal SFTs kostnader ved dette arbeidet finansieres av gebyrer. Inntektene fra de nåværende gebyrsatsene har imidlertid ikke vært tilstrekkelige til å dekke utgiftene knyttet til SFTs forvaltning av kvotesystemet i perioden 2005–2007 og vil heller ikke være tilstrekkelige til å dekke SFTs utgifter ved utvidelsen av kvotesystemet i 2008. Fra 1. januar 2008 ble i overkant av 120 virksomheter i Norge kvotepliktige. Antall virksomheter som er kvotepliktige er nesten tredoblet i forhold til antall virksomheter som var kvotepliktige i perioden 2005–2007. Samtidig vil det bli et økende behov for informasjon mv. i forbindelse med blant annet SFTs rolle som registeransvarlig.

Regjeringen vil derfor foreslå at gebyrsatsene i kvotesystemet oppjusteres gjennom endringer i klimakvoteforskriften. De nye gebyrsatsene vil ikke overstige statens kostnader knyttet til aktiviteten som gebyrlegges. Det foreslås en økt bevilgning på 4,4 mill. kroner under kap. 1441 post 01 for at SFT kan dekke estimerte utgifter knyttet til forvaltning av kvotesystemet i 2008. Gebyrinntektene budsjetteres under kap. 4441 post 04 Gebyrer.

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 1441 post 01 med 4,4 mill. kroner.

Fra 1. januar 2007 har Fylkesmannen, på lik linje med Statens forurensningstilsyn, anledning til å kreve inn gebyrer for arbeid med tillatelser og kontroller etter forurensningsloven, jf. forskrift om begrenning av forurensning, kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven. SFT skal stå for innkreving av gebyrene. Inntektene tilbakeføres til det fylket de er krevd inn i ved at SFT utsteder en belastningsfullmakt til fylkesmennene under kap.

1441 post 01. Gebyrinntektene budsjetteres under kap. 4441 post 06 (Se egen omtale). På denne bakgrunn foreslås en merinntektsfullmakt slik at bevilgningen på kap. 1441, post 01 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter på kap. 4441, post 06 jf. forslag til romertallsvedtak.

Post 22 (Ny) Statlig ordning for sletting av klimakvoter

Under kap. 1441 Statens forurensningstilsyn foreslås det opprettet en ny post 22 Statlig ordning for sletting av klimakvoter med en bevilgning på 7,4 mill. kroner.

Statens forurensningstilsyn (SFT) har utredet en statlig ordning for sletting av klimakvoter på oppdrag fra Miljøverndepartementet. Hensikten er å gi publikum anledning til å slette FN-godkjente klimakvoter på en enkel måte. Hver kvote som slettes, innebærer en utslippsreduksjon på 1 tonn CO₂. SFTs ordning kan bidra til å senke terskelen for at privatpersoner vil bidra til utslippsreduksjoner gjennom kvotekjøp.

EØS-avtalens konkurranseregler vil etter alt å dømme komme til anvendelse på etablering og drift av SFTs ordning for sletting av kvoter. Det finnes konkurrerende private tilbydere av kvotesletting og SFTs ordning er tett knyttet opp til et fungerende, profesjonelt marked (kvotemarkedet). Konkurransereglene medfører at ordningen vil måtte etableres og drives på en måte som ikke gir SFT utilbørlige fordeler i forhold til konkurrerende tilbydere. Etablering og drift av prosjektet skal derfor finansieres gjennom et administrativt påslag. Sletting av klimakvoter er ideell virksomhet, og det er ikke lagt opp til at SFT skal tjene penger på ordningen.

SFT skal kjøpe et antall kvoter, legge på et administrativt påslag og deretter selge (og slette) kvotene. Det budsjetteres med å kjøpe kvoter fra Finansdepartementet til en verdi av 5,6 mill. kroner. I tillegg er det budsjettert med 0,5 mill. kroner til driftskostnader og 1,3 mill. kroner til etableringskostnader. Driftskostnader på 0,5 mill. kroner omfatter ett årsverk i SFT, andre administrative utgifter, og drifting av nettside. Beløpet på 1,3 mill. kroner foreslås omdisponert til posten fra kap. 1400 post 21, jf. omtale under sistnevnte post. Utgifter ved ordningen anslås på denne bakgrunn til 7,4 mill. kroner i 2008. Inntekter som følge av ordningen foreslås budsjettert under kap. 4441 post (NY) 02 Inntekter, Statlig ordning for sletting av klimakvoter.

Det foreslås bevilget 7,4 mill. kroner under kap. 1441 post 22.

Det foreslås også at det knyttes en merinntektsfullmakt til posten, slik at bevilgningen på kap. 1441, post 22 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter på kap. 4441, post 02, jf. forslag til romertallsvedtak.

Post 76 Refusjonsordninger

Utbetalingsene de seneste årene har vist at det ikke er behov for mer enn 50 mill. kroner til ordningen med refusjon av avgift på HFK og PFK. Posten har en totalbevilgning på 54 mill. kroner i 2008. På denne bakgrunn foreslås bevilgningen på kap. 1441 post 76 redusert med 4 mill. kroner.

Kap. 4441 Statens forurensningstilsyn

Post 02 (Ny) Inntekter, statlig ordning for sletting av klimakvoter

Under kap. 4441 Statens forurensningstilsyn foreslås det opprettet en ny post 02 Inntekter, statlig ordning for sletting av klimakvoter med en bevilgning på 6,2 mill. kroner, jf. omtale under kap. 1441 post 22 (NY) Statlig ordning for sletting av klimakvoter.

Statens forurensningstilsyn (SFT) har utredet en statlig ordning for sletting av klimakvoter på oppdrag fra Miljøverndepartementet. Hensikten er å gi publikum anledning til å slette FN-godkjente klimakvoter på en enkel måte.

SFT skal kjøpe et antall kvoter, legge på et administrativt påslag og deretter selge (og slette) kvotene. Det anslås at SFT kommer til å selge kvoter til en verdi av 5,6 mill. kroner i 2008. Kvotene skal selges med et påslag som skal dekke administrative kostnader inkludert investeringskostnadene. Det er budsjettet med 0,5 mill. kroner i driftsutgifter og 1,3 mill. kroner i investeringskostnader. Det vil være nødvendig med et påslag på om lag 18 kroner pr. slettede kvote for å dekke utgiftene forbundet med etablering og drift av ordningen i 2008. Det er da lagt til grunn at etableringskostnader på 1,3 mill. kroner dekkes inn over 10 år. Inntekter fra kvotesalget anslås på denne bakgrunn til 6,2 mill. kroner.

Påslaget på om lag 18 kroner er omtrent i samme størrelsesorden som påslaget til øvrige aktører som tilbyr sletting av klimakvoter. Satsen kan justeres når en har fått erfaring med hvor mange kvoter som faktisk slettes, slik at påslaget blir tilpasset SFTs kostnader knyttet til etablering og drift av ordningen.

Det foreslås en bevilgning på 6,2 mill. kroner på kap. 4441 post 02.

Post 04 Gebyrer

Det foreslås å øke satsene for de ulike gebyrene knyttet til SFTs forvaltning av kvotesystemet. Gebyrsatsene har i tidligere år vært satt så lavt at det i praksis har vært slik at gebyrinntektene har vært lavere enn utgiftene knyttet til SFTs forvaltning av kvotesystemet. Dette foreslås korrigert ved en gebyrøkning som medfører at inntektene øker mer enn utgiftene. Posten foreslås økt med 7,6 mill. kroner, jf. omtale under kap. 1441 post 01.

Post 06 (Ny) Gebyrer, fylkenes miljøvernnavdelinger

Fra 1. januar 2007 har Fylkesmannen, på lik linje med Statens forurensningstilsyn, anledning til å kreve inn gebyrer for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven, jf. forskrift om begrensning av forurensning, kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven. Statens forurensningstilsyn skal stå for innkreving av gebyrene. Under kap. 4441 Statens forurensningstilsyn foreslås det opprettet en ny post 06 Gebyrer, fylkesmannens miljøvernnavdelinger, med en bevilgning på 12 mill. kroner.

3.14 Fornyings- og administrasjonsdepartementet

Kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Omdisponeringer til Direktoratet for forvaltning og IKT

Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) ble etablert 1. januar 2008, og det vil i løpet av 2008 bli overført ressurser og ansatte fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet til DIFI. Stortinget ga i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 39 (2007–2008) Om endringer i statsbudsjettet for 2008 i samband med etterbetaling av pensjon og renter til statsarbeidrar mv. Fornyings- og administrasjonsdepartementet fullmakt til å omdisponere fra bevilgningene på kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet, postene 01 Driftsutgifter og 21 Spesielle driftsutgifter, kap. 1560 Spesielle IKT-tiltak, post 22 Samordning av IKT-politikken, og kap. 1561 Internasjonalt IKT-samarbeid og utviklingsprogram, post 70 Tilskudd til internasjonale program, til kap. 1521 Direktoratet for forvalt-

ning og IKT, postene 01 Driftsutgifter, 21 Spesielle driftsutgifter og 22 Min Side.

I St.prp. nr. 39 (2007–2008) går det frem at det i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2008 ville bli lagt frem forslag om bevilgningsendringer, og at disse endringene ikke skulle medføre økning eller reduksjon i de samlede bevilgningene på Fornyings- og administrasjonsdepartementets område. Til sammen er det omdisponert 24,7 mill. kroner til DIFI over kap. 1521, postene 01 og 21. Det tas sikte på å legge frem eventuelle ytterligere forslag om justeringer av bevilgningene i forbindelse med bevilgningsendringer høsten 2008.

Det er omdisponert 11,6 mill. kroner fra kap. 1500, post 01 til kap. 1521, post 01, og det foreslås endringer av bevilgningene på postene i tråd med dette. Omdisponeringen gjelder blant annet lønns og driftskostnader for 18 årsverk i DIFI.

Det vises også til omtale under kap. 1521, post 01.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Omdisponering til Konkurransetilsynet

Det foreslås at bevilgningen på kap. 1500, post 21 reduseres med 4,4 mill. kroner mot en tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 1550 Konkurransetilsynet, post 01 Driftsutgifter. Omdisponeringen er knyttet til Konkurransetilsynets gjennomføring av prosjekt for styrking av håndhevingen av konkurranseloven og bekjempelsen av konkurransekriminalitet. Det vises også til omtale under kap. 1550, post 01.

Omdisponering til Direktoratet for forvaltning og IKT

Det vises til omtale av omdisponeringer til Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) under kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet, post 01 Driftsutgifter. Det er omdisponert 1,8 mill. kroner fra kap. 1500, post 21 til kap. 1521 Direktoratet for forvaltning og IKT, post 01 Driftsutgifter, og det foreslås endringer av bevilgningene på postene i tråd med dette. Omdisponeringen er knyttet til overføring av ansvaret for forvaltningsdatabasen og Europakompetanse fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet til DIFI, jf. også omtale under kap. 1521 post 01.

Til sammen medfører forslagene en reduksjon av bevilgningen på posten med 6,2 mill. kroner.

Kap. 1521 Direktoratet for forvaltning og IKT

Post 01 Driftsutgifter

Det vises til omtale av omdisponeringer til Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) under kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet, post 01 Driftsutgifter. Det er omdisponert til sammen 14,7 mill. kroner til kap. 1521, post 01. Av dette beløpet er 11,6 mill. kroner fra kap. 1500, post 01, 1,8 mill. kroner fra kap. 1500, post 21 Spesielle driftsutgifter og 1,4 mill. kroner fra kap. 1560 Spesielle IKT-tiltak, post 22 Samordning av IKT-politikken. Det foreslås endringer av bevilgningene på postene i tråd med dette. Omdisponeringene gjelder blant annet lønns og driftsutgifter for 20 årsverk og overføring av ansvaret for forvaltningsdatabasen og Europakompetanse til DIFI. Det vises også til omtale under kap. 1500, post 21 og kap. 1560, post 22.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det vises til omtale av omdisponeringer til Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) under kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet, post 01 Driftsutgifter. Det er omdisponert til sammen 10 mill. kroner til kap. 1521, post 21. Av dette beløpet er 8 mill. kroner fra kap. 1560 Spesielle IKT-tiltak, post 22 Samordning av IKT-politikken og 2 mill. kroner fra kap. 1561 Internasjonalt IKT-samarbeid og utviklingsprogram, post 70 Tilskudd til internasjonale program. Det foreslås endringer av bevilgningene på postene i tråd med dette. Omdisponeringene gjelder DIFIs ansvar for åpne IT-standarder, samordning av offentlig IKT, samt ansvar for et pilotprosjekt om elektronisk handel i EUs rammeprogram for konkurranseevne og innovasjon (CIP). Det vises også til omtale under kap. 1560, post 22 og kap. 1561, post 70.

Kap. 4521 Direktoratet for forvaltning og IKT

Post 03 (NY) Diverse inntekter

Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) er prosjektkoordinator for EU-prosjektet Pan-European Public Procurement Online (PEPPOL). Prosjektkoordineringen medfører at DIFI skal fordele og refundere midler som deltakerlandene har anvendt til prosjektdeltakelsen. PEPPOL har et samlet budsjett på 9,8 mill. €. DIFIs utgifter til administrasjon mv. av prosjektet skal refunderes fra PEPPOLs budsjett og er for 2008 beregnet til inntil 4 mill. kroner.

Refusjonen fra PEPPOLs budsjett må regnskapsføres som inntekt i DIFI. For å kunne benytte inntektene fra PEPPOL vil DIFI ha behov for å kunne overskride bevilgningen over kap. 1521, post 21, mot tilsvarende inntektsført refusjon, jf. forslag til romertallsvedtak. For å lette kontroll og regnskapsføring av inntekten fra PEPPOL foreslår det at det opprettes en ny post 03 Diverse inntekter for regnskapsføringen av disse refusjonene.

Kap. 1522 Departementenes Servicesenter

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

I forbindelse med etablering av sentral IKT-drift for 13 departementer har Departementenes Servicesenter (DSS) igangsatt arbeid for å fastsette og sikre nødvendig sikkerhet i departementenes usikrede nett (Dep.nett U). I denne forbindelse er det avdekket sårbarheter i de nettverkene som DSS har ansvaret for. Det er gjennomført en del umiddelbare investeringer i tekniske sikringstiltak i nettverket for å redusere risikoen. For å etablere et tilfredsstillende sikkerhetsnivå på permanent basis er det imidlertid behov for ytterligere investeringer i tekniske sikringstiltak i nettverket, primært analyse- /varslingsverktøy, samt styringsverktøy.

Det foreslås på denne bakgrunn at bevilgningen på posten økes med 8 mill. kroner til 48,3 mill. kroner.

Kap. 1541 Pensjoner av statskassen

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten skal dekke utbetalinger for visse grupper som ikke har opptjente pensjonsrettigheter i Statens Pensjonskasse. På grunnlag av oppdaterte anslag foreslås det at bevilgningen reduseres med 2,3 mill. kroner til 21,5 mill. kroner.

Kap. 1542 Tilskudd til Statens Pensjonskasse

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Post 70 For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, overslagsbevilgning

Bevilgningene på postene foreslås redusert med til sammen 347 mill. kroner. Post 01 foreslås redusert med 341 mill. kroner til 8 537 mill. kroner, mens post 70 foreslås redusert med 6 mill. kroner til 98 mill. kroner.

Premieinntektene i Statens Pensjonskasse (SPK) anslås å bli 166 mill. kroner høyere enn det som er lagt til grunn i saldert budsjett 2008. Dette medfører en tilsvarende reduksjon av tilskuddet. Av beløpet på 166 mill. kroner er 54 mill. kroner knyttet til at det i St.prp. nr. 1 (2007–2008) er uteglemt premieinntekter for de kundegruppene i SPK som kun betaler medlemsinnskudd.

Utbetalingene til AFP anslås å bli 231 mill. kroner lavere enn forutsatt. Anslaget er endret blant annet på bakgrunn av oppdaterte regnskapstall for 2007.

Anslaget for ordinære pensjonsutbetalinger er oppjustert med 34 mill. kroner. I utgangspunktet er anslaget redusert med 166 mill. kroner, blant annet som følge av oppdaterte regnskapstall for 2007 og at det er korrigert for nettoeffekten av trygdeoppgjøret for 2007. SPK har imidlertid avdekket at om lag 2 900 personer med oppsatte pensjonsrettigheter ikke har fått utbetalt den alders- eller uførepensjon som de kan ha krav på etter at samordning med folketrygden er foretatt. Manglende utbetaling av pensjon er nærmere omtalt nedenfor.

Den samlede kostnaden knyttet til etterbetaling av pensjon og renter til statsarbeidere er anslått til 234 mill. kroner, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008) Fornyings- og administrasjonsdepartementet og St.prp. nr. 39 (2007–2008) Om endringer i statsbudsjettet for 2008 i samband med etterbetaling av pensjon og renter til statsarbeidarar mv. De samlede kostnadene blir fordelt på budsjettene for 2007, 2008 og 2009. For 2008 er det bevilget til sammen 159 mill. kroner til formålet. Et oppdatert anslag viser at 161 mill. kroner vil komme til utbetaling i 2008, og det er derfor behov for å øke bevilgningen på post 01 med 2 mill. kroner i 2008. Denne endringen er hensyntatt i anslaget for det samlede bevilgningsbehovet på post 01. Det vises også til nærmere omtale av oppfølgingen av Stortingets vedtak om etterbetaling av pensjon og renter til statsarbeidere nedenfor.

Øvrige nettoendringer på post 01 medfører en økning av anslaget med 16 mill. kroner.

Manglende utbetaling av pensjon

Statens Pensjonskasse (SPK) har avdekket at om lag 2 900 personer med oppsatte pensjonsrettigheter ikke har fått utbetalt den alders- eller uførepensjon som de kan ha krav på etter at samordning med folketrygden er foretatt. Dette gjelder om lag 1 000 personer med rett til oppsatt alderspensjon og 1 900 personer med rett til oppsatt uførepensjon. De berørte personene vil i de fleste tilfeller ha krav på etterbetaling av pensjon. For at personer

med oppsatte rettigheter kan få etterbetalt pensjon er det imidlertid en forutsetning at de søker om dette. SPK er derfor i gang med å informere de aktuelle personene om deres rettigheter, samt om framgangsmåten for å søke om pensjon.

Det legges foreløpig til grunn at SPK skal etterbetale uføre- og alderspensjon for inntil 3 eller 13 år. Etterbetalingsperioden på 3 år samsvarer med den alminnelige foreldelsesfrist i foreldelsesloven § 2. En utvidet foreldelsesfrist på 10 år følger av foreldelsesloven § 10 nr. 1. Den totale lengden på etterbetalingsperioden som SPK kan innvilge blir dermed 13 år (3 + 10 år). En slik utvidet foreldelsesfrist er aktuell i de tilfeller hvor et pensjonskrav ikke har vært gjort gjeldende fordi den berettigede mottaker av pensjonen manglet nødvendig kunnskap om pensjonsretten. Hvorvidt den enkelte som har oppsatte pensjonsrettigheter skal få etterbetalt pensjon for tre eller 13 år, kan derfor avhenge av hvilken informasjon SPK tidligere har gitt til den enkelte.

Det anslås at kostnadene ved etterbetaling av disse pensjonene vil bli om lag 200 mill. kroner. Av dette anslaget er 85 mill. kroner knyttet til etterbetaling av alderspensjon og 115 mill. kroner knyttet til etterbetaling av uførepensjon. Det gjøres oppmerksom på at det hefter betydelig usikkerhet ved anslaget. Oppfølging av disse sakene vil bli gitt høy prioritet, og SPK vil derfor være i stand til å behandle og etterbetale alle søknader om etterbetaling av pensjon som sendes inn innen rimelig tid, i 2008.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet ble kjent med de manglende utbetalingene av pensjoner i april 2008. Fornyings- og administrasjonsdepartementet vurderer nå enkelte problemstillinger vedrørende etterbetaling av pensjon nærmere. Dette gjelder i første rekke spørsmålet om renter og eventuelle arvingers stilling. Når det gjelder renter så utløses dette for pensjonskrav bare dersom den pensjonsberettigede har framsatt krav om pensjon. Rentene løper i så fall normalt fra to måneder etter at kravet er fremsatt. Når det gjelder de oppsatte alders- og uførepensjonene som nå er avdekket, er det ikke fremsatt krav om pensjon, og det foreligger etter pensjonslovens bestemmelser derfor ingen rettslig forpliktelse til å utbetale renter på pensjonen. Det vil likevel bli vurdert om det av rimelighetshensyn bør tilkjennes renter for en viss periode.

Med begrepet *arving* siktes det til øvrige arvinger utenom gjenlevende ektefelle og barn under 20 år. Omfanget av arvinger antas i denne sammenheng ikke å være stort. Det legges i utgangspunktet opp til at arvingers eventuelle rettigheter

behandles i samsvar med vanlig praksis i SPK. Også dette forholdet vil imidlertid bli vurdert nærmere. Videre vil det bli foretatt en nærmere gjennomgang av eventuelle rettigheter for etterlatte. Fornyings- og administrasjonsdepartementet vil også vurdere enkelte problemstillinger knyttet til starttidspunkt for foreldelsesfristene.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en nærmere redegjørelse for de ovennevnte problemstillingene vedrørende renter og eventuelle arvingers stilling, samt eventuelle bevilgningsmessige konsekvenser knyttet til dette. Det gjøres oppmerksom på at det på bakgrunn av de manglende pensjonsutbetalingene som er avdekket vil bli foretatt en nærmere gjennomgang av arbeidsprosesser og rutiner i SPK. På grunnlag av denne gjennomgangen vil det bli iverksatt tiltak for forbedret oppfølging av personer med oppsatte pensjonsrettigheter.

Oppfølging av Stortingets vedtak om etterbetaling av pensjon og renter til statsarbeidere

Stortinget vedtok i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 39 (2007–2008) Om endringer i statsbudsjettet for 2008 i samband med etterbetaling av pensjon og renter til statsarbeidarar mv. at det skal gis renter på etterbetaling av pensjon til statsarbeidere, jf. Innst. S. nr. 166 (2007–2008). I det føy ende gis en orientering om spesielle problemstillinger knyttet til etterbetalingen av pensjon og renter, og hvordan Fornyings- og administrasjonsdepartementet legger opp til å håndtere disse.

Renter

Stortingets vedtak innebærer at det gis renter på den delen av etterbetalingsperioden som strekker seg 13 år tilbake i tid. For de statsarbeiderne som allerede har fått etterbetalt pensjon, legger Fornyings- og administrasjonsdepartementet til grunn at rentene skal regnes fra utbetalingsdatoen og 13 år tilbake i tid. For de statsarbeiderne som til nå ikke har fått etterbetalt pensjon, legges det til grunn at rentene skal regnes fra 1. april 2008, det vil si den måneden Stortinget fattet vedtaket. En slik løsning vil sikre likebehandling av statsarbeiderne, samt at alle statsarbeidere får utbetalt renter for en periode på inntil 13 år. I tillegg vil alle få renter i perioden fra Stortinget gjorde sitt vedtak til utbetalingen finner sted. Etter Fornyings- og administrasjonsdepartementets vurdering vil disse beregningsprinsippene ikke medføre behov for endring av den bevilgningen som er gitt til etterbetaling av pensjon og renter til statsarbeidere.

Enke- og enkemannspensjon og barnepensjon

En del statsarbeidere som har rett til etterbetaling av pensjon kan ha gått bort. I disse tilfellene kan det være aktuelt å etterbetale enke-/enkemannspensjon og/eller barnepensjon. I utgangspunktet beregnes etterbetalingen ut fra de reglene som gjelder/gjaldt for tilbakebetalingsperioden. Før 1. juli 2001 ble enke- og enkemannspensjon og barnepensjon bruttoberegnet. Det vil si at pensjonen fra Statens Pensjonskasse ble samordnet med pensjonen fra folketrygden. Fra 1. juli 2001 har man gått over til nettoberegning av disse pensjonene, slik at Statens Pensjonskasse (SPK) utbetaler en nettoppensjon uten samordning med folketrygden. Det ble i forbindelse med denne regelendringen lagt til grunn at pensjonistene i gjennomsnitt ikke skulle komme dårligere ut som følge av de nye reglene.

I utgangspunktet skal etterbetaling av pensjon beregnes etter de regler som gjaldt for tilbakebetalingsperioden. Dette medfører vanskeligheter der enke-, enkemannens og/eller barnepensjonen er avhengig av størrelsen på inntekten til enken eller enkemannen. Fordi statsarbeidersakene strekker seg langt tilbake i tid, er det ikke gitt at det for alle tilfeller kan frembringes opplysninger om inntektsforhold til enken eller enkemannen for den aktuelle etterbetalingsperioden. Det kan derfor bli nødvendig å vurdere andre løsninger for behandling av disse sakene. En praktisk løsning er å legge til grunn dagens regler ved beregningen. Det er et siktemål at pensjonsmottakerne skal komme like godt ut som etter reglene fra før 2001. I den grad den etterbetalingsberettigede kan framskaffe opplysninger som muliggjør behandling etter reglene fra før 2001, vil vedkommende få etterbetalingsbeløpet beregnet på denne måten, dersom dette er økonomisk gunstig for den enkelte.

Overføringsavtalen

Avtalen om overføring av opptjente pensjonsrettigheter mellom statlig tjenestepensjonsordning og de kommunale tjenestepensjonsordningene innebærer at en arbeidstaker som skifter arbeidsgiver og pensjonsordning innenfor avtalesystemet får sin samlede pensjon beregnet som om vedkommende hadde vært medlem i den siste ordningen hele tiden. Pensjonsordningen(e) som arbeidstakeren tidligere har vært medlem i, refunderer et beløp til den pensjonsordningen som utbetaler pensjonen. Beløpet svarer til det grunnlaget og den tiden som vedkommende er registrert med i den aktuelle pensjonsordningen.

I de tilfellene hvor en kommunal pensjonsordning skal foreta etterbetaling av pensjon og renter til statsarbeidere er utgangspunktet at den kommunale ordningen skal foreta etterbetalingen etter egne regler og praksis. Det kan i disse tilfellene oppstå et spørsmål om den kommunale ordningen har plikt til å utbetale pensjon for mer enn 13 år tilbake i tid. Når det gjelder renter kan det oppstå et spørsmål om den kommunale ordningen skal utbetale renter på et rimelighetsgrunnlag, slik det er lagt opp til i St.prp. nr. 39 (2007–2008).

Videre oppstår det en problemstilling i forhold til refusjonsoppgjøret mellom SPK og de kommunale pensjonsordningene som skal etterbetale pensjonene. Etter dagens refusjonsregler skal den kommunale pensjonsordningen foreta etterbetaling til statsarbeiderne i tråd med det Stortinget har vedtatt, samtidig som pensjonsordningene bare delvis får refundert kostnadene ved disse etterbetalingene fra SPK. Det kan derfor stilles spørsmål om det er rimelig at de kommunale pensjonsordningene skal bære deler av kostnadene ved statsarbeidersakene, eller om det i slike tilfeller bør foretas en annen kostnadmessig fordeling mellom SPK og de kommunale pensjonsordninger.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet har ikke tatt endelig standpunkt til de spørsmålene som knytter seg til Overføringsavtalen, men vil foreta en nærmere utredning av disse. Fornyings- og administrasjonsdepartementet mener likevel det må være et bærende prinsipp at alle statsarbeidere blir behandlet likt, uavhengig av om det er SPK eller en kommunal pensjonsordning som etterbetaler pensjonene.

Post 22 Sluttoppgjør, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten gjelder sluttoppgjør for Mesta AS, som meldte seg ut av Statens Pensjonskasse med virkning fra 1. januar 2008. I saldert budsjett 2008 er bevilgningen 545 mill. kroner, og det er understreket at bevilgningen for sluttoppgjøret er foreløpig og meget usikker, blant annet fordi gjennomføring av det endelige oppgjøret tar tid.

Det anslås nå at sluttoppgjøret for Mesta AS vil medføre en total utbetaling på om lag 900 mill. kroner. Dette anslaget er 355 mill. kroner høyere enn anslaget som lå til grunn for saldert budsjett 2008.

Endringen knytter seg til at anslaget som lå til grunn for saldert budsjett 2008 var basert på det forsikringstekniske oppgjøret for Mesta AS i 2005, mens det forsikringstekniske oppgjøret for 2006 innebærer en økning av utbetalingen på 100 mill. kroner i forhold til tidligere anslag. Videre er det nå tatt hensyn til estimert sluttoppgjørseffekt av fri-

gjort AFP-reserve med i overkant av netto 250 mill. kroner. På tidspunktet for budsjettering av 2008-budsjettet forelå det ikke et anslag for denne delen av sluttoppgjørberegningen. Sluttoppgjørseffekt av frigjort AFP-reserve inngikk derfor ikke i anslaget som lå til grunn for saldert budsjett 2008. Det understrekes at det også er usikkerhet knyttet til det nye anslaget for sluttoppgjøret.

Det endelige sluttoppgjøret for Mesta AS vil bli fastsatt på bakgrunn av det forsikringstekniske sluttoppgjøret for 2007, som vil foreligge nærmere 1. juni 2008. Et endelig godkjent sluttoppgjør vil trolig først foreligge høsten 2008, og det tas derfor sikte på å legge frem forslag om eventuelle ytterligere justeringer av bevilgningen til sluttoppgjøret ifm. bevilgningsendringer i høstsesjonen 2008.

Bevilgningen foreslås økt med 355 mill. kroner.

Kap. 1544 Boliglån til statsansatte

Post 90 Lån, overslagsbevilgning

Den avtalefestede boliglånsordningen for statsansatte administreres av Statens Pensjonskasse, og bevilgningen på posten er en nettobevilgning. Anslaget for netto utbetalinger er økt blant annet på bakgrunn av at antall utbetalte lån pr. uke i 2008 ser ut til å bli høyere enn forutsatt ved budsjetteringstidspunktet for St.prp. nr. 1 (2007–2008). Økningen i samlet utlånsvolum oppveies i noen grad av at gjennomsnittlig utestående beløp per innløste lån har økt. På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen på posten med 400 mill. kroner til 1 700 mill. kroner. Det vises også til omtale under kap. 5607 Renter av boliglånsordningen for statsansatte, post 80 Renter.

Kap. 5607 Renter av boliglånsordningen for statsansatte

Post 80 Renter

Posten har direkte sammenheng med kap. 1544 Boliglån til statsansatte, post 90 Lån. Økningen av bevilgningsbehovet på kap. 1544, post 90 fører til en økning av renteinntektene på kap. 5607, post 80. Det er forutsatt en rente på 5,25 pst. for januar og februar, 5,5 pst. for mars og april og 5,75 pst. fra mai 2008. I St.prp. nr. 1 (2007–2008) var det forutsatt en rentesats på 4,75 prosent i hele 2008, som var siste kjente rentesats på budsjetteringstidspunktet.

Bevilgningen foreslås økt med 180 mill. kroner til 952 mill. kroner.

Kap. 1546 Yrkesskadeforsikring

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten dekker utgiftene til yrkesskadeutbetalinger, samt Statens Pensjonskasses kostnader ved administrering av yrkesskadeordningen. Det er foretatt en oppdatert beregning av bevilgningsbehovet basert på faktiske erstatningsutbetalinger i 2007, korrigert for forventet vekst i utbetalingene som følge av at nye skadeårganger kommer til. Videre er det tatt hensyn til endelig beregnet avgift til NAV som skal betales i 2008.

Bevilgningen foreslås økt med 4 mill. kroner til 89 mill. kroner.

Kap. 4546 Yrkesskadeforsikring

Post 01 Premieinntekter

Bevilgningen på posten gjelder innbetaling av yrkesskadeforsikringspremie fra alle arbeidsgivere som er omfattet av ordningen. På grunnlag av et nytt anslag basert på premiegrunnlaget for 2007, korrigert for effekten av nye premiesatser for 2008, foreslås det å øke bevilgningen på posten med 11 mill. kroner til 127 mill. kroner.

Kap. 1547 Gruppelivsforsikring

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten dekker erstatningsutbetalinger og kostnadene til Statens Pensjonskasse ved å administrere gruppelivsordningen. På bakgrunn av oppdaterte anslag foreslås det å øke bevilgningen på posten med 3 mill. kroner til 87 mill. kroner.

Kap. 4547 Gruppelivsforsikring

Post 01 Premieinntekter

Bevilgningen på posten gjelder premiebetaling fra de virksomhetene som betaler gruppelivspremie direkte til Statens Pensjonskasse. På bakgrunn av et oppdatert anslag for premiegrunnlaget for 2007, korrigert for effekten av nye premiesatser i 2008, foreslås det å øke bevilgningen på posten med 4 mill. kroner til 47 mill. kroner.

Kap. 2470 Statens Pensjonskasse

Post 24 Driftsresultat

Bevilgningen på posten gjelder driftsresultatet i forvaltningsbedriften Statens Pensjonskasse (SPK). Driftsresultatkravet foreslås økt med 16,8 mill. kroner til 35,7 mill. kroner.

Økningen av resultatkravet er knyttet til tre endringer på underpostnivå på post 24. Underpost 24.3 Avskrivninger reduseres med 22,5 mill. kroner, knyttet til at slutførte aktiveringer i 2007 ble lavere enn tidligere forutsatt. Denne endringen medfører en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap. 5491 Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift, post 30 Avskrivninger.

Videre er underpost 24.4 Renter av statens kapital økt med 0,3 mill. kroner, på grunn av økte renter på statens kapital. Dette medfører en tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift, post 80 Renter av statens faste kapital.

Videre er underpost 24.5 Til investeringsformål økt med 5,4 mill. kroner. Endringen er knyttet til økt grad av egenfinansiering av investeringer i systemteknisk design og oppstart av implementering av IKT-tekniske endringer, som følge av innføring av ny alderspensjon i Folketrygden. Endringen medfører tilsvarende økninger over kap. 2470, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold og kap. 5470 Statens Pensjonskasse, post 30 Avsetning til investeringsformål.

Det vises også til omtale under kap. 2470, post 45 og kap. 5470, post 30.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Bevilgningen foreslås økt med 5,4 mill. kroner knyttet til økt grad av egenfinansiering av investeringer i forbindelse med oppfølging av ny alderspensjon i Folketrygden. Det vises også til omtale under kap. 2470, post 24 og kap. 5470 Statens Pensjonskasse, post 30 Avsetning til investeringsformål.

Kap. 5470 Statens Pensjonskasse

Post 30 Avsetning til investeringsformål

Posten er motposten til kap. 2470 Statens Pensjonskasse, underpost 24.5 Til investeringsformål. Det foreslås å øke bevilgningen med 5,4 mill. kroner, jf. omtale under kap. 2470 Statens Pensjonskasse, postene 24 Driftsresultat og 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

Kap. 1550 Konkurransetilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Styrking av Konkurransetilsynet

Det foreslås at bevilgningen på kap. 1550, post 01 økes med 4,4 mill. kroner mot en tilsvarende

reduksjon av bevilgningen på kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet, post 01 Driftsutgifter. Midlene skal benyttes til å styrke Konkurransetilsynets etterforskningskompetanse og til investeringer i moderne IT-utstyr og programvare som benyttes ved etterforskning av økonomisk kriminalitet. Videre skal midlene benyttes til kompetanseutvikling på bruk av teknologi i etterforskning og etterforskningsmetoder mer generelt. Det skal også gjennomføres utredninger om hvordan økonomiske analysemetoder kan tas i bruk for å avdekke karteller, særlig innenfor store leveranser til offentlig sektor. Det vil også bli gjennomført en vurdering av mulige lovendringer for å styrke håndhevingen av konkurranseloven. Det vises også til omtale under kap. 1500, post 01.

Rammeoverføring

Endringer i markedsordningen for melk trådte i kraft 1. juli 2007 og ordningen med etterregning i prisutjevningsordningen for melk er avvirket. Dette har frigjort ressurser i Statens landbruksforvaltning. Samtidig vil Konkurransetilsynet måtte forsterke sin overvåking og oppfølging av konkurranseforholdene i meierimarkedet. Det foreslås i denne forbindelse å øke bevilgningen på kap. 1550, post 01 med 1,5 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på Landbruks- og matdepartementets kap. 1143 Statens landbruksforvaltning, post 01 Driftsutgifter.

Til sammen foreslås det en økning av bevilgningen på posten med 5,9 mill. kroner.

Kap. 1560 Spesielle IKT-tiltak

Post 22 Samordning av IKT-politikken, kan overføres

Det vises til omtale av omdisponeringer til Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) under kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet, post 01 Driftsutgifter. Det er omdisponert 1,4 mill. kroner fra kap. 1560, post 22 til kap. 1521 Direktoratet for forvaltning og IKT, post 01 Driftsutgifter. Omdisponeringen gjelder lønns og driftskostnader for to årsverk. Videre er det omdisponert 8 mill. kroner fra kap. 1560, post 22 til kap. 1521 Direktoratet for forvaltning og IKT, post 21 Spesielle driftsutgifter. Denne omdisponeringen gjelder DIFIs arbeid med åpne IT-standarder og samordning av offentlig IKT. Det foreslås endringer av bevilgningene på postene i tråd med dette. Det vises også til omtale under kap. 1521, postene 01 og 21.

Til sammen foreslås bevilgningen redusert med 9,4 mill. kroner.

Kap. 1561 Internasjonalt IKT-samarbeid og utviklingsprogram

Post 70 Tilskudd til internasjonale program, kan overføres

Det vises til omtale av omdisponeringer til Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) under kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet, post 01 Driftsutgifter. Det er omdisponert 2 mill. kroner fra kap. 1561, post 70 til kap. 1521 Direktoratet for forvaltning og IKT, post 21 Spesielle driftsutgifter, og det foreslås endringer av bevilgningene på postene i tråd med dette. Omdisponeringen gjelder DIFIs ansvar for et pilotprosjekt om elektronisk handel i EUs rammeprogram for konkurranseevne og innovasjon (CIP). Det vises også til omtale under kap. 1521, post 21.

Kap. 1580 Byggeprosjekt utenfor husleieordningen

Post 31 Igangsetting av byggeprosjekter, kan overføres

Statsbygg har satt i gang prosjektering av rehabiliteringen av sentrumsbygningene ved Universitetet i Oslo, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008) Kunnskapsdepartementet. Målet er å være ferdig med rehabilitering av Aulaen til universitetets 200-årsjubileum i 2011. Domus Media (Aulaen og Vestfløyen), samt Professorboligen skal totalrenoveres. Prosjektet omfatter også fasader, tak og refundamentering for Domus Bibliotheca og Gymnastikkbygningen, samt fasader og tak for Domus Academica.

Regjeringen vil gjennomføre en total rehabilitering av sentrumsbygningene. Av hensyn til god prosjektstyring vil rehabiliteringen bli gjennomført i to faser. Fase 1 omfatter istandsetting av Domus Media (Aulaen og Vestfløyen). For fase 1 foreslås det en kostnadsramme på 480 mill. kroner (prisnivå per 15. mars 2008). Det er ikke utstyrsbevilgning knyttet til prosjektet. Det foreslås at bevilgningen på kap. 1580, post 31 økes med 15 mill. kroner til igangsetting av fase 1 av prosjektet.

Fase 2 omfatter de resterende arbeidene. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag til kostnadsramme for fase 2 så snart grunnlaget for dette er tilstede.

Post 33 Videreføring av byggeprosjekt, kan overføres

Forslag om økning av bevilgningen til Prosjekt Nytt Operahus er fremmet i egen proposisjon, jf. St.prp. nr. 53 (2007–2008) Om endringer i statsbudsjettet 2008 – Nytt operahus.

Universitetet i Bergen, Studentsenteret

Studentsenteret ved Universitetet i Bergen ble sluttbevilget i sin helhet i 2007, jf. St.prp. nr. 6 (2007–2008) Om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Fornyings- og administrasjonsdepartementet og Innst. S. nr. 81 (2007–2008). I saldert budsjett 2008 er det bevilget 9,6 mill. kroner til prosjektet. Da det nå ikke er behov for denne bevilgningen foreslås posten redusert med dette beløpet.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Bevilgningen på posten er øremerket utstyr til Prosjekt Nytt Operahus. I St.prp. nr. 1 (2007–2008) Fornyings- og administrasjonsdepartementet er posten påført stikkordet kan overføres. Ved en feil ble posten ikke påført det samme stikkordet i St.prp. nr. 1 (2007–2008) Gul bok, og følgelig heller ikke i saldert budsjett 2008. Som en følge av dette kunne en bevilgning på 49,6 mill. kroner som ikke ble brukt i 2007, ikke overføres til budsjettet for 2008. Det foreslås derfor at 49,6 mill. kroner gjenbevilges i 2008. Forslaget medfører ingen økning i de samlede kostnadene til utstyr i Prosjekt Nytt Operahus.

Kap. 1581 Eiendommer til kongelige formål

Post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, kan overføres

Bevilgningen skal dekke større vedlikeholds- og ombyggingsarbeider av investeringsmessig karakter på de statlige kongelige eiendommer. Det er i saldert budsjett 2008 bevilget 38,2 mill. kroner på posten.

I St.prp. nr. 1 (2007–2008) Fornyings- og administrasjonsdepartementet fremgår det at prioriterte tiltak i 2008 vil være videreføring av oppgraderingen ved Oscarshall slott og rehabilitering av taket på Det Kongelige Slott. Fremdriften for rehabiliteringen av taket på Det Kongelige Slott er imidlertid forsinket, og prosjekteringsarbeidet vil pågå fram til sommeren 2009. Rehabiliteringsarbeidene

vil derfor trolig ikke kunne starte opp før sent i 2009 eller tidlig i 2010.

Arbeidet med rehabilitering av sidebygningene på Oscarshall slott har en styrings- og kostnadsramme på henholdsvis 25 mill. kroner og 27,4 mill. kroner. Rehabiliteringen av bygningsmassen ved Oscarshall slott skal etter planen være ferdig i 2009. Det legges opp til å benytte den delen av bevilgningen på posten som i utgangspunktet var tiltenkt arbeidet med taket på Det Kongelige Slott til å igangsette rehabiliteringen av sidebygningene ved Oscarshall slott i 2008.

Kap. 1582 Utvikling av Fornebuområdet

Post 30 Investeringer, Fornebu, kan overføres

Kostnadsrammen for utbygging av infrastruktur på Fornebu var 1 780 mill. kroner i prisnivå per 1. juli 2004, jf. St.prp. nr 1 (2005–2006) Fornyings- og administrasjonsdepartementet. Prosjektet finansieres både av staten og Oslo kommune.

Ved utgangen av 2008 vil over 80 pst. av infrastrukturen være utbygd, og prosjektet har gjennomført en rekalkulering og usikkerhetsanalyse for alle gjenværende arbeider. Det anslås nå en sluttkostnad på 1 250 mill. kroner, det vil si betydelig lavere enn kostnadsrammen. Den reduserte sluttkostnaden medfører at bevilgningen på posten kan reduseres med 15,7 mill. kroner i 2008, og det foreslås endring av bevilgningen i tråd med dette.

Kap. 2445 Statsbygg

Post 24 Driftsresultat

Bevilgningen på posten gjelder resultatkravet for forvaltningsbedriften Statsbygg. Forslag om endringer på underpostnivå medfører ingen endringer av resultatkravet, men påvirker bevilgningen på andre budsjettkapitler. I det følgende omtales enkelte forslag om endringer på underpostnivå nærmere.

Underpost 24.2 Driftsutgifter

Underposten er økt med 24,5 mill. kroner. Økningen skyldes i hovedsak kostnader knyttet til Statsbyggs frikjøp fra en leieavtale for Falbes gate 5 i Oslo. Eiendommen eies av en privat aktør. Leieavtalen inneholder krav om innvendig og utvendig vedlikehold, samt krav om å sørge for at eiendommen er i tråd med gjeldende reguleringsplan i området. Oppgraderinger skal gjennomføres innen leieavtalen utløper i 2008. Statsbygg har i

januar 2008 inngått en avtale om å kjøpe seg ut av avtalen med et kontraktsbeløp på 23 mill. kroner.

Underpost 24.4 Renter av statens kapital

Posten foreslås samlet redusert med 8,36 mill. kroner. Reduserte innbetalinger av renter som følge av nedbetalt gjeld i 2007 utgjør 10,138 mill. kroner. I motsatt retning trekker virkningen av økt rentesats for statens kapital i forvaltningsbedriftene, som utgjør 1,778 mill. kroner. Det vises også til omtale under kap. 5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift, post 80 Renter av statens faste kapital.

Underpost 24.5 Til investeringsformål

Posten er økt med 40,7 mill. kroner i forbindelse med overskridelse på prosjektet Norsk arkitekturmuseum. Det vises til nærmere omtale under kap. 2445, post 34 Videreføring av kurantprosjekter. Det vises også til omtale under kap. 5445 Statsbygg, Post 39 Avsetning til investeringsformål.

Underpost 24.6 Til reguleringsfondet

Uttaket fra Statsbyggs reguleringsfond økes med 56,8 mill. kroner som følge av endringene på underpost 24.2 og 24.5, samt andre endringer på underpostnivå på post 24.

Post 34 Videreføring av kurantprosjekt

Faseforskyvninger kurantprosjekter

Den stramme markedssituasjonen i 2007 førte til faseforskyvninger og utsettelse på flere prosjekter, noe som ga store overføringer av ubrukte midler fra 2007 til 2008. Det planlagte aktivitetsnivået for 2008 og forsinkelser knyttet til flere større prosjekter medfører at det ikke vil være behov for disse midlene.

Bevilgningen foreslås redusert med 200 mill. kroner til 709,8 mill. kroner.

Norsk arkitekturmuseum

Statsbygg fikk i 2001 i oppdrag fra Kultur- og kirkedepartementet å utarbeide et forprosjekt for ombygging/rehabilitering av Norsk arkitekturmuseum på Bankplassen i Oslo innenfor en ramme på 80 mill. kroner. Korrigert for prisstigning utgjør dette 89 mill. kroner i 2008. Prosjektet er tilnærmet ferdigstilt, og åpningen av arkitekturmuseet fant sted i mars 2008. Sluttkostnaden for prosjektet anslås nå til å bli om lag 130 mill. kroner. Sluttopp-

gjørene i prosjektet er imidlertid ikke avsluttet, og det foreligger derfor en mulighet for ytterligere kostnadsøkning på prosjektet.

Årsak til overskridelsen er i hovedsak at bygget var i en langt dårligere forfatning enn det man var klar over da budsjetttrammen for prosjektet ble utarbeidet. Behovet for utskiftning og restaurering har dermed vært større enn forutsatt. Riksantikvaren har samtidig stilt strenge krav til utførelsen. Disse forhold, sammen med brukerønsker og programutvidelser, har medført fordyrende endringer i prosjektet.

En sluttkostnad på 130 mill. kroner innebærer en overskridelse på 40,7 mill. kroner i forhold til den opprinnelige budsjetttrammen. Avtalen mellom Kultur- og kirke departementet og Statsbygg innebærer at denne merkostnaden ikke vil bli dekket inn gjennom tilsvarende husleieøkning. Det foreslås derfor at overskridelsen på 40,7 mill. kroner dekkes inn ved en reduksjon av Statsbyggs reguleringsfond på kap. 2445, underpost 24.6 Til reguleringsfond og en tilsvarende økning av kap. 2445, underpost 24.5 Til investeringsformål. Det vises også til omtale under kap. 2445, post 24 Driftsresultat og kap. 5445 Statsbygg, post 39 Avsetning til investeringsformål.

Dersom det påløper ytterligere overskridelser ved prosjektet, vil forslag om inndekking bli lagt frem i forbindelse med bevilgningsendringer i høstsesjonen 2008.

Kap. 5445 Statsbygg

Post 39 Avsetning til investeringsformål

Det vises til omtale under kap. 2445 Statsbygg, post 34 Videreføring av kurantprosjekt. Bevilgningen på posten foreslås økt med 40,7 mill. kroner i forbindelse med overskridelse på prosjekt Norsk arkitekturmuseum. Det vises også til omtale under kap. 2445 Statsbygg, underpost 24.5 Til investeringsformål.

Kap. 5446 Salg av eiendom, Fornebu

Post 40 Salgsinntekter, Fornebu

Det er i saldert budsjett 2008 ikke gitt en inntektsbevilgning på posten. Dette har bakgrunn i at tidspunktet for innbetalinger til staten har vært usikre og avhengig av reguleringssituasjonen på Fornebu. Reguleringssituasjonen er nå avklart, og restinnbetalingen for område 6.0 Storøya på 60 mill. kroner vil bli inntektsført i 2008. I tillegg er det inngått forlik med IT-Fornebu Eiendom AS om

innbetaling av infrastrukturbidrag på 28,5 mill. kroner i 2008.

Det foreslås en inntektsbevilgning på posten på 88,5 mill. kroner.

Andre saker

Fullmakt til å avhende festetomter til lavere pris enn markedspris

I Regjeringens tiltredelseserklæring heter det at festere av statlig fast eiendom eller fast eiendom eid av statlig instruerte virksomheter, skal kunne kreve innløsning av festetomter til en pris som settes til 30 ganger opprinnelig normaleie regulert etter endringer i pengeverdien. Det innebærer salg av statlig fast eiendom til lavere pris enn etter vilkårene for innløsning av tomt iht. tomtefesteloven. Tiltredelseserklæringen er fulgt opp i kgl.res. av 12. september 2007 (tomtefesteinstruksen), som trer i kraft 1. juli 2008. Etter tomtefesteinstruksen gis festere av tomt til bolighus anledning til å kreve innløsning til 30 ganger opprinnelig normaleie regulert etter endringer i pengeverdien. Når staten eller statlig instruerte virksomheter avhender fast eiendom, er utgangspunktet etter avhendingsinstruksen at det skal skje til markedspris. Avhending til lavere pris enn markedspris krever at Stortinget gjør vedtak eller gir fullmakt.

Det kan bli gjennomført innløsnings saker allerede i 2008. Det foreslås derfor en fullmakt til å kunne avhende statlig fast eiendom, som er festetomt til bolighus, til lavere pris enn markedspris, jf. forslag til romertallsvedtak.

Økning av kostnadsrammen for Samisk vitenskapsbygg

Samisk vitenskapsbygg i Kautokeino skal samle Samisk høyskole, Studentsamskipnaden i Indre Finnmark, Nordisk samisk institutt, Samisk pedagogisk støttefunksjon, Kompetansesenter for urfolks rettigheter og Samisk arkiv. Det ble gitt igangsettingsbevilgning til prosjektet i 2006. Prosjektet er i byggefase og skal etter planen stå ferdig til skolestart i 2009. Prosjektets kostnads- og styringsramme er henholdsvis 344,2 mill. kroner og 332,1 mill. kroner i prisnivå per 15. mars 2008. Beregninger fra februar 2008 viser at kostnadsrammen må økes med 86,3 mill. kroner for at prosjektet skal kunne ferdigstilles som planlagt.

Kostnadsøkningen skyldes dårlig prosjekteringsgrunnlag, uriktig masseoppsett i tilbudsgrunnlaget som har medført tilleggsbestillinger og for liten effekt av de kostnadsreduserende tiltakene som er gjennomført. Videre er bygges areal

økt i forhold til det som opprinnelig var forutsatt med 730 m² til 9 367 m². Økningen av byggets areal skyldes endringer i prosjektet og overgang til prefabrikerte betongelementer. Økningen ble oppdaget i januar 2008. På dette tidspunktet var imidlertid betongarbeider gjennomført og tetting av råbygget i full gang, slik at det var for sent å redusere byggets areal.

Ut fra hensynet til de totale kostnadene for prosjektet og at det nå er foretatt en omfattende prosjekt revisjon, anbefales det likevel at Samisk vitenskapsbygg ferdigstilles. Det foreslås at kostnadsrammen for Samisk vitenskapsbygg økes med 86,3 mill. kroner til 430,5 mill. kroner i prisnivå per 15.3.2008, jf. forslag til romertallsvedtak. Styringsrammen settes til 398,8 mill. kroner. Prosjektet bevilges over kap. 2445 Statsbygg, post 33 Videreføring av ordinære byggeprosjekter. Forslaget om økning av kostnadsrammen medfører imidlertid ikke behov for endring av bevilgningen til prosjektet i 2008.

I påvente av Stortingets behandling av forslaget om økning av kostnadsrammen er fremdriften for prosjektet redusert. Det anslås at denne forsinkelsen vil medføre en tilleggs kostnad på inntil 10 mill. kroner. Denne kostnaden er hensyntatt i forslaget til ny kostnadsramme.

3.15 Finansdepartementet

Kap. 20 Statsministerens kontor

Post 01 Driftsutgifter

Det er behov for å oppdatere kommunikasjonsløsningene ved Statsministerens kontor. Anskaffelsen er anslått å koste 1,8 mill. kroner. Det er videre behov for å styrke kontorets driftsbudsjett med 1,6 mill. kroner i forbindelse med økt aktivitetsnivå, og for å gjennomføre nødvendige ombygninger.

Ut fra dette foreslås bevilgningen på kap. 20 Statsministerens kontor, post 01 Driftsutgifter, økt med 3,4 mill. kroner.

Kap. 21 Statsrådet

Post 01 Driftsutgifter

Godtgjørelse for bl.a. Regjeringens medlemmer med virkning fra 1. oktober 2007 ble fastsatt av Stortinget 22. november 2007. Statsministerens kontor regulerer lønningene til statssekretærer og politiske rådgivere tilsvarende. Til sammen gir disse reguleringene et merbehov på 3,6 mill. kroner.

Utgiftene til etterlønn for politikere er for 2008 anslått til 1,5 mill. kroner.

Det er videre økte kostnader på 2 mill. kroner knyttet til politikernes reiser i 2008.

Til sammen gir dette et forslag om å øke kap. 21 Statsrådet, post 01 Driftsutgifter, med 7,1 mill. kroner.

Kap. 51 Riksrevisjonen

Post 01 Driftsutgifter

Stortingets presidentskap behandlet 11. mars 2008 søknad av 25. februar 2008 fra Riksrevisjonen om en økning av budsjettrammen for 2008 med 7,4 mill. kroner. Presidentskapet har bedt om at økningen blir innarbeidet i forslaget til tilleggsbevilgninger våren 2008.

Forslaget gjelder styrking av Riksrevisjonens budsjett begrunnet med nye oppgaver. Konkret gjelder det nye bistandsprosjekter (4,4 mill. kroner), overtagelse av sekretariatet for organisasjonen for europeiske riksrevisjonensenheters (EURO-SAI) miljørevisjonsgruppe (2 mill. kroner), og revisjonssamarbeid med Russland knyttet til forvaltningen av fiskeriressursene i Barentshavet og atomsikkerhet (1 mill. kroner).

Det foreslås at bevilgningen på kap. 51 Riksrevisjonen, post 01 Driftsutgifter, økes med 7,4 mill. kroner.

Kap. 1602 Kredittilsynet

Post 01 Driftsutgifter

Merutgifter i anledning utsatt flytting

Det var opprinnelig planlagt at Kredittilsynet skulle flytte til nye lokaler i Norges Banks bygning høsten 2008. I St.prp. nr. 1 (2007–2008) for Finansdepartementet framgår det at flyttingen må utsettes fordi Norges Bank har opplyst at lokalene ikke vil være klare til innflytting til avtalt tidspunkt. Forventet innflytting er nå slutten av 2009.

Utsettelsen påfører Kredittilsynet merutgifter, særlig til nye kortsiktige leieavtaler. Merutgiftene, som refunderes fra Norges Bank, ble i budsjettforslaget for 2008 foreløpig anslått til 1,4 mill. kroner. Det ble vist til at alle avtaler som det var nødvendig å inngå pga. utsettelsen, ikke var på plass per september 2008, og at de utgifts- og inntektsmessige konsekvensene derfor var usikre.

Endelig avtale mellom Norges Bank og Kredittilsynet ble inngått i desember 2007. Merutgiftene og dermed refusjonen fra Norges Bank er nå beregnet til vel 10,8 mill. kroner, dvs. 9,4 mill. kroner høyere enn tidligere. Den vesentligste årsaken

til merutgiften er at det er avtalt et engangsbeløp til nåværende utleier som kompensasjon for markedsrisikoen ved en kortvarig forlengelse av leieavtalen.

System for kapitaldekningsrapportering (COREP)

Som følge av nytt kapitaldekningsregelverk for banker og verdipapirforetak (Basel II), som trådte i kraft 1. januar 2007, må Kredittilsynet etablere en ny teknisk løsning for institusjonenes rapportering av kapitaldekning til Kredittilsynet (COREP). Det vises til nærmere omtale av systemet i St.prp. nr. 69 (2006–2007) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2007, side 109. Det er i budsjettene for 2007 og 2008 til sammen avsatt 8,5 mill. kroner til etablering av COREP. Systemet skulle vært operativt fra 1. januar 2008, men for å sikre god kvalitet i gjennomføringen, er prosjektet strukket noe ut i tid. Merutgiftene fram til ferdigstillelse anslås til 1 mill. kroner.

System for transaksjonsrapportering (TRS)

EØS-forpliktelser som svarer til direktiv 2004/39/EF om markeder for finansielle instrumenter (MiFID-direktivet) medfører at Kredittilsynet må etablere et system for rapportering av verdipapirtransaksjoner (TRS). Det vises til omtale av systemet i St.prp. nr. 69 (2006–2007) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2007, side 109. Det er i budsjettene for 2007 og 2008 til sammen avsatt 16,3 mill. kroner til etablering av TRS. Det ble senest i St.prp. nr. 1 (2007–2008) for Finansdepartementet vist til at kostnadsanslaget knyttet til etablering av systemet er usikkert. Kredittilsynet har nå beregnet de samlede kostnadene til 17,8 mill. kroner, fortsatt med en viss usikkerhet. De beregnede merutgiftene i forhold til avsatt beløp er 1,5 mill. kroner.

Arbeidsgiverpremie til Statens Pensjonskasse

Kredittilsynet betaler aktuarielt beregnet arbeidsgiverpremie til Statens Pensjonskasse. Premiesatsen økte fra 8,67 prosent i 2007 til 11,52 prosent i 2008. Endringen ble varslet for sent til å bli innarbeidet i St.prp. nr. 1 (2007–2008). Økningen gir minimum 3,5 mill. kroner i merutgifter for Kredittilsynet.

IKT-prosjekter

I budsjettet for 2008 ble det avsatt 1 mill. kroner til nye IKT-prosjekter i Kredittilsynet. Kredittilsynet

har nå anslått at det er behov for ytterligere 2,2 mill. kroner til disse prosjektene. En årsak til dette er at arbeidet i all hovedsak må baseres på kjøp av konsulentbistand, da det i dagens stramme arbeidsmarked ikke har vært mulig å rekruttere nødvendig kompetanse til at Kredittilsynet selv kan utføre arbeidet.

Behovet for nye IKT-løsninger gjelder dels behov for nytt datalager (sentral løsning for organisering og tilrettelegging av virksomhetens data) og dels behov for ny løsning for Kredittilsynets nettsted. Dette vil bidra til å effektivisere arbeidsprosesser i Kredittilsynet, bl.a. fordi innrapporterte data kan nyttiggjøres på en mer effektiv måte til analyseformål og som beslutningsgrunnlag. Det vil også bli lagt til rette for økt innrapportering via Altinn.

Tiltak for å sikre rekruttering

I forbindelse med innfasing av nye rapporterings- og kontrollsystemer er det stor etterspørsel etter likeartet kompetanse i både Kredittilsynet og hos tilsynsobjektene. Tilsynsobjektene er regelmessig i stand til å tilby klart mer attraktive betingelser enn Kredittilsynet. Kredittilsynet har derfor for tiden noe problemer med å rekruttere personer med tilfredsstillende kompetanse. Særlig gjelder dette på områdene regnskapskontroll, revisjon, verdipapirer og IT. Kredittilsynet har som en konsekvens av dette ikke vært i stand til å gjennomføre den påkrevde bemanningsøkningen som var forutsatt i 2007 og som er forutsatt i 2008. Merbehovet for å kunne få til den bemanningen som er vurdert som nødvendig i 2008, er anslått til 1,8 mill. kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen under kap. 1602 Kredittilsynet, post 01 Driftsutgifter, økt med 19,4 mill. kroner. Utgiftsøkningen dekkes fullt ut av økte inntekter. Utgiftsøkningen i anledning utsatt flytting, 9,4 mill. kroner som dekkes av Norges Bank, gir en tilsvarende økning på kap. 4602 Kredittilsynet, post 02 Refusjoner, mens øvrige utgiftsøkninger gir økte inntekter på kap. 5580 Sektoravgifter under Finansdepartementet, post 70 Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene.

Kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten

Post 01 Driftsutgifter

For 2008 er det avsatt 1,5 mill. kroner til toll- og avgiftsetatens tilpasninger til Au2sys, basert på

drift fra og med 4. kvartal 2008. Au2sys-prosjektet er forsinket, og det vil derfor ikke bli utgifter her for toll- og avgiftsetaten i 2008.

Til bemanning av etatens enhet for individuell verdifastsettelse av bruktimporterte kjøretøy er det tidligere regnet med åtte årsverk. I 2008 ligger det an til at enheten ikke benytter mer enn fem årsverk, som gir et mindrebehov på 1,5 mill. kroner.

Det foreslås etter dette at bevilgningen på kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 01 Driftsutgifter, reduseres med 3 mill. kroner.

Kap. 1618 Skatteetaten

Post 01 Driftsutgifter

Ekstraordinære tiltak for å styrke arbeidet med utenlandske arbeidstakere

Det har vært en meget sterk vekst i arbeidsinnvandringen til Norge de senere årene. Fra 2006 til 2007 økte antall utenlandske arbeidstakere med korttidsopphold i Norge med over 40 pst. Denne utviklingen gir økt arbeidsbelastning for skatteetaten. Hovedvekten av økningen gjelder arbeidsinnvandring fra Polen og Baltikum. Denne arbeidskraften er ofte i landet bare i korte perioder. Erfaringen viser at omfanget av svart omsetning og avlønning er stort. Skatteetaten anslår at det for om lag 40 pst. av utenlandske arbeidstakere med korttidsopphold ikke innrapporteres skatt og arbeidsgiveravgift. En mer målrettet og intensiv innsats på dette området anses som meget viktig bl.a. for å hindre at konkurransevilkårene ikke blir forskjøvet ved at useriøse aktører unndrar seg skatteforpliktelser.

Identifisering, registrering og oppfølging av utenlandske skattytere er et komplisert arbeidsområde som hittil har vært preget av mangelfull systemstøtte og ressurskrevende manuelle saksbehandlingsrutiner. Skatteetatens IT-systemer og rutiner for disse sakene er dimensjonert for et langt lavere saksvolum enn det vi ser i dag. Registreringen av arbeidsforhold, oppdrag og kontrakter er sentralisert til Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU). Registeropplysningene er viktig for alle skattekontorene som grunnlag for likning og kontroll. Den store volumøkningen for saker ved SFU medfører behov for flere saksbehandlere og bedre systemstøtte ved kontoret. Det vises for øvrig til omtale under kap. 1618 Skatteetaten, post 22 Større IT-prosjekter.

Dette tilsier en budsjettmessig styrking på 20 mill. kroner til å kunne ivareta og styrke arbeidet med utenlandske arbeidstakere i 2008.

Ekstraordinære tiltak for å styrke arbeidet mot grov skattekriminalitet

En åpen økonomi med økende samhandling på tvers av landegrensene, kompliserte selskapsstrukturer og avanserte transaksjoner stiller store og nye krav til kompetanse og ressursinnsats fra kontrollmyndighetene. Skatteetaten ser en økende tendens til illojal skatteplanlegging, også i store selskaper. Risikoen for omfattende skatteunndragelser er økende, og dette medfører et umiddelbart behov for omfattende og ressurskrevende kontrolltiltak fra etatens side.

Skatteetaten har gjennom flere år erfart at bransjekontroller gir svært gode resultater. Drosjesaken i Oslo er et godt eksempel. Etaten ser behov for flere liknende ressurskrevende kontroller. Dersom det ikke gjennomføres flere kontroller av denne typen, frykter skatteetaten at grov skatteunndragelse vil spre seg.

Kriminalitetsbildet i Norge er dessuten i rask endring. Med stadig større tydelighet ser skatteetaten store og komplekse nettverk av personer og selskaper som driver organisert kriminalitet på flere områder samtidig, herunder skatte- og avgiftsområdet. Denne typen saker er svært ressurskrevende. Det er behov for å videreutvikle samarbeidet med andre etater, herunder politiet og NAV.

Dette tilsier en budsjettmessig styrking på 30 mill. kroner.

Nytt arveavgiftssystem (Arv 2a)

Skatteetatens IT-system for fastsetting av arveavgift bygger på gammel teknologi som er vanskelig å vedlikeholde. Det er nødvendig med en snarlig fornying av systemet. Den nye løsningen vil bli satt i drift i løpet av 2009. Samlede utviklingskostnader er anslått til 17,6 mill. kroner.

Dette tilsier en budsjettmessig styrking på 4,7 mill. kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 1618 Skatteetaten, post 01 Driftsutgifter, med 54,7 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningen på posten dekker blant annet skatteetatens andel av utgifter til innfordring av skatter og avgifter.

Tidligere ble skatteetatens andel av refunderte gebyrer ført som inntekt (nettoført) på kap. 1618, post 21. Ved innføringen av nytt system for skatte-regnskap (SOFIE) har en gått over til bruttoføring, ved at inntektene føres på kap. 4618 Skatteetaten, post 01 Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr. Omleggingen fører til at begge postene øker med 7 mill. kroner.

Etter innføringen av SOFIE ventes det en høyere innfordringsaktivitet i kommunene, slik at innfordringskostnadene vil øke. Økningen er usikker, men er foreløpig beregnet til 3 mill. kroner. Den økte innfordringsaktiviteten påvirker også refusjonsinntektene på kap. 4618, post 01.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 1618, post 21, økt med 10 mill. kroner.

Post 22 Større IT-prosjekter, kan overføres

Det vises til omtalen under kap. 1618 Skatteetaten, post 01 Driftsutgifter, av ekstraordinære tiltak for å ivareta arbeidet med utenlandske arbeidstakere.

Det er nødvendig å utvikle et landsdekkende manntall over skattepliktige utlendinger, til bruk for både Sentralskattekontoret for utenlandssaker og skattekontorene. Det er hensiktsmessig at manntallet utvikles som en del av SL-prosjektet og blir integrert i SL-systemet (skatteetatens nye system for likning og saksbehandling). Det foreslås også utarbeidet en tilleggsfunksjonalitet i SOFIE for å effektivisere innkrevingen på utlandsområdet, herunder sikre etterlevelse og mulighet for innkrevningstiltak på forskuddsstadiet.

Utvikling av landsdekkende manntall over skattepliktige utlendinger får konsekvenser for SL-prosjektets kostnadsramme. Foreløpige anslag fra Skattedirektoratet viser at kostnadene for SL-prosjektet også av andre årsaker kan bli høyere enn tidligere forutsatt. Regjeringen vil komme tilbake til dette i St.prp. nr. 1 (2008–2009).

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 1618 Skatteetaten, post 22 Større IT-prosjekter, med 10 mill. kroner.

Kap. 1620 Statistisk sentralbyrå

Post 01 Driftsutgifter

Statistisk sentralbyrå har gått over til nytt økonomisystem gjennom Senter for statlig økonomistyring. I den anledning foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 01 Driftsutgifter, med 0,7 mill. kroner, mot en tilsvarende økning av bevilgningen på kap. 1631

Senter for statlig økonomistyring, post 01 Driftsutgifter.

Kap. 1631 Senter for statlig økonomistyring

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen på kap. 1631 Senter for statlig økonomistyring, post 01 Driftsutgifter, foreslås økt med 0,7 mill. kroner, jf. omtale under kap. 1620 Statistisk sentralbyrå. Videre foreslås det at 3,2 mill. kroner av bevilgningen på post 21 Spesielle driftsutgifter, omdisponeres til post 01, jf. omtale nedenfor. Samlet forslag til økning av post 01 Driftsutgifter blir etter dette 3,9 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Utgifter til innføring av nytt lønns- og personalsystem for statlige virksomheter, OPAL-programmet, bevilges over kap. 1631, post 21 Spesielle driftsutgifter. Det er funnet rom for å omdisponere 3,2 mill. kroner av denne bevilgningen til tiltak for å understøtte det generelle tilbudet innenfor lønns- og personaltjenester. Disse utgiftene er av driftsmessig karakter og føres derfor opp under kap. 1631, post 01 Driftsutgifter. De planlagte tiltakene vil også bidra til økt grad av måloppnåelse for OPAL-programmet.

Kap. 1632 Kompensasjon for merverdiavgift

Post 61 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning, overslagsbevilgning

I saldert budsjett for 2008 er det bevilget 10 300 mill. kroner på denne posten. For 2007 er det regnskapsført 10 848,8 mill. kroner. Ut fra antatt vekst i kommunesektorens utgifter fra 2007 til 2008 foreslås det at bevilgningen på kap. 1632, post 61, økes med 900 mill. kroner til 11 200 mill. kroner.

Post 72 Tilskudd til private og ideelle organisasjoner, overslagsbevilgning

I saldert budsjett for 2008 er det bevilget 1 295 mill. kroner på denne posten. For 2007 er det regnskapsført 1 218,9 mill. kroner. Basert på om lag samme utgiftsvekst fra 2007 til 2008 som i kommunesektoren ellers, foreslås det at bevilgningen på kap. 1632, post 61, reduseres med 35 mill. kroner til 1 260 mill. kroner.

Kap. 2309 Tilfeldige utgifter*Post 01 Driftsutgifter*

Reserven for tilleggsbevilgninger på kap. 2309 Tilfeldige utgifter skal dekke utgifter til gjennomføringen av inntektsoppgjør der staten er part, til regulering av folketrygdens grunnbeløp og til uforutsette utgifter. Bevilgningen utgjør i saldert budsjett 10 780,6 mill. kroner.

Lønnsveksten fra 2006 til 2007 anslås av det Tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) til 5,4 pst. Dette er 0,65 prosentenheter høyere enn lagt til grunn ved reguleringen av grunnbeløpet i folketrygden fra 1. mai 2007. Retningslinjene som Stortinget har fastsatt for regulering av grunnbeløpet i folketrygden, innebærer at det kompenseres for dette i forbindelse med reguleringen av grunnbeløpet i folketrygden fra 1. mai 2008. Videre er lønnsvekstanslaget fra 2007 til 2008 oppjustert med ½ prosentpoeng fra Nasjonalbudsjettet 2008, fra 5 pst. til 5½ pst. Kompensasjon for høyere lønnsvekst i 2007 ved reguleringen av folketrygdens grunnbeløp og oppjusteringen av anslått lønnsvekst fra 2007 til 2008, innebærer at det må påregnes høyere utgifter i 2008 til lønn og trygdeytelser enn lagt til grunn da Stortinget behandlet statsbudsjettet for 2008. Sttingsproposisjoner om bevilgningsendringer i tilknytning til lønns- og trygdeoppgjørene vil bli fremmet senere i vår. For å ta tilstrekkelig høyde for utgiftsøkninger i forbindelse med lønns- og trygdeoppgjør og uforutsette utgifter i resten av budsjettåret, foreslås det nå å øke bevilgningen til tilfeldige utgifter på kap. 2309, post 01 Driftsutgifter med 2 100 mill. kroner.

Kap. 4602 Kredittilsynet*Post 02 Refusjoner*

Bevilgningen foreslås økt med 9,4 mill. kroner, jf. nærmere omtale under kap. 1602 Kredittilsynet, post 01 Driftsutgifter, avsnittet om merutgifter i anledning utsatt flytting. Refusjonen betales av Norges Bank.

Kap. 4618 Skatteetaten*Post 01 Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr*

På grunnlag av regnskapstall for 2007 og den høyere innfordringsaktiviteten og endringen av posteringsmåte som er omtalt under kap. 1618, post 21, foreslås bevilgningen på kap. 4618, post 01 økt med 28,3 mill. kroner.

Post 05 Gebyr for utleggsforretninger

På grunnlag av regnskapstall for 2007 foreslås bevilgningen på kap. 4618, post 05 økt med 8,2 mill. kroner.

Kap. 4634 Statens innkrevingsentral*Post 85 Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning*

På grunnlag av nye anslag foreslås bevilgningen på kap. 4634, post 85 økt med 40 mill. kroner, fra 150 mill. kroner til 190 mill. kroner.

Post 86 Bøter, inndragninger

På grunnlag av nye anslag foreslås bevilgningen på kap. 4634, post 86 økt med 40 mill. kroner, fra 1 170 mill. kroner til 1 210 mill. kroner.

Post 88 Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret

På grunnlag av nye anslag foreslås bevilgningen på kap. 4634, post 88 økt med 50 mill. kroner, fra 120 mill. kroner til 170 mill. kroner.

Kap. 4638 Salg av klimakvoter*Post 01 Salgsinntekter*

Norge er etter Kyotoprotokollen forpliktet til å levere kvoter tilsvarende våre samlede utslipp i forpliktelsesperioden fra 2008 til 2012. Under Kyoto-protokollen er Norge tildelt en årlig kvotemengde som er 1 pst. høyere enn utslippene i 1990. Det gir en såkalt kvoteformue på om lag 50 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i gjennomsnitt per år. De nasjonale utslippene er imidlertid anslått til i gjennomsnitt 58 mill. tonn per år i forpliktelsesperioden, slik at vi i utgangspunktet mangler 8 mill. tonn CO₂-ekvivalenter per år på å oppfylle forpliktelsen. Det er videre fattet beslutning om at vi skal overoppfylle Kyotoforpliktelsen med 10 pst., jf. St.meld. nr. 34 (2006–2007) Norsk klimapolitikk, noe som isolert øker behovet for å kjøpe kvoter tilsvarende rundt 5 mill. tonn per år. I alt har vi derfor behov for å skaffe til veie kvoter på i gjennomsnitt 13 mill. tonn CO₂-ekvivalenter per år.

Regjeringen legger opp til at staten både skal selge og kjøpe kvoter. I St.prp. nr. 1 (2007–2008) for Finansdepartementet ble det framhevet at Norges tilpasning til EUs kvotedirektiv ikke er endelig avklart. For 2008 ble det beregningsmessig lagt til grunn at staten selger 12 mill. tonn i EUs kvotemarked, jf. kap. 4638 Salg av klimakvoter. I propo-

sisjonen ble det vist til at pågående samtaler med EU-kommisjonen og våre EFTA-partnere kunne tilsi at dette salgsvolumet kunne være for høyt.

Ved tilslutning til EUs kvotehandelssystem har Regjeringen lagt vekt på at Norge skal tilføre kvotemarkedet betydelig færre kvoter enn antatte utslipp fra de kvotepliktige norske bedriftene. Denne beslutningen innebærer at det i gjennomsnitt ikke skal utstedes mer enn 15 mill. tonn CO₂-kvoter per år. Norge tildeler dermed om lag 6–7 mill. tonn per år mindre enn de forventede utslipp fra bedriftene for perioden i gjennomsnitt. Dette svarer til at den kvotemengden Norge selger eller tildeler vederlagsfritt i EUs kvotesystem, er om lag 20 pst. under utslippene fra norske kvotepliktige bedrifter i 2005.

Gjennomsnittlig salgsvolum anslås nå til rundt 7 mill. tonn årlig. Det presiseres at det endelige tallet ikke er avklart før den norske kvotetildelingsplanen er formelt godkjent av ESA. I 2008-budsjettet er det lagt til grunn en kvotepris på 160 kroner, mens prisen i begynnelsen av mai 2008 lå rundt 200 kroner. Kvoteprisen har imidlertid svingt mye de siste månedene, og usikkerheten om framtidig prisutvikling er stor. Departementet har derfor valgt å fastholde prisanslaget på 160 kroner. Bevilgningen på kap. 4638 Salg av klimakvoter, post 01 Salgsinntekter, foreslås derfor nedsatt med 800 mill. kroner – fra 1 920 til 1 120 mill. kroner.

Den norske planen for tildeling av kvoter til bedrifter som er underlagt kvoteplikt ble oversendt ESA 28. mars 2008 for godkjenning. Finansdepartementet vil ikke igangsette salg av kvoter i EUs kvotesystem før denne planen er godkjent. Norske bedrifter kan ikke favoriseres ved dette salget. Salget vil bli gjennomført på en slik måte at staten oppnår gunstigst mulig pris. Finansdepartementet har ikke tatt endelig stilling til hvilken salgsform som er mest hensiktsmessig.

Ved redusert statlig salg reduseres også volumet av statens kvotekjøp over tid tilsvarende. Med lavere tildeling enn ventet utslipp fra bedriftene, anslås statens gjennomsnittlige kvotekjøp til 6–7 mill. tonn årlig. Statens kjøp og salg periodiseres imidlertid ulikt, slik at reduserte kjøp for perioden 2008–2012 ikke får konsekvenser for 2008-bevilgningen på kap. 1638 Kjøp av klimakvoter.

Gjennomføring av salget – forslag om overskridelsesfullmakt

Ved salg av klimakvoter vil det påløpe transaksjonskostnader. Valg av salgsform vil påvirke kostnadene. På forhånd er det vanskelig å anslå disse, og en vil først velge salgsform nærmere tidspunktet

for transaksjonene, dvs. høsten 2008. Det foreslås derfor at det gis fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 1638 Kjøp av klimakvoter, post 21 Spesielle driftsutgifter, tilsvarende salgsgiftene, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 5491 Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift

Post 30 Avskrivninger

Avskrivninger under forvaltningsbedriftenes driftsbudsjett inntektsføres på denne posten. Forslag til endringer på bevilgningen til Statens Pensjonskasse innebærer reduserte avskrivninger på 22,5 mill. kroner, jf. omtale av under kap. 2470, post 24 Driftsresultat. Bevilgningen på posten foreslås derfor redusert med 22,5 mill. kroner.

Kap. 5501 Skatter på formue og inntekt

Post 72 Fellesskatt

Det vises til kapittel 2 Forslag om endrede skatte- og avgiftsbestemmelser for nærmere omtale av forslag om å øke fiskerfradraget med 35 000 kroner, fra 80 000 kroner til 115 000 kroner, med virkning fra 1. januar 2008. Provenytapet anslås til om lag 45 mill. kroner påløpt og 35 mill. kroner bokført i 2008, hvorav fellesskatten til staten reduseres med 17 mill. kroner. Bevilgningen på kap. 5501, post 72 foreslås redusert med 17 mill. kroner.

Kap. 5509 Avgift på utslipp av NO_x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen

Post 70 Avgift

Det vises til kapittel 2 Forslag om endrede skatte- og avgiftsbestemmelser for nærmere omtale av avgiftsfritak for NO_x. Det legges til grunn at samtlige avgiftspliktige for avgiften på utslipp av NO_x i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen vil slutte seg til avtalen. Bevilgningen på kap. 5509, post 70 foreslås redusert med 600 mill. kroner.

Kap. 5536 Avgift på motorvogner mv.

Post 76 Avgift på bensin

Det vises til kapittel 2 Forslag om endrede skatte- og avgiftsbestemmelser for nærmere omtale av forslaget om å øke avgiften på bensin med 5 øre per liter fra 1. juli 2008. Bokført virkning av tiltaket er beregnet til 35 mill. kroner i 2008. Bevilgningen på

kap. 5536, post 76 foreslås på denne bakgrunn økt med 35 mill. kroner.

Post 77 Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)

Det vises til kapittel 2 Forslag om endrede skatte- og avgiftsbestemmelser for nærmere omtale av forslaget om å øke avgiften på autodiesel med 10 øre per liter fra 1. juli 2008. Bokført virkning av tiltaket er beregnet til 90 mill. kroner i 2008. Bevilgningen på kap. 5536, post 77 foreslås på denne bakgrunn økt med 90 mill. kroner.

Kap. 5549 Avgift på utslipp av NO_x

Post 70 Avgift på utslipp av NO_x

Det vises til kapittel 2 Forslag om endrede skatte- og avgiftsbestemmelser for nærmere omtale av avgiftsfritak for NO_x. Etter Stortingets vedtak om avgift på utslipp av NO_x gis det avgiftsfritak for utslippskilder som er omfattet av avtale med staten om gjennomføring av NO_x-reduserende tiltak i samsvar med et fastsatt miljømål. I henhold til fremforhandlet avtale legges det opp til tilbakebetaling av avgift fra 1. januar 2008 frem til det tidspunkt ESA godkjenner avtalen. Det legges til grunn at aktører som representerer om lag 90 pst. av utslippene omfattet av avgiften på utslipp av NO_x, vil slutte seg til avtalen. Bevilgningen på kap. 5549, post 70 foreslås nedjustert med 600 mill. kroner bokført.

Kap. 5580 Sektoravgifter under Finansdepartementet

Post 70 Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene

Bevilgningen på kap. 5580, post 70 foreslås økt med 10 mill. kroner, jf. nærmere omtale under kap. 1602 Kredittilsynet, post 01 Driftsinntekter.

Kap. 5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift

Post 80 Renter av statens faste kapital

Renter av statens kapital i forvaltningsbedriftene føres på denne posten. Forslag til endringer på bevilgningen til Statsbygg innebærer reduserte renter på 8,36 mill. kroner, jf. nærmere omtale under kap. 2445 Statsbygg, post 24 Driftsresultat, mens endringer på bevilgningen til Statens Pensjonskasse innebærer økte renter på 0,3 mill. kroner, jf. nærmere omtale under kap. 2470 Statens Pensjonskasse, post 24 Driftsresultat. Bevilgnin-

gen på posten foreslås derfor redusert med 8,048 mill. kroner.

Andre saker

Nye TVINN

Det vises til omtale av Nye TVINN i St.prp. nr. 1 (2007–2008) for Finansdepartementet og St.prp. nr. 1 (2007–2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. Utviklingen av ny funksjonalitet i TVINN var opprinnelig planlagt gjennomført i perioden 2005–2008. EUs innføring av formelle autorisasjonsordninger og forhåndsvarsling av varer har imidlertid gjort at toll- og avgiftsetaten har måttet endre planene. EUs regelverk trer i kraft 1. juli 2009. Tilpasningene til EUs nye regelverk vil omfattes av prosjektet Nye TVINN.

For å tilpasse seg EUs regelverk på en hensiktsmessig måte har det vært nødvendig å starte arbeidet tidlig, jf. nærmere orientering i St.meld. nr. 2 (2007–2008) Revidert nasjonalbudsjett 2008. Toll- og avgiftsetatens arbeid med implementering av EUs regelverk er organisert i to delprosjekter, AUTOR (autorisering av økonomiske operatører) og ELFOR (forhåndsvarsling). Delprosjektene dekkes av bevilgningen til Nye TVINN.

Regjeringen vil i løpet av 2008 komme tilbake til revidert prosjektplan og kostnadsramme for Nye TVINN.

3.16 Forsvarsdepartementet

Kap. 1719 Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet

Post 78 Norges tilskudd til NATOs driftsbudsjett

Posten foreslås redusert med 14,364 mill. kroner.

Norges andel av NATOs driftsutgifter forventes å bli lavere enn budsjettert. Dette skyldes at NATOs utgifter til krisehåndteringsoperasjoner har en mindre økning enn forutsatt på budsjette- ringstidspunktet.

Kap. 1720 Felles ledelse og kommandoapparat

Post 01 Driftsutgifter

Posten foreslås økt med netto 95,11 mill. kroner.

Økningen på posten gjelder omdisponeringer fra andre kapitler på forsvarsbudsjettet for gjennomføring av øvelsene Armatura Borealis og Tundra (70 mill. kroner) i 2008. I tillegg er posten til-

ført 31,9 mill. kroner fra andre kapitler grunnet teknisk justering av EBA-utgifter (utgifter knyttet til eiendom, bygg og anlegg).

Reduksjonen på posten er knyttet til et generelt mindrebehov som er omdisponert til annen og mer prioritert virksomhet på forsvarsbudsjettet (6,8 mill. kroner).

Post 50 Overføringer Statens pensjonskasse

Posten foreslås redusert med 4,717 mill. kroner grunnet lavere utgifter til førtidspensjonering enn forutsatt på budsjetteringstidspunktet.

Kap. 1725 Fellesinstitusjoner og –utgifter under Forsvarsstaben

Post 01 Driftsutgifter

Posten foreslås økt med netto 65,560 mill. kroner.

Økningen på posten er knyttet til at et høyere antall utenlandsstillinger enn budsjettert er besatt (10 mill. kroner), høyere kostnader relatert til drift av datasystemet FISBasis/Hemmelig enn budsjettert (44 mill. kroner), samt høyere kostnader enn budsjettert relatert til oppbygging av militærpolitienhet- og sanitetsenhet for bruk i operasjoner i utlandet (20,8 mill. kroner). Posten er videre økt grunnet overføring av driftsansvaret for Vardøhus festning fra kapittel 1732 Sjøforsvaret (2,2 mill. kroner). Økningene dekkes ved omdisponering fra andre kapitler på forsvarsbudsjettet, herunder bl.a. kap. 1719, post 78, kap. 1720, post 50, og kap. 1740, post 01.

Reduksjonen på posten gjelder lavere EBA-utgifter (2,5 mill. kroner) enn budsjettert, samt omdisponering til kap. 1792 Norske styrker i utlandet for å dekke deler av merutgiftene ved Norges deltagelse i operasjoner i utlandet i 2008 (9 mill. kroner).

Kap. 1731 Hæren

Post 01 Driftsutgifter

Posten foreslås redusert med netto 37,21 mill. kroner.

Reduksjonen på posten gjelder omdisponeringer for gjennomføring av øvelsene Armatura Borealis og Tundra (31,5 mill. kroner) i 2008. Posten er videre foreslått redusert grunnet lavere kostnader til kurs og reiser enn budsjettert (10 mill. kroner).

Økningen på posten skyldes høyere EBA-kostnader enn budsjettert (4,3 mill. kroner).

Kap. 1732 Sjøforsvaret

Post 01 Driftsutgifter

Posten foreslås redusert med 32,867 mill. kroner.

Reduksjonen på posten gjelder omdisponeringer for gjennomføring av øvelsene Armatura Borealis og Tundra (26,5 mill. kroner) i 2008. Posten er videre foreslått redusert grunnet lavere EBA-kostnader enn budsjettert (2,6 mill. kroner), og overføring av driftsansvaret for Vardøhus festning til kap. 1725 Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben (2,2 mill. kroner). I tillegg er posten foreslått redusert grunnet teknisk justering knyttet til FLO Base Bergen (1,6 mill. kroner).

Økte utgifter til betaling av grunnavgift på mineralolje og forslag til økte drivstoffavgifter (diesel og bensin) innebærer en merkostnad for Forsvaret på anslagsvis 30 mill. kroner i 2008, dvs. anslagsvis 45 mill. kroner på årsbasis. Bl.a. Sjøforsvaret vil tilpasse sin aktivitet til dette.

Kap. 1733 Luftforsvaret

Post 01 Driftsutgifter

Posten foreslås økt med netto 9,938 mill. kroner.

Økningen på posten er knyttet til drift av Moss Lufthavn Rygge, jf. omtale under kap. 4733 Luftforsvaret (39,378 mill. kroner).

Reduksjonen på posten skyldes omdisponeringer for gjennomføring av øvelsene Armatura Borealis og Tundra (4 mill. kroner) i 2008. Posten er videre foreslått redusert grunnet lavere EBA-kostnader enn budsjettert (4,24 mill. kroner). I tillegg er det omdisponert 5,5 mill. kroner til kap. 1734 Heimevernet for befalsutdanning for Luftforsvaret i regi av Heimevernet, samt omdisponering til mer prioritert virksomhet på forsvarsbudsjettet, bl.a. for å finansiere deler av merutgiften forbundet med Norges deltagelse i operasjoner i utlandet i 2008 (16 mill. kroner).

Kap. 4733 Luftforsvaret

Post 01 Driftsinntekter

Det foreslås en økning i inntekter på 39,378 mill. kroner i forhold til vedtatt budsjett 2008. Inntektene er knyttet til drift av Moss Lufthavn Rygge, og har en tilsvarende utgiftsside, og medfører derfor en parallell økning av utgiftsrammen, jf. kap. 1733, post 01 og Forsvarsdepartementets generelle merinntektsfullmakt.

Kap. 1734 Heimevernet*Post 01 Driftsutgifter*

Posten foreslås redusert med netto 5,56 mill. kroner.

Reduksjonen på posten skyldes lavere EBA-kostnader enn budsjettert (3,1 mill. kroner), samt omdisponering til kapittel 1792 Norske styrker i utlandet for å finansiere deler av merutgiftene forbundet med Norges deltagelse i operasjoner i utlandet i 2008 (7,7 mill. kroner).

Økningen på posten gjelder omdisponering av 5,2 mill. kroner fra kap. 1733 Luftforsvaret, da Heimevernet gjennomfører befalsutdanning for Luftforsvaret.

Kap. 1740 Forsvarets logistikkorganisasjon*Post 01 Driftsutgifter*

Posten foreslås redusert med 53,413 mill. kroner.

Reduksjonen gjelder i hovedsak omdisponeringer for gjennomføring av øvelsene Armatura Borealis og Tundra (8 mill. kroner) i 2008 og lavere EBA-kostnader enn budsjettert (45 mill. kroner).

Kap. 1790 Kystvakten*Post 01 Driftsutgifter*

Posten foreslås økt med netto 16,9 mill. kroner.

Økningen på posten gjelder delvis dekning av uforutsette kostnader i forbindelse med videreføring av den statlige slepebåteredskapen i Nord-Norge ut 2008 (25 mill. kroner).

Reduksjonen på posten knytter seg til omdisponering til kap. 1792 Norske styrker i utlandet for å dekke merutgifter til deler av Norges deltagelse i operasjoner i utlandet i 2008 (8,1 mill. kroner).

Kap. 1792 Norske styrker i utlandet*Post 01 Driftsutgifter*

Posten foreslås økt med 288,681 mill. kroner.

Økningen gjelder utgifter til Forsvarets spesialstyrkeenheter som ble satt inn i Afghanistan fra mars i år (180 mill. kroner) og påløpte merutgifter i forbindelse med det planlagte norsk-svenske ingeniørstyrkebidraget i Sudan som senere ble kansellert (totalt 82 mill. kroner, hvorav 33 mill. kroner til forberedelser og 49 mill. kroner i avviklingskostnader). Sudan-bidraget ble kansellert fordi sudanske myndigheter ikke anså det som ønsket. Det er tid-

ligere redegjort for disse sakene i Den utvidede utenrikskomité.

Økningen gjelder videre omdisponering fra en rekke kapitler for dekning av merutgifter ved Norges bidrag til operasjoner i utlandet i 2008 (26,681 mill. kroner).

Kap. 1795 Kulturelle og allmenntilgode formål*Post 01 Driftsutgifter*

Posten foreslås redusert med 1,68 mill. kroner.

Reduksjonen skyldes lavere EBA-kostnader enn budsjettert (1,08 mill. kroner), samt omdisponering til kap. 1792 Norske styrker i utlandet for å dekke merutgifter ved deler av Norges deltagelse i operasjoner i utlandet i 2008 (0,6 mill. kroner).

3.17 Olje- og energidepartementet**Kap. 1800 Olje- og energidepartementet***Post 01 Driftsutgifter*

Det foreslås å styrke enkelte funksjoner i Olje- og energidepartementet. Dette knytter seg spesielt til fornybar energi, klima, arbeidet med CO₂-håndteringsprosjektene og karbonfangst og -lagring generelt. Klimaforliket vil også kreve økt oppfølging fra Olje- og energidepartementet og underliggende virksomheter. På denne bakgrunn foreslås det å øke Olje- og energidepartementets driftsbudsjett med 5 mill. kroner i 2008. Økningen skal dekke en styrking av Olje- og energidepartementet med rundt 6 årsverk, herunder økte driftsutgifter og nødvendige ombygginger.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås det å øke bevilgningen med 5 mill. kroner, fra om lag 123,1 mill. kroner til 128,1 mill. kroner i 2008. Økningen foreslås delvis inndeckt gjennom en reduksjon av bevilgningen under kap. 1800 Olje- og energidepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Det foreslås å redusere bevilgningen med 2 mill. kroner for å dekke inn økte driftsutgifter under Olje- og energidepartementet. Bevilgningen foreslås redusert fra 33,1 mill. kroner til 31,1 mill. kroner i 2008. Det legges opp til at utgifter til sjøfuglprogrammet, SEAPOP, på 2,4 mill. kroner fra og med 2008 dekkes innenfor bevilgningen til Norges forskningsråd over kap. 1830, post 50.

Kap. 1810 Oljedirektoratet

Dekning av fiskeres mulige økonomiske tap som følge av Oljedirektoratets seismikkinnstillinger i Nordland VII og Troms II

Oljedirektoratet gjennomfører seismiske undersøkelser utenfor Lofoten og Vesterålen. Seismikkinnstillingen er en oppfølging av St.meld. nr. 8 (2005–2006) Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten (forvaltningsplanen), hvor det ble identifisert kunnskapshull blant annet om geologien i områdene Nordland VII og Troms II. Resultatene av Oljedirektoratets undersøkelser skal bidra til et bedre kunnskapsgrunnlag før oppdateringen av forvaltningsplanen i 2010. Oljedirektoratet har gjennomført deler av undersøkelsene sommeren 2007, og i henhold til forvaltningsplanen skal resten av programmet bli gjennomført i 2008 og 2009.

Områdene utenfor Vesterålen og Lofoten har stor fiskerimessig betydning. På grunn av de spesielle forholdene i området, med intensive fiskerier og svært smal sokkel, er det blitt stilt spørsmål ved om det i dette området er mulig å ha seismiske undersøkelser uten at lokale fiskerier vil påvirkes negativt. På denne bakgrunn er det blitt satt frem til vurdering et forslag om å innføre en kompensasjons-/frikjøpsordning for berørte områder.

Spørsmålet om Oljedirektoratets seismikkinnstilling og forholdet til fiskeriene ble tatt opp i brev fra Stortinget 12. juni 2007, og olje- og energiminister Odd Roger Enoksen svarte 20. juni 2007:

«Jeg har i den senere tid registrert at det fra fiskerihold er uttrykt bekymring for de negative virkningene Oljedirektoratets seismikkinnstilling kan få for lokale fiskere i området. Til tross for at det allerede finnes et system hvor fiskere kan søke om erstatning, ønsker jeg på bakgrunn av disse reaksjonene å foreta en gjennomgang av de konsekvensene seismikkinnstillingen vil medføre for berørte fiskere i disse spesielt viktige områdene for fiskerivirk-somheten.

Som en del av en slik gjennomgang vil jeg vurdere om det er behov for å kompensere fiskere som lider et økonomisk tap som følge av seismikkinnstillingen. Resultatene av en slik gjennomgang skal være klare før neste års innsamling av seismikk.»

En arbeidsgruppe bestående av Olje- og energidepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet, Norges Fiskerilag og Norges Kystfiskerilag har vurdert spørsmålet. Arbeidsgruppen så det som viktig at fis-

kerne får dekket eventuelle økonomiske tap. Arbeidsgruppen har gjennomgått og drøftet et forslag til en mulig kompensasjons-/frikjøpsordning som var fremsatt til vurdering. Forslaget innebærer at fiskerne blir betalt for å holde seg borte fra områdene i perioden hvor Oljedirektoratets seismikkinnstillinger pågår.

Forslaget om en kompensasjons-/frikjøpsordning tok utgangspunkt i at seismikkinnstillingene kunne gjennomføres i løpet av en seksukersperiode på den tiden av året når fiskeriaktiviteten er på det laveste. Arbeidsgruppens gjennomgang av Oljedirektoratets seismikkinnstilling i 2008 viser imidlertid at det er behov for betydelig lengre tid for å gjennomføre innsamlingen. En sentral forutsetning for forslaget er dermed vesentlig endret. En kompensasjons-/frikjøpsordning vil videre være en prinsipielt ny ordning som vil kreve mye ressurser, både av de som omfattes av en slik ny ordning og de som skal administrere ordningen. En slik ny ordning vil også medføre krevende avgrensningsspørsmål. Basert på en samlet vurdering har arbeidsgruppen enstemmig kommet til at den ikke vil foreslå at det innføres en ny kompensasjons-/frikjøpsordning for Oljedirektoratets planlagte seismikkinnstillinger i Nordland VII og Troms II.

Arbeidsgruppen har vurdert eksisterende erstatningsordning og ser det som mer tjenlig å bygge videre på denne. Gruppen foreslår en del forbedringer av ordningen, herunder at det utarbeides et skjema som gjør det enklere for fiskerne å fremme krav om erstatning, at det informeres bedre om ordningen, og at saksbehandlingstiden reduseres.

Det er allerede satt i gang tiltak for å følge opp disse forslagene. Et skjema for fremming av krav er under utarbeidelse og planlegges ferdigstilt innen oppstart av årets innsamling. Tiltak for å informere om erstatningsordningen er også igangsatt i samarbeid med organisasjonene.

Gjennomgang av problemstillinger knyttet til seismiske innsamlinger på norsk sokkel

Oljedirektoratet og Fiskeridirektoratet opprettet september 2007 en felles arbeidsgruppe for å gjennomgå en rekke problemstillinger knyttet til saksflyt og rammeverk når det gjelder seismiske innsamlinger på norsk sokkel. Gruppen la frem en rapport med forslag til tiltak 1. april 2008. Den foreslår blant annet styrket oppfølging av seismisk datainnsamling fra myndighetshold. Videre foreslås det at selve seismikkaktiviteten får en mer fastlagt ramme ved at plikten til å melde en undersøkelse

utvides og suppleres med en bestemmelse om at Oljedirektoratet fastsetter område og tid for gjennomføring av den enkelte undersøkelse. Det foreslås videre tiltak som vil gjøre det lettere for fiskere å få rede på i hvilke områder og hvor lenge seismiske undersøkelser skal foregå, blant annet gjennom et søkesystem på Oljedirektoratets nettsider. Direktoratene foreslår også kursing av de fiskerikyndige, som er om bord på seismikkfartøylene og fungerer som bindeledd mellom det seismiske fartøyet og fiskeflåten, for å styrke deres rolle og kompetanse.

Det pågår nå prosesser med å følge opp tiltakene i rapporten. Oppfølging av disse tiltakene vil medføre økte administrative kostnader for Oljedirektoratet, jf. omtale nedenfor under post 01.

Post 01 Driftsutgifter

Oppfølging av arealbruk på sokkelen

Det vises til omtale innledningsvis under kapittel 1810 Oljedirektoratet. Økt aktivitet og interesse-motsetninger mellom fiskeri- og seismikkaktivitet om arealbruk på sokkelen tilsier at det er behov for å styrke Oljedirektoratets oppfølging av undersøkelsesaktivitet generelt og seismisk datainnsamling spesielt. For å følge opp arbeidsgruppens forslag til tiltak på en hensiktsmessig og effektiv måte foreslås det å øke bevilgningen til Oljedirektoratet med 2 mill. kroner. Økningen skal gi rom for å styrke Oljedirektoratet med om lag 2 årsverk og økte driftsutgifter til å gjennomføre nødvendige tiltak.

Behandling av undersøkelses- og utvinningstillatelser

I 2008 blir både 20. konsesjonsrunde og tildeling i forhåndsdefinerte områder, TFO 2008, utlyst. Tildelinger forventes i 2009. Det foreslås å øke bevilgningen knyttet til behandling av undersøkelses- og utvinningstillatelser med 6,5 mill. kroner i 2008. Utgiftsøkningen har sammenheng med høyere aktivitetsnivå enn tidligere budsjettert. Økningen knytter seg blant annet til innleie av eksterne konsulenter for å avlaste Oljedirektoratets eget personell i arbeidet med utvinnings- og produksjonstillatelser. Økte driftsutgifter på 6,5 mill. kroner dekkes inn gjennom tilsvarende økte gebyrinntekter, jf. forslag under kap. 4810, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås bevilgningen under kap. 1810 Oljedirektoratet, post 01 Driftsutgifter økt med 8,5 mill. kroner, fra 190,2 mill. kroner til 198,7 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

I 2008 er det avsatt 50 mill. kroner til kartlegging av norsk kontinentalsokkel i Antarktis. Som følge av at Oljedirektoratet har fått tilgang til forskningsfartøyet F/F G.O. Sars i to uker for å gjennomføre sine undersøkelser, er det oppnådd vesentlig innsparinger knyttet til dette kartleggingsprosjektet. Fartøyet gjennomfører et lengre tokt i Antarktis i forbindelse med Det Internasjonale Polaråret i regi av blant annet Havforskningsinstituttet.

Utgiftene ved Oljedirektoratets undersøkelser er som følge av dette blitt langt lavere. Oljedirektoratet opplyser at utgiftene totalt sett beløper seg til 6,5 mill. kroner, fordelt på leie av skip, tilleggsinvesteringer på skipet og bearbeidelse og tolkning av data. På bakgrunn av ovennevnte foreslås bevilgningen redusert med 43,5 mill. kroner, fra 250,2 mill. kroner til 206,7 mill. kroner i 2008.

Kap. 4810 Oljedirektoratet

Post 01 Gebyrinntekter

Økte utgifter i forbindelse med behandling av undersøkelses- og utvinningstillatelser under kap. 1810, post 01 øker beregningsgrunnlaget for innkreving av gebyrinntekter tilsvarende. På bakgrunn av dette foreslås det å øke bevilgningen med 6,5 mill. kroner, fra 9,5 mill. kroner til 16 mill. kroner, jf. kap. 1810, post 01.

Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat

Post 01 Driftsutgifter

Konsesjonsbehandling

Styrking og effektivisering av Norges vassdrags- og energidirektorats konsesjonsbehandling gjennom flere år har gitt kortere effektiv behandlingstid per sak og flere konsesjonsvedtak per år. Tilfanget av nye søknader er likevel større enn antall konsesjonsvedtak. I tillegg til det økende omfanget av søknader, øker også kompleksiteten, samordningsbehovet og behovet for å vurdere avbøtende tiltak. For å dempe sakenes konfliktnivå stilles det høye krav til prosess, informasjon, likebehandling og forutsigbarhet. Dette er ressurskrevende.

Flere år med lave investeringer i informasjons- og kommunikasjonsteknologi medfører behov for opprusting på dette området. Tilfredsstillende infrastruktur og verktøy er en forutsetning for effektiv konsesjonsbehandling og tilfredsstillende driftssikkerhet.

Det foreslås å øke bevilgningen med 10 mill. kroner som skal gå til å styrke kapasiteten innen konsesjonsbehandling med 10 stillinger og informasjons- og kommunikasjonsteknologi.

Tilsyns- og beredskapsvirksomhet

Det økte antallet konsesjonsavgjørelser for små vannkraftverk krever rask oppfølging fra tilsyns-siden vedrørende godkjennelse av detaljplaner og anleggstilsyn. For å hindre at det oppstår et forsinkende ledd i arbeidet med produksjon av ny fornybar kraft, er det behov for en rask kapasitetsøkning på saksbehandlingssiden i Norges vassdrags- og energidirektorat. Det er også behov for styrking av arbeidet med dam- og miljøtilsynet i 2008.

Til disse formål foreslås det å øke bevilgningen med 3,5 mill. kroner. Økte utgifter inndeckes med tilsvarende økte gebyrinntekter, jf. forslag under kap. 4820, post 01.

Oppsummering

Det foreslås å øke bevilgningen med totalt 13,5 mill. kroner, fra 290,7 mill. kroner til 304,2 mill. kroner i 2008. Økningen knytter seg til økte ressurser til konsesjonsbehandling, informasjons- og kommunikasjonsteknologi og tilsyns- og beredskapsvirksomhet.

Post 22 Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag, kan overføres

Statlig medvirkning på 10 mill. kroner til døgkontinuerlig overvåking av skredfarlige områder i Storfjorden finansieres over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett i 2008. I den sammenheng foreslås det å øke kap. 571, post 64 Skjønnstilskudd over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett med 7,5 mill. kroner. For å dekke inn deler av dette beløpet foreslås det å redusere bevilgningen over kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat, post 22 Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag med 0,5 mill. kroner, fra 79 mill. kroner til 78,5 mill. kroner.

Kap. 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat

Post 01 Gebyrinntekter

Økte utgifter i forbindelse med tilsyns- og beredskapsvirksomheten under kap. 1820, post 01 øker beregningsgrunnlaget for innkreving av gebyrinntekter tilsvarende. På bakgrunn av dette foreslås det å øke bevilgningen med 3,5 mill. kroner, fra 38,6 mill. kroner til 42,1 mill. kroner, jf. kap. 1820, post 01.

Kap. 1825 Omlegging av energibruk og -produksjon

Post 50 Overføring til Energifondet

Høsten 2006 la Regjeringen opp til å innføre en ny støtteordning for fornybar elektrisitet, jf. St.meld. nr. 11 (2006–2007). Etter planen skulle ordningen settes i verk fra 1. januar 2008. I forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 34 (2006–2007) Norsk klimapolitikk ble det enighet om at Norge skulle gjenoppta forhandlingene med Sverige om et felles sertifikatmarked for fornybar elektrisitet. I påvente av at det skal bli etablert et felles sertifikatmarked ble det lagt opp til at dagens ordning som er notifisert til ESA skulle videreføres og styrkes gjennom å åpne for høyere støttenivå for å utløse nye prosjekter. Dette innebærer at den planlagte støtteordningen for fornybar elektrisitet ikke trer i kraft som planlagt og at Enova SF viderefører en forbedret investeringstøtteordning for vindkraft.

Det var lagt opp til at om lag en tredel av Enovas samlede rammer over tid skulle gå til støtteordningen for fornybar elektrisitet, mens resterende to tredeler skulle gå til Enovas øvrige virksomhet innenfor energiomlegging, jf. St.meld. nr. 11 (2006–2007) Om støtteordningen for elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder. I St.prp. nr. 1 (2007–2008) er det lagt opp til at 630 mill. kroner av Enovas samlede rammer skal benyttes til støtteordningen for fornybar elektrisitet i 2008.

Når en forbedret investeringsstøtteordning skal videreføres legges det opp til å fjerne bindingen om at en tredel av Enovas samlede rammer skal gå til støtteordningen for fornybar elektrisitet, og fristille midlene som bevilges over statsbudsjettet slik at de kan disponeres til investeringsstøtte. Det foreslås at hoveddelen av bevilgningen over statsbudsjettet benyttes til energiomlegging innenfor de overordnede målene som er lagt for virksomheten til Energifondet. Enovas mål om å bidra til totalt 3 TWh vindkraft per år innen 2010 vil være førende for prioriteringen av investeringsstøtte til

vindkraft. Samtidig har Enova flere overordnede mål som sikrer en bred satsing på alle områder innen energiomlegging. Det er fastsatt et samlet mål på 12 TWh per år økt vindkraft, fornybar varme og energieffektivisering i 2010 i forhold til 2001, hvorav et eget mål på totalt 4 TWh per år økt bruk av fornybar varme.

Videre foreslås det omdisponert 31 mill. kroner av bevilgningen til tilskuddsordningen for elektrisitetssparing i husholdninger, jf kap. 1825 post 70. Bevilgningen under posten foreslås også redusert med 1 mill. kroner knyttet til reduserte renteinntekter fra Grunnfondet for fornybar energi og energieffektivisering, jf. kap. 4825, post 80.

Samlet foreslås bevilgningen under kap. 1825 Omlegging av energibruk og -produksjon, post 50 Overføring til Energifondet redusert med 32 mill. kroner, fra 631 mill. kroner til 599 mill. kroner. I tillegg foreslås tilsagnsfullmakten for 2008 redusert med 40 mill. kroner fra 400 mill. kroner til 360 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Post 70 (Ny) Tilskudd til elektrisitetssparing i husholdninger, kan overføres

Enova SF forvalter en tilskuddsordning for elektrisitetssparing i husholdninger, jf. St.prp. nr. 82 (2005–2006) Tiltak for å begrense elektrisitetsbruken i husholdninger. Tilskuddsordningen omfatter pelletskaminer, pelletskjeler, sentrale styringssystemer og varmpumper unntatt luft-til-luft-varmepumper. Ordningen bidrar til at modne teknologier for miljøvennlig oppvarming og strømsparing som i dag ikke er utbredt på markedet, blir mer tilgjengelig for husholdningene. Enova SF forvalter ordningen som et eget oppdrag som ikke inngår i Energifondet. Støtteordningen ble opprinnelig opprettet med en ramme på 46 mill. kroner. I tillegg ble det bevilget 25 mill. kroner i 2006, jf. St.prp. nr. 22 (2006–2007). Frem til nå har Enova SF mottatt om lag 22 750 søknader.

Regjeringen foreslår å styrke satsingen på miljøvennlige oppvarmløsningsløsninger og strømsparing i husholdningene gjennom en bevilgning til støtteordningen for husholdninger på 31 mill. kroner og en tilsagnsfullmakt på 40 mill. kroner for 2008, jf. forslag til romertallsvedtak.

Sammen med overførte midler fra 2007 vil Enova SF disponere til sammen om lag 100 mill. kroner i støtte til husholdninger i 2008. Tilskuddsordningen til husholdninger er klaget inn for ESA, og ordningen må vurderes i lys av ESAs vedtak som ventes våren 2009.

Enova SF benytter den generelle svartjenesten som finansieres over Energifondet til også å

besvare spørsmål omkring tilskuddsordningen for elektrisitetssparing i husholdninger.

Det foreslås bevilget 31 mill. kroner under kap. 1825, post 70. Bevilgningen foreslås dekket inn gjennom en tilsvarende reduksjon under kap. 1825, post 50. I tillegg foreslås det en tilsagnsfullmakt på 40 mill. kroner, tilsvarende foreslått reduksjon av tilsagnsfullmakten knyttet til kap. 1825, post 50.

Kap. 4825 Omlegging av energibruk og -produksjon

Post 80 Fondsavkastning

Bevilgningen foreslås redusert med 1 mill. kroner, fra 431 mill. kroner til 430 mill. kroner. Endringen har sammenheng med at innskuddet i Grunnfondet for fornybar energi og energieffektivisering ble foretatt første virkedag i 2007. Dette reduserer renteinntektene noe som følge av at det ikke beregnes renter for de to første dagene i 2007.

Kap. 1830 Forskning

Post 50 Norges forskningsråd

I klimaforliket ble partene enige om at satsingen på forskning og utvikling innen fornybare energikilder og karbonfangst og -lagring skal økes med totalt 70 mill. kroner i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2008.

Etter anbefaling fra Norges forskningsråd foreslås 50 mill. kroner avsatt til å opprette forskningsentre på prioriterte områder innenfor fornybar energi og CO₂-håndtering. I slike sentre vil utvalgte forskningsmiljøer gå sammen, geografisk eller virtuelt, om en satsing på teknologi innen bestemte temaer. Støtten til et senter tildeles på basis av søknadsrunder, og omfanget av støtte avhenger av senterets profil. Det legges opp til å gi støtte til 5–7 sentre. I første runde vil midler til forprosjekter utlyses, mens utvelgelse av selve sentrene vil kunne skje mot slutten av 2008. I tillegg til 50 mill. kroner over Olje- og energidepartementets budsjett foreslås 15 mill. kroner bevilget over Nærings- og handelsdepartementets budsjett og 5 mill. kroner over Samferdselsdepartementets budsjett til forskning og utvikling innen fornybare energikilder. Det vises også til omtale under Kunnskapsdepartementet.

Bevilgningen til Norges forskningsråd over Olje- og energidepartementets budsjett foreslås økt med 50 mill. kroner, fra 438,5 mill. kroner til 488,5 mill. kroner for 2008.

Det vises videre til omtale under kap. 1831 Miljøvennlig gassteknologi, post 50 Overføring til fond for CLIMIT.

Kap. 1831 Miljøvennlig gassteknologi

Post 50 Overføring til fond for CLIMIT

CLIMIT er Norges forskningsråd og Gassnovas felles program for forskning, utvikling, demonstrasjon og kommersialisering av teknologier for gasskraft med fangst og lagring av CO₂. Programmet er begrenset til gasskraft med CO₂-håndtering, mens det er CO₂-utslipp fra kullkraftverk som er den største utfordringen internasjonalt. For norske potensielle leverandører av fangstanlegg for CO₂ vil markedet internasjonalt vesentlig være knyttet til kullkraft.

For å ta hensyn til dette, vil CLIMIT bli utvidet til å gjelde fossilt basert kraftproduksjon generelt, ikke bare gasskraft. Med en utvidelse av virkeområdet for CLIMIT legges det til rette for økt markedspotensial for norsk teknologi, i tillegg til at norske teknologimiljøer vil kunne delta i flere prosjekter internasjonalt knyttet til CO₂-håndtering.

Utvidelsen av virkeområdet for CLIMIT vil ikke ha noen konsekvenser for finansiering og administrasjon av programmet. Endringen vil bli notifisert til ESA.

Kap. 1833 CO₂-håndtering

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

CO₂-fangst på Kårstø

Regjeringen fastsatte høsten 2007 kvalifikasjonskriterier for konkurransen om EPCI-kontrakt (Engineering, Procurement, Construction and Installation) for bygging av et fangstanlegg for CO₂ ved gasskraftverket på Kårstø. Disse kriteriene ble i desember 2007 kunngjort nasjonalt og internasjonalt. Det ble åpnet for at leverandører med teknologi av ulik modenhetsgrad skulle få mulighet til å prekvalifisere seg for konkurransen om EPCI-kontrakten for bygging av CO₂-fangstanlegget.

Gassnova SF fikk i januar 2008 i oppdrag å forvalte statens interesser knyttet til fullskala CO₂-fangst på Kårstø. På bakgrunn av kriteriene for prekvalifisering og søknader fra interesserte leverandører, har Gassnova SF valgt ut fire leverandører som ble kvalifisert til videre deltakelse i konkurransen om kontrakt for bygging av fangstanlegget. I samarbeid med disse interessentene skal Gassnova SF i løpet av 2008 foreta omfattende og grundige forberedende studier av blant annet tekniske og økonomiske forhold. Dette arbeidet vil

bidra til å fremskaffe mer kunnskap om når de forskjellige teknologileverandørene vil kunne være i stand til å levere CO₂-fangstanlegget, og hvordan selskapene teknologisk og økonomisk mener dette kan gjøres. Basert på denne prosessen skal Gassnova SF etter planen legge frem grunnlag for investeringsbeslutning for Olje- og energidepartementet høsten 2009. Kvalifiseringsprosessen ble redegjort for i forbindelse med kunngjøringen av kriterier for prekvalifisering, og foregår i henhold til normale industrielle standarder og prosedyrer og i tråd med regelverk for offentlige anskaffelser. Det legges til grunn gjennomføring av ekstern kvalitetssikring av kostnadsoverslag og styringsdokumenter før en investeringsbeslutning legges frem for Stortinget.

Basert på rapport av desember 2006 fra Norges vassdrags- og energidirektorat om CO₂-håndtering på Kårstø ble det i St.prp. nr. 1 (2007–2008) anslått et samlet budsjettbehov for planleggingsfasen på 330 mill. kroner. Kvalifikasjonskriteriene, som ble kunngjort i desember 2007, anslås å bidra til økte planleggingsutgifter med om lag 102 mill. kroner, hvorav om lag 81 mill. kroner knytter seg til 2008. Videre har Gassnova SF fulgt opp rapporten fra Norges vassdrags- og energidirektorat i det pågående planleggingsarbeidet, og har blant annet prisjustert anslaget for planleggingskostnader. I tillegg er alle kostnadselementene i planleggingsfasen til lagt merverdiavgift.

Til planlegging og forberedelser av fullskala CO₂-fangst på Kårstø i 2008 budsjetteres det nå med om lag 357 mill. kroner, hvorav 285 mill. kroner knytter seg til bevilgningen for 2008 og 72 mill. kroner er overførte midler fra 2007. På den bakgrunn økes budsjettet til CO₂-fangst på Kårstø med 120 mill. kroner, fra 165 mill. kroner til 285 mill. kroner.

Testsenter for CO₂-fangst på Mongstad

Samarbeidsavtalen mellom partene som planlegger testsenteret for CO₂-fangst på Mongstad regulerer planlegging og forberedelser av prosjektet, og vil løpe fram til investeringsbeslutningen for testsenteret i 2008, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008). På bakgrunn av gjennomført arbeid, ble det etter fremleggelsen av statsbudsjettet for 2008 besluttet at det er nødvendig å bruke tid og ressurser frem til fjerde kvartal i år for å sikre et godt grunnlag for investeringsbeslutning.

Det fremkommer av samarbeidspartners arbeid med planlegging og kvalitetssikring av testanlegget for CO₂-fangst at kostnadene i planleggingsfasen vil bli høyere enn anslaget på avtale-

tidspunktet i juni 2007 og ved fremleggelsen av statsbudsjettet for 2008. Planleggingen anslås å ha et samlet kostnadsomfang på om lag 260 mill. kroner. Partene er enige om at StatoilHydro skal forskuttere planleggingsutgifter anslått til om lag 120 mill. kroner fram til investeringstidspunktet. De forskutterte planleggingsutgiftene vil bli belastet partene som beslutter å delta i byggingen og driften av anlegget.

Samarbeidspartnerne i arbeidet med testanlegg for CO₂-fangst på Mongstad er så langt blitt fakturert eksklusiv merverdiavgift. Partnerne må ta sin andel av merverdiavgiften med i egen avgiftsbehandling. Det foreslås derfor en egen avsetning på 30 mill. kroner for mulig merverdiavgift knyttet til statens deltakelse i planleggingsarbeidet for testsenteret på Mongstad. Det må imidlertid vurderes nærmere om staten skal belastes merverdiavgift for disse kostnadene.

Blant annet som følge av revidert fremdriftsplan for investeringsbeslutning, er budsjettbehovet for 2008 lavere enn foreløpig anslått i St.prp. nr. 1 (2007–2008). På denne bakgrunn budsjetteres det nå med inntil 150 mill. kroner for statens engasjement i testsenteret på Mongstad i 2008, hvorav inntil 85 mill. kroner knytter seg til bevilgningen for 2008 og 65 mill. kroner er overførte midler fra 2007. På den bakgrunn reduseres budsjettet til testsenteret på Mongstad med 315 mill. kroner, fra 400 mill. kroner til 85 mill. kroner.

Transport og lagring av CO₂ fra Kårstø og Mongstad

I henhold til gjennomføringsavtalen om CO₂-håndtering på Mongstad av oktober 2006, har staten ansvar for etablering av en transport- og lagringsløsning for 100 000 tonn CO₂ per år fra testsenteret. Gassnova, Gassco, Oljedirektoratet og Norges vassdrags- og energidirektorat har kartlagt forskjellige transport- og lagringsløsninger.

Videre har Gassco på vegne av staten fulgt opp arbeidet med etablering av en transport- og lagringsløsning for CO₂ fra testsenteret for CO₂-fangst på Mongstad. Flere alternativer har vært vurdert, både ulike mulige lagringssteder, og transport gjennom rør eller med skip. Basert på dette arbeidet, er kostnadene knyttet til en midlertidig skipsløsning for transport- og lagring av CO₂ fra testsenteret på Mongstad til Melkøya anslått til om lag 3 mrd. kroner. Regjeringen besluttet etter fremleggelsen av statsbudsjettet for 2008 å avslutte arbeidet med en midlertidig skipsløsning for transport- og lagring av CO₂ fra testsenteret på Mongstad. Som avbøtende tiltak legges det opp til å kjøpe utslippskvoter for et årlig utslipp tilsvarende

100 000 tonn CO₂ i perioden testsenteret er i virksomhet.

Arbeidet med transport- og lagringsløsninger knyttet til fullskala CO₂-håndtering pågår som planlagt. Fremdriftsplanen for planleggingsarbeidet med transport- og lagringsløsninger for CO₂ fra Kårstø og Mongstad er nærmere samordnet med planleggingsarbeidet for CO₂-fangst på Kårstø. Dette for å sikre at det legges til rette for valg av de best egnede løsningene for transport og lagring av CO₂, og for at slike løsninger skal stå klare ved oppstart av fullskalaanlegg for CO₂-fangst. Endringene medfører redusert budsjettbehov for 2008, blant annet ved at utgifter til forprosjektering flyttes til 2009. Gassnova arbeider med å utrede alternative løsninger for lagring av CO₂ fra Kårstø og Mongstad. I 2008 vil det bli foretatt seismiske undersøkelser, gjennomføring og tolking av seismiske undersøkelser og studier av lagrenes egnethet.

Det budsjetteres nå med om lag 220 mill. kroner knyttet til arbeidet med transport og lagring av CO₂ fra Kårstø og Mongstad i 2008, hvorav 180 mill. kroner knytter seg til bevilgningen for 2008 og 40 mill. kroner knytter seg til overførte midler fra 2007. På denne bakgrunn reduseres budsjettet til transport og lagring med 190 mill. kroner, fra 370 mill. kroner til 180 mill. kroner.

Ekstern bistand

Olje- energidepartementet har behov for ulik ekstern bistand i arbeidet med CO₂-håndteringsprosjektene, hovedsakelig knyttet til juridisk bistand, bistand knyttet til anskaffelser, økonomisk analyse og lignende. Det budsjetteres med 6,5 mill. kroner til Olje- og energidepartementets behov for ekstern bistand i 2008.

Oppsummering

På bakgrunn av ovennevnte, samt fornyet gjennomgang av budsjettbehovet for 2008, foreslås bevilgningen under kap. 1833 CO₂-håndtering, post 21 Spesielle driftsutgifter redusert med 378,5 mill. kroner, fra 935 mill. kroner til 556,5 mill. kroner. Totalt disponibelt budsjett for 2008 inkludert overførte midler fra 2007 utgjør om lag 734,5 mill. kroner.

Post 22 CO₂-håndtering internasjonalt

Behovet for midler til samarbeidsaktiviteter internasjonalt har blitt langt tydeligere etter at St.prp. nr. 1 (2007–2008) ble lagt fram. Det er økende interesse for norsk deltakelse og tilstedeværelse i

ulike sammenhenger, herunder stor etterspørsel etter erfaringsoverføring basert på Norges arbeid og erfaringer på området. I egenskap av Norges profil innen CO₂-håndtering og arbeidet med de norske CO₂-håndteringsprosjektene, inviteres Norge til å arrangere og medfinansiere seminarer og konferanser. Oppsøkende virksomhet, informasjonsspredning og fremvisning av det arbeidet som foregår i Norge, er viktig for å fremme CO₂-håndtering internasjonalt.

Det foreslås derfor bevilget 10 mill. kroner til arbeidet med CO₂-håndtering internasjonalt i 2008 over Olje- og energidepartementets budsjett.

Post 70 Administrasjon, Gassnova SF

I henhold til gjennomføringsavtalen mellom Statoil og staten av oktober 2006, omtalt i St.prp. nr. 49 (2006–2007) om samarbeid om håndtering av CO₂ på Mongstad, kan staten (eller den staten utpeker) invitere andre selskaper som medeiere i testsentret for CO₂-fangst. Dette vil kunne redusere statens andel tilsvarende. Videre er det en målsetting for Regjeringen at satsingen på Mongstad skal bidra til bred anvendelse av teknologier for fangst og lagring av CO₂. Flere industrielle aktører på Mongstad vil kunne bidra til større sannsynlighet for at denne målsettingen kan nås. Prosessen knyttet til å rekruttere nye parter vil medføre økte driftsutgifter.

Videre følger det av gjennomføringsavtalen om samarbeid om CO₂-håndtering på Mongstad at Statoil skal utvikle en overordnet plan for fremtidig fangst av CO₂ på Mongstad («masterplan»), og at staten (eller den staten utpeker) og StatoilHydro i 2009 skal utarbeide en avtale for gjennomføring av steg 2. Det er viktig at staten sikrer informasjon og innsikt gjennom oppfølging av det pågående arbeidet med masterplanen. Gassnova SF gis i oppgave å følge opp StatoilHydros arbeide med en masterplan.

Det er bevilget 60 mill. kroner til administrasjon av Gassnova SF for 2008 inklusiv merverdiavgift. Økte utgifter knyttet til ovennevnte oppgaver motvirkes av at takten i bemanningsøkningen har vært lavere enn forutsatt. Samlet gir dette grunnlag for å redusere driftsbudsjettet med 1,5 mill. kroner, fra 60 mill. kroner til 58,5 mill. kroner for 2008. Det skjer en gradvis oppbygging av bemanningen i 2008.

Kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE)

Anslagene for investeringer under kap. 2440, post 30 er redusert med 1 200 mill. kroner, fra 25 100 mill. kroner til 23 900 mill. kroner. Dette kommer som et resultat av oppdaterte estimater for hele porteføljen. Avvikling av prosjekt for Troll videreutvikling fører til en reduksjon på 1 200 mill. kroner og reduserte anslag for Gassled fører til en reduksjon på 1 400 mill. kroner. Videre er det reduserte investeringer på Snorre og Troll Gass på til sammen 600 mill. kroner. Reduksjonene i investeringsanslaget for 2008 er delvis motvirket av økte investeringer på 600 mill. kroner i en ny rørledning i tilknytning til Energiverk Mongstad og 500 mill. kroner i forbindelse med boreaktivitet på Norne. Videre er det i nytt anslag en rekke økte investeringer som følge av generelt høy aktivitet og et høyt kostnadspress i industrien.

Anslaget for overføring til Statens petroleumsforsikringsfond under kap. 2440, post 50 er økt fra 1 200 mill. kroner til 1 500 mill. kroner for 2008. Videre foreslås bevilgningen økt med 341 mill. kroner som følge av justering for avvik mellom antatt og faktisk premiebesparelse for 2007. Samlet innebærer ovennevnte en økning på 641 mill. kroner.

Anslaget under kap. 5440, underpost 24.1 Driftsinntekter¹ er økt med 27 800 mill. kroner i forhold til saldert budsjett, fra 159 300 mill. kroner til 187 100 mill. kroner. Endringen skyldes i hovedsak økte olje- og gassprisforutsetninger. Oljepriisanslaget for 2008 er nå på 500 kroner per fat sammenliknet med 360 kroner per fat i saldert budsjett. Effektene av de økte prisanslagene motvirkes i noen grad av en reduksjon i solgt volum.

Anslaget under kap. 5440, underpost 24.2 Driftsutgifter² er økt med 6 100 mill. kroner i forhold til saldert budsjett, fra 29 100 mill. kroner til 35 200 mill. kroner. Utgifter knyttet til drift av anlegg forventes å øke med om lag 2 800 mill. kroner som skyldes en generell kostnadsøkning som følge av høy aktivitet i industrien og et høyt press i arbeidsmarkedet. I tillegg er det i oppdatert bud-

¹ Driftsinntektene består av inntekter fra salg av olje og gass, netto tariffinntekter knyttet til prosessering og transport av olje og gass samt andre inntekter fra utvinningstillatelser med netto overskuddsavtaler i Valhall/Hod og Jutunområdet.

² Driftsutgifter består av netto tariffkostnader for bruk av rørledninger og prosesseringsanlegg, drift av anlegg, kostnader for kjøp av gass for videresalg som StatoilHydro gjør i henhold til avsetningsinstruksjonen og SDØEs andel av administrasjonskostnadene til StatoilHydro i forbindelse med avsetning av statens gass.

Tabell 3.4 Endring av bevilgninger på statsbudsjettet for 2008 under kap. 2440 og kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (i mill. kroner):

Kap./post/underpost	Saldert budsjett 2008	Forslag til ny bevilgning for 2008	Endring
<i>Kap. 2440</i>			
30 Investeringer	25 100	23 900	-1 200
50 Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond	1 200	1 841	641
Sum kap. 2440	26 300	25 741	559
<i>Kap. 5440</i>			
24.1 Driftsinntekter	159 300	187 100	27 800
24.2 Driftsutgifter	-29 100	-35 200	-6 100
24.3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-2 000	-3 300	-1 300
24.4 Avskrivninger	-16 800	-15 800	1 000
24.5 Renter av statens kapital	-6 600	-6 400	200
24 Driftsresultat	104 800	126 400	21 600
30 Avskrivninger	16 800	15 800	-1 000
80 Renter av statens kapital	6 600	6 400	-200
Sum kap. 5440	128 200	148 600	20 400
Kontantstrømmen til SDØE:			
Innbetalinger	159 300	187 100	27 800
Utbetalinger	57 400	64 241	6 841
Netto kontantstrøm fra SDØE	101 900	122 859	20 959

sjett inkludert økte kostnader på Kristin-feltet, en seismikkstudie på Troll Gass samt økte kostnadsestimater for riggleie ved brønnvedlikehold. Utgifter til kjøp av gass for videresalg³ er økt med om lag 3 400 mill. kroner. Netto tariffutgifter er redusert med 300 mill. kroner. Resterende økning knytter seg i hovedsak til økte fjerningsutgifter.

Anslaget under kap. 5440, underpost 24.3 Lete- og feltutviklingskostnader er økt med 1 300 mill. kroner, fra 2 000 mill. kroner til 3 300 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak høyere forventet leteaktivitet, samt høyere utgifter for leie av rigger.

Anslaget under kap. 5440, underpost 24.4 og post 30 Avskrivninger er redusert med 1 000 mill. kroner, fra 16 800 mill. kroner til 15 800 mill. kroner. Dette skyldes i all hovedsak lavere salg enn tidligere forutsatt.

Anslaget under kap. 5440, underpost 24.5 og post 80 Renter av statens kapital er redusert med 200 mill. kroner, fra 6 600 mill. kroner til 6 400 mill. kroner. Dette skyldes hovedsakelig oppdatering av

anslag for statens faste kapital. Driften belastes med renter av statens faste kapital for å ta hensyn til kapitalkostnader. Dette gir et mer korrekt bilde av ressursbruken. Dette er en kalkulatorisk kostnad uten kontantstrømeffekt.

Ovennevnte endringer i underposter medfører at SDØEs anslåtte driftsresultat under kap. 5440, post 24 Driftsresultat er økt med 21 600 mill. kroner, fra 104 800 mill. kroner til 126 400 mill. kroner.

Netto kontantstrøm fra SDØE er økt fra 101 900 mill. kroner til 122 859 mill. kroner, en økning på 20 959 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2008.

Snøhvit LNG

Snøhvit er det første anlegget for flytende naturgass (LNG) i Norge og den første gassutbyggingen i Barentshavet.

Etter en fem år lang byggefase kunne gassen 21. august 2007 for første gang strømme fra feltene og inn i Melkøya-anlegget, og innkjøring og verifikasjon av de forskjellige delprosessene kunne starte. Første produksjon av LNG til tank ble regis-

³ StatoilHydro ASA avsetter statens petroleum sammen med sin egen, i henhold til en egen avsetningsinstruks.

trert 13. september 2007 etter om lag tre uker innkjøring. Første LNG-skip forlot Melkøya med last 20. oktober 2007.

I innkjøringsperioden, som var stipulert til rundt 10 måneder, var det forventet at en måtte stenge ned anlegget i kortere eller lengre perioder for justering av prosessen og nødvendige reparasjoner. Ifølge StatoilHydro har oppstarten og innkjøringen av anleggene gitt selskapet større utfordringer enn forventet.

I brev av 21. januar 2008 fra olje- og energiministeren til Stortinget ble utfordringene ved Snøhvit-anlegget tatt opp. Produksjon fra anlegget i 2008 blir mindre enn forventet på grunn av lav pålitelighet av utstyr og manglende prosesskapasitet som gjør at anlegget produserer med redusert kapasitet inntil det er gjennomført utskifting av utstyr. Disse arbeidene er planlagt gjennomført i revisjonsstansen mai-juli 2008 og høsten 2009.

Anlegget til havs har ifølge StatoilHydro funnet tilfredsstillende, og det har vist seg mulig å opprettholde stabil brønnstrøm selv med reduserte strømningsrater.

CO₂-injeksjonssystemet ble satt i ordinær drift 22. april 2008. CO₂ som følger med brønnstrømmen fra reservoarene til land renses fra gassen i anlegget og pumpes tilbake for lagring i undergrunnen ute på feltet.

En lekkasje i en sjøvannsvarmeveksler 9. november 2007 medførte at anlegget måtte stenges ned for en lengre periode. Produksjonen ble startet opp igjen 25. januar 2008 etter gjennomført reparasjon. En ny lekkasje, denne gang i en annen varmeveksler, førte til en ny stans 19. mars 2008. Produksjonen ble gjenopptatt 12. april 2008 etter omfattende reparasjoner og inspeksjoner av alle berørte varmevekslere.

Oppstartsproblemene høsten 2007 førte til store ekstraordinære utslipp av CO₂ og sot. Utslippene er nå betydelig redusert som følge av forbedrede oppstartsprosedyrer og andre tiltak for å begrense utslipp.

8. mai 2008 startet en omfattende planlagt revisjonsstans på Melkøya. I denne revisjonsstansen vil en foruten å gjennomføre nødvendige tester, inspeksjoner og reparasjoner, også gjøre en rekke modifikasjoner for å gjøre anlegget mer pålitelig. I tillegg vil det bli installert måleutstyr for å gjøre selskapet i stand til å verifisere endringene som må til for å kunne øke kapasiteten i anlegget. StatoilHydro tar sikte på å avklare endelig omfang av disse reparasjonene innen utgangen av 2008 slik at dette kan gjennomføres i 2009.

Oppstartsproblemene på Snøhvit vil medføre økte kostnader. Revisjonsstansen i 2008 vil bidra til

å kartlegge tilstanden i anlegget og gi grunnlag for ytterligere utbedringer. Sammen med beslutning om hvilke modifikasjoner som er nødvendig for å øke kapasiteten i anlegget, er planen at denne kartleggingen vil danne grunnlag for en oppdatert fremstilling av kostnadene for Snøhvit-utbyggingen fra operatøren høsten 2008. Fordi årsakene til feilene ikke er avklart, og feil oppstår nye steder, er det forhold som til nå ikke er kjent som kan påvirke timeplanen og ha konsekvenser både for kostnader og produksjonsevne.

Situasjonen på Snøhvit er både uvanlig og alvorlig fordi det er uklarhet knyttet til årsakene til problemene i anlegget, og dermed også til omfanget av tiltakene som må gjøres for å rette opp disse. Olje- og energidepartementet vil holde Stortinget orientert om utviklingen i Snøhvit LNG.

Kap. 4860 Statnett SF

Post 70 Garantiprovisjon

Garantiprovisjonen for 2008 anslås nå til 2,7 mill. kroner, en økning på 0,9 mill. kroner i forhold til anslaget i St.prp. nr. 1 (2007–2008).

Kap. 5680 Innskuddskapital i Statnett SF

Post 85 Utbytte

Statnetts utbytte fastsettes ut fra på konsernets overskudd etter skatt justert for mer-/mindreinntekter. For 2007 ble utbyttegrunnlaget på 637 mill. kroner. Justeringen for mer-/mindreinntekt etter skatt utgjør 14 mill. kroner. For regnskapsåret 2007 er utbyttet fastsatt til 50 prosent, jf. St.prp. nr. 1 (2007–2008). På denne bakgrunn økes utbyttet fra Statnett SF for regnskapsåret 2007 med 35 mill. kroner, fra 283 mill. kroner til 318 mill. kroner. Endelig vedtak om utbytte fattes i Statnett SFs foretaksmøte i juni 2008.

Kap. 5685 Aksjer i StatoilHydro ASA

Post 85 Utbytte

Konsernets overskudd for 2007 ble 44 641 mill. kroner. Styret i StatoilHydro har bestemt at Statoils utbyttepolitikk skal videreføres for StatoilHydro. Selskapets ambisjon er å utbetale et økende ordinært kontantutbytte målt i kroner per aksje. Selskapet har videre til hensikt å distribuere til sine aksjonærer, gjennom kontantutbytte og tilbakekjøp av egne aksjer, et beløp i størrelsesorden 45–50 pst. av konsernets overskudd. I det enkelte år kan imidlertid summen av kontantutbytte og tilbakekjøp utgjøre en høyere eller lavere andel av over-

skuddet enn 45–50 pst., avhengig av selskapets vurdering av forventet kontantstrømutvikling, investeringsplaner, finansieringsbehov og hensiktsmessig finansiell fleksibilitet.

På denne bakgrunn har styret i StatoilHydro ASA foreslått et ordinært utbytte på 4,20 kroner per aksje for regnskapsåret 2007, mot 4,00 kroner per aksje for Statoil ASA for regnskapsåret 2006. I tillegg har StatoilHydro ASAs styre foreslått et ekstraordinært utbytte på 4,30 kroner per aksje for regnskapsåret 2007, mot 5,12 kroner per aksje for Statoil ASA for regnskapsåret 2006. Totalt utbytte blir dermed 8,50 kroner per aksje. Anslag for utbytte for 2007 utgjør 61 prosent av overskuddet.

Vedtak om utbytte blir fattet på selskapets generalforsamling 20. mai 2008. Den norske stat eier i dag 1 992 959 739 aksjer i StatoilHydro ASA.

Totalt utbytte fra statens aksjer i StatoilHydro ASA beløper seg dermed til om lag 16 940 mill. kroner.

På denne bakgrunn oppjusteres utbytte fra StatoilHydro ASA for regnskapsåret 2007 med 1 167 mill. kroner, fra 15 773 mill. kroner til 16 940 mill. kroner.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008 i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag til vedtak om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

I

I statsbudsjettet for 2008 gjøres følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
20		Statsministerens kontor:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 71 350 000 til kr 74 750 000	3 400 000
21		Statsrådet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 128 644 000 til kr 135 744 000	7 100 000
51		Riksrevisjonen:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 361 800 000 til kr 369 200 000	7 400 000
61		Høyesterett:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 61 509 000 til kr 68 428 000	6 919 000
100		Utenriksdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 486 311 000 til kr 1 491 911 000	5 600 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 4 790 000 til kr 14 790 000	10 000 000
116		Deltaking i internasjonale organisasjoner:	
	72	EØS-finansieringsordningen, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 750 000 000 til kr 500 000 000	250 000 000
118		Nordområdetiltak mv.:	
	70	Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 270 927 000 til kr 296 327 000	25 400 000
140		Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 867 677 000 til kr 893 322 000	25 645 000
141		Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 166 920 000 til kr 171 920 000	5 000 000
150		Bistand til Afrika:	
	78	Regionbevilgning for Afrika, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 2 743 500 000 til kr 2 673 500 000	70 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
151		Bistand til Asia:	
	72	Bistand til Afghanistan, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 250 000 000 til kr 300 000 000	50 000 000
	78	Regionbevilgning for Asia, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 558 600 000 til kr 528 600 000	30 000 000
153		Bistand til Latin-Amerika:	
	78	Regionbevilgning for Latin-Amerika, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 261 500 000 til kr 246 800 000	14 700 000
160		Sivilt samfunn og demokratiutvikling:	
	50	Fredskorpset, forhøyes med fra kr 170 000 000 til kr 180 000 000	10 000 000
	73	Kultur, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 107 000 000 til kr 105 800 000	1 200 000
	75	Internasjonale organisasjoner og nettverk, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 160 500 000 til kr 172 500 000	12 000 000
161		Næringsutvikling:	
	70	Næringsutvikling, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 309 000 000 til kr 284 000 000	25 000 000
162		Overgangsbistand (gap):	
	70	Overgangsbistand (gap), <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 724 000 000 til kr 688 000 000	36 000 000
163		Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter:	
	71	Humanitær bistand og menneskerettigheter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 2 253 434 000 til kr 2 175 534 000	77 900 000
164		Fred, forsoning og demokrati:	
	70	Fred, forsoning og demokratiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 820 900 000 til kr 815 400 000	5 500 000
	71	ODA-godkjente land på Balkan, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 600 000 000 til kr 593 000 000	7 000 000
	72	Utvikling og nedrustning, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 73 000 000 til kr 72 500 000	500 000
	73	Andre ODA-godkjente OSSE-land, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 336 350 000 til kr 329 850 000	6 500 000
165		Forskning, kompetanseheving og evaluering:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 139 000 000 til kr 147 900 000	8 900 000
166		Tilskudd til ymse tiltak:	
	72	Internasjonale miljøprosesser og bærekraftig utvikling, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 248 000 000 til kr 461 000 000	213 000 000
167		Flyktningtiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA):	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 408 276 000 til kr 657 176 000	248 900 000

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

Kap.	Post	Formål	Kroner
168		Kvinner og likestilling:	
	70	Kvinner og likestilling, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 235 000 000 til kr 218 500 000	16 500 000
169		Globale helse- og vaksineinitiativ:	
	71	Andre helse- og aidstiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 190 000 000 til kr 188 000 000	2 000 000
170		FN-organisasjoner mv.:	
	76	Tilleggsmidler via FN-systemet mv., <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 1 459 200 000 til kr 1 417 200 000	42 000 000
	79	Ekspertter, juniorekspertter og FN's fredskorps, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 67 000 000 til kr 53 355 000	13 645 000
171		Multilaterale finansinstitusjoner:	
	70	Verdensbanken, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 810 000 000 til kr 779 000 000	31 000 000
	72	Samfinansiering via finansinstitusjoner, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 407 500 000 til kr 438 500 000	31 000 000
220		Utdanningsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 145 187 000 til kr 173 422 000	28 235 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i> , nedsettes med fra kr 5 871 000 til kr 3 371 000	2 500 000
225		Tiltak i grunnopplæringen:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 122 738 000 til kr 129 738 000	7 000 000
	63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 51 196 000 til kr 45 503 000	5 693 000
	64	Tilskudd til opplæring av barn og unge i statlige asylmottak, forhøyes med fra kr 60 867 000 til kr 96 836 000	35 969 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i> , nedsettes med fra kr 1 012 658 000 til kr 973 358 000	39 300 000
227		Tilskudd til særskilte skoler:	
	70	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo, forhøyes med fra kr 6 867 000 til kr 9 467 000	2 600 000
228		Tilskudd til private skoler mv.:	
	70	Private skoler med rett til statstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 2 528 382 000 til kr 2 518 962 000	9 420 000
230		Kompetansesentre for spesialundervisning:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 585 136 000 til kr 588 836 000	3 700 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
231		Barnehager:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51</i> , nedsettes med fra kr 77 367 000 til kr 77 232 000	135 000
	60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 16 209 680 000 til kr 16 139 180 000	70 500 000
	61	Investeringstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 207 500 000 til kr 261 500 000	54 000 000
	64	Tilskudd til midlertidige lokaler, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 10 000 000 til kr 58 000 000	48 000 000
	65	Skjønnsmidler til barnehager, nedsettes med fra kr 4 159 028 000 til kr 4 127 528 000	31 500 000
252		EUs handlingsprogram for livslang læring:	
	70	Tilskudd, nedsettes med fra kr 186 646 000 til kr 175 448 000	11 198 000
255 (NY)	75	Tilskudd til freds- og menneskerettssentre mv.: Tilskudd til Europeisk ressurscenter for interkulturell dialog, menneskerettigheter og demokrati, <i>kan overføres</i> , bevilges med	3 000 000
271		Universiteter:	
	50	Basisfinansiering statlige universiteter, forhøyes med fra kr 6 691 100 000 til kr 6 786 805 000	95 705 000
272		Vitenskapelige høyskoler:	
	50	Basisfinansiering statlige vitenskapelige høyskoler, forhøyes med fra kr 553 039 000 til kr 556 539 000	3 500 000
	70	Basisfinansiering private vitenskapelige høyskoler, forhøyes med fra kr 17 490 000 til kr 18 190 000	700 000
275		Høyskoler:	
	50	Basisfinansiering statlige høyskoler, forhøyes med fra kr 4 982 898 000 til kr 5 022 498 000	39 600 000
	70	Basisfinansiering private høyskoler, nedsettes med fra kr 351 829 000 til kr 349 823 000	2 006 000
	71	Resultatbasert undervisningsfinansiering private høyskoler, forhøyes med fra kr 306 745 000 til kr 311 151 000	4 406 000
276		Fagskoleutdanning:	
	70	Teknisk fagskoleutdanning, nedsettes med fra kr 304 083 000 til kr 301 383 000	2 700 000
(NY)	72	Annen fagskoleutdanning, bevilges med	12 120 000
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler:	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer, forhøyes med fra kr 16 200 000 til kr 18 793 000	2 593 000
286		Fondet for forskning og nyskaping:	
	50	Overføring til Norges forskningsråd, nedsettes med fra kr 939 560 000 til kr 939 060 000	500 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
288		Internasjonale samarbeidstiltak:	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner, forhøyes med fra kr 145 522 000 til kr 172 477 000	26 955 000
(NY)	74	Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi, bevilges med	500 000
310		Tilskudd til trossamfunn m.m.:	
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn, forhøyes med fra kr 4 836 000 til kr 4 936 000	100 000
320		Allmenne kulturformål:	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i> , nedsettes med fra kr 10 400 000 til kr 8 700 000	1 700 000
321		Kunstnerformål:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 15 126 000 til kr 14 385 000	741 000
	75	Vederlagsordninger, forhøyes med fra kr 115 163 000 til kr 117 263 000	2 100 000
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 11 130 000 til kr 11 013 000	117 000
325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 25 000 000 til kr 35 000 000	10 000 000
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål:	
	76	Ibsenpris m.m., forhøyes med fra kr 3 129 000 til kr 4 829 000	1 700 000
	78	Ymse faste tiltak, nedsettes med fra kr 90 406 000 til kr 89 047 000	1 359 000
334		Film- og medieformål:	
	78	Ymse faste tiltak, forhøyes med fra kr 24 503 000 til kr 25 003 000	500 000
336		Informasjonsberedskap – kringkasting:	
	70	Informasjonsberedskap, nedsettes med fra kr 1 500 000 til kr 1 000 000	500 000
342		Nidaros domkirke m.m.:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 43 977 000 til kr 47 477 000	3 500 000
410		Tingrettene og lagmannsrettene:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 328 733 000 til kr 1 363 963 000	35 230 000
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 45 250 000 til kr 49 750 000	4 500 000
412		Tinglysingsprosjektet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 170 489 000 til kr 173 786 000	3 297 000
413		Jordskifterettene:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 156 192 000 til kr 152 895 000	3 297 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 7 239 000 til kr 6 239 000	1 000 000
414		Førlisrød og andre domsutgifter:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 49 249 000 til kr 39 249 000	10 000 000
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 2 242 472 000 til kr 2 242 713 000	241 000
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS):	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 191 831 000 til kr 187 831 000	4 000 000
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i> , forhøyes med fra kr 7 422 102 000 til kr 7 493 861 000	71 759 000
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 68 929 000 til kr 74 929 000	6 000 000
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 7 302 000 til kr 6 470 000	832 000
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål, nedsettes med fra kr 54 634 000 til kr 47 134 000	7 500 000
441		Oslo politidistrikt:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i> , forhøyes med fra kr 1 479 731 000 til kr 1 483 731 000	4 000 000
452		Sentral krisehåndtering:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 10 056 000 til kr 9 806 000	250 000
455		Redningstjenesten:	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 131 455 000 til kr 146 455 000	15 000 000
461		Særskilte ulykkeskommisjoner:	
(NY)	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , bevilges med	3 600 000
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 670 100 000 til kr 670 600 000	500 000
470		Fri rettshjelp:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 6 380 000 til kr 5 080 000	1 300 000
	70	Fri sakførsel, nedsettes med fra kr 412 073 000 til kr 404 073 000	8 000 000
471		Statens erstatningsansvar:	
	72	Erstatning for uberettiget straffefølgning, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 17 018 000 til kr 34 018 000	17 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
472		Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 18 072 000 til kr 18 122 000	50 000
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 150 083 000 til kr 160 083 000	10 000 000
480		Svalbardbudsjettet:	
	50	Tilskudd, nedsettes med fra kr 143 487 000 til kr 106 727 000	36 760 000
571		Rammetilskudd til kommuner:	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i> , forhøyes med fra kr 1 504 000 000 til kr 1 511 500 000	7 500 000
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner:	
	60	Innbyggertilskudd, nedsettes med fra kr 14 028 862 000 til kr 14 018 862 000	10 000 000
580		Bostøtte:	
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 2 437 400 000 til kr 2 470 400 000	33 000 000
587		Statens bygningstekniske etat:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 39 800 000 til kr 44 300 000	4 500 000
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 206 164 000 til kr 206 944 000	780 000
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 82 100 000 til kr 80 950 000	1 150 000
	73	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 140 400 000 til kr 0	140 400 000
605		Arbeids- og velferdsetaten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 7 864 800 000 til kr 7 919 700 000	54 900 000
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 35 500 000 til kr 66 000 000	30 500 000
	70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 138 000 000 til kr 159 150 000	21 150 000
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 40 600 000 til kr 30 700 000	9 900 000
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 22 701 000 til kr 32 701 000	10 000 000
634		Arbeidsmarkedstiltak:	
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 5 225 100 000 til kr 5 140 200 000	84 900 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
640		Arbeidstilsynet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 356 800 000 til kr 366 800 000	10 000 000
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt:	
	50	Statstilskudd, forhøyes med fra kr 85 500 000 til kr 88 000 000	2 500 000
648		Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 12 500 000 til kr 13 500 000	1 000 000
650		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 144 600 000 til kr 153 600 000	9 000 000
651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:	
	21	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, integrering og mangfold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 27 400 000 til kr 32 600 000	5 200 000
	22	Faglig og pedagogisk utvikling i opplæring i norsk og samfunnskunns- skap, forhøyes med fra kr 14 300 000 til kr 15 050 000	750 000
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 2 927 100 000 til kr 2 894 400 000	32 700 000
	61	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, for- høyes med fra kr 1 238 700 000 til kr 1 323 100 000	84 400 000
	62	Kommunale innvandrertiltak, nedsettes med fra kr 80 000 000 til kr 79 200 000	800 000
660		Krigspensjon:	
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 530 000 000 til kr 517 500 000	12 500 000
664		Pensjonstrygden for sjømenn:	
	70	Tilskudd, nedsettes med fra kr 658 000 000 til kr 594 000 000	64 000 000
666		Avtalefestet pensjon (AFP):	
	70	Tilskudd, nedsettes med fra kr 1 090 000 000 til kr 1 075 000 000	15 000 000
667		Supplerende stønad til personer over 67 år:	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 275 000 000 til kr 260 000 000	15 000 000
690		Utlendingsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 540 400 000 til kr 608 400 000	68 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, forhøyes med fra kr 685 700 000 til kr 1 152 400 000	466 700 000
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse, forhøyes med fra kr 26 000 000 til kr 49 600 000	23 600 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
691		Utlendingsnemnda:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 120 938 000 til kr 123 238 000	2 300 000
700		Helse- og omsorgsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 136 543 000 til kr 142 923 000	6 380 000
702		Helse- og sosialberedskap:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i> , forhøyes med fra kr 37 084 000 til kr 53 084 000	16 000 000
	70	Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med fra kr 3 272 000 til kr 1 572 000	1 700 000
703		Internasjonalt samarbeid:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 36 056 000 til kr 41 056 000	5 000 000
718		Alkohol og narkotika:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 37 911 000 til kr 36 771 000	1 140 000
719		Folkehelse:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 79</i> , forhøyes med fra kr 56 704 000 til kr 58 304 000	1 600 000
720		Helsedirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 358 938 000 til kr 347 888 000	11 050 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 44 321 000 til kr 43 321 000	1 000 000
722		Norsk pasientskadeerstatning:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 82 766 000 til kr 84 766 000	2 000 000
724		Helsepersonell og tilskudd til personelltiltak:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 28 617 000 til kr 27 317 000	1 300 000
	21	Forsøk og utvikling i primærhelsetjenesten, <i>kan nyttes under post 70</i> , nedsettes med fra kr 18 268 000 til kr 17 768 000	500 000
	61	Tilskudd til turnustjenesten, nedsettes med fra kr 130 607 000 til kr 128 607 000	2 000 000
726		Habilitering, rehabilitering og tiltak for rusmiddelavhengige:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i> , nedsettes med fra kr 19 578 000 til kr 19 428 000	150 000
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med fra kr 65 828 000 til kr 65 078 000	750 000
	71	Kjøp av opptrening og helsetjenester, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 81 498 000 til kr 77 248 000	4 250 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
727		Tannhelsetjenesten:	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med fra kr 54 002 000 til kr 52 502 000	1 500 000
728		Forsøk og utvikling mv.:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 48 082 000 til kr 47 082 000	1 000 000
729		Annen helsetjeneste:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 31 996 000 til kr 32 996 000	1 000 000
732		Regionale helseforetak:	
	70	Tilskudd til helseforetakene, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75</i> , forhøyes med fra kr 3 349 806 000 til kr 6 863 806 000	3 514 000 000
	79	Helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 457 900 000 til kr 501 900 000	44 000 000
	82	Investeringslån, forhøyes med fra kr 1 720 000 000 til kr 1 770 000 000	50 000 000
743		Statlige stimuleringstiltak for psykisk helse:	
	70	Kompetanse, utredninger og utviklingsarbeid, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 403 295 000 til kr 402 295 000	1 000 000
751		Apotekvesenet og legemiddelfaglige tiltak:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 11 291 000 til kr 11 051 000	240 000
761		Tilskudd forvaltet av Helsedirektoratet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i> , nedsettes med fra kr 102 661 000 til kr 102 161 000	500 000
	70	Frivillig rusmiddelforebyggende arbeid mv., <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 119 774 000 til kr 118 274 000	1 500 000
840		Krisetiltak:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 30 346 000 til kr 25 496 000	4 850 000
844		Kontantstøtte:	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 1 614 500 000 til kr 1 670 000 000	55 500 000
845		Barnetrygd:	
	70	Tilskudd, forhøyes med fra kr 14 400 000 000 til kr 14 480 000 000	80 000 000
846		Forsknings- og utredningsvirksomhet:	
	79	Tilskudd til internasjonalt arbeid, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 4 870 000 til kr 4 370 000	500 000
849		Likestillings- og diskrimineringsombudet:	
	50	Basisbevilgning, forhøyes med fra kr 30 343 000 til kr 30 843 000	500 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
855		Statlig forvaltning av barnevernet:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i> , nedsettes med fra kr 2 737 842 000 til kr 2 715 561 000	22 281 000
	22	Kjøp av private barneverntjenester, <i>kan nyttes under post 1</i> , forhøyes med fra kr 1 329 080 000 til kr 1 381 655 000	52 575 000
	60	Tilskudd til kommunene, <i>kan nyttes under post 1</i> , forhøyes med fra kr 130 100 000 til kr 134 600 000	4 500 000
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i> , forhøyes med fra kr 151 345 000 til kr 152 695 000	1 350 000
	22	Reguleringspremie til KLP og fylkeskommunale pensjonskasser, for- høyes med fra kr 20 000 000 til kr 20 300 000	300 000
865		Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 19 279 000 til kr 22 879 000	3 600 000
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 4 069 000 til kr 3 969 000	100 000
867		Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 7 057 000 til kr 6 157 000	900 000
904		Brønnøysundregistrene:	
	22	Forvaltning av Altinn-løsningen, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 77 200 000 til kr 113 700 000	36 500 000
905		Norges geologiske undersøkelse:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 122 400 000 til kr 121 900 000	500 000
907		Sjøfartsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 258 000 000 til kr 282 000 000	24 000 000
	72	Tilskudd til NO _x -tiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 15 000 000 til kr 0	15 000 000
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk:	
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 1 710 000 000 til kr 1 777 000 000	67 000 000
920		Norges forskningsråd:	
	50	Tilskudd, forhøyes med fra kr 1 154 000 000 til kr 1 169 000 000	15 000 000
922		Romvirksomhet:	
	50	Norsk Romsenter, forhøyes med fra kr 37 000 000 til kr 37 054 000	54 000
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer:	
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 68 500 000 til kr 68 653 000	153 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1021		Drift av forskningsfartøyene:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 113 600 000 til kr 105 800 000	7 800 000
1022		NIFES:	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 85 000 000 til kr 65 000 000	20 000 000
1030		Fiskeridirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 305 000 000 til kr 305 950 000	950 000
1050		Diverse fiskeriformål:	
	76	Tilskudd til strukturtiltak for kapasitetstilpasning, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 22 500 000 til kr 24 875 000	2 375 000
	77	Tilskudd til NO _x -reduserende tiltak i fiskeflåten, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 100 000 000 til kr 0	100 000 000
1062		Kystverket:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 3 900 000 til kr 52 900 000	49 000 000
1115		Mattilsynet:	
	22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjons- kasser, nedsettes med fra kr 10 000 000 til kr 7 000 000	3 000 000
	70	Tilskudd til veterinær beredskap, forhøyes med fra kr 7 500 000 til kr 10 500 000	3 000 000
1143		Statens landbruksforvaltning:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 160 708 000 til kr 159 208 000	1 500 000
	60	Tilskudd til veterinærdekning, nedsettes med fra kr 101 910 000 til kr 98 910 000	3 000 000
1147		Reindriftsforvaltningen:	
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 6 508 000 til kr 8 508 000	2 000 000
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 9 870 000 til kr 7 870 000	2 000 000
1148		Naturskade – erstatninger og sikring:	
	70	Tilskudd til sikringstiltak m.m., <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 9 038 000 til kr 8 538 000	500 000
	71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 80 000 000 til kr 103 000 000	23 000 000
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 2 089 900 000 til kr 2 197 600 000	107 700 000
1300		Samferdselsdepartementet:	
	72	Tilskudd til samferdselsberedskap, nedsettes med fra kr 2 400 000 til kr 2 200 000	200 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1301		Forskning og utvikling mv.:	
	50	Samferdselsforskning, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 152 600 000 til kr 157 600 000	5 000 000
1320		Statens vegvesen:	
	72	Kjøp av riksvegferjetjenester, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23 og post 30</i> , forhøyes med fra kr 1 547 400 000 til kr 1 662 400 000	115 000 000
1350		Jernbaneverket:	
	23	Drift og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i> , forhøyes med fra kr 3 389 600 000 til kr 3 489 600 000	100 000 000
	30	Investeringer i linjen, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23</i> , forhøyes med fra kr 2 349 100 000 til kr 2 372 900 000	23 800 000
1351		Persontransport med tog:	
	70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 1 660 600 000 til kr 1 600 600 000	60 000 000
1400		Miljøverndepartementet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 172 813 000 til kr 171 313 000	1 500 000
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 75 457 000 til kr 96 157 000	20 700 000
(NY)	22	Driftsutgifter knyttet til lokalt miljøvern og universell utforming, <i>kan overføres</i> , bevilges med	4 500 000
	71	Internasjonale organisasjoner, forhøyes med fra kr 38 757 000 til kr 39 757 000	1 000 000
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 12 621 000 til kr 21 621 000	9 000 000
	80	Tilskudd til universell utforming og tilgjengelighet for alle, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i> , nedsettes med fra kr 20 000 000 til kr 18 000 000	2 000 000
	81	Tilskudd lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i> , nedsettes med fra kr 19 000 000 til kr 16 500 000	2 500 000
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåking:	
	21	Miljøovervåking og miljødata, forhøyes med fra kr 116 928 000 til kr 119 928 000	3 000 000
1426		Statens naturoppsyn:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 78 352 000 til kr 79 352 000	1 000 000
1427		Direktoratet for naturforvaltning:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 115 442 000 til kr 119 442 000	4 000 000
	35	Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 82 981 000 til kr 106 981 000	24 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
(NY)	49	Statlig erverv, kjøp av forsvarseiendommer til friluftsmål, <i>kan overføres</i> , bevilges med	3 850 000
(NY)	60	Tilskudd til lokalt utviklingsfond, bevilges med	6 000 000
	73	Forebyggende og konfliktdempende tiltak i rovviltforvaltningen, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	17 000 000
		fra kr 51 000 000 til kr 68 000 000	
1441		Statens forurensningstilsyn:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	4 400 000
		fra kr 211 195 000 til kr 215 595 000	
(NY)	22	Statlig ordning for sletting av klimakvoter, bevilges med	7 411 000
	76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	4 000 000
		fra kr 54 000 000 til kr 50 000 000	
1500		Fornyings- og administrasjonsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	11 586 000
		fra kr 154 232 000 til kr 142 646 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	6 150 000
		fra kr 111 867 000 til kr 105 717 000	
1521		Direktoratet for forvaltning og IKT:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	14 736 000
		fra kr 90 660 000 til kr 105 396 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	10 000 000
		fra kr 9 283 000 til kr 19 283 000	
1522		Departementenes Servicesenter:	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	8 000 000
		fra kr 40 288 000 til kr 48 288 000	
1541		Pensjoner av statskassen:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	2 300 000
		fra kr 23 800 000 til kr 21 500 000	
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	341 000 000
		fra kr 8 878 000 000 til kr 8 537 000 000	
	22	Sluttoppgjør, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	355 000 000
		fra kr 545 000 000 til kr 900 000 000	
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	6 000 000
		fra kr 104 000 000 til kr 98 000 000	
1544		Boliglån for statsansatte:	
	90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	400 000 000
		fra kr 1 300 000 000 til kr 1 700 000 000	
1546		Yrkesskadeforsikring:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	4 000 000
		fra kr 85 000 000 til kr 89 000 000	
1547		Gruppelivsforsikring:	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	3 000 000
		fra kr 84 000 000 til kr 87 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
1550		Konkurransetilsynet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 79 209 000 til kr 85 109 000	5 900 000
1560		Spesielle IKT-tiltak:	
	22	Samordning av IKT-politikken, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 50 899 000 til kr 41 499 000	9 400 000
1561		Internasjonalt IKT-samarbeid og utviklingsprogram:	
	70	Tilskudd til internasjonale program, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 22 500 000 til kr 20 500 000	2 000 000
1580		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen:	
	31	Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 15 000 000 til kr 30 000 000	15 000 000
	33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 1 593 600 000 til kr 1 584 000 000	9 600 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 75 700 000 til kr 125 300 000	49 600 000
1582		Utvikling av Fornebuområdet:	
	30	Investeringer, Fornebu, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 43 500 000 til kr 27 800 000	15 700 000
1602		Kredittilsynet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 209 500 000 til kr 228 900 000	19 400 000
1610		Toll- og avgiftsetaten:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 1 136 900 000 til kr 1 133 900 000	3 000 000
1618		Skatteetaten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 3 860 100 000 til kr 3 914 800 000	54 700 000
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med fra kr 105 800 000 til kr 115 800 000	10 000 000
	22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 65 700 000 til kr 75 700 000	10 000 000
1620		Statistisk sentralbyrå:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 440 800 000 til kr 440 100 000	700 000
1631		Senter for statlig økonomistyring:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 268 400 000 til kr 272 300 000	3 900 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 37 300 000 til kr 34 100 000	3 200 000
1632		Kompensasjon for merverdiavgift:	
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 10 300 000 000 til kr 11 200 000 000	900 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 295 000 000 til kr 1 260 000 000	35 000 000
1719		Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet:	
	78	Norges tilskudd til NATOs driftsbudsjett, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 175 000 000 til kr 160 636 000	14 364 000
1720		Felles ledelse og kommandoapparat:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 1 620 280 000 til kr 1 715 390 000	95 110 000
	50	Overføringer Statens Pensjonskasse, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 208 000 000 til kr 203 283 000	4 717 000
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 2 174 458 000 til kr 2 240 018 000	65 560 000
1731		Hæren:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 3 967 421 000 til kr 3 930 211 000	37 210 000
1732		Sjøforsvaret:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 2 846 940 000 til kr 2 814 073 000	32 867 000
1733		Luftforsvaret:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 3 406 254 000 til kr 3 416 192 000	9 938 000
1734		Heimevernet:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 1 082 867 000 til kr 1 077 307 000	5 560 000
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 2 500 807 000 til kr 2 447 394 000	53 413 000
1790		Kystvakten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 842 563 000 til kr 859 463 000	16 900 000
1792		Norske styrker i utlandet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 732 090 000 til kr 1 020 771 000	288 681 000
1795		Kulturelle og allmennyttige formål:	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med fra kr 223 589 000 til kr 221 909 000	1 680 000
1800		Olje- og energidepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 123 112 000 til kr 128 112 000	5 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 33 136 000 til kr 31 136 000	2 000 000
1810		Oljedirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 190 200 000 til kr 198 700 000	8 500 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 250 200 000 til kr 206 700 000	43 500 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 290 700 000 til kr 304 200 000	13 500 000
	22	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 79 000 000 til kr 78 500 000	500 000
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon:	
	50	Overføring til Energifondet, nedsettes med fra kr 631 000 000 til kr 599 000 000	32 000 000
(NY)	70	Tilskudd til elektrisitetssparing i private husholdninger, <i>kan overføres</i> , bevilges med	31 000 000
1830		Forskning:	
	50	Norges forskningsråd, forhøyes med fra kr 438 500 000 til kr 488 500 000	50 000 000
1833		CO ₂ -håndtering:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 935 000 000 til kr 556 500 000	378 500 000
(NY)	22	CO ₂ -håndtering internasjonalt, bevilges med	10 000 000
	70	Administrasjon, Gassnova SF, nedsettes med fra kr 60 000 000 til kr 58 500 000	1 500 000
2309		Tilfeldige utgifter:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 10 780 573 000 til kr 12 880 573 000	2 100 000 000
2410		Statens lånekasse for utdanning:	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 4 326 200 000 til kr 4 131 000 000	195 200 000
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 2 776 800 000 til kr 2 667 900 000	108 900 000
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 453 325 000 til kr 434 100 000	19 225 000
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 754 050 000 til kr 1 625 800 000	128 250 000
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 176 100 000 til kr 218 000 000	41 900 000
	74	Tap på utlån, nedsettes med fra kr 447 300 000 til kr 329 900 000	117 400 000
	90	Lån til Statens lånekasse for utdanning, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 19 431 700 000 til kr 18 929 400 000	502 300 000
2412		Den norske stats husbank:	
	72	Rentestøtte, forhøyes med fra kr 17 000 000 til kr 19 000 000	2 000 000
	90	Lån til Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 11 012 000 000 til kr 10 623 000 000	389 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
2421		Innovasjon Norge:	
	70	Bedriftsutvikling og administrasjon, forhøyes med fra kr 412 000 000 til kr 412 357 000	357 000
	79	Maritim utvikling, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 25 000 000 til kr 15 000 000	10 000 000
2426		SIVA SF:	
	90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 100 000 000 til kr 180 000 000	80 000 000
2427		Kommunalbanken AS:	
(NY)	90	Aksjekapital, bevilges med	132 500 000
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:	
	30	Investeringer, nedsettes med fra kr 25 100 000 000 til kr 23 900 000 000	1 200 000 000
	50	Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond, forhøyes med fra kr 1 200 000 000 til kr 1 841 000 000	641 000 000
2445		Statsbygg:	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-2 719 876 000
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	991 476 000
		3 Avskrivninger	397 399 000
		4 Renter av statens kapital	42 967 000
		5 Til investeringsformål	940 700 000
		6 Til reguleringsfondet	-100 088 000
			<u>-447 422 000</u>
	34	Videreføring av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 909 800 000 til kr 709 800 000	200 000 000
2470		Statens Pensjonskasse:	
	24	Driftsresultat	
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-388 253 000
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	314 498 000
		3 Avskrivninger	15 300 000
		4 Renter av statens kapital	312 000
		5 Til investeringsformål	22 459 000
			<u>-35 684 000</u>
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 50 361 000 til kr 55 761 000	5 400 000
2530		Foreldrepenger:	
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 10 764 000 000 til kr 11 044 000 000	280 000 000
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 420 000 000 til kr 380 000 000	40 000 000
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn:	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 40 000 000 til kr 25 000 000	15 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
2541		Dagpenger:	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 4 781 000 000 til kr 4 100 000 000	681 000 000
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.:	
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 430 000 000 til kr 290 000 000	140 000 000
2620		Stønad til enslig mor eller far:	
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 2 295 000 000 til kr 2 110 000 000	185 000 000
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 510 000 000 til kr 450 000 000	60 000 000
	73	Utdanningsstønad, nedsettes med fra kr 78 000 000 til kr 60 000 000	18 000 000
	76	Forskuttering av underholdsbidrag, nedsettes med fra kr 1 060 000 000 til kr 1 015 000 000	45 000 000
2650		Sykepenger:	
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 26 750 000 000 til kr 26 930 000 000	180 000 000
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 420 000 000 til kr 1 395 000 000	25 000 000
2652		Medisinsk rehabilitering mv.:	
	70	Rehabiliteringspenger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med fra kr 7 960 000 000 til kr 8 235 000 000	275 000 000
	71	Legeerklæringer, nedsettes med fra kr 298 000 000 til kr 270 000 000	28 000 000
2653		Ytelser til yrkesrettet attføring:	
	70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 10 348 000 000 til kr 9 413 000 000	935 000 000
	71	Attføringsstønad, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 181 000 000 til kr 1 071 000 000	110 000 000
2655		Uførhet:	
	74	Tidsbegrenset uførestønad, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 7 610 000 000 til kr 7 385 000 000	225 000 000
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.:	
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 680 000 000 til kr 1 660 000 000	20 000 000
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler, forhøyes med fra kr 2 724 000 000 til kr 2 880 000 000	156 000 000
	77	Ortopediske hjelpemidler, forhøyes med fra kr 780 000 000 til kr 800 000 000	20 000 000
	78	Høreapparater, forhøyes med fra kr 470 000 000 til kr 500 000 000	30 000 000
2680		Etterlatte:	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 280 000 000 til kr 1 255 000 000	25 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 1 080 000 000 til kr 1 070 000 000	10 000 000
2690		Diverse utgifter:	
	70	Sykestønadsutgifter i utlandet, nedsettes med fra kr 165 000 000 til kr 145 000 000	20 000 000
2751		Legemidler mv.:	
	70	Legemidler, nedsettes med fra kr 7 470 700 000 til kr 7 469 700 000	1 000 000
2752		Refusjon av egenbetaling:	
	70	Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 1, nedsettes med fra kr 3 486 000 000 til kr 3 392 000 000	94 000 000

Inntekter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
3100		Utenriksdepartementet:	
(NY)	3	Diverse inntekter, bevilges med	27 000 000
3220		Utdanningsdirektoratet:	
	2	Salgsinntekter mv., nedsettes med fra kr 12 560 000 til kr 6 160 000	6 400 000
3225		Tiltak i grunnopplæringen:	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 20 690 000 til kr 32 924 000	12 234 000
3230		Kompetansesentre for spesialundervisning:	
	2	Salgsinntekter mv., forhøyes med fra kr 5 819 000 til kr 12 219 000	6 400 000
3322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom:	
	1	Ymse inntekter, nedsettes med fra kr 217 000 til kr 100 000	117 000
3325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer:	
	2	Inntekter ved oppdrag, forhøyes med fra kr 25 000 000 til kr 35 000 000	10 000 000
3342		Nidaros domkirke m.m.:	
	1	Ymse inntekter, forhøyes med fra kr 11 183 000 til kr 14 683 000	3 500 000
3410		Rettsgebyr:	
	1	Rettsgebyr, forhøyes med fra kr 128 903 000 til kr 138 821 000	9 918 000
3413		Jordskifterettene:	
	2	Sideutgifter, nedsettes med fra kr 7 310 000 til kr 6 310 000	1 000 000
3472		Voldsoffererstatning og rådgiving til kriminalitetsofre:	
(NY)	1	Diverse inntekter, bevilges med	50 000
3571		Tilbakeføring av forskudd:	
(NY)	90	Tilbakeføring av forskudd, bevilges med	53 316 000
3587		Statens bygningstekniske etat:	
	4	Gebyrer, sentral godkjenning foretak, forhøyes med fra kr 15 800 000 til kr 20 300 000	4 500 000
3651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:	
	2	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 39 245 000 til kr 50 945 000	11 700 000
3680		Sametinget:	
	51	Avkastning av Samefolkets fond, forhøyes med fra kr 4 650 000 til kr 4 700 000	50 000
3690		Utlendingsdirektoratet:	
	4	Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter, forhøyes med fra kr 233 145 000 til kr 391 845 000	158 700 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
3855		Statlig forvaltning av barnevernet:	
	3	Refusjon for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, forhøyes med fra kr 55 645 000 til kr 60 145 000	4 500 000
	60	Kommunale egenandeler, forhøyes med fra kr 790 446 000 til kr 800 167 000	9 721 000
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige personer:	
(NY)	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, bevilges med	66 300 000
3900		Nærings- og handelsdepartementet:	
(NY)	71	Tilbakeføring fra tapsfond, bevilges med	7 300 000
3904		Brønnøysundregistrene:	
	1	Gebyrinntekter, forhøyes med fra kr 410 200 000 til kr 440 200 000	30 000 000
3907		Sjøfartsdirektoratet:	
	1	Gebyrer for skip og offshoreinstallasjoner i NOR, forhøyes med fra kr 116 800 000 til kr 123 800 000	7 000 000
	4	Gebyrer for skip i NIS, forhøyes med fra kr 35 500 000 til kr 36 500 000	1 000 000
3950		Forvaltning av statlig eierskap:	
	96	Salg av aksjer, forhøyes med fra kr 10 000 000 til kr 1 346 600 000	1 336 600 000
4022		NIFES:	
	1	Oppdragsinntekter, nedsettes med fra kr 85 000 000 til kr 65 000 000	20 000 000
4030		Fiskeridirektoratet:	
	8	Gebyr havbruk, forhøyes med fra kr 13 830 000 til kr 14 780 000	950 000
4062		Kystverket:	
	1	Gebyrinntekter, nedsettes med fra kr 623 020 000 til kr 620 985 000	2 035 000
4350		Jernbaneverket:	
(NY)	37	Anleggsbidrag, bevilges med	23 800 000
4441		Statens forurensningstilsyn:	
(NY)	2	Inntekter statlig ordning for sletting av klimakvoter, bevilges med	6 241 000
	4	Gebyrer, forhøyes med fra kr 21 059 000 til kr 28 659 000	7 600 000
(NY)	6	Gebyrer, fylkenes miljøvernnavdelinger, bevilges med	12 000 000
4546		Yrkesskedeforsikring:	
	1	Premieinntekter, forhøyes med fra kr 116 000 000 til kr 127 000 000	11 000 000
4547		Gruppelivsforsikring:	
	1	Premieinntekter, forhøyes med fra kr 43 000 000 til kr 47 000 000	4 000 000
4602		Kredittilsynet:	
	2	Refusjoner, forhøyes med fra kr 1 400 000 til kr 10 800 000	9 400 000

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

Kap.	Post	Formål	Kroner
4618		Skatteetaten:	
	1	Refunderede utleggs- og tinglysningsgebyr, forhøyes med fra kr 21 700 000 til kr 50 000 000	28 300 000
	5	Gebyr for utleggsforretninger, forhøyes med fra kr 14 800 000 til kr 23 000 000	8 200 000
4634		Statens innkrevingssentral:	
	85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning, forhøyes med fra kr 150 000 000 til kr 190 000 000	40 000 000
	86	Bøter, inndragninger, forhøyes med fra kr 1 170 000 000 til kr 1 210 000 000	40 000 000
	88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret, forhøyes med fra kr 120 000 000 til kr 170 000 000	50 000 000
4638		Salg av klimakvoter:	
	1	Salgsinntekter, nedsettes med fra kr 1 920 000 000 til kr 1 120 000 000	800 000 000
4733		Luftforsvaret:	
	1	Driftsinntekter, forhøyes med fra kr 58 180 000 til kr 97 558 000	39 378 000
4810		Oljedirektoratet:	
	1	Gebyrinntekter, forhøyes med fra kr 9 500 000 til kr 16 000 000	6 500 000
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat:	
	1	Gebyrinntekter, forhøyes med fra kr 38 600 000 til kr 42 100 000	3 500 000
4825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon:	
	80	Fondsavkastning, nedsettes med fra kr 431 000 000 til kr 430 000 000	1 000 000
4860		Statnett SF:	
	70	Garantiprovisjon, forhøyes med fra kr 1 800 000 til kr 2 700 000	900 000
5310		Statens lånekasse for utdanning:	
	72	Gebyr, forhøyes med fra kr 123 000 000 til kr 127 000 000	4 000 000
	90	Avdrag og renter, nedsettes med fra kr 10 549 700 000 til kr 9 860 000 000	689 700 000
	91	Tap og avskrivninger, nedsettes med fra kr 504 600 000 til kr 430 700 000	73 900 000
	93	Omgjøring av studielån til stipend, nedsettes med fra kr 4 253 900 000 til kr 3 930 600 000	323 300 000
5312		Den norske stats husbank:	
	90	Avdrag, nedsettes med fra kr 9 369 000 000 til kr 9 144 000 000	225 000 000
5325		Innovasjon Norge:	
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning, forhøyes med fra kr 5 000 000 til kr 34 600 000	29 600 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5326		SIVA SF:	
	90	Avdrag på utestående fordringer, forhøyes med fra kr 100 000 000 til kr 180 000 000	80 000 000
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:	
	24	Driftsresultat:	
		1 Driftsinntekter,	187 100 000 000
		2 Driftsutgifter,	-35 200 000 000
		3 Lete- og feltutviklingsutgifter,	-3 300 000 000
		4 Avskrivninger,	-15 800 000 000
		5 Renter av statens kapital,	-6 400 000 000
			<u>26 400 000 000</u>
	30	Avskrivninger, nedsettes med fra kr 16 800 000 000 til kr 15 800 000 000	1 000 000 000
	80	Renter av statens kapital, nedsettes med fra kr 6 600 000 000 til kr 6 400 000 000	200 000 000
5445		Statsbygg:	
	39	Avsetning til investeringsformål, forhøyes med fra kr 900 000 000 til kr 940 700 000	40 700 000
5446		Salg av eiendom, Fornebu:	
(NY)	40	Salgsinntekter, Fornebu, bevilges med	88 500 000
5470		Statens Pensjonskasse:	
	30	Avsetning til investeringsformål, forhøyes med fra kr 17 059 000 til kr 22 459 000	5 400 000
5491		Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift:	
	30	Avskrivninger, nedsettes med fra kr 450 181 000 til kr 427 681 000	22 500 000
5501		Skatter på formue og inntekt:	
	72	Fellesskatt, nedsettes med fra kr 148 100 000 000 til kr 148 083 000 000	17 000 000
5509		Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinental- sokkelen:	
	70	Avgift, nedsettes med fra kr 800 000 000 til kr 200 000 000	600 000 000
5536		Avgift på motorvogner mv.:	
	76	Avgift på bensin, forhøyes med fra kr 8 065 000 000 til kr 8 100 000 000	35 000 000
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift), forhøyes med fra kr 7 465 000 000 til kr 7 555 000 000	90 000 000
5549		Avgift på utslipp av NO _x :	
	70	Avgift på utslipp av NO _x , nedsettes med fra kr 871 000 000 til kr 271 000 000	600 000 000
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet:	
	71	Totalisatoravgift, forhøyes med fra kr 105 000 000 til kr 112 000 000	7 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet:	
	70	Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene, forhøyes med fra kr 208 100 000 til kr 218 100 000	10 000 000
5603		Renter av statens kapital i statens forretningsdrift:	
	80	Renter av statens faste kapital, nedsettes med fra kr 54 586 000 til kr 46 538 000	8 048 000
5607		Renter av boliglånsordningen for statsansatte:	
	80	Renter, forhøyes med fra kr 772 000 000 til kr 952 000 000	180 000 000
5611		Aksjer i NSB AS:	
	85	Utbytte, forhøyes med fra kr 349 000 000 til kr 402 000 000	53 000 000
5615		Renter fra Den norske stats husbank:	
	80	Renter, nedsettes med fra kr 4 758 000 000 til kr 4 713 000 000	45 000 000
5616		Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS:	
	85	Aksjeutbytte, nedsettes med fra kr 27 500 000 til kr 0	27 500 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning:	
	80	Renter, nedsettes med fra kr 6 113 000 000 til kr 6 022 000 000	91 000 000
5618		Aksjer i Posten Norge AS:	
	85	Utbytte, forhøyes med fra kr 506 000 000 til kr 597 000 000	91 000 000
5622		Aksjer i Avinor AS:	
	85	Utbytte, nedsettes med fra kr 398 000 000 til kr 397 000 000	1 000 000
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge:	
	81	Rentemargin, risikolåneordningen, forhøyes med fra kr 1 000 000 til kr 2 200 000	1 200 000
	85	Utbytte lavrisikolåneordningen, forhøyes med fra kr 15 000 000 til kr 29 200 000	14 200 000
(NY)	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa, bevilges med	7 000 000
5652		Innskuddskapital i Statskog SF:	
	85	Utbytte, forhøyes med fra kr 5 000 000 til kr 12 600 000	7 600 000
5656		Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning:	
	85	Utbytte, forhøyes med fra kr 11 751 900 000 til kr 15 404 200 000	3 652 300 000
5680		Innskuddskapital i Statnett SF:	
	85	Utbytte, forhøyes med fra kr 283 000 000 til kr 318 000 000	35 000 000
5685		Aksjer i StatoilHydro ASA:	
	85	Utbytte, forhøyes med fra kr 15 773 000 000 til kr 16 940 000 000	1 167 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
5701		Diverse inntekter:	
	73	Refusjon fra bidragspliktige, forhøyes med fra kr 455 000 000 til kr 460 000 000	5 000 000
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.:	
	2	Dividende, nedsettes med fra kr 115 000 000 til kr 100 000 000	15 000 000

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Justisdepartementet i 2008 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 472 post 01	kap. 3472 post 01

2. Barne- og likestillingsdepartementet i 2008 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 859 post 01	kap. 3859 post 01

3. Miljøverndepartementet i 2008 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1441 post 01	kap. 4441 post 06
kap. 1441 post 22	kap. 4441 post 02

4. Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2008 kan overskride bevilgningen under kap. 1521 Direktoratet for forvaltning og IKT, post 21 Spesielle driftsutgifter med inntil 4 mill. kroner mot tilsvarende merinntekter under kap. 4521 Direktoratet for forvaltning og IKT, (ny) post 03 Diverse inntekter.

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2008 kan overskride bevilgningen under kap. 1638 Kjøp av klimavoter, post 21 Spesielle driftsutgifter til dekning av honorarer, transaksjonskostnader og utgifter til faglig bistand i forbindelse med salg av klimavoter.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2008 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1062		Kystverket	
	30	Nyanlegg og større vedlikehold	230 mill. kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	63 mill. kroner

V
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Utenriksdepartementet i 2008 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
116	74	Deltaking i internasjonale organisasjoner Bilaterale samarbeidsprogram med Bulgaria og Romania	300 mill. kroner

2. Landbruks- og matdepartementet i 2008 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148	71	Naturskade – erstatninger og sikring Naturskade, erstatninger	35 mill. kroner

3. Miljøverndepartementet i 2008 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1400	78	Miljøverndepartementet Miljøtiltak i nikkilverkene på Kola	110,2 mill. kroner
1427	35	Direktoratet for naturforvaltning Statlig erverv, nytt skogvern	111,4 mill. kroner

4. Olje- og energidepartementet i 2008 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1825	50	Omlegging av energibruk og energiproduksjon Overføring til Energifondet	360 mill. kroner
	70	Tilskudd til elektrisitetssparing i private husholdninger	40 mill. kroner

VI

Fullmakt til leie av lokaler

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2008 kan inngå avtale om leie av lokaler til Utdanningsdirektoratet med leieutgifter utover hva som kan dekkes under kap. 220 Utdanningsdirektoratet, post 01 Driftsutgifter.

VII

Fullmakt til å starte byggearbeider

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2008 kan inngå avtaler om bygging av nytt bibliotek for Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører (Vea) innenfor en kostnadsramme på 11,323 mill. kroner.

X

Fullmakt til salg av festetomter

Stortinget samtykker i at Kongen kan gi bestemmelser om avhendelse av festetomter til bolighus, som eies av staten, statsforetak, Opplysningsvesenets fond eller andre fond som kan instrueres av staten, til lavere pris enn markedspris.

XI

Opphør av tilsagnsfullmakter

Følgende tilsagnsfullmakter gitt ved Stortingets vedtak 11. desember 2007 trekkes tilbake:

1. Tilsagnsfullmakt på 20 mill. kroner knyttet til kap. 907 Sjøfartsdirektoratet post 72 Tilskudd til NO_x-tiltak.
2. Tilsagnsfullmakt på 100 mill. kroner knyttet til kap. 1050 Diverse fiskeriformål post 77 Tilskudd til NO_x-reduserende tiltak i fiskeflåten.

XII

Tilføyelse av stikkord

Stortinget samtykker i at stikkordet:

1. «*kan overføres*» tilføyes bevilgningen under kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak, post 73 EUs rammeprogram for forskning, i statsbudsjettet for 2008.

VIII

Kostnadsrammer

Stortinget samtykker i at kostnadsrammen for:

1. Samisk vitenskapsbygg økes med 86,3 mill. kroner fra 344,2 mill. kroner til 430,5 mill. kroner.
2. Plantevernbygningen på Ås, fase 2, settes til 45,9 mill. kroner.

IX

Fullmakt til implementering av forordning for EMSA

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet dekker Norges andel av utgiftene ved forordning 2038/2006/EF om gjennomføring av oppgaver med oljevernberedskap i EMSA (European Maritime Safety Agency) for perioden 2007–2013 og at EØS-komiteens beslutning nr. 52/2007 gjennomføres.

Andre fullmakter

2. «*kan overføres*» tilføyes bevilgningen under kap. 1380 Post- og teletilsynet, post 70 Tilskudd til telesikkerhet og -beredskap, i statsbudsjettet for 2008.

XIII

Kap. 5536 post 76 Avgift på bensin

Fra 1. juli 2008 gjøres følgende endring i Stortingets vedtak 28. november 2007 om avgift på bensin for budsjetterminen 2008:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2008 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på bensin. Avgift betales med følgende beløp pr. liter:

- a) for svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 4,33
- b) for lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 4,37
- c) for annen bensin: kr 4,37

XIV

Kap. 5536 post 77 Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)

Fra 1. juli 2008 gjøres følgende endring i Stortingets vedtak 28. november 2007 om avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift) for budsjetterminen 2008:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 2008 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på mineralolje til framdrift av motorvogn. Avgift betales med følgende beløp pr. liter:

- a) for svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,40,
  - b) for lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,45,
  - c) for annen mineralolje: kr 3,45
-

Vedlegg 1**Endringer etter saldert budsjett**

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
						1000 kroner
20		Statsministerens kontor				
	1	Driftsutgifter	71 350	–	3 400	74 750
21		Statsrådet				
	1	Driftsutgifter	128 644	–	7 100	135 744
		Sum endringer Regjering		–	10 500	
51		Riksrevisjonen				
	1	Driftsutgifter	361 800	–	7 400	369 200
		Sum endringer Stortinget og underliggende institusjoner		–	7 400	
61		Høyesterett				
	1	Driftsutgifter	61 509	–	6 919	68 428
		Sum endringer Høyesterett		–	6 919	
100		Utenriksdepartementet				
	1	Driftsutgifter	1 486 311	–	5 600	1 491 911
	21	Spesielle driftsutgifter	4 790	–	10 000	14 790
116		Deltaking i internasjonale organisasjoner				
	72	EØS-finansieringsordningen	750 000	–	-250 000	500 000

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
118		Nordområdetiltak mv.				
	70	Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland	270 927	-	25 400	296 327
140		Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen				
	1	Driftsutgifter	867 677	-	25 645	893 322
141		Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad)				
	1	Driftsutgifter	166 920	-	5 000	171 920
150		Bistand til Afrika				
	78	Regionbevilgning for Afrika	2 743 500	-	-70 000	2 673 500
151		Bistand til Asia				
	72	Bistand til Afghanistan	250 000	-	50 000	300 000
	78	Regionbevilgning for Asia	558 600	-	-30 000	528 600
153		Bistand til Latin-Amerika				
	78	Regionbevilgning for Latin-Amerika	261 500	-	-14 700	246 800
160		Sivilt samfunn og demokratiutvikling				
	50	Fredskorpset	170 000	-	10 000	180 000
	73	Kultur	107 000	-	-1 200	105 800
161		Internasjonale organisasjoner og nettverk				
	75	Næringsutvikling	160 500	-	12 000	172 500
162		Næringsutvikling				
	70	Næringsutvikling	309 000	-	-25 000	284 000
163		Overgangsbiestand (gap)				
	70	Overgangsbiestand (gap)	724 000	-	-36 000	688 000
164		Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter				
	71	Humanitær bistand og menneskerettigheter	2 253 434	-	-77 900	2 175 534
	70	Fred, forsoning og demokrati	820 900	-	-5 500	815 400
	71	ODA-godkjente land på Balkan	600 000	-	-7 000	593 000
	72	Utvikling og nedrustning	73 000	-	-500	72 500

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	73	Andre ODA-godkjente OSSE-land	336 350	-	-6 500	329 850
165		Forskning, kompetanscheving og evaluering				
166	1	Driftsutgifter	139 000	-	8 900	147 900
		Tilskudd til ymse tiltak				
167	72	Internasjonale miljøprosesser og bærekraftig utvikling	248 000	-	213 000	461 000
		Flyktningtiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA)				
168	21	Spesielle driftsutgifter	408 276	-	248 900	657 176
		Kvinner og likestilling				
169	70	Kvinner og likestilling	235 000	-	-16 500	218 500
		Globale helse- og vaksineinitiativ				
170	71	Andre helse- og aidstiltak	190 000	-	-2 000	188 000
		FN-organisasjoner mv.				
	76	Tilleggsmidler via FN-systemet mv.	1 459 200	-	-42 000	1 417 200
171	79	Ekspert, juniorekspert og FN's fredskorps	67 000	-	-13 645	53 355
		Multilaterale finansinstitusjoner				
	70	Verdensbanken	810 000	-	-31 000	779 000
	72	Samfinansiering via finansinstitusjoner	407 500	-	31 000	438 500
		Sum endringer Utenriksdepartementet		-	16 000	
220		Utdanningsdirektoratet				
	1	Driftsutgifter	145 187	-	28 235	173 422
225	21	Spesielle driftsutgifter	5 871	-	-2 500	3 371
		Tiltak i grunnsopplæringen				
	1	Driftsutgifter	122 738	-	7 000	129 738
	63	Tilskudd til samisk i grunnsopplæringen	51 196	-	-5 693	45 503
226	64	Tilskudd til opplæring av barn og unge i statlige asylmottak	60 867	-	35 969	96 836
		Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen				
	21	Spesielle driftsutgifter	1 012 658	-	-39 300	973 358

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
227		Tilskudd til særskilte skoler				
	70	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	6 867	–	2 600	9 467
228		Tilskudd til private skoler mv.				
	70	Private skoler med rett til statstilskudd	2 528 382	–	-9 420	2 518 962
230		Kompetansesentre for spesialundervisning				
	1	Driftsutgifter	585 136	–	3 700	588 836
231		Barnehager				
	21	Spesielle driftsutgifter	77 367	–	-135	77 232
	60	Driftstilskudd til barnehager	16 209 680	–	-70 500	16 139 180
	61	Investeringsstilskudd	207 500	–	54 000	261 500
	64	Tilskudd til midlertidige lokaler	10 000	–	48 000	58 000
	65	Skjønnsmidler til barnehager	4 159 028	–	-31 500	4 127 528
252		EUs handlingsprogram for livslang læring				
	70	Tilskudd	186 646	–	-11 198	175 448
255		Tilskudd til freds- og menneskerettssentre mv.				
	75	Tilskudd til Europeisk ressursenter for interkulturell dialog, menneskerettigheter og demokrati	–	–	3 000	3 000
271		Universiteter				
	50	Basisfinansiering statlige universiteter	6 691 100	–	95 705	6 786 805
272		Vitenskapelige høyskoler				
	50	Basisfinansiering statlige vitenskapelige høyskoler	553 039	–	3 500	556 539
	70	Basisfinansiering private vitenskapelige høyskoler	17 490	–	700	18 190
275		Høyskoler				
	50	Basisfinansiering statlige høyskoler	4 982 898	–	39 600	5 022 498
	70	Basisfinansiering private høyskoler	351 829	–	-2 006	349 823
	71	Resultatbasert undervisningsfinansiering private høyskoler	306 745	–	4 406	311 151

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
276		Fagskoleutdanning				
	70	Teknisk fagskoleutdanning	304 083	-	-2 700	301 383
	72	Annen fagskoleutdanning	-	-	12 120	12 120
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler				
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	16 200	-	2 593	18 793
286		Fondet for forskning og nyskaping				
	50	Overføring til Norges forskningsråd	939 560	-	-500	939 060
288		Internasjonale samarbeidstiltak				
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	145 522	-	26 955	172 477
	74	Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi	-	-	500	500
Sum endringer Kunnskapsdepartementet						
				-	193 131	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m.				
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	4 836	-	100	4 936
320		Allmenne kulturformål				
	79	Til disposisjon	10 400	-	-1 700	8 700
321		Kunstnerformål				
	1	Driftsutgifter	15 126	-	-741	14 385
	75	Vederlagsordninger	115 163	-	2 100	117 263
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom				
	1	Driftsutgifter	11 130	-	-117	11 013
325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer				
	21	Spesielle driftsutgifter	25 000	-	10 000	35 000
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål				
	76	Ibsenpris m.m.	3 129	-	1 700	4 829
	78	Ymse faste tiltak	90 406	-	-1 359	89 047
334		Film- og medieformål				
	78	Ymse faste tiltak	24 503	-	500	25 003

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
336		Informasjonsberedskap – kringkasting				
	70	Informasjonsberedskap	1 500	-	-500	1 000
342		Nidaros domkirke m.m.				
	1	Driftsutgifter	43 977	-	3 500	47 477
Sum endringer		Kultur- og kirkedepartementet		-	13 483	
410		Tingrettene og lagmannsrettene				
	1	Driftsutgifter	1 328 733	-	35 230	1 363 963
412		Spesielle driftsutgifter				
	21	Spesielle driftsutgifter	45 250	-	4 500	49 750
413		Tinglysingsprosjektet				
	1	Driftsutgifter	170 489	-	3 297	173 786
		Jordskifterettene				
	1	Driftsutgifter	156 192	-	-3 297	152 895
414		Spesielle driftsutgifter				
	21	Spesielle driftsutgifter	7 239	-	-1 000	6 239
		Forlikråd og andre domsutgifter				
	21	Spesielle driftsutgifter	49 249	-	-10 000	39 249
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning				
	1	Driftsutgifter	2 242 472	-	241	2 242 713
432		Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)				
	1	Driftsutgifter	191 831	-	-4 000	187 831
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten				
	1	Driftsutgifter	7 422 102	-	71 759	7 493 861
	21	Spesielle driftsutgifter	68 929	-	6 000	74 929
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag	7 302	-	-832	6 470
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	54 634	-	-7 500	47 134
441		Oslo politidistrikt				
	1	Driftsutgifter	1 479 731	-	4 000	1 483 731

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
452		Sentral krisehåndtering				
	1	Driftsutgifter	10 056	-	-250	9 806
455		Redningstjenesten				
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	131 455	-	15 000	146 455
461		Særskilte ulykkeskommisjoner				
	1	Driftsutgifter	-	-	3 600	3 600
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.				
	1	Driftsutgifter	670 100	-	500	670 600
470		Fri rettshjelp				
	1	Driftsutgifter	6 380	-	-1 300	5 080
	70	Fri sakførsel	412 073	-	-8 000	404 073
471		Statens erstatningsansvar				
	72	Erstatning for uberettiget straffeforfølgning	17 018	-	17 000	34 018
472		Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre				
	1	Driftsutgifter	18 072	-	50	18 122
	70	Erstatning til voldsofre	150 083	-	10 000	160 083
480		Svalbardbudsjettet				
	50	Tilskudd	143 487	-	-36 760	106 727
		Sum endringer Justis- og politidepartementet		-	98 238	
571		Ramme tilskudd til kommuner				
	64	Skjønnstilskudd	1 504 000	-	7 500	1 511 500
572		Ramme tilskudd til fylkeskommuner				
	60	Innbyggertilskudd	14 028 862	-	-10 000	14 018 862
580		Bostøtte				
	70	Bostøtte	2 437 400	-	33 000	2 470 400

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
587	1	Statens bygningstekniske etat	39 800	-	4 500	44 300
		Driftsutgifter				
Sum endringer Kommunal- og regionaldepartementet						
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet				
601	1	Driftsutgifter	206 164	-	780	206 944
		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.				
	21	Spesielle driftsutgifter	82 100	-	-1 150	80 950
	73	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte	140 400	-	-140 400	0
605		Arbeids- og velferdsetaten				
	1	Driftsutgifter	7 864 800	-	54 900	7 919 700
	21	Spesielle driftsutgifter	35 500	-	30 500	66 000
	70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte	138 000	-	21 150	159 150
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering				
	21	Spesielle driftsutgifter	40 600	-	-9 900	30 700
	70	Frivillig arbeid	22 701	-	10 000	32 701
634		Arbeidsmarkedstiltak				
	76	Tiltak for arbeidssøkere	5 225 100	-	-84 900	5 140 200
640		Arbeidstilsynet				
	1	Driftsutgifter	356 800	-	10 000	366 800
643	50	Statens arbeidsmiljøinstitutt	85 500	-	2 500	88 000
648	1	Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.	12 500	-	1 000	13 500
650	1	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	144 600	-	9 000	153 600
651	21	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, integrering og mangfold	27 400	-	5 200	32 600

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	22	Faglig og pedagogisk utvikling i opplæring i norsk og samfunnskunnskap	14 300	-	750	15 050
	60	Integreringstilskudd	2 927 100	-	-32 700	2 894 400
	61	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 238 700	-	84 400	1 323 100
	62	Kommunale innvandrer tiltak	80 000	-	-800	79 200
660		Krigspensjon				
	71	Tilskudd, sivile	530 000	-	-12 500	517 500
664		Pensjonstrygden for sjømenn				
	70	Tilskudd	658 000	-	-64 000	594 000
666		Avtalefestet pensjon (AFP)				
	70	Tilskudd	1 090 000	-	-15 000	1 075 000
667		Supplerende stønad til personer over 67 år				
	70	Tilskudd	275 000	-	-15 000	260 000
690		Utlendingsdirektoratet				
	1	Driftsutgifter	540 400	-	68 000	608 400
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	685 700	-	466 700	1 152 400
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	26 000	-	23 600	49 600
691		Utlendingsnemnda				
	1	Driftsutgifter	120 938	-	2 300	123 238
Sum endringer Arbeids- og inkluderingsdepartementet				-	414 430	
700		Helse- og omsorgsdepartementet				
	1	Driftsutgifter	136 543	-	6 380	142 923
702		Helse- og sosialberedskap				
	21	Spesielle driftsutgifter	37 084	-	16 000	53 084
	70	Tilskudd	3 272	-	-1 700	1 572
703		Internasjonalt samarbeid				
	21	Spesielle driftsutgifter	36 056	-	5 000	41 056

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
718	21	Alkohol og narkotika	37 911	-	-1 140	36 771
719	21	Spesielle driftsutgifter	56 704	-	1 600	58 304
720	1	Folkehelse	358 938	-	-11 050	347 888
722	21	Spesielle driftsutgifter	44 321	-	-1 000	43 321
724	1	Hesedirektoratet	82 766	-	2 000	84 766
726	1	Driftsutgifter	28 617	-	-1 300	27 317
727	21	Norsk pasientskadeerstatning	18 268	-	-500	17 768
728	61	Helsepersonell og tilskudd til personelltiltak	130 607	-	-2 000	128 607
729	21	Driftsutgifter	19 578	-	-150	19 428
732	70	Helsepersonell og tilskudd til personelltiltak	65 828	-	-750	65 078
732	70	Driftsutgifter	81 498	-	-4 250	77 248
732	70	Helsepersonell og tilskudd til personelltiltak	54 002	-	-1 500	52 502
732	70	Driftsutgifter	48 082	-	-1 000	47 082
732	70	Helsepersonell og tilskudd til personelltiltak	31 996	-	1 000	32 996
732	70	Driftsutgifter	3 349 806	-	3 514 000	6 863 806
732	79	Regionale helseforetak	457 900	-	44 000	501 900
732	82	Tilskudd til helseforetakene	1 720 000	-	50 000	1 770 000
732	82	Helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte				
732	82	Investeringslån				

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
743		Statlige stimulerings tiltak for psykisk helse				
	70	Kompetanse, utredninger og utviklingsarbeid	403 295	-	-1 000	402 295
751		Apotekvesenet og legemiddelfaglige tiltak				
	21	Spesielle driftsutgifter	11 291	-	-240	11 051
761		Tilskudd forvaltet av Helsedirektoratet				
	21	Spesielle driftsutgifter	102 661	-	-500	102 161
	70	Frivillig rusmiddelforebyggende arbeid mv.	119 774	-	-1 500	118 274
		Sum endringer Helse- og omsorgsdepartementet		-	3 610 400	
840		Krisetiltak				
	21	Spesielle driftsutgifter	30 346	-	-4 850	25 496
844		Kontantstøtte				
	70	Tilskudd	1 614 500	-	55 500	1 670 000
845		Barnetrygd				
	70	Tilskudd	14 400 000	-	80 000	14 480 000
846		Forsknings- og utredningsvirksomhet				
	79	Tilskudd til internasjonalt arbeid	4 870	-	-500	4 370
849		Likestillings- og diskrimineringsombudet				
	50	Basisbevilgning	30 343	-	500	30 843
855		Statlig forvaltning av barnevernet				
	1	Driftsutgifter	2 737 842	-	-22 281	2 715 561
	22	Kjøp av private barneverntjenester	1 329 080	-	52 575	1 381 655
	60	Tilskudd til kommunene	130 100	-	4 500	134 600
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige personer				
	1	Driftsutgifter	53 142	43 200	-	96 342
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet				
	1	Driftsutgifter	151 345	-	1 350	152 695
	22	Reguleringspremie til KLP og fylkeskommunale pensjonskasser	20 000	-	300	20 300

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
865		Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid				
	21	Spesielle driftsutgifter	19 279	-	3 600	22 879
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk	4 069	-	-100	3 969
867		Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet				
	1	Driftsutgifter	7 057	-	-900	6 157
Sum endringer Barne- og likestillingsdepartementet			43 200		169 694	
904		Brønnøysundregistrene				
	22	Forvaltning av Altinn-løsningen	77 200	-	36 500	113 700
905		Norges geologiske undersøkelse				
	1	Driftsutgifter	122 400	-	-500	121 900
907		Sjøfartsdirektoratet				
	1	Driftsutgifter	258 000	-	24 000	282 000
	72	Tilskudd til NO _x -tiltak	15 000	-	-15 000	0
909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk				
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk	1 710 000	-	67 000	1 777 000
920		Norges forskningsråd				
	50	Tilskudd	1 154 000	-	15 000	1 169 000
922		Romvirksomhet				
	50	Norsk Romsenter	37 000	-	54	37 054
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer				
	70	Tilskudd	68 500	-	153	68 653
950		Forvaltning av statlig eierskap				
	96	Aksjer	-	250 000	-	250 000
Sum endringer Nærings- og handelsdepartementet			250 000		127 207	
1021		Drift av forskningsfartøylene				
	1	Driftsutgifter	113 600	-	-7 800	105 800

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1022		NIFES				
	21	Spesielle driftsutgifter	85 000	–	-20 000	65 000
1030		Fiskeridirektoratet				
	1	Driftsutgifter	305 000	–	950	305 950
1050		Diverse fiskeriformål				
	76	Tilskudd til strukturtiltak for kapasitetstilpasning	22 500	–	2 375	24 875
	77	Tilskudd til NO _x -reduserende tiltak i fiskeflåten	100 000	–	-100 000	0
1062		Kystverket				
	21	Spesielle driftsutgifter	3 900	–	49 000	52 900
Sum endringer Fiskeri- og kystdepartementet						
				–	-75 475	
1115		Mattilsynet				
	22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	10 000	–	-3 000	7 000
	70	Tilskudd til veterinær beredskap	7 500	–	3 000	10 500
1143		Statens landbruksforvaltning				
	1	Driftsutgifter	160 708	–	-1 500	159 208
	60	Tilskudd til veterinærdeknning	101 910	–	-3 000	98 910
1147		Reindriftsforvaltningen				
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold	6 508	–	2 000	8 508
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark	9 870	–	-2 000	7 870
1148		Naturskade – erstatninger og sikring				
	70	Tilskudd til sikringstiltak m.m.	9 038	–	-500	8 538
	71	Naturskade, erstatninger	80 000	–	23 000	103 000
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.				
	73	Pristilskudd	2 089 900	–	107 700	2 197 600
Sum endringer Landbruks- og matdepartementet						
				–	125 700	

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1300		Samferdselsdepartementet				
	72	Tilskudd til samferdselsberedskap	2 400	-	-200	2 200
1301		Forskning og utvikling mv.				
	50	Samferdselsforskning	152 600	-	5 000	157 600
1320		Statens vegvesen				
	72	Kjøp av riksvegferjetjenester	1 547 400	-	115 000	1 662 400
1350		Jernbaneverket				
	23	Drift og vedlikehold	3 389 600	-	100 000	3 489 600
	30	Investeringer i linjen	2 349 100	-	23 800	2 372 900
1351		Persontransport med tog				
	70	Kjøp av persontransport med tog	1 660 600	-	-60 000	1 600 600
		Sum endringer Samferdselsdepartementet		-	183 600	
1400		Miljøverndepartementet				
	1	Driftsutgifter	172 813	-	-1 500	171 313
	21	Spesielle driftsutgifter	75 457	-	20 700	96 157
	22	Driftsutgifter knyttet til lokalt miljøvern og universell utforming	-	-	4 500	4 500
	71	Internasjonale organisasjoner	38 757	-	1 000	39 757
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak	12 621	-	9 000	21 621
	80	Tilskudd til universell utforming og tilgjengelighet for alle	20 000	-	-2 000	18 000
	81	Tilskudd lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn	19 000	-	-2 500	16 500
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåking				
	21	Miljøovervåking og miljødata	116 928	-	3 000	119 928
1426		Statens naturoppsyn				
	1	Driftsutgifter	78 352	-	1 000	79 352
1427		Direktoratet for naturforvaltning				
	21	Spesielle driftsutgifter	115 442	-	4 000	119 442
	35	Statlig erverv, nytt skogvern	82 981	-	24 000	106 981

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
	49	Statlig erverv, kjøp av forsvarseiendommer til friluftsmål	-	-	3 850	3 850
	60	Tilskudd til lokalt utviklingsfond	-	-	6 000	6 000
	73	Forebyggende og konfliktdependende tiltak i rovviltforvaltningen	51 000	-	17 000	68 000
1441		Statens forurensningstilsyn				
	1	Driftsutgifter	211 195	-	4 400	215 595
	22	Statlig ordning for sletting av klimakvoter	-	-	7 411	7 411
	73	Tilskudd til biloppsamlingsystemet	-	5 000	-	5 000
	76	Refusjonsordninger	54 000	-	-4 000	50 000
		Sum endringer Miljøverndepartementet		5 000	95 861	
1500		Fornyings- og administrasjonsdepartementet				
	1	Driftsutgifter	154 232	-	-11 586	142 646
	21	Spesielle driftsutgifter	111 867	-	-6 150	105 717
1510		Fylkesmannsembetene				
	1	Driftsutgifter	1 098 108	300	-	1 098 408
1521		Direktoratet for forvaltning og IKT				
	1	Driftsutgifter	90 660	-	14 736	105 396
	21	Spesielle driftsutgifter	9 283	-	10 000	19 283
1522		Departementenes Servicesenter				
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	40 288	-	8 000	48 288
1541		Pensjoner av statskassen				
	1	Driftsutgifter	23 800	-	-2 300	21 500
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse				
	1	Driftsutgifter	8 794 000	84 000	-341 000	8 537 000
	22	Sluttoppgjør	545 000	-	355 000	900 000
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse	104 000	-	-6 000	98 000
1544		Boliglån for statsansatte				
	90	Lån	1 300 000	-	400 000	1 700 000

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1546		Yrkesskadeforsikring				
	1	Driftsutgifter	85 000	-	4 000	89 000
1547		Gruppelivsforsikring				
	1	Driftsutgifter	84 000	-	3 000	87 000
1550		Konkurransetilsynet				
	1	Driftsutgifter	79 209	-	5 900	85 109
1560		Spesielle IKT-tiltak				
	22	Samordning av IKT-politikken	50 899	-	-9 400	41 499
1561		Internasjonalt IKT-samarbeid og utviklingsprogram				
	70	Tilskudd til internasjonale program	22 500	-	-2 000	20 500
1580		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen				
	31	Igangsetting av byggeprosjekter	15 000	-	15 000	30 000
	33	Videreføring av byggeprosjekter	1 443 600	150 000	-9 600	1 584 000
1582		Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold				
		Utvikling av Fornebuområdet	75 700	-	49 600	125 300
	30	Investeringer, Fornebu	43 500	-	-15 700	27 800
Sum endringer Fornyings- og administrasjonsdepartementet				234 300	461 500	
1602		Kredittilsynet				
	1	Driftsutgifter	209 500	-	19 400	228 900
1610		Toll- og avgiftsetaten				
	1	Driftsutgifter	1 136 900	-	-3 000	1 133 900
1618		Skatteetaten				
	1	Driftsutgifter	3 860 100	-	54 700	3 914 800
	21	Spesielle driftsutgifter	105 800	-	10 000	115 800
	22	Større IT-prosjekter	65 700	-	10 000	75 700
1620		Statistisk sentralbyrå				
	1	Driftsutgifter	440 800	-	-700	440 100

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1631		Senter for statlig økonomistyring				
	1	Driftsutgifter	268 400	-	3 900	272 300
	21	Spesielle driftsutgifter	37 300	-	-3 200	34 100
1632		Kompensasjon for merverdiavgift				
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning	10 300 000	-	900 000	11 200 000
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter	1 295 000	-	-35 000	1 260 000
		Sum endringer Finansdepartementet		-	956 100	
1719		Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet				
	78	Norges tilskudd til NATOs driftsbudsjett	175 000	-	-14 364	160 636
1720		Felles ledelse og kommandoapparat				
	1	Driftsutgifter	1 620 280	-	95 110	1 715 390
	50	Overføringer Statens Pensjonskasse	208 000	-	-4 717	203 283
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstabten				
	1	Driftsutgifter	2 174 458	-	65 560	2 240 018
1731		Hæren				
	1	Driftsutgifter	3 967 421	-	-37 210	3 930 211
1732		Sjøforsvaret				
	1	Driftsutgifter	2 846 940	-	-32 867	2 814 073
1733		Lufforsvaret				
	1	Driftsutgifter	3 406 254	-	9 938	3 416 192
1734		Heimevernet				
	1	Driftsutgifter	1 082 867	-	-5 560	1 077 307
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon				
	1	Driftsutgifter	2 500 807	-	-53 413	2 447 394
1790		Kystvakten				
	1	Driftsutgifter	842 563	-	16 900	859 463

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
1792		Norske styrker i utlandet				
	1	Driftsutgifter	732 090	-	288 681	1 020 771
1795		Kulturelle og allmenntilretteleggende formål				
	1	Driftsutgifter	223 589	-	-1 680	221 909
		Sum endringer Forsvarsdepartementet		-	326 378	
1800		Olje- og energidepartementet				
	1	Driftsutgifter	123 112	-	5 000	128 112
	21	Spesielle driftsutgifter	33 136	-	-2 000	31 136
1810		Oljedirektoratet				
	1	Driftsutgifter	190 200	-	8 500	198 700
	21	Spesielle driftsutgifter	250 200	-	-43 500	206 700
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat				
	1	Driftsutgifter	290 700	-	13 500	304 200
	22	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag	79 000	-	-500	78 500
1825		Omlagning av energibruk og energiproduksjon				
	50	Overføring til Energifondet	631 000	-	-32 000	599 000
	70	Tilskudd til elektrisitetssparing i private husholdninger	-	-	31 000	31 000
1830		Forskning				
	50	Norges forskningsråd	438 500	-	50 000	488 500
1833		CO ₂ -håndtering				
	21	Spesielle driftsutgifter	935 000	-	-378 500	556 500
	22	CO ₂ -håndtering internasjonalt	-	-	10 000	10 000
	70	Administrasjon, Gassnova SF	60 000	-	-1 500	58 500
		Sum endringer Olje- og energidepartementet		-	-340 000	

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
2309		Tilfeldige utgifter				
	1	Driftsutgifter	10 780 573	-	2 100 000	12 880 573
		Sum endringer ymse utgifter		-	2 100 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning				
	50	Avsetning til utdanningsstipend	4 326 200	-	-195 200	4 131 000
	70	Utdanningsstipend	2 776 800	-	-108 900	2 667 900
	71	Andre stipend	453 325	-	-19 225	434 100
	72	Rentestønad	1 754 050	-	-128 250	1 625 800
	73	Avskrivninger	176 100	-	41 900	218 000
	74	Tap på utlån	447 300	-	-117 400	329 900
	90	Lån til Statens lånekasse for utdanning	19 431 700	-	-502 300	18 929 400
2412		Den norske stats husbank				
	72	Rentestøtte	17 000	-	2 000	19 000
	90	Lån til Husbanken	11 012 000	-	-389 000	10 623 000
2421		Innovasjon Norge				
	70	Bedriftsutvikling og administrasjon	412 000	-	357	412 357
	79	Maritim utvikling	25 000	-	-10 000	15 000
2426		SIVA SF				
	90	Lån	100 000	-	80 000	180 000
2427		Kommunalbanken AS				
	90	Aksjekapital	-	-	132 500	132 500
		Sum endringer statsbankene		-	-1 213 518	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten				
	30	Investeringer	25 100 000	-	-1 200 000	23 900 000
	50	Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond	1 200 000	-	641 000	1 841 000
		Sum endringer statlig petroleumsvirksomhet		-	-559 000	

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
2445		Statsbygg				
	24	Driftsresultat:	-447 422	-	-	-447 422
	34	Videreføring av kurantprosjekter	909 800	-	-200 000	709 800
2470		Statens Pensjonskasse				
	24	Driftsresultat	-18 896	-	-16 788	-35 684
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	50 361	-	5 400	55 761
		Sum endringer statens forretningsdrift		-	-211 388	
2530		Foreldrepenger				
	70	Foreldrepenger ved fødsel	10 764 000	-	280 000	11 044 000
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	420 000	-	-40 000	380 000
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn				
	70	Tilskudd	40 000	-	-15 000	25 000
2541		Dagpenger				
	70	Dagpenger	4 781 000	-	-681 000	4 100 000
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.				
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	430 000	-	-140 000	290 000
2620		Stønad til enslig mor eller far				
	70	Overgangsstønad	2 295 000	-	-185 000	2 110 000
	72	Stønad til barnetilsyn	510 000	-	-60 000	450 000
	73	Utdanningsstønad	78 000	-	-18 000	60 000
	76	Forskuttering av underholdsbidrag	1 060 000	-	-45 000	1 015 000
2650		Sykepenger				
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv.	26 750 000	-	180 000	26 930 000
	75	Feriepenger av sykepenger	1 420 000	-	-25 000	1 395 000
2652		Medisinsk rehabilitering mv.				
	70	Rehabiliteringspenger	7 960 000	-	275 000	8 235 000
	71	Legeerklæringer	298 000	-	-28 000	270 000

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
2653		Ytelser til yrkesrettet attføring				
	70	Attføringspenger	10 348 000	-	-935 000	9 413 000
	71	Attføringsstønad	1 181 000	-	-110 000	1 071 000
2655		Uførhet				
	74	Tidsbegrenset uførestønad	7 610 000	-	-225 000	7 385 000
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.				
	71	Hjelpestønad	1 680 000	-	-20 000	1 660 000
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 724 000	-	156 000	2 880 000
	77	Ortopediske hjelpemidler	780 000	-	20 000	800 000
	78	Høreapparater	470 000	-	30 000	500 000
2680		Etterlatte				
	70	Grunnpensjon	1 280 000	-	-25 000	1 255 000
	71	Tilleggspensjon	1 080 000	-	-10 000	1 070 000
2690		Diverse utgifter				
	70	Sykestønadsutgifter i utlandet	165 000	-	-20 000	145 000
2751		Legemidler mv.				
	70	Legemidler	7 470 700	-	-1 000	7 469 700
2752		Refusjon av egenbetaling				
	70	Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 1	3 486 000	-	-94 000	3 392 000
		Sum endringer Folketrygden		-	-1 736 000	
		Sum endringer utgifter		532 500	4 816 160	
		Herav 90–99 poster		250 000	-278 800	

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

Inntekter:

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
3100		Utenriksdepartementet				
	3	Diverse inntekter	-	-	27 000	27 000
3220		Utdanningsdirektoratet				
	2	Salgsinntekter mv.	12 560	-	-6 400	6 160
3225		Tiltak i grunnopplæringen				
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	20 690	-	12 234	32 924
3230		Kompetansesentre for spesialundervisning				
	2	Salgsinntekter mv.	5 819	-	6 400	12 219
3322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom				
	1	Ymse inntekter	217	-	-117	100
3325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer				
	2	Inntekter ved oppdrag	25 000	-	10 000	35 000
3342		Nidaros domkirke m.m.				
	1	Ymse inntekter	11 183	-	3 500	14 683
3410		Rettsgebyr				
	1	Rettsgebyr	128 903	-	9 918	138 821
3413		Jordskifterettene				
	2	Sideutgifter	7 310	-	-1 000	6 310
3472		Voldsoffererstatning og rådgiving til kriminalitetsofre				
	1	Diverse inntekter	-	-	50	50
3571		Tilbakeføring av forskudd				
	90	Tilbakeføring av forskudd	-	-	53 316	53 316
3587		Statens bygningstekniske etat				
	4	Gebyrer, sentral godkjenning foretak	15 800	-	4 500	20 300
3651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere				
	2	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter	39 245	-	11 700	50 945

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
3680		Sametinget				
	51	Avkastning av Samefolkets fond	4 650	–	50	4 700
3690		Utlendingsdirektoratet				
	4	Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter	233 145	–	158 700	391 845
3855		Statlig forvaltning av barnevernet				
	3	Refusjon for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger	55 645	–	4 500	60 145
	60	Kommunale egenandeler	790 446	–	9 721	800 167
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige personer				
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	–	–	66 300	66 300
3900		Nærings- og handelsdepartementet				
	71	Tilbakeføring fra tapsfond	–	–	7 300	7 300
3904		Brønnøysundregistrene				
	1	Gebyrinntekter	410 200	–	30 000	440 200
3907		Sjøfartsdirektoratet				
	1	Gebyrer for skip og offshoreinstallasjoner i NOR	116 800	–	7 000	123 800
	4	Gebyrer for skip i NIS	35 500	–	1 000	36 500
3950		Forvaltning av statlig eierskap				
	96	Salg av aksjer	10 000	–	1 336 600	1 346 600
4022		NIFES				
	1	Oppdragsinntekter	85 000	–	-20 000	65 000
4030		Fiskeridirektoratet				
	8	Gebyr havbruk	13 830	–	950	14 780
4062		Kystverket				
	1	Gebyrinntekter	623 020	–	-2 035	620 985
4350		Jernbaneverket				
	37	Anleggsbidrag	–	–	23 800	23 800

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
4441		Statens forurensningsstilsyn				
	2	Inntekter statlig ordning for sletting av klimakvoter	-	-	6 241	6 241
	4	Gebyrer	21 059	-	7 600	28 659
	6	Gebyrer, fylkenes miljøvernavdelinger	-	-	12 000	12 000
4546		Yrkesskadeforsikring				
	1	Premieinntekter	116 000	-	11 000	127 000
4547		Gruppelivsforsikring				
	1	Premieinntekter	43 000	-	4 000	47 000
4602		Kredittilsynet				
	2	Refusjoner	1 400	-	9 400	10 800
4618		Skatteetaten				
	1	Refunderede utleggs- og tinglysingsgebyr	21 700	-	28 300	50 000
	5	Gebyr for utleggsforretninger	14 800	-	8 200	23 000
4634		Statens innkrevingsentral				
	85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning	150 000	-	40 000	190 000
	86	Bøter, inndragninger	1 170 000	-	40 000	1 210 000
	88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret	120 000	-	50 000	170 000
4638		Salg av klimakvoter				
	1	Salgsinntekter	1 920 000	-	-800 000	1 120 000
4733		Luftforsvaret				
	1	Driftsinntekter	58 180	-	39 378	97 558
4810		Oljedirektoratet				
	1	Gebyrinntekter	9 500	-	6 500	16 000
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat				
	1	Gebyrinntekter	38 600	-	3 500	42 100
4825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon				
	80	Fondsavkastning	431 000	-	-1 000	430 000

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
4860		Statnett SF				
	70	Garantiprovisjon	1 800	–	900	2 700
5310		Statens lånekasse for utdanning				
	72	Gebyr	123 000	–	4 000	127 000
	90	Avdrag og renter	10 549 700	–	-689 700	9 860 000
	91	Tap og avskrivninger	504 600	–	-73 900	430 700
	93	Omgjøring av studielån til stipend	4 253 900	–	-323 300	3 930 600
5312		Den norske stats husbank				
	90	Avdrag	9 369 000	–	-225 000	9 144 000
5325		Innovasjon Norge				
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000	–	29 600	34 600
5326		SIVA SF				
	90	Avdrag på utestående fordringer	100 000	–	80 000	180 000
		Sum endringer inntekter under departementene		–	22 706	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten				
	24	Driftsresultat:	104 800 000	–	21 600 000	126 400 000
	30	Avskrivninger	16 800 000	–	-1 000 000	15 800 000
	80	Renter av statens kapital	6 600 000	–	-200 000	6 400 000
		Sum endringer inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet		–	20 400 000	
5445		Statsbygg				
	39	Avsetning til investeringsformål	900 000	–	40 700	940 700
5446		Salg av eiendom, Fornebu				
	40	Salgsinntekter, Fornebu	–	–	88 500	88 500
5470		Statens Pensjonskasse				
	30	Avsetning til investeringsformål	17 059	–	5 400	22 459

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
5491		Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift				
	30	Avskrivninger	450 181	-	-22 500	427 681
Sum endringer avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.						
5501		Skatter på formue og inntekt				
	72	Fellesskatt	148 100 000	-	-17 000	148 083 000
5509		Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen				
	70	Avgift	800 000	-	-600 000	200 000
5536		Avgift på motorvogn mv.				
	76	Avgift på bensin	8 065 000	-	35 000	8 100 000
5549		Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)				
	77	Avgift på utslipp av NO _x	7 465 000	-	90 000	7 555 000
	70	Avgift på utslipp av NO _x	871 000	-	-600 000	271 000
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet				
	71	Totalisatoravgift	105 000	-	7 000	112 000
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet				
	70	Kredittilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	208 100	-	10 000	218 100
Sum endringer skatter og avgifter						
				-	-1 075 000	
5603		Renter av statens kapital i statens forretningsdrift				
	80	Renter av statens faste kapital	54 586	-	-8 048	46 538
5607		Renter av boliglansordningen for statsansatte				
	80	Renter	772 000	-	180 000	952 000
5611		Aksjer i NSB AS				
	85	Utbytte	349 000	-	53 000	402 000
5615		Renter fra Den norske stats husbank				
	80	Renter	4 758 000	-	-45 000	4 713 000

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

1000 kroner

Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
5616		Aksjeutbytte i Kommunalbanken AS				
	85	Aksjeutbytte	27 500	-	-27 500	0
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning				
	80	Renter	6 113 000	-	-91 000	6 022 000
5618		Aksjer i Posten Norge AS				
	85	Utbytte	506 000	-	91 000	597 000
5622		Aksjer i Avinor AS				
	85	Utbytte	398 000	-	-1 000	397 000
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge				
	81	Rentemargin, risikolåneordningen	1 000	-	1 200	2 200
	85	Utbytte lavrisikolåneordningen	15 000	-	14 200	29 200
	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	-	-	7 000	7 000
5652		Innskuddskapital i Statskog SF				
	85	Utbytte	5 000	-	7 600	12 600
5656		Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning				
	85	Utbytte	11 781 900	-30 000	3 652 300	15 404 200
5680		Innskuddskapital i Statnett SF				
	85	Utbytte	283 000	-	35 000	318 000
5685		Aksjer i StatoilHydro ASA				
	85	Utbytte	15 773 000	-	1 167 000	16 940 000
		Sum endringer renter og utbytte mv.		-30 000	5 035 752	
5701		Diverse inntekter				
	73	Refusjon fra bidragspliktige	455 000	-	5 000	460 000

Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2008

		1000 kroner				
Kap.	Post	Formål	Saldert budsjett	Endringer i St.prp., Innst.S og vedtak i perioden	Endringer foreslått i denne proposisjonen	Status etter endringen
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.				
	2	Dividende	115 000	-	-15 000	100 000
		Sum endringer Folketrygden		-	-10 000	
		Sum endringer inntekter		-30 000	24 485 558	
		Herav 90–99 poster		-	158 016	

Offentlige etater kan bestille flere eksemplarer fra:
Departementenes servicesenter
Post og distribusjon
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Telefaks: 22 24 27 86

Abonnement, løssalg og pris fåes ved henvendelse til:
Akademika AS
Avdeling for offentlige publikasjoner
Postboks 84 Blindern
0314 OSLO
E-post: offpubl@akademika.no
Telefon: 22 18 81 00
Telefaks: 22 18 81 01
Grønt nummer: 800 80 960

Publikasjonen finnes på Internett:
www.regjeringen.no

Trykk: 07 Gruppen AS - 06/2008

241 379
Trykksak